फुङ्लिङ नगरपालिका
नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत विवरण, २०७७

खण्ड १ (एक)
पृष्ठभूमि

१.१ परिचय

कञ्जनजङ्घा तथा कुम्भकर्ण हिमाल साथै राष्ट्रिय सम्पदामा सूचिकृत ऐतिहासिक महत्वको पाथिभरा देवी मन्दिरको काखमा अवस्थित फुङ्लिङ नगरपालिका प्रदेश नं. १ को ताप्लेजुङ जिल्लामा पर्दछ । पूर्वमा सिरीजङ्गा र याङबरक गाउँपालिका, पस्चिममा मिक्वाखोला र मेरिङदेन गाउँपालिका, उत्तरमा फक्ताङलुङ गाउँपालिका तथा दक्षिणमा आठराई त्रिवेणी र याङ्बरक गाउँपालिका सँग सिमाना जोडिएको फुङ्लिङ नगरपालिका स्थानीय तहको पुनरसंरचनाका बखत ताप्लेजुङ जिल्लाका साविकमा स्थापित रहेका ताप्लेजुङ नगरपालिका, हाँडदेवा, फूरुम्बु र फावाखोला गरी १ वटा नगरपालिका र ३ वटा गाविस लाई एकै ठाउमा मिलाएर २०७३ सालमा पुनरसंरचित भएको स्थानीय तह हो ।

नेपालको ईतिहासमा पल्लो किरात भनेर चिनिने ताप्लेजुङ जिल्ला नेपालको एकिकरण हुनु भन्दा पहिले किरात क्षेत्रको रुपमा स्थापित रहेको थियो । ताप्ले नाम गरेका भोटे राजा र जोङ्ग किल्ला बाट यस जिल्लाको नाम ताप्लेजुङ रहन गएको मानिन्छ । अझै गहिरिएर यस जिल्लाको नामाकरणको विषयलाई हेर्दा लिम्बु भाषामा ताप भनेको फैलिएको ली भनेको गुलेली र चङ भनेको टुप्पो भन्ने अर्थ अनुसार प्रारम्भमा यस जिल्लाको आकार गुलेलीको टुप्पो जस्तो फैलिएको देखिएकोले ताप्लेचङ भनियो तथा त्यहि चाप्लेचङ बाट कालान्तरमा ताप्लेजुङ रहेको हो भन्ने मान्यता समेत रहेको पाईन्छ । यो जिल्ला समुद्रि सतह बाट ६७० मिटर देखि ८५८६ मिटर उचाईको कञ्चनजंघा हिमाल सम्म फैलिएको छ । जिल्लाको करिव बिच भाग बाट बगेर गएको तमोर नदी यस जिल्लाको प्रमुख नदीको रुपमा रहेको छ भने गुन्सा नदी, सिम्बुवा नदी लगायतका करिव ६० भन्दा बढीको सङ्ख्यामा रहेका साना तथा ठूला खोला तथा नदीहरू यसका सहयोगीको रुपमा स्थापित रहेका छन् । यसका अलावा सिन्जेन्मा पोखरी, सम्दो पोखरी, तीन पोखरी, काली पोखरी लगायत ७३५० मिटर अग्लो जिमिजेला हिमाल, ७३४९ मि. अग्लो तालुङ हिमाल, ७२७६ मि. अग्लो कब्रु हिमाल, ७१७७ मि. अग्लो नेपाल पिक र ७०२५ मि. अग्लो कुम्भकर्ण हिमाल साथै २०३५ बर्ग कि.मि. मा फैलिएको कन्चनजङ्घा संरक्षण क्षेत्र यस जिल्लाका प्रमुख पहिचानयुक्त गहना मात्र हैन समृद्धि निर्माणका प्रमुख आधारहरू समेत हुन । यति धेरै नदी तथा खोला, पोखरी, हिमाल तथा हिमाली क्षेत्रको प्रभाव रहेको यस जिल्लामा औषत तापक्रम १७.७° सेल्सियस रहने गरेको पाईन्छ भने औषत २०८६.३ मिलि लिटर बर्षात हुने गरेको छ । यस जिल्लाको समग्र भौगोलिक अवस्थितिको आधारमा मौषमी अवस्था देहाय बमोजिम रहेको पाईन्छ । यस जिल्लाको समग्र तापक्रमको हिसावले अध्ययन गर्दा चैत्र महिना देखि भाद्र महिना सम्म सामान्य गर्मि देखि गर्मि सम्म हुने क्षेत्रफल ३६.२ % रहेको छ भने बर्षै भरी जाडो हुने तथा हिउ सम्म पर्ने क्षेत्र ६३.८ % रहेको अवस्था छ । यस जिल्लाको समग्र हावापानी र मौषमले फुङ्लिङ नगरपालिकालाई समेत समेटेको छ ।

नेपाल, संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन पद्धती बमोजिम राज्य सञ्चालन वा शासन सञ्चालनको जिम्मेवारी संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहमा बिभक्त गर्दै २०७२ साल असोज ३ गते नेपालको संविधान जारी भई क्रमिक कार्यान्वनय तथा स्थायित्को चरणमा प्रवेश गरिसकेको यस परिवेशमा संविधान प्रदत्त तीनै तहको एकल तथा साझा अधिकारका क्षेत्रहरूको सफल र प्रभावकारी कार्यान्वयन बाट संघात्मक शासन पद्धतीको स्थायीत्व र समाजबाद उन्मुख मुलुकको आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक समृद्धिको मार्ग बस्ती, टोल, गाउँ र शहर बाटै प्रसस्त गर्नु पर्ने वर्तमान आवश्यकतालाई केन्द्रबिन्दुमा राख्दा माथि उल्लेख गरिए बमोजिमका प्राकृतिक श्रोत र साधनले भरिपूर्ण ताप्लेजुङ जिल्ला सदरमुकाममा अवस्थित जिल्लाकै एक मात्र नगरपालिका भएका कारण देशको समग्र समृद्धि निर्माणमा यसको महत्व अझ बढी हुन गएको छ ।

चित्र नं. १: नेपालको नक्सामा फुङ्लिङ नगरपालिकाको अवस्थिति

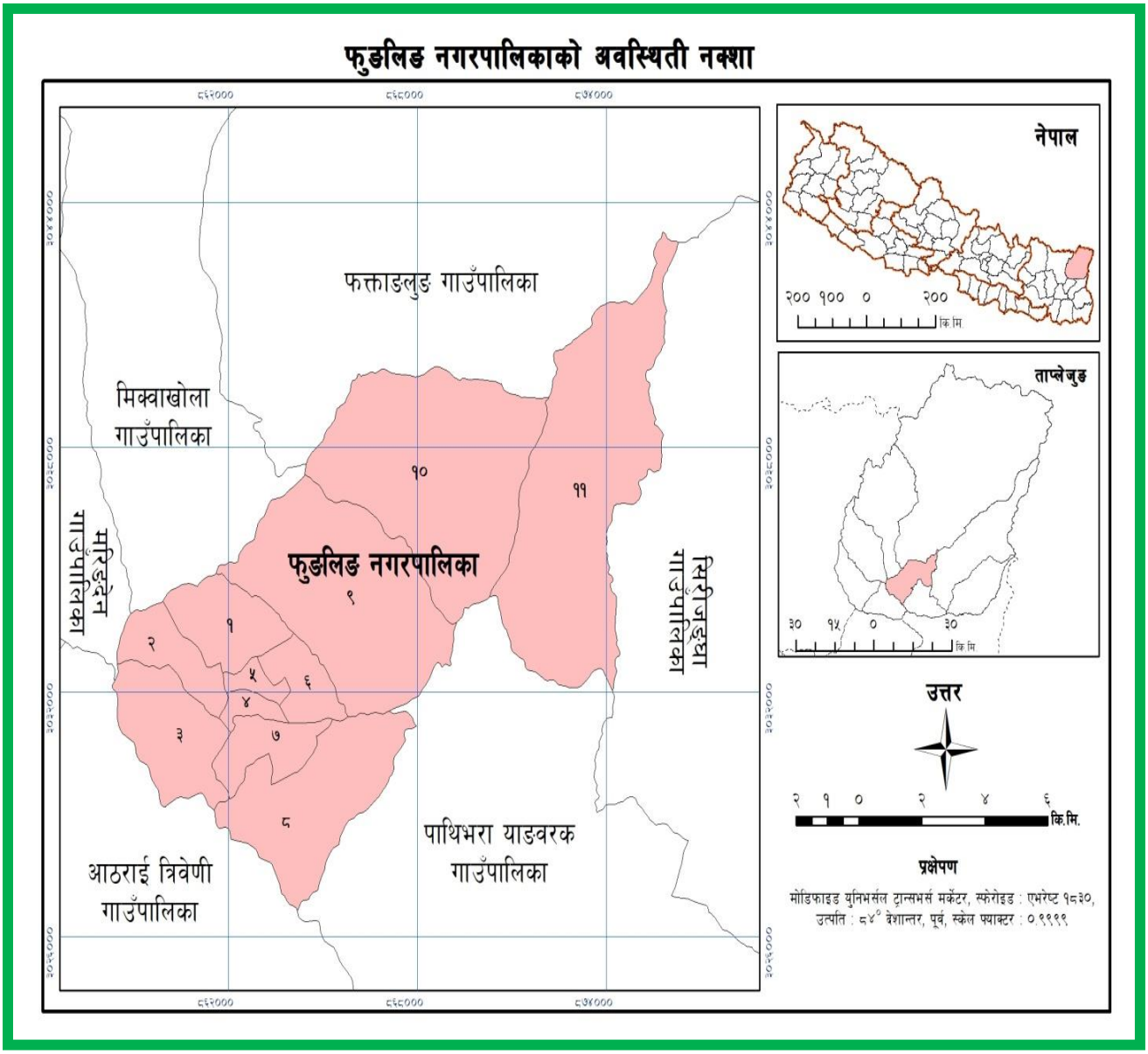

विगत देखि नै कृषि, पशुपालन, पर्यटन, जलश्रोत लगायतका क्षेत्रमा उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउँदै आएको यो नगरपालिकाको दिगो विकासकालागि वर्तमान आवश्यकताको पहिचानका साथ अघि बढ्न आवश्यक छ । भौगोलिक अवस्थिति, प्राकृतिक श्रोत र साधनको प्रचुरता, ऐतिहासिक महत्व र स्थानीय आवश्यकताका आधारमा संबिधान प्रदत्त व्यवस्थाहरूलाई वर्तमान ऐन कानून बमोजिम स्थानीय बासिलाई पुऱ्याउनु पर्ने सेवा प्रवाहको अभिभारालाई परिणाममुखि बनाउन स्थनीय सरकारको हैसियतमा यस नगरपालिकाले संपादन गर्ने आर्थिक, भौतिक, सामाजिक तथा सास्कृतिक विकास र विस्तारका कार्यहरूलाई स्थानीयबासीहरूकै सहभागिता र साझेदारीमा व्यवस्थित, प्रभावकारी र समयबद्ध सञ्चालन व्यवस्थापनकालागि वर्तमान अवस्थाको बस्तुगत विवरण सहितको आधार तयार पर्नु अनिवार्य छ । तसर्थ फुङ्लिङ नगरपालिकाले यथार्थ सूचनका आधारमा नगरबासीको बस्तुगत अवस्था पहिचान गरी उनीहरूका चाहाना र आवश्यकता क्रमिक रुपले पुरा गर्दै यस नगरलाई समृद्ध नगरको रुपमा विकास गर्न आधारभुत तथ्याङ्क वा विवरण आवश्यक पर्ने

भएकाले यस नगरको **नगर प्रोफाइल् (फुङ्लिङ नगर प्रोफाइल्)** तयार गरी सोहि बमोजिम नगर विकासका तमाम योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई परिलक्षित, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने अठोट र प्रतिवद्धता का साथ यो **नगर प्रोफाइल्/ बस्तुगत विवरण, २०७७** तयार गरिएको छ ।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति, र भू-उपयोगको अवस्था

भौगोलिक अवस्थितिको हिसावले फुङ्लिङनगरपालिकाकेहि स्थान समतल, केहि स्थान भिरालो तथा केहि स्थान अति भिरालो सहित समग्र रुपमा पहाडी भू-भागमा पर्दछ । समुद्रि सतह बाट ४७३० फिटको उचाईमा अवस्थित यो नगरपालिकाकोकुल क्षेत्रफल १२५.५६ बर्ग कि.मि. रहेको छ । फुङ्लिङ नगर प्रोफाईल निर्माण सर्वेक्षण, २०७७ का आधारमा यस नगरपालिकाको समग्र भू-भाग मध्ये २५.९४ % भू-भाग कृषि उत्पादनमा प्रयोग भएको देखिन्छ भने ६३.६१% भू-भाग वनजङ्गल ले ओगटेको छ । यसै गरी कुल क्षेत्रफलको ४.६७% बुट्यान तथा घाँसे क्षेत्र, ०.०९% झाडी क्षेत्र पर्दछ भने पानीले (खोला, तलाउ र पोखरी) ओगटेको १.५२% ओगटेको छ । यस नगरपालिकाको कुल भूभाग मध्ये हवाई मैदान, व्यापारिक क्षेत्र, उत्पादन मुलक क्षेत्र, धार्मीक तथा सास्कृतिक क्षेत्र, शैक्षिक क्षेत्र, बित्तीय क्षेत्र, सरकारी क्षेत्र, स्वास्थ्य, उद्योग, बिद्यालय क्षेत्र, बसोवास क्षेत्र लगायत मिश्रीत क्षेत्र समेत भौतिक संरचना निर्माण भएको २.३८ %, रहेको छ भने १.१४% सडक पूर्वाधारले ओगटेको अवस्था छ । भौतिक पूर्वाधार निर्माण भएको क्षेत्र मध्ये सवै भन्दा बढी ८०.२०% आवास क्षेत्रले ओगटेको छ । यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणका आधारमा औद्योगिक क्षेत्रको रुपमा रहेको जग्गा समेत न्यून रहेको छ भने खाली क्षेत्र, बँगैचा तथा पार्क, स्पष्ट रुपले प्रयोगको अवस्था नछुटिएको वा नखुलेको क्षेत्र न्यून रहेको अवस्था छ । भु-उपयोग सम्बन्धीविस्त्रित विवरण तालिका नं. १र २ तथा चित्र नं. २ र ३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं १: भू-उपयोग सम्बन्धीसंक्षिप्त विवरण

क.सं.	भू-उपयोगको क्षेत्र	बर्ग मिटर	बर्ग कि.मि.	%
१	निर्माण भएको क्षेत्र	२९८५२४८.८३	२.९९	२.३८
२	बुट्यान तथा घाँसे क्षेत्र	५८५९०६८.४०	५.८६	४.६७
३	खेतीपाती भएको क्षेत्र	३२५६७८२५.३५	३२.५७	२५.९४
४	पहिरो ले ओगटेको क्षेत्र	६६५७२.०३	०.०७	०.०५
५	वनजङ्गल	७९८६६७०२.४८	७९.८७	६३.६१
६	खाली क्षेत्र	१०७९०.७७	०.०१	०.०१
७	बगैंचा तथा पार्क	३५४९२८.३३	०.३५	०.२८
८	सडकले ओगटेको क्षेत्र	१४३५५०९.३५	१.४४	१.१४
९	झाडी	११२९७३.६७	०.११	०.०९
१०	पानीले (खोला, तलाउ र पोखरी) ओगटेको	१९०३६८२.६२	१.९०	१.५२
११	नछुटिएको	३९६७००.००	०.४०	०.३२
जम्मा		**१२५५६०००१.८३**	**१२५.५६**	१००.०

श्रोत:फुङ्लिङ नगर प्रोफाइल् निर्माण सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. २: भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

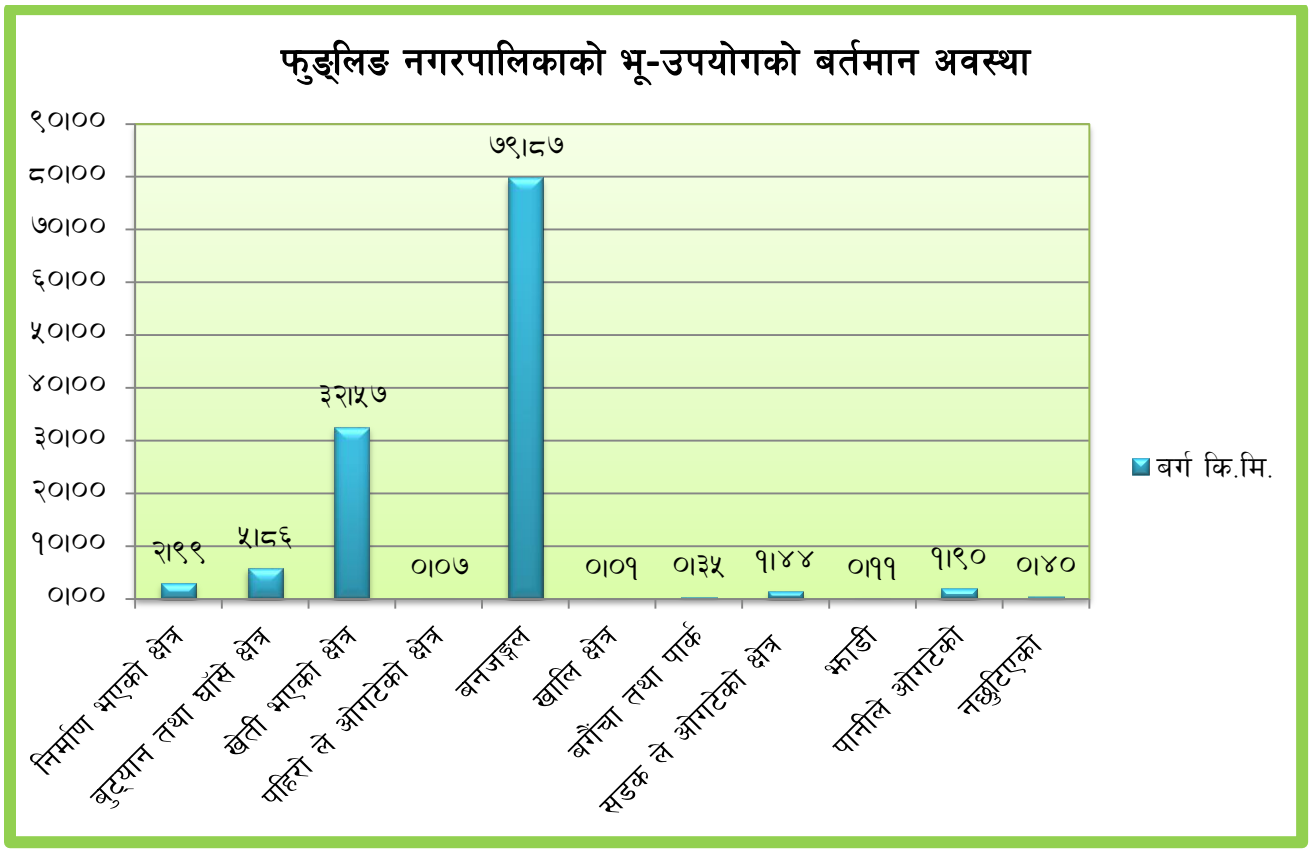

तालिका नं २: भू-उपयोग सम्बन्धीविस्त्रित विवरण

क.सं.	भू-उपयोगको बर्ग	भू-उपयोगको उप बर्ग	बर्ग.मि.	%	जम्मा%
१	निर्माण भएको क्षेत्र	हवाई मैदान	१११०२३।००	३.७२	
		व्यापारिक क्षेत्र	९३४५।६८	०.३१	
		उत्पादन मुलक क्षेत्र	१२०२।४२	०.०४	
		धार्मीक तथा सास्कृतिक क्षेत्र	४११७७।०९	१.३८	
		शैक्षिक क्षेत्र	६४०८१।७४	२.१५	
		बित्तीय क्षेत्र	७६९।१८	०.०३	
		सरकारी क्षेत्र	३०४४५।२७	१.०२	
		स्वास्थ्य	५९९६।१४	०.२०	
		उद्योग	२३२१।७७	०.०८	
		मिश्रीत	३२१२४९।३३	१०.७६	
		बसोवास क्षेत्र	२३९४०६०।१३	८०.२०	
		बिद्यालय क्षेत्र	३५७७।०७	०.१२	
जम्मा			**२९८५२४८।८३**	**१००.०**	२.३८
२	खेती भएको क्षेत्र	खेती भएको क्षेत्र	३२५६७८२५।३५	१००.०	२५.९४
३	वनजङ्गल	वनजङ्गल	७९८६६७०२।४८	१००.०	६३.६१

४	पहिरोले ओगटेको	पहिरोले ओगटेको क्षेत्र	६६५७२।०३	१००.०	०.०५
५	सडकले ओगटेको क्षेत्र	कालो पत्रे	१६६३९२।९०	११.५९	
		माटो	१२२८२०७।३५	८५.५६	
		ग्राभेल	४०४७८।७१	२.८२	
		पुल पुलेसा	४३०।३९	०.०३	
जम्मा			**१४३५५०९।३५**	१००.०	१.१४
६	खाली क्षेत्र	खाली ठाउँ	२१२।१२	१.९७	
		खेल मैदान	१०५७८।६५	९८.०३	
जम्मा			**१०७९०।७७**	१०.।००	०.०१
७	झाडी	झाडी	५८५९०६८।४०	१००.०	४.६७
८	बगैंचा तथा पार्क	बगैंचा तथा पार्क	**३५४९२८।३३**	१००.०	०.२८
९	Shrubs	Shrubs	११२९७३।६७	१००.०	०.०९
१०	पानीले ओगटेको	पोखरी	२३५३।३२	०.१२	
		नदी तथा खोला	१७४२४५९।९१	९१.५३	
		बालुवा	१५८८६९।३९	८.३५	
जम्मा			**१९०३६८२।६२**	१००.०	१.५२
११	नछुटिएको	नछुटिएको	**३९६७००।००**		०.३२
कुल जम्मा			**१२५५६०००१.८३**		**१००.०**

श्रोत:फुङ्लिङ नगर प्रोफाइल् निर्माण सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३: भू-उपयोग सम्बन्धी अवस्थागत सचित्र विवरण

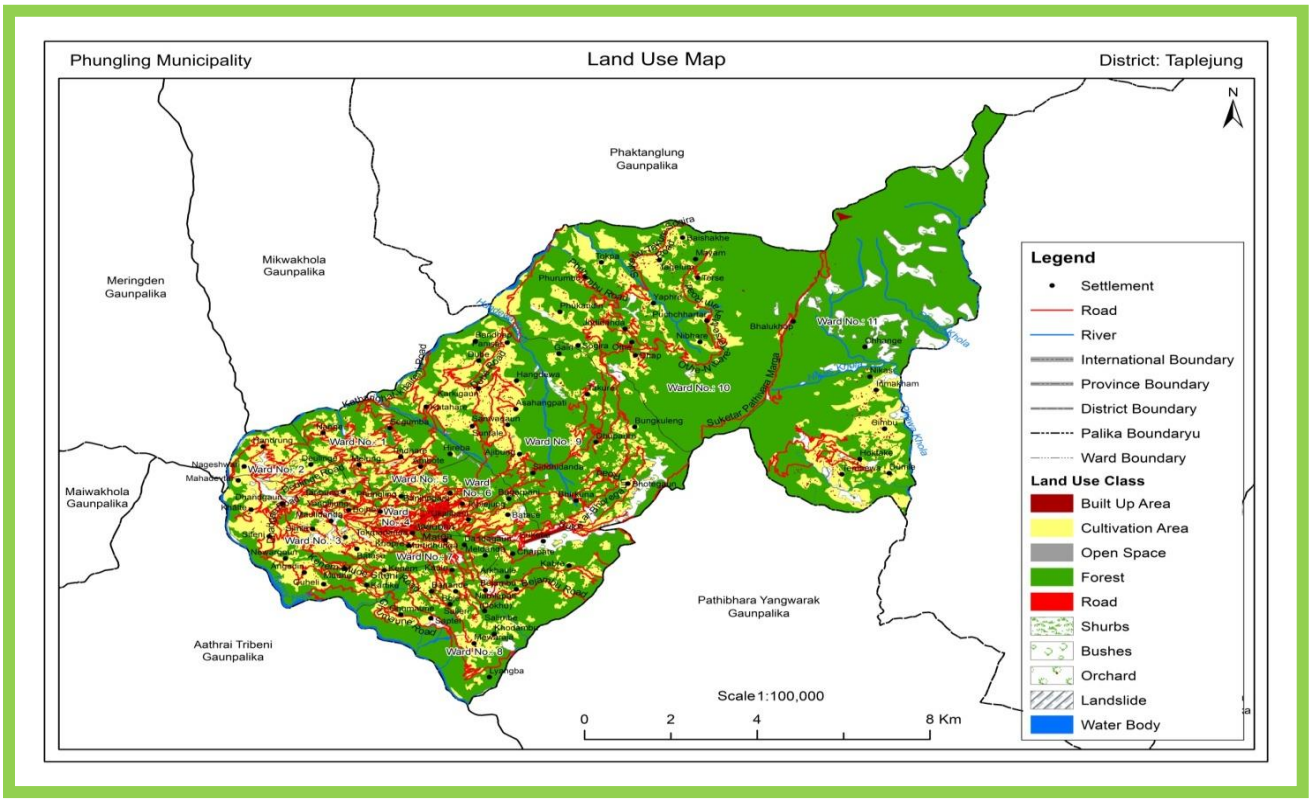

१.३ वडा बिभाजन र वडाको क्षेत्रफल

क्षेत्रफलको हिसावले कुल १२५.५६ बर्ग किलो मिटरमा फैलिएको यस नगरपालिकालाई वर्तमान संबिधानले परिकल्पना गरेको संघीय शासन पद्धतिका सवै खाले अवसरहरूलाई स्थानीय बासीका घरदैलो सम्म सहज रुपले प्रवाह गर्नकालागि तथा आन्तरिक प्रशासनिक कार्य र सेवा प्रवाहलाई सुगम र सहज बनाउन साबिकको ताप्लेजुङ नगरपालिकालाई क्रमस १ देखि ८ सम्म र पुनरसंरिचत भएर आएका हॉङदेवा गा.बि.स. लाई वडा नं. ९, फूरुम्बु गा.बि.स लाई वडा नं. १० तथा फावाखोला गा.बि.स. लाई वडा नं. ११ समेत गरी कुल ११ वटा वडामा बिभाजन गरिएको छ । यसरी बिभाजन गरिएको वडा मध्ये सवै भन्दा बढी क्षेत्रफल वडा नं. ११ को रहेको छ भने सवै भन्दा कम वडा नं. ४ को रहेको अवस्था छ । वर्तमान वडा विभाजन र वडागत भौगोलिक क्षेत्रफलको विवरण तालिका नं. ३ मा तथा चित्र नं. १ माउल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३: वर्तमान वडा विभाजनको विवरण:

वर्तमान वडा नं	समावेश भएका साविकका नगरपालिका/गाविसहरू	साविक वडा नं.	क्षेत्रफल (बर्ग कि.मि.)
१	ताप्लेजुङ नगरपालिका	३	५.९०
२	ताप्लेजुङ नगरपालिका	१	४.२१
३	ताप्लेजुङ नगरपालिका	२	८.३५
४	ताप्लेजुङ नगरपालिका	४	१.१३
५	ताप्लेजुङ नगरपालिका	५	१.१५
६	ताप्लेजुङ नगरपालिका	६	३.४२
७	ताप्लेजुङ नगरपालिका	७	४.०२
८	ताप्लेजुङ नगरपालिका	८, ९	१३.९१
९	हॉङदेवा गा.बि.स.	१-९	२३.६६
१०	फूरुम्बु गा.बि.स	१-९	२८.४३
११	फावाखोला गा.बि.स.	१-९	३१.३८
जम्मा			१२५.५६

श्रोत: स्थानीय पुनरसंरचना आयोगको प्रतिवेदन तथा संघीय मामिला मन्त्रालयको आधिकारिक वएभसाईट

१.४ हावापानी:

सामुद्रिक सतह देखि १४४१ मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित यस नगरपालिकाको हावापानी समग्रमा समशितोष्ण (ठण्डा) रहेको छ भने तापक्रमको हिसावले गर्मी मौषममा ३४° सेल्सियस र जाडो महिना भन्नाले हिउँद महिनामा ७° सेल्सियस सम्म हुने गरेको छ । यस नगरपालिकामा बर्षा ऋतुमा सवै भन्दा बढी पानी पर्दछ भने हिँउद महिनामा धेरै कम पानी पर्दछ । तमोर नदिको वायु प्रवाह लगायत दक्षिण पश्चिमी मनसुनी हावाको प्रवाहका कारणले यस नगरपालिकामा साधारणतय जेठदेखि असोजसम्म बढी पानी पर्ने गर्दछ साथै पश्चिम दक्षिण भेकबाट बहने जलवाष्पपूर्ण हावाले हिँउदका दिनहरूमा समेत सामान्य रुपमा वर्षा हुने गर्‍को छ । परिचय खण्डको १ मा उल्लेख भए बमोजिम ताप्लेजुङ जिल्लामा अवस्थित नदी तथा खोला, पोखरी, हिमाल तथा हिमाली क्षेत्रको प्रभाव कारणयस जिल्लाको औषत तापक्रम १७.७° सेल्सियस रहने गरेको पाईन्छ भने औषत २०८६.३ मिलि लिटर बर्षात हुने गरेको छ । यस जिल्लाको समग्र तापक्रमको हिसावले अध्ययन गर्दा चैत्र महिना देखि भाद्र महिना सम्म सामान्य गर्मि देखि गर्मि सम्म हुने क्षेत्रफल ३६.२% रहेको छ भने बर्षै भरी जाडो हुने तथा हिउ सम्म पर्ने क्षेत्र ६३.८% रहेको अवस्था छ । यस जिल्लाको सदरमुकाम समेत रहेको फुङ्लिङ नगरपालिकालाई समेत जिल्लाको समग्र हावापानी र मौषमले प्रत्यक्ष प्रभाव पर्ने भएका कारण जिल्लाको उपल्लो भू-भागको भन्दा केहि कम

तापक्रम रहने भएता पनि समग्रमा जिल्लाको मौषमी प्रभावले नगरपालिकाको हावापानिको अवस्था समेत सम्बोधन गर्ने गरेको पाईन्छ ।

तालिका नं.४ भौगोलिक अवस्थितिका आधारमा मौषमी अवस्था

क.सं.	मौषमी क्षेत्र (Climatic Zone)	उच्चाई (Elevation Range)	क्षेत्रफल %
१	अपर ट्रपिकल	३०० देखि १००० मि. (१००० देखि ३३०० फिट)	२.४
२	सव ट्रपिकल	१००० देखि २००० मि. (३३०० देखि ६६०० फिट)	१४.८
३	टेम्परेट	२००० देखि ३००० मि. (६४०० देखि ९८०० फिट)	१९.५
४	सव अल्पाईन	३००० देखि ४००० मि. (९८०० देखि १३१०० फिट)	१६.८
५	अल्पाईन	४०० देखि ५००० मि. (१३१०० देखि १६४०० फिट)	३८.८
६	निभल	५००० मि. (१६४०० फिट) देखि माथि	७.७
जम्मा			१००.०

श्रोत: विकेपिडिया फ्रि इन्साइक्लोपिडिया, २०७७

खण्ड २ (दुई)
नगर प्रोपाइल निर्माणको
लक्ष, उद्देश्य, औचित्य, विधि र प्रकृया

२.१ फुङ्लिङ् निर्माणको लक्षः

फुङ्लिङ्/बस्तुगत विवरण तयार पार्नुको मुख्य लक्ष "फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्र भित्रको वर्तमान भू-उपयोग, विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र उपभोग साथै जनसांख्यिक तथा पारिवारिक अवस्थाको यथार्थपरक तथ्याङ्क वा विवरण सङ्कलन गरी आवश्यकताको पहिचान, श्रोत व्यवस्थापन र सेवा प्रवाहको आधार तयार पार्नुरहेको छ ।

२.२ फुङ्लिङ निर्माणका मुख्य उद्देश्यहरू

नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण वा फुङ्लिङ निर्माणबाट आवश्यकता अनुसारका आधारभुत सूचना एकतृत हुने गर्दछन् । यसबाट आवश्यकताअनुसार सूचना प्रबाह गर्न पनि सकिन्छ । बस्तुगत विवरणबाट नगरपालिका भित्रका धेरै स्रोतहरूका बारेमा समेत यथार्थ जानकारी प्राप्त हुने हुनाले योजना पहिचान, छनौट तथा निर्माण वा कार्यान्वयनका लागि सहयोगी हुने गर्दछन् । नेपालमा संघात्मक शासन पद्धती कार्यान्वयनमा आए पछि राज्य सञ्चालनमा तीनै तहका सरकारलाई राजश्व व्यवस्थापन र परिचालन साथै समानुपातिक दिगो विकासकालागि खर्चको व्यवस्थापन गर्न राज्यको ढुकुटीको न्यायोचित बितरणकालागि संबिधानको मूल मर्म र भावन बमोजिम विभिन्न कानूनहरू निर्माण गरिएको छन् । यसै सन्दर्भमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजश्व अधिकार, राजश्व बॉडफॉट, अनुदान, ऋण, बजेट व्यवस्थापन, सार्वजनिक खर्च तथा बित्तीय अनुशासन सम्बन्धमा नेपालको संबिधानको धारा २९६ को उपधारा १ बमेजिम बनेको अन्तर सरकारी बित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ साथै राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा बित्त ब्यावस्थापन आयोग ऐन, २०७४को परिच्छेद ४, दफा १५ मा भएको व्यवस्था अनुसार नेपाल सरकारलेप्राकृतिक श्रोत तथा बित्त ब्यावस्थापनकालागि संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार बिच राजश्व बॉडफॉड गर्दा जनसङ्ख्या र जनसाखिक विवरण (१५ वर्ष भन्दा कम र ५९ वर्ष भन्दा माथि आश्रित जनसङ्ख्या), क्षेत्रफल (देशको कुल क्षेत्रफलमा प्रदेश र स्थानीय तहले क्षेत्रफलको अनुपात), मानव विकास सूचकाङ्क (प्रौढ साक्षरता दर, औसत बिद्यालय उपस्थिति दर, औषत आयु, प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय), मानव गरिवी सूचकाङ्क (प्रोढ निरक्षरता दर, स्वच्छ खानेपानी बाट बिमुख जनसङ्ख्या, ४० वर्ष भन्दा कम बॉच्ने जनसङ्ख्याको प्रतिसत, ५ वर्ष भन्दा कम उमेरका कुपोषण भएका बालबालिकाको प्रतिसत, प्रदेश स्तरीय गरिवी सूचकाङ्क), पूर्वाधार विकास सूचकाङ्क (सडक घनत्व भन्नाले क्षेत्रफलमा सडकको लम्बाई अनुपात, बिद्युत सेवा बाट लाभान्वित जनसङ्ख्याको अनुपात, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको जनसङ्ख्याको पहुँचको अनुपात लाई), खर्चको आवश्यकता, राजश्व सङ्कलनमा गरेको प्रयास तथा बिशेष अवस्था लाई मुल अधार मानि गरिने भए बाट स्थानीय तहले आफ्नो कार्यक्षेत्रको विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा खेल्नु पर्ने भूमिका सुनिस्चित गर्न बस्तुगत विवरण वा फुङ्लिङको आवश्यकता रहेको छ । तसर्थ फुङ्लिङ नगरपालिकाको प्रोपाइल्/बस्तुगत बिबरण तयार पार्नुका मूख्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- नगरपालिकाको वास्तविक स्थिति सहितको चिनारीका लागि विद्यमान अवस्थाहरूको तथ्य चित्रण सहितको विवरण तयार गर्नु
- नगरपालिका भित्रको स्रोत साधनहरूको समष्टिगत विवरण जम्मा गरि राख्ने र आवश्यकताअनुसार विश्लेषण तथा प्रयोग गर्न सकिने पार्नु
- नगरपालिकामाबस्तुगत विवरण तथा सूचनाको अभावका कारण उत्पन्न समस्याको तत्काल समाधान गर्ने आधार तयार गर्नु

- यथार्थपरक विवरण वा सूचनाको सहायताले विकास निर्माण र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनेवातावरण श्रृजना गर्नु
- दिर्घकालीन योजना तथा नीति निर्माण गर्न तथ्य र तथ्याङ्कहरूको प्रयोग गर्ने पद्धतिको विकास गर्न सहयोग पुऱ्याउनु
- शहरी गरिवीको वास्तविक अवस्थाको पहिचान गर्नु
- आवधिक नगरपालिका विकास योजना तयारी र कार्यान्वयनका लागि आधार तयार पार्नु
- अध्ययन अनुसन्धान गर्ने अनुसन्धानकर्ता, योजनाकार, संघसंस्था एवं विकासमा जिज्ञासा राख्ने व्यक्तिहरूलाई महत्वपुर्ण क्षेत्र, सम्भावना र समस्याहरूको वारेमा अवगत गराउने आधार तयार गर्नु
- तथ्याङ्कहरूको आदान प्रदान तथा तथ्याङ्कहरू माथि सहज पहुंचको पद्धतिको विकास गर्नु
- नगरपालिकालाई **डिजिटल माध्यममा (Digital System)** तथ्याकं जम्मा गरि राख्ने र आवश्यकता अनुसार विश्लेषण तथा प्रयोग गर्ने क्षमताको विकास गर्न सहयोग पुऱ्याउनु
- नगरपालिका भित्रका स्रोत, साधन र शीपको पहिचान गरी त्यसको सदुपयोग गर्ने तथा सम्भावित जोखिमहरूबाट बँच्ने उपायहरूको खोजी गर्नु
- योजना पहिचान र छनौट पछि प्राथमिकता निर्धारणका लागि आधार तयार पार्नु
- स्थानीय विकासका लागि नवीन सोंच र चिन्तनको सम्भावनाका लागि मार्ग प्रशस्त गर्नु

२.३ फुङ्लिङ नगर प्रोफाइल्/वस्तुगत विवरण निर्माणको औचित्य र महत्व

२.३.१ नेपालमा मानव विकास सूचाङ्कको अवस्था

मानव विकास सूचाङ्क मानव विकासको आधारमा मुलुक मुलक बिचको गरिवी, बिपन्नता, बिभेद तथा आर्थिक सवलिकरणको अन्तर मापन गर्ने एक महत्वर्पू साधन हो । विगतमा बिश्वब्यापि रुपमा रहेको असमानतालाई मानव विकास सूचाङ्कको आधारसिला निर्माण गरी मापन गर्ने पद्धतीको विकास गरियो । तत्कालिन अवस्थामा यस मापनका मुख्य आधारहरूमा शिक्षा र स्वास्थ्य लाई प्रधान सूचकको रुपमा स्वीकारिएको थियो । यस अवस्था सम्म धन समपतिलाइनै यसको मुख्य सम्वाहक वा चालकको रुपमा हेरिएको थियो । बिश्व परिवेश, विकासको गति र मानवीय आवश्यकता समेतका आधारमा उल्लेखित बिषयले मात्र असमानताको वास्तविक मापन गर्न नसकिने निस्कर्षका साथ पछिल्लो समय प्रविधि र वातावरण लाई समेत थप गरिएको अवस्था छ ।

बिश्वब्यापि रपमा रहेको मानव विकास सूचाङ्कका बिषयमा सम्युक्त राष्ट्र संघको प्रतिवेदन २०१९ का आधारमा सन् १९९०-२०१८ को अवधिमा नेपालको मानव विकास सूचाङ्क (HDI) ५२.६% ले बृद्धि भई ०.३८० बाट ०.५७९ मा पुगेको छ भने १८९ मुलुकहरू मध्ये नेपाल १४७ औं स्थानमा पुग्न सफल भएको अवस्था छ । यसको अर्थ मानिसहरू लामो समय बॉच्न थालेका कारण औषत आयुमा बृद्धि भएको छ, बिद्यालय भर्ना दरमा बृद्धि र बिचैमा बिद्यालय छाड्ने दरमा कमि आएका कारण बिद्यालय शिक्षामा पहुँच बढेको छ र सर्वसाधार नागरिकको आम्दानीमा बृद्धि भएको अवस्था छ । करिव २८ वर्षको अन्तरालमा (सन् १९९०-२०१८) नेपालीहरूको औषत आयु १६.१ % ले बृद्धि भई ७०.५ पुगेको छ भने औषत बिद्यालय उमेर २.८ ले बृद्धि भएको छ भने अपेक्षित बिद्यालय उमेर ४.७ ले बढेको अवस्था रहेको छ । यती मात्र हैन सन् १९९०-२०१८ अवधिमा वार्षिक प्रति व्यक्ति आय १३०.५% ले बृद्धि भई ११९२ अमेरिकि डलर बाट २७४८ अमेरिकि डलरमा पुगेको अवस्था छ । नेपाल मानव विकास सूचाङ्कमा न्यूनतम भार ०.५५ भन्दा माथि रहन सफल देखिएको भएता पनि मध्यम आय भएका मुलुकको (मानव विकास सूचाङ्क औषत ०.६१५ तथा दक्षिण एसियाली मुलुकको औषत ०.६४२) तुलनामा अझै पनि कम रहेको अवस्था छ । दक्षिण एसियाली मुलुकहरू माध्ये एचडिआईमा पाकिस्तान र अफ्गानिस्तान भन्दा नेपाल अघि रहेको भएता पनि श्रृलङ्का, माल्दिप्स, भुटान, भारत र बांग्लादेश भन्दा पछि रहेको अवस्था छ ।

विश्वव्यापि रुपमा प्रत्येक देशलाई मानव विकास सूचाङ्कका आधारमा तुलना गर्ने आधार ४ बर्गमा वर्गिकृत गरिएको छ । पहिलोमा अति उच्च विकसित मुलक जसको मानव विकास सुचाङ्क ०.८-१.० भित्र गणना गरिन्छभने दाश्रोमाउच्च विकासत मुलुकको मानव विकास सूचाङ्क ०.७०-७९, तेश्रोमा मध्यम बिकासित मुलुकको मनव विकास सूचाङ्क ०.५५-०.७० र चौथोमा अति कम विकसित मुलुकको मानव विकास सुचाङ्क ०.५५ भन्दा कम रहेको छ । धेरै जसो विकसित मुलुकहरूको मानव विकास सूचाङ्क ०.८ वा सो भन्दा माथि रहेको छ । यी मुलुकहरूमा मानव विकास सूचाङ्क माथि मात्र हैनसरकारमा स्थायीत्व रहेको, शिक्षा र स्वास्थ्यमा सवै नगारिकको पहुँचमा पुगेको, उच्च स्तरको औषत आयु तथा उच्च गतिको आर्थिक विकासको अवस्था रहेको देखिन्छ भने सवै भन्दा कम बिकासित मुलुकहरूमा मानव विकास सूचाङ्क ०.५५ भन्दा कम भएको मात्र हैन सरकार अस्थिर हुने गरेको, सवै क्षेत्र र तहमा गरिवी रहेको, शैक्षिक र स्वास्थ्यको स्तर साथै यीनमा नागरिकको पहुँच कमजोर रहेको, आय स्तर कमजोर रहेको, अपेक्षित आयुमा कमि, उच्च जन्म दर, बेरोजगारी बढेको अवस्था रहेको पाईएको छ । तसर्थ नेपालले संघात्मक शासन पद्धतीको प्रारम्भ बाटै सन २०३० सम्ममा मध्यम आय भएको मुलुकको सूचीमा आफुलाई उभ्याउने लक्षका साथ सञ्चालनमा ल्याएका तथा ल्याउने विकास तथा सेवा प्रवाह र प्रशासनिक व्यवस्थापनका कार्यहरूलाई तीनै तहको सरकार बिच संस्थागत समन्वय र समन्वयात्मक प्रणालिको दरिलो आधार निर्माण गरी नेपालमा बिद्यमान प्राकृतिक श्रोत र साधनको समयोचि सदुपयोग र काम प्रतिको प्रेम भाव सहित मानवीय संसाधनलाई उत्पादकत्व सँग अनुबन्ध गरी व्यवस्थित रुपले स्थानीय तहमा समेत दिगो विकासको अवधारणा बमोजिम अघि बढाउन अनिवार्य देखिएको छ भने वर्तमान कोभिड १९ को महाँमारीको प्रभावले भविश्यमा निम्तन सक्ने परिस्थितिको सामना गर्न समयमानै सचेत रहन आवश्यकता देखिएको छ । वर्तमान अवस्थामा नेपालको मानव विकास सूचकाङ्कको अवस्थाका बारेमा तालिका नं. ५, ६ र चित्र नं. ४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. ४: मानव विकास सूचाङ्कका आधारमा देश हरूको सङ्ख्यात्मक विवरण

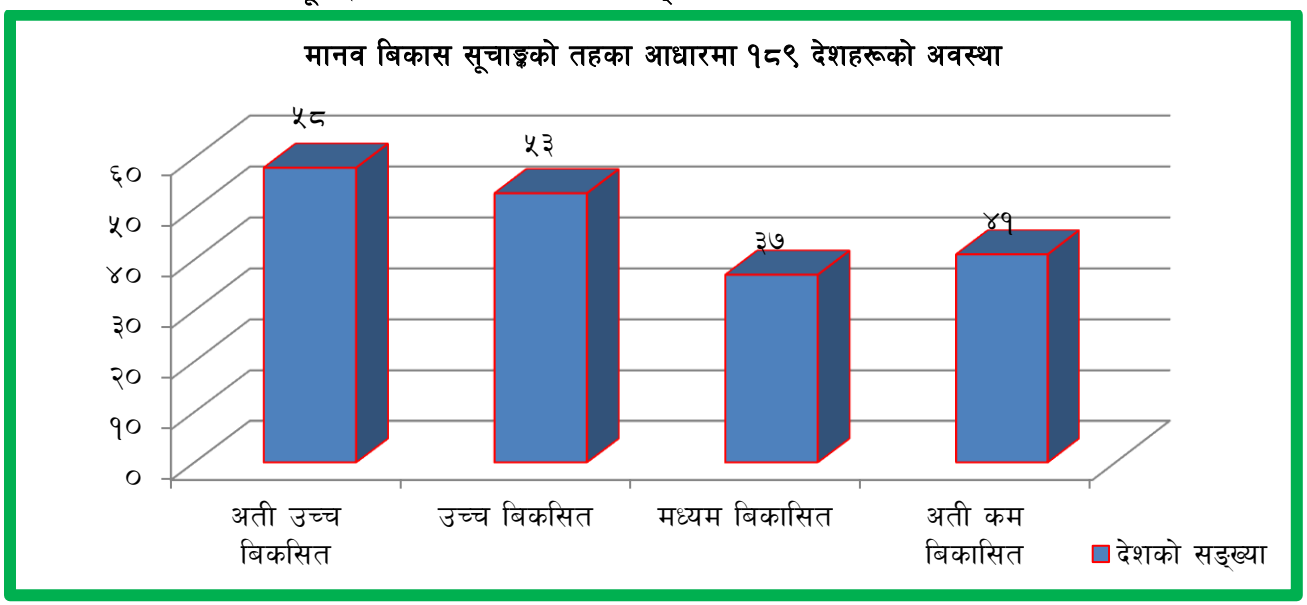

तालिका नं. ५: मानव विकास सूचाङ्कमा नेपाल

क.सं.	सूचक	सूचाङ्कको औषत भार (सन् २०१८)					कैफियत
		अती उच्च विकसित	उच्च विकसित	मध्यम बिकासित	अती कम बिकासित	नेपाल	
१	मानव विकास सूचाङ्को औषत भार	०.८-१.०	०.७-०.७९	०.५५-०.७०	०.५५भन्दा कम		

२	वर्तमान अवस्था (देशको सङ्ख्या)	५८	५३	३७	४१		
२.१	मानव विकास सूचाङ्क (औषत)	०.८७५	०.७३६	०.६१५	०.४६१	०.५७९	

श्रोतः सम्युक्त राष्ट्र संघ विकास प्रतिवेदन, २०१८

तालिका नं. ६: नेपालको मानव विकासको अवस्था

क.सं.	मानव विकास सूचक	सूचकाङ्क	कैफियत
१	औषत आयु (जन्मको अधारमा)	७०.५	
२	मानव विकास स्थान	१४७	
३	प्रति व्यक्ति बार्षिक आय (अमेरिकी डलर)	२७४८	
४	साक्षरता दर (१५ वर्ष माथिको उमेरको % का आधारमा)	५९.६	
५	बालिका विवाह (१८ वर्ष अगावै) %	४०.०	
६	लैङ्गिक असमानता इन्डेक्स	०.४७६	
७	दक्ष स्वास्थ्यकर्मि बाट सुरक्षित सुत्केरी गराउने %	५८.०	
८	बहुआयामिक अति गरिवीमा रहेको जनसङ्ख्या %	११.६	
९	आम्दानीको हिसावले दैनिक १.९ अमेरिकी डलर भन्दा कम आय हुने	२५.२	
१०	शारिरीक तथा मानसिक हिसावले बहु आयामिक गरिवी जनसङ्ख्या%	२२.२	
११	दैनिक ३.१० अमेरिकी डलर भन्दा कम आम्दानी हुने श्रमिक हरू (जम्मा	३५.४	
१२	रोजगारी र जनसङ्ख्याको अनुपात (१५ वर्ष भन्दा माथिको उमेर समुह)	८१.९	
१३	जन्म दर्ता दर (५ वर्ष मुनिको)	५६.०	
१४	आयात निर्यात (% जिडिपि)	५४.३	
१५	वैदेशिक लगानी (% जिडिपि)	०.८	
१६	बिप्रेशण आम्दानी (% जिडिपि)	२७.९९	
१७	कार्वनडाईअक्साईड उत्सर्जन पर क्यापिटा (टन)	०.३	
१८	वनजङ्गल (कुल क्षेत्रफलको)	२५.४	
१९	खनिज उर्जाको प्रयोग (कुल उर्जा खपतको)	१५.५	
२०	वायु प्रदुशणका कारण हुने मृत्यू (प्रति १ लाख जनसङ्ख्यामा)	१९४	
२१	अशुद्ध र असुरक्षित पानी, सरसफाई र स्वस्थ्य सेवाका अभावका कारण	१९.८	
२२	सुधारिएको सरसफाईको सुविधा उपभोग गर्ने जनसङ्ख्या %	६२	
२३	शिक्षा तथा स्वास्थ्य र शैनिक फोर्समा भएको खर्चको अनुपात	६.३	
२४	अध्ययन अनुसन्धानमा भएको लगानी (जिडिपिको %)	०.३	
२५	ग्रामिण जनताको बिद्युत सेवामा पहुँच %	९४.७	

श्रोतः सम्युक्त राष्ट्र संघ विकास प्रतिवेदन, २०१८

२.३.२ नगरपालिकाको बस्तुगत विवरणको अवस्था

वर्तमान संबिधान बमोजिम पुनरसंरचित भई स्थापित भएका स्थानीय तहहरूमा यथार्थपरक सूचनाको निकै ठूलो अभाव रहेको छ । बिद्यामान अवस्थामा २०६८ सालको राष्ट्रिय जनगणना बाट प्राप्त विवरणलाई जोडजाड पारी काम चालउने गरिएको अवस्था छ । विगतका विभिन्न गा.वि.स. र वडाहरू एकआपसमा गाभिएका र काटिएका हुनाले भएका सूचना पनि काम नलाग्ने अवस्थामा पुगेका छन् । वर्तमान मानव विकास सूचाङ्कको अवस्थामा आधारित रहि तुरन्त नगरको

विकासका लागि योजना बनाउन तथा लगानीको वातावरण सृजना गर्न सूचनाको अति धेरै आवश्यकता रहेको छ । यथार्थ सूचनाहरूको अभावमा दिनदिनै विकास निर्माणका कार्यहरूकालागि योजना तर्जुमा र तीनकोसञ्चालन व्यवस्थापन गर्न कठिन हुँदै गएको अवस्था छ । तसर्थ यस नगरपालिकाको बास्तविक पहिचानकालागि सबै घरपरिवार साथै संस्थागत तथा प्राकृतिक श्रोत र साधनको यथार्थ विवरण सङ्कलन गर्न अवाश्यक रहेका कारण घरपरिवार सर्वेक्षण समेतका माध्यम बाट विवरण सङ्कलन गरिएको छ । नगरपालिकाले वस्तुगत विवरणको आधारमा नै वर्तमान शहरी गरिवीको अवस्था, श्रोत साधनको पहिचान र तिनीहरूको सही व्यवस्थापन तथा उचित कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने हुनाले यो फुङ्लिङ/वस्तुगत विवरण निर्माणको कार्य औचित्यपूर्ण छ । साथै यस नगरपालिकाले आगामी बर्षका लागि योजना निर्माण गर्न यसले सहयोग गर्ने हुनाले पनि यसको अध्ययन गर्ने कार्य अपरिहार्य हुन गएको हो ।

२.३.३ तथ्याङ्कको महत्वः

यथार्थपरक तथ्याङ्क ले दिगो विकास लक्ष र गरिवी निवारणका साथमा समृद्धि निर्माणमा यथेष्ठ सहयोग पुग्नुको साथै देहाय बमोजिमका महत्व राख्दछ

- राष्ट्रिय मानव विकास सूचाङ्कमा फुङ्लिङ नगरपालिकाको योगदानको आधार तयार पार्ने
- आर्थिक बृद्धि र रोजगार सृजना, असमानता र बिभेदको अन्त्य, वातावरणीय सन्तुलन, शिक्षा र स्वास्थ्यमा सर्वसाधारण नागरिकको पहुँच बृद्धिको आधार तयार पार्न सकिने
- विकास आयोजनाहरूलाई मानव विकास सूचाङ्कमा आधारित बनाउन सहज हुने
- सार्वजनिक सेवाको गुणस्तर र प्रभावकारितामा सुधार ल्याउन सकिने
- सरकार सरकार तथा सरकार र सर्वसाधार जनताको तहमा सहज यथार्थ विवरण सहितको सूचना प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन सहयोग पुऱ्याउने
- दिगो विकासमा आधारित योजनाको पहिचान, छनौट, प्राथमिकिकरण, तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सहज अवस्था र वातावरणको सृजना गर्न सकिने
- वास्तविक लक्ष निर्धारण र प्राप्तिमा सहज हुने
- वास्तविकतामा आधारित स्रोत, साधन र सेवाको प्रवाह, प्रयोग र वितरण गर्न सकिने
- निर्धारित लक्ष बमोजिम लगानीको प्रतिफल सकारात्मक हुने
- उपयुक्त स्थान र लक्षित समुदाय, क्षेत्र र स्थानमा वास्तविक र सहज सेवा प्रवाह गर्न सकिने

२.४ तथ्यांक संकलन अपनाईएका विधिहरू

यथार्थ परक तथ्याङ्क सङ्कलन एक महत्वपूर्ण पक्ष हो । तथ्याङ्क गलत भएमा लक्ष काल्पनिक हुने, स्रोत र साधन को प्रवाह, प्रयोग र वितरण अनुमानमा हुने तथा प्रभावकारि हुन नसक्ने, निर्धारित लक्ष प्राप्त गर्न कठिन हुने, लगानीको प्रतिफल नकारात्मक हुने सम्भावना रहने, गलत स्थान, क्षेत्रमा सेवा प्रवाह हुने खतरा रहने साथै वास्तविक सेवा ग्राहि बन्चितिकरणमा पर्न सक्ने सम्भावना रहन्छ । तसर्थ फुङ्लिङ नगरपालिकाले आफ्नो नगर क्षेत्र भित्रको बास्तविक तथ्याङ्क संकलन गर्न **"मोवायल डेटा कलेक्सन एप"** को प्रयोग गरी प्रस्नावली सहित घरपरिवार सर्वेक्षण तथा संस्थागत तथा बस्तुस्थिति सर्वेक्षणको माध्यम बाटसङ्ख्यात्मक वा मात्रात्मक (Quantitative) र गुणात्मक (Qualitative) विवरण सङ्कलन गरिएको छ । तथ्याङ्क सङ्कलनमा देहायका कार्यहरू सम्पन्न गरियो

- नगर बस्तुस्थिति विवरणको आवश्यकता र औचित्य तथा समेटिनु पर्ने क्षेत्रका बारेमा छलफल तथा अन्तरकृया कार्यक्रम सञ्चालन
- नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने विवरणको पहिचान गरी प्रस्नावलीको निर्माण
- सम्बन्धित प्रस्नावलीलाई सफ्टवयर निर्माण गरी मोवायल एप मा प्रविष्ट

- तथ्याङ्क सङ्कलक वा गणकहरू (घरपरिवार तथा संस्थागत) को छनौट गरी आवश्यक तालिम प्रदान
- गणकहरू मार्फत सवै घरपरिवार तथा संघ संस्था तथा कार्यालयमा पुगि विवरण सङ्कलन

नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयारीका लागि विगतमा तयार भएका विभिन्न वस्तुगत विवरणहरू, दिगो विकास लक्ष्यका सूचकहरू, जिल्ला सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी दिग्दर्शन, जनगणनाको प्रतिवेदन, अन्य नगर तथा गाउँपालिकाले तयार पारेका फुङ्लिङ, विभिन्न संघसंस्था र कार्यालयका प्रतिवेदन साथै फुङ्लिङ नगरपालिकाको आवधिक नगरपालिका विकास योजना निर्माणकालागि आवश्यक विवरणको आवश्यकता समेतको अध्ययन गरी यो फुङ्लिङतयार पारिएको हो । फुङ्लिङ तयारीको प्रारम्भमा यस क्षेत्रका विज्ञहरूसँग गरिएको परामर्श साथै सूचना सङ्कलनको विधि निर्धारण गर्दा विगत र वर्तमानमा गरिएका सफल प्रयासहरूलाई मार्गदर्शनको रुपमा स्वीकारिएको कारण विवरण संकलन गर्न तथा अनुसन्धानात्मक विश्लेषण गर्न सहज मात्र भएको छैन उल्लेखित कार्यबाट सूचनाहरूको सत्यतामा अभिबृद्धि समेत भई विवरणमा रहने दोहोरोपना हटेर गएको बिश्वास गरिएको छ ।

२.५ तथ्यांङ्क विश्लेषण र प्रस्तुतिकरण

प्रस्तुत फुङ्लिङतयारीका क्रममा मोवाइल एप को माध्यम बाट सूचना संकलन भए पछि सफ्टवेयरमा डाटा इन्ट्री गरी तथ्यांकको सामाजिक विज्ञानको तथ्यांकीय कार्यक्रमको विधि बाट विश्लेषण गर्ने काम गरिएको छ । प्राथमिक तथ्यांकको विश्लेषणका लागि द्वीतियक स्रोतसँग समेत तुलना गरिएको छ । प्राप्त तथ्यांकलाई विश्लेषण गरी नक्सा, तालिका, चित्र तथा वृत्तचित्रमा समेत प्रस्तुत गरिएको छ । प्राप्त सुचनालाई वर्णनात्मक तथ्यांकीय विधिबाट विश्लेषण गरिएको छ । नगरपालिकाको समग्र स्थितिको विश्लेषण गरी यो फुङ्लिङ तयार पार्ने क्रममा विभिन्न विषयवस्तुलाई विभिन्न प्रकारका सूचकका रूपमा प्रयोग गरिएको छ । तथ्यांकलाई तालिकीकरण, प्रशोधन र विश्लेषण गर्दा वर्णनात्मक, तुलनात्मक र विश्लेषणात्मक विधि अपनाइएको छ । यसैगरी जिल्ला तहमा उपलब्ध प्रकाशित तथा अप्रकाशित द्वितीयक सूचनाका श्रोतहरू र विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिवेदनहरूको समेत अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गरी समग्र नगरपालिकाको अवस्था झल्कने गरी बस्तुगत विवरणको एकीकृत सङ्गालोको रुपमाफुङ्लिङ तयार गरिएको छ ।

२.६ वस्तुगत विवरणको क्षेत्र र सीमा

प्रस्तुत फुङ्लिङको अध्ययन क्षेत्र विस्तृत भएको हुँदा अध्ययनको उद्देश्यले दर्साएका विषयवस्तुलाई नै मुख्य क्षेत्रको रूपमा लिईएको छ । साधन, श्रोत, समय, लागत र सूचना लगायत अन्य विषयवस्तुहरूको सिमितताका कारणले जुनसुकै अध्ययन पनि केही निश्चित सीमा भित्र बाँधिएको हुन्छ । यसैगरी विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिवेदनलाई पनि यसमा आधार लिइएको छ । प्राथमिक तथ्यांक संकलनका लागि भने घरपरिवार सर्वेक्षण विधिलाई प्रमुख प्राथमिकतामा राखि कार्यान्वयन गरिएको छ । प्रश्नावली निर्माण गरी प्रस्नोत्तरका माध्यम बाट संकलन गरिएका प्राथमिक सूचनालाई भरपर्दो आधार मानिएको छ ।

अध्ययनको क्षेत्र भौगोलिक रूपमा फुङ्लिङ नगरपालिका रहेको छ । यसको सीमाका विषयमा भने यसले फुङ्लिङ नगरपालिका भित्रका सूचनालाई मात्र महत्व दिइएको छ । वास्तवमा फुङ्लिङ नगरपालिकाको प्रोफाइल् निर्माण गर्ने क्रममा प्राथमिक र द्वितीयक दुवै प्रकारका स्रोतसामग्रीको प्रयोग गरिएको छ । यसमा विशेषगरी स्थलगत सर्वेक्षण गर्ने क्रममा सवै घरपरिवारको विवरण सङ्कलन गरिएको छ । यस बाहेक जनगणना २०६८ का केहि प्रतिवेदन, साबिकका गाविसहरूका केहि रेकर्ड तथा अन्तरकृयाबाट पनि महत्वपूर्ण तथ्यांक संकलन गरिएको छ । संस्थागत सर्वेक्षकहरू मार्फत सम्बद्ध क्षेत्र, स्थान र कार्यालयहरू बाट विवरण सङ्कलन गर्ने तथा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाको प्रतिवेदनलाई पनि सूचनाको स्रोत मानिएको छ । तिनका प्रकासित र अप्रकासित दुवै प्रकारका प्रतिवेदनको पनि सहयोग लिएको छ । त्यसपछि प्राप्त सूचनाहरूलाई तालिकीकरण गर्ने र विश्लेषण गर्ने कार्य गरी यो प्रोफाइल् तयार पारिएको छ ।

खण्ड ३ (तीन)
घरपरिवार, जनसाङ्ख्यिंक तथा संस्थागत विवरण

३.१. जनसाङ्ख्यिंक तथा घरपरिवार बितरणः

कुनै पनि स्थानको विकासको प्रमुख आधार उक्त स्थानमा बसोबास गर्ने मानिसहरूको सङ्ख्यालाई प्रमुख आधार मानिन्छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाले आगामि दिनमा अवलम्बन गर्ने नीतिगत निर्णय, कार्यक्रमिक योजना र विकास तथा सेवा प्रवाहको लक्ष निर्धारण गर्न जनसङ्ख्याको उपस्थितिको अवस्था एक महत्वपूर्ण पक्ष रहेको कारण गरिएको घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७ अनुसार यस नगरका कुल ५१४० घरपरिवारमा पुरुष १३३४५ (५१.४० %) र महिला १२६१२ (४८.५८ %) तथा तस्रो लिङ्गी १ (०.००३८%) समेत गरी कुल जनसङ्ख्या २५९५८ जना रहेको पाईएको छ । यो सङ्ख्या राष्ट्रिय नजगणना २०६८ लाई आधार मानि राष्ट्रिय पुनसंरचना आयोगले तयार पारेको विवरणका आधारमा ४४८ जना (१.६९ %) ले कमि रहेको पाईएको छ । यस बिषयलाई व्यक्तिगत घट्ना दर्ता विवरणले समेत प्रमाणित गरेको अवस्था छ । वडागत विवरणका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा वडा नं. ९ मा ४१९० (कुल जनसङ्ख्याको १६.१४ %) रहेको छ भने सबै भन्दा कम वडा नं. ७ मा १२१२ (कुल जनसङ्ख्याको (४.५७ %) रहेको छ । घरपरिवारको उपस्थिति लाई हेर्दा सबै भन्दा बढी र घटी पनि क्रमस वडा नं. ९ र ७ मा नै रहेको छ । औषत घरपरिवार सङ्ख्या ५.०५ रहेको यस नगरपालिकामा महिला र पुरुषको उपस्थिति वा लैङ्गिक अनुपात ०.९४५ रहेको पाईएको छ भने जनघनत्व २०६.७३ प्रति वर्ग कि.मि. रहेको अवस्था छ । उपरोक्त उल्लेखित तथ्याङ्कको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ७ र ८ तथा चित्र नं. ५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७: नगरपालिकाको घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण

घरपरिवार र जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण, २०७७						फुङ्लिङ नगरपालिकाको जनसङ्ख्या, २०६८ को आधारमा	
वडा नं	घरपरिवार	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा जनसङ्ख्या	घर परिवार	जनसङ्ख्या
१	२८३	७६१	७४६		१५०७		
२	४८१	१२१४	१०९७		२३११		
३	६४१	१६४८	१६२६		३२७४		
४	४८८	१२१३	११८६		२३९९		
५	४१९	१००६	९९३		१९९९		
६	४००	९८२	९५४		१९३६		
७	२३५	६२७	५८५		१२१२		
८	५०५	१३८१	१२९१		२६७२		
९	८०२	२१९९	१९९१		४१९०		
१०	५७७	१४१८	१२८२	१	२७०१		
११	३०९	८९६	८६१		१७५७		
जम्मा	५१४०	१३३४५	१२६१२	१	२५९५८	५६४०	२६४०६
%		५१.४०	४८.५८	०.००३८	१००.०	२०६८ को आधारमा घटेको	
जनघनत्व (प्रति बर्ग कि.मि.)					२०६.७३	५००	४४८
लैङ्गिक अनुपात (महिला/पुरुष)					०.९४५		१.६९
औषत परिवार सङ्ख्या					५.०५		

श्रोतः नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ५: घरपरिवार र वडागत जनसङ्ख्या बितरणको अवस्था

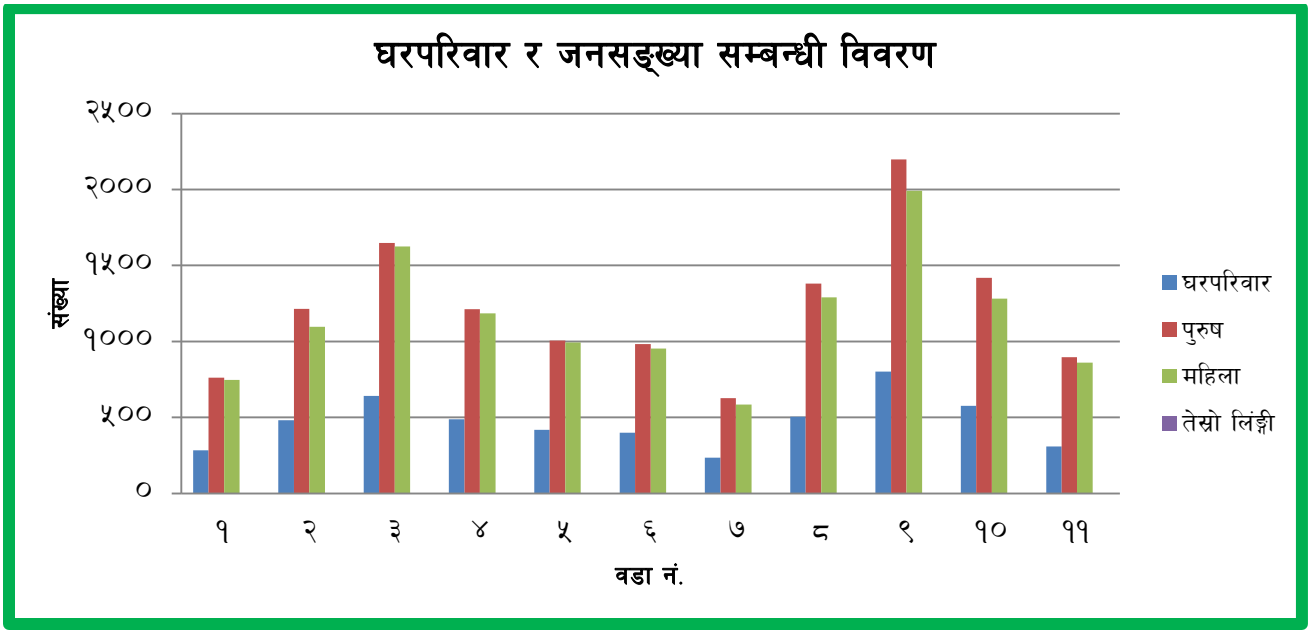

तालिका नं. ८: लैङ्गिक अनुपात तथा औषत घरपरिवार सङ्ख्या सम्बन्धी वडागत विवरण

वडागत लैङ्गिक अनुपात तथा औषत घरपरिवार सङ्ख्या सम्बन्धी विवरण							
वडा नं	**कुल जनसङ्ख्या**	**पुरुष**	**महिला**	**तेस्रो लिङ्गी**	**घरपरिवार सङ्ख्या**	**लैङ्गिक अनुपात**	**औषत घरपरिवार**
१	१५०७	७६१	७४६		२८३	०.९८	५.३३
२	२३११	१२१४	१०९७		४८१	०.९०	४.८०
३	३२७४	१६४८	१६२६		६४१	०.९९	५.११
४	२३९९	१२१३	११८६		४८८	०.९८	४.९२
५	१९९९	१००६	९९३		४१९	०.९९	४.७७
६	१९३६	९८२	९५४		४००	०.९७	४.८४
७	१२१२	६२७	५८५		२३५	०.९३	५.१६
८	२६७२	१३८१	१२९१		५०५	०.९३	५.२९
९	४१९०	२१९९	१९९१		८०२	०.९१	५.२२
१०	२७०१	१४१८	१२८२	१	५७७	०.९०	४.६८
११	१७५७	८९६	८६१		३०९	०.९६	५.६९
जम्मा	**२५९५८**	**१३३४५**	**१२६१२**	**१**	**५१४०**	०.९४५	५.०५

श्रोत: नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.१.१ उमेर समुह तथा लैङ्गिकताका आधारजनसङ्ख्या बितरण:

फुङ्लिङ नगरपालिकाको जनसङ्ख्यालाई जम्मा १६ वटा उमेर समुहमा राखेर अध्ययन गर्दा ४ वर्ष मुनिका १७५२, ५ देखि ९ वर्ष सम्मका २३४८, १० देखि १४ वर्षका २३९५ तथा १५ देखि १९ वर्षका २६२३ गरी ९११८ रहेकोमा १८ वर्ष सम्मका उमेर समुहका मानिसहरू बालबालिकामा पर्ने भएकाले उक्त सङ्ख्या करिव ८५९३ जना भन्नाले (४३७२ बालक तथा ४२२१ बालिका) कुल जनसङ्ख्याको ३३.१० % बालबालिकाको रहेको अवस्था छ । यसै गरी १९ वर्ष देखि ५९ वर्ष

सम्मको सकृय उमेर समुह भित्र पुरुष ७६१८ तथा महिला ७०४१ गरी कुल १४६५९ (कुल जनसङ्ख्याको ५६.४७ %) रहेको छ भने अर्ध सकृया उमेर भन्नाले ६० देखि ७४ वर्ष सम्मका पुरुष ९७५ र महिला ९५७ गरी १९३२ (कुल जनसङ्ख्याको ७.४४%) साथै ७५ वर्ष भन्दा माथि उमेर समुहमा पुरुष ३१९ र महिला ३१८ गरी ६३७ जना (कुल जनसङ्ख्याको २.४५%) मात्र रहेको पाईएको छ भने ६१ पुरुष र ७५ महिला गरी कुल १३६ जनाको वास्तविक अवस्था खुल्न सकेको छैन । घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरणका आधारमा यस नगर भित्र सकृय उमेर समुहको उपस्थिति उल्लेख्य रहनु साथै अर्ध सकृय उमेर समुह संग उपलब्ध ज्ञान र सिपलाई यस संग ऐक्यवद्धता गर्न सकेमा विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा यस नगरपालिकाले छोटो समयमानै गणनायोग्य साथै दिगो विकास लक्ष बमोजिमको प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था रहेको छ । उल्लेखित तथ्याङ्कहरूको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ९ र चित्र नं. ६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. ६: उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

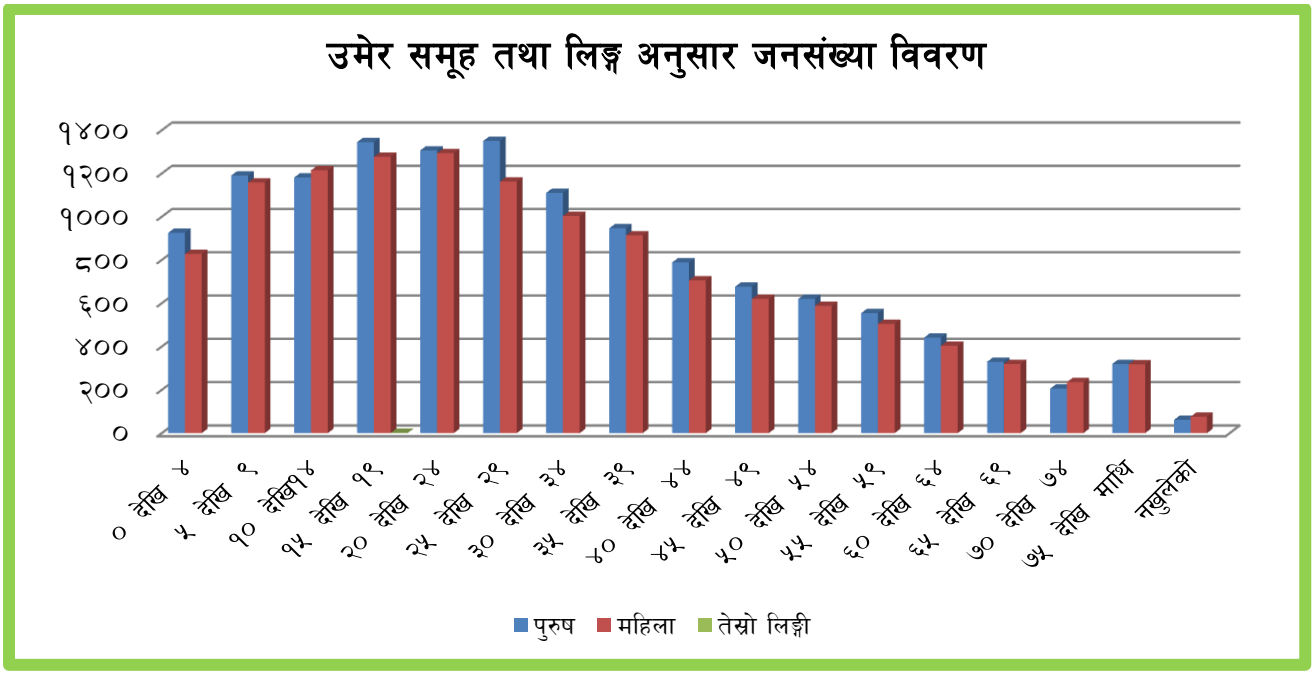

तालिका नं. ९:उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण				
उमेर	**पुरुष**	**महिला**	**तेस्रो लिङ्गी**	**जम्मा**
० देखि ४	९२५	८२७		१७५२
५ देखि ९	११९०	११५८		२३४८
१० देखि१४	११८१	१२१४		२३९५
१५ देखि १९	१३४५	१२७७	१	२६२३
२० देखि २४	१३०६	१२९३		२५९९
२५ देखि २९	१३५०	११६२		२५१२
३० देखि ३४	१११०	१००३		२११३
३५ देखि ३९	९४६	९१३		१८५९
४० देखि ४४	७८८	७०५		१४९३
४५ देखि ४९	६७६	६१९		१२९५
५० देखि ५४	६१९	५८७		१२०६

५५ देखि ५९	५५४	५०४		१०५८
६० देखि ६४	४४१	४०३		८४४
६५ देखि ६९	३२९	३१९		६४८
७० देखि ७४	२०५	२३५		४४०
७५ देखि माथि	३१९	३१८		६३७
नखुलेको	६१	७५		१३६
जम्मा	**१३३४५**	**१२६१२**	**१**	**२५९५८**

श्रोतः नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.१.२ मातृभाषाका आधारमा जनसङ्ख्या बितरणः

मातृभाषा मानव जातीको सांस्कृतिक विकास र प्रवर्द्धनको एक प्रमुख आधार हो । फुङ्लिङ नगरपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७ का अधारमा यस नगर भित्र मुख्य गरी १६ वटा भाषा बोल्ने मानिसहरूको बसाईको बाहुल्यता देखिएको छ । मातृभाषाका आधारमा जनसङ्ख्याको तुलनात्मक अध्ययन गर्दा यस नगर भित्रका कुल जनसङ्ख्या मध्ये १८९०८ (कुल जनसङ्ख्याको ७२.८४ %) नेपाली भाषा बोल्ने रहेको पाईएको छ भने त्यस पछि दाश्रोमा ४६६८ (कुल जनसङ्ख्याको १७.९८ %) लिम्बु भाषा बोल्ने रहेका छन् । घरपरिवार विवरणको अध्यय गर्दा कुल घरपरिवार मध्ये ३७३१ (कुल घरपरिवारको ७२.५९ %) नेपाली र ९४६ (कुल घरपरिवारको १८.४० %) लिम्बु भाष बोल्नेहरूको नै बाहुल्यता रहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र बसोबास गरिरहेका शेर्पा, गुरुङ, राई, तामाङ्ग भाषा बोल्नेको जनसङ्ख्या क्रमस २.१३, १.७८, १.२६ र १.२४ % रहेको अवस्था छ भने अन्य भाषा बोल्ने हरू सवैको जनसङ्ख्या १ % भन्दा कम रहेको अवस्था देखिन्छ भने १७ घरपरिवारका १७० जनाको स्थिति खुल्न सकेको छैन । समग्रमा हेर्दा याक्खा, बान्तवा र बज्जीका भाषा बोल्नेहरूको जनसङ्ख्या लोपोन्मुख अवस्थामा देखिएको छ । नगरपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विस्त्रित विवरण तालिका नं. १० र चित्र नं. ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १०: मातृभाषाको आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या विवरण

मातृभाषाको आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या विवरण				
क.सं.	**मातृभाषा**	**घरपरिवार**	**जनसङ्ख्या**	**%**
१	नेपाली	३७३१	१८९०८	७२.८४
२	तामाङ	६३	३२१	१.२४
३	नेवारी	५	३०	०.१२
४	मगर	३१	१४२	०.५५
५	गुरुङ्ग,	९६	४६३	१.७८
६	थारु	१	२	०.०१
७	भुजेल	१२	६७	०.२६
८	भोटे	६	२७	०.१०
९	मैथिली	४	१९	०.०७
१०	याक्खा	१	५	०.०२
११	राई	७५	३२८	१.२६
१२	लिम्बु	९४६	४६६८	१७.९८
१३	शेर्पा	१०५	५५२	२.१३
१४	सुनुवार	४५	२४८	०.९६
१५	बान्तवा	१	४	०.०२

१६	बज्जिका	१	४	०.०२
१७	अन्य तथा नखुलेको	१७	१७०	०.६५
जम्मा		५१४०	२५९५८	१००.०

श्रोतः नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ७: मातृभाषाको आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या विवरण

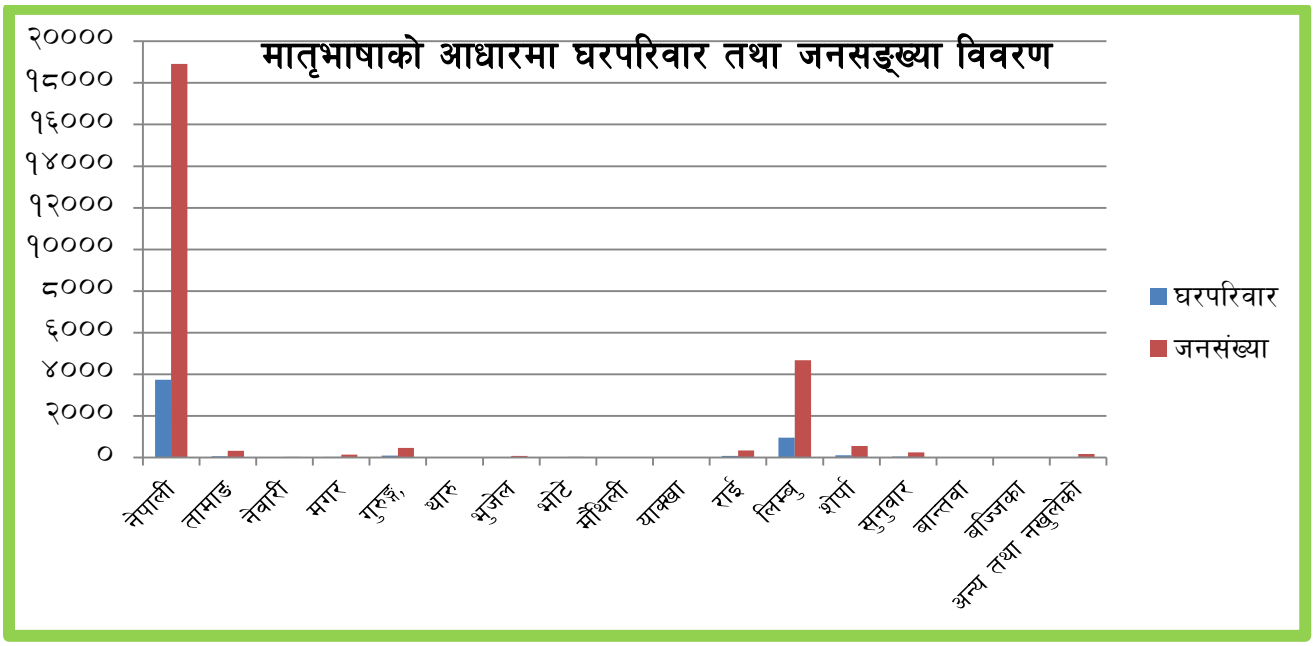

३.१.३ जातजातीका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या बितरणः

जातीय एकता नेपालीको सर्व स्वीकार्य पहिचान हो । घरपरिवार सर्वेक्षणका आधारमा यस नगरपालिका भित्र २८ भन्दा बढी जातजातीको बसोबास रहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने जातजाती मध्ये सबै भन्दा बढी १६४४ घरपरिवारमा ८०४९ (कुल जनसङ्ख्याको ३१.०१ %) लिम्बु, ६१० घरपरिवारका ३४१४ (कुल जनसङ्ख्याको १३.१५ %) ब्राम्हण, ६३२ घरपरिवारका ३४०४ (कुल जनसङ्ख्याको १३.११ %) क्षेत्री तथा ५२० घरपरिवारका २७५४ (कुल जनसङ्ख्याको १०.६१ %) गुरुङ जातीहरूको बसोबास रहेको पाईएको छ । यसरी यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र मुख्य गरी लिम्बु, क्षेत्री, ब्राम्हण तथा गुरुङ जातीको बाहुल्यता देखिएको छ भने ठकुरी, थारु, कुर्मी, टोप्केगोला, तेली, यक्खा, यादव, राजबंसी, बलुङ, हिमाली ब्राम्हण गरी १० जाती लोपोन्मुख अवस्थामा रहेको पाईएको छ । जातजातीका आधारमा नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार र जनसङ्ख्याको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ११ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ११: जातजाति अनुसार घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण

जातजाति अनुसार जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण				
क्र.सं.	**जात/जाति**	**घरपरिवार**	**जनसङ्ख्या**	**%**
१	तामाङ्ग	२३६	११७१	४.५१
२	क्षेत्री	६३२	३४०४	१३.११
३	ब्राम्हण	६१०	३४१४	१३.१५
४	नेवार	९२	४९४	१.९०
५	दमाई/ढोली	८९	४६१	१.७८
६	कामी	२९२	१४५१	५.५९

७	सुनवार	११६	६२९	२.४२
८	घर्ती/भुजेल	२४	१२६	०.४९
९	सार्की	६६	३१२	१.२०
१०	ठकुरी	१	३	०.०१
११	मगर	७४	३६५	१.४१
१२	लिम्बु	१६४४	८०४९	३१.०१
१३	गुरुङ्ग	५२०	२७५४	१०.६१
१४	थारु	४	२०	०.०८
१५	शेर्पा	३०९	१५९५	६.१४
१६	राई	१६०	७८८	३.०४
१७	कुर्मि	१	१	०.००
१८	खवास	७	४१	०.१६
१९	टोप्केगोला	२	१५	०.०६
२०	तेली	१	६	०.०२
२१	भोटे	९	३४	०.१३
२२	मारवाडी	१०	५०	०.१९
२३	याक्खा	१	५	०.०२
२४	यादव	३	१६	०.०६
२५	राजबंसी	१	३	०.०१
२६	बलुङ्	१	३	०.०१
२७	सन्यासी/दस्नामी	८५	४०७	१.५७
२८	ब्राम्हण (हिमाली)	३	१२	०.०५
२९	अन्य (योगी/गिरी/सन्यासी/भारती/बन)	१४	१५५	०.६०
३०	दलित	९	४४	०.१७
३१	नखुलेको	१२४	१३०	०.५०
जम्मा		५१४०	२५९५८	१००.०

श्रोतः नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.१.४ धर्मका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या बितरणः

संघात्मक शासन पद्धतीमा प्रवेश गरे संगै नेपाल धर्म निरपेक्ष मुलुकको रुपमा स्थापित हुन पुग्यो । सदियौं देखिको नेपाल र नेपालीको धार्मिक सहिस्णुता र सद्भाव बिश्व सामु सामाजिक एकताको गहकिलो नमुना हो । नेपालका विभिन्न प्रदेश र स्थानीय तह जस्तै फुङ्लिङ नगरपालिका पनि धार्मिक सहिस्णुता र एकताको एक गहकिलो खम्बा हो । यस नगरपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७ बमोजिम २१०१ घरपरिवारमा ११२११ (कुल जनसङ्ख्याको ४३.१९ %) हिन्दु, १६६८ घरपरिवारमा ८२१६ (कुल जनसङ्ख्याको ३२.६५ %) किराती, १०९८ घरपरिवारमा ५७११ (कुल जनसङ्ख्याको २२.० %) बौद्ध, १२८ घरपरिवारमा ६१७ (कुल जनसङ्ख्याको २.३८%) कृष्चियन र ३ घरपरिवारमा १४ (कुल जनसङ्ख्याको ०.०५ %) मुस्लिम धर्मका अनुयायीहरूको बसोबास रहेको पाईएको छ । यस विवरणलाई अध्ययन गर्दा यस नगर क्षेत्र भित्र हिन्दु, किरात र बौद्ध धर्म मान्ने धर्मावलम्बिहरू (कुल जनसङ्ख्याको ९६.८४ %) को बाहुल्यता रहेको पाईएको छ । धार्मिक आस्थाका आधारमा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने नगरबासिहरूको घरपरिवार र जनसङ्ख्याको विस्त्रित विवरण तालिका नं. १२ र चित्र नं. ८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. ८: धार्मिक आस्थाका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

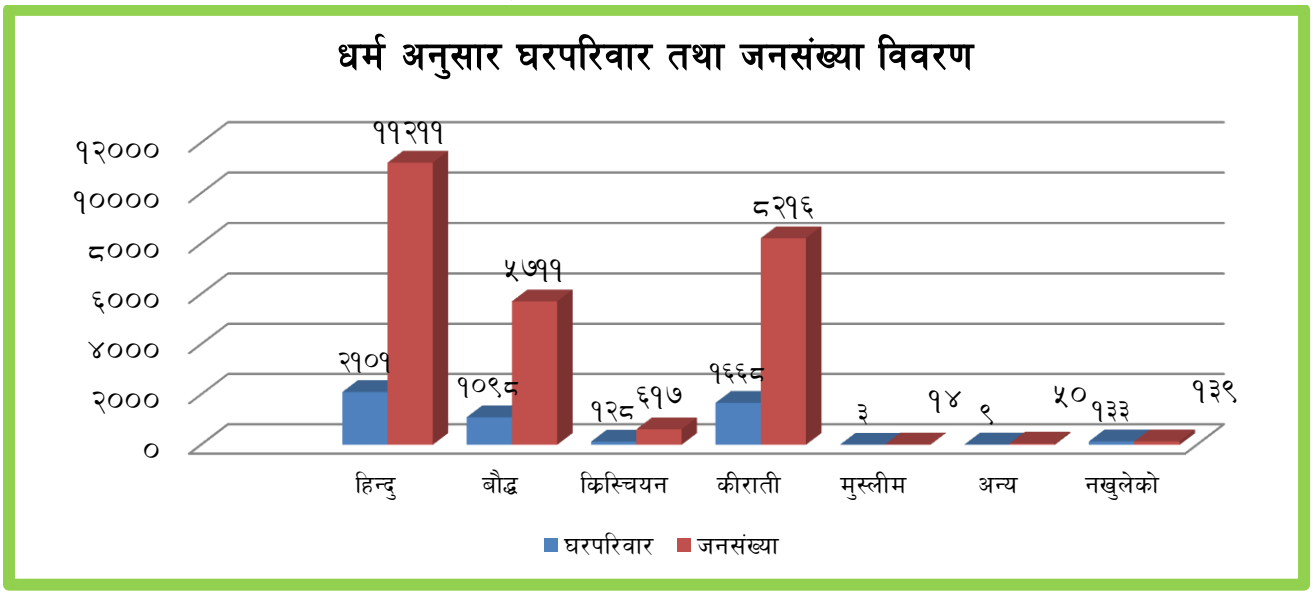

तालिका नं १२: धार्मिक आस्थाका आधारमा घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या विवरण

धर्म अनुसार घरपरिवार तथा जनसङ्ख्या विवरण					
क्र.सं.	**धर्म**	**घरपरिवार**	**जनसङ्ख्या**	**प्रतिशत**	
				घरपरिवार	**जनसङ्ख्या**
१	हिन्दु	२१०१	११२११	४०.८८	४३.१९
२	बौद्ध	१०९८	५७११	२१.३६	२२.००
३	किस्चियन	१२८	६१७	२.४९	२.३८
४	कीराती	१६६८	८२१६	३२.४५	३१.६५
५	मुस्लीम	३	१४	०.०६	०.०५
६	अन्य	९	५०	०.१८	०.१९
७	नखुलेको	१३३	१३९	२.५९	०.५४
जम्मा		**५१४०**	**२५९५८**	**१००**	**१००**

श्रोत: नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.२ शैक्षिक स्तर संस्थागत अवस्था:

३.२.१ साक्षरता तथा शैक्षिक स्तरका आधारमा वडागत जनसङ्ख्या विवरण:

शिक्षा मानव विकास सूचकाङ्क मापनको एक प्रमुख आधार हो । यस नगरपालिका भित्रका ५१४० घरपरिवारमा बासोबास गर्ने १४२५ जना नावालक समेत गरी कुल २५९५८ जनसङ्ख्या मध्ये वर्तमान अवस्थामा पनि २०३३ जना (कुल जनसङ्ख्याको ७.८३ %) निरक्षर रहेको अवस्था देखिएको छ भने ५०१३ जना (कुल जनसङ्ख्याको १९.३१ %) साक्षर मात्र रहेको अवस्था छ । सैक्षिक जनसक्तिको समग्र अवस्था अध्ययन गर्दा आधारभुत तह अध्ययन गर्ने ७७८२ (कुल जनसङ्ख्याको २९.९८ %), माध्यमिक तह सम्म अध्ययन गर्ने ७६७९ (कुल जनसङ्ख्याको २९.५८%), स्नातक तह सम्मको शिक्षा हासिल गर्ने १३२८ (कुल जनसङ्ख्याको ५.१२ %), स्नातकोत्तर सम्मको शिक्षा हासिल गर्ने ३८० (कुल जनसङ्ख्याको

१.४६ %) रहेको छ भने बिद्यावारिधि गर्नेको सङ्ख्या मात्र १० रहेको छ भने ३०८ जनाको स्थिति खुल्न सकेको छैन । फुङ्लिङ नगरपालिकाको समग्र शैक्षिक स्तरको अवस्था तालिका नं. १३ र चित्र नं. ९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १३: साक्षरता तथा शैक्षिक स्तरका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

वाड	नावालक	निरक्षर	साक्षर	आधारभुत	माध्यमिक	स्नातक (ब्याचलर)	डिग्री (मास्टर्स)	पि.एच. डि	नखुलेको	जम्मा
१	९८	१४३	२६७	४३१	४८२	५८	१४	०	१४	१५०७
२	२०६	१७२	३५८	५५९	६७१	१००	३५	२	२०८	२३११
३	१६६	३१०	३९९	११९८	९३३	१८२	७४	०	१२	३२७४
४	१०५	१३२	१८३	९७०	७१६	२२६	५८	४	५	२३९९
५	९९	७१	२२०	४८१	८३३	२१८	६७	०	१०	१९९९
६	१५०	१५९	४५६	४८९	५६९	९७	९	२	५	१९३६
७	४३	४७	१३५	३४७	५०५	१०७	२०	१	७	१२१२
८	१११	१८९	५५७	८६१	७९५	१२८	३१	०	०	२६७२
९	१२१	४८०	१६७१	११६४	५९३	१२२	३४	०	५	४१९०
१०	२३१	२३९	४९७	८३९	८३४	२८	१७	०	१६	२७०१
११	९५	९१	२७०	४४३	७४८	६२	२१	१	२६	१७५७
जम्मा	**१४२५**	**२०३३**	**५०१३**	**७७८२**	**७६७९**	**१३२८**	**३८०**	**१०**	**३०८**	**२५९५८**
%	५.४९	७.८३	१९.३१	२९.९८	२९.५८	५.१२	१.४६	०.०४	१.१९	१००.०

श्रोतः नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ९: शैक्षिक स्तरका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

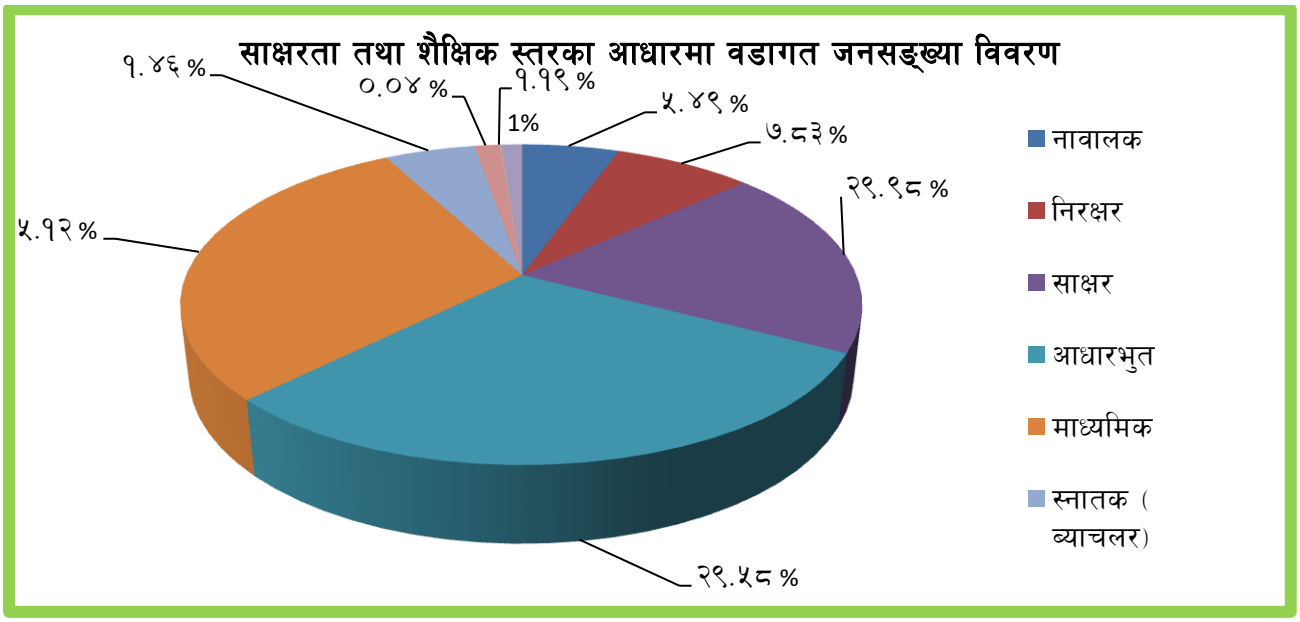

३.२.२ बिद्यालय गएका र नगएकाको आधारमा जनसङ्ख्या विवरणः

नगर घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७ का आधारमा यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने कुल जनसङ्ख्या मध्ये २२१९२ जना (कुल जनसङ्ख्याको ८५.४९ %) ले मात्र बिद्यालय गएर शिक्षा आर्जन गरेको देखिएको छ भने ३४५८ (कुल जनसङ्ख्याको १३.३२%) बिद्यालय नगएको देखिएको छ भने ३०८ जनाको स्थिति खुल्न सकेको छैन । यस नगरको शाक्षरताको अवस्थाका आधारमा बिद्यालय नगएको जनसङ्ख्याको तुलना गर्ने हो भने २०३३ जना मात्र निरक्षर रहेको अवस्था छ । यस विवरण बाट के स्पष्ट भएको छ भने बिद्यालय नगएका मानिसहरूले समेत विभिन्न बैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम मार्फत अध्यय गरी साक्षर भएको अवस्था छ । बिद्यालय गए नगएको आधारमा यस नगरको जनसङ्ख्याको विवरण तालिका नं. १४ र चित्र नं. १० र ११ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं १०: बिद्यालय गए नगएका आधारमा वडागत जनसङ्ख्या विवरण

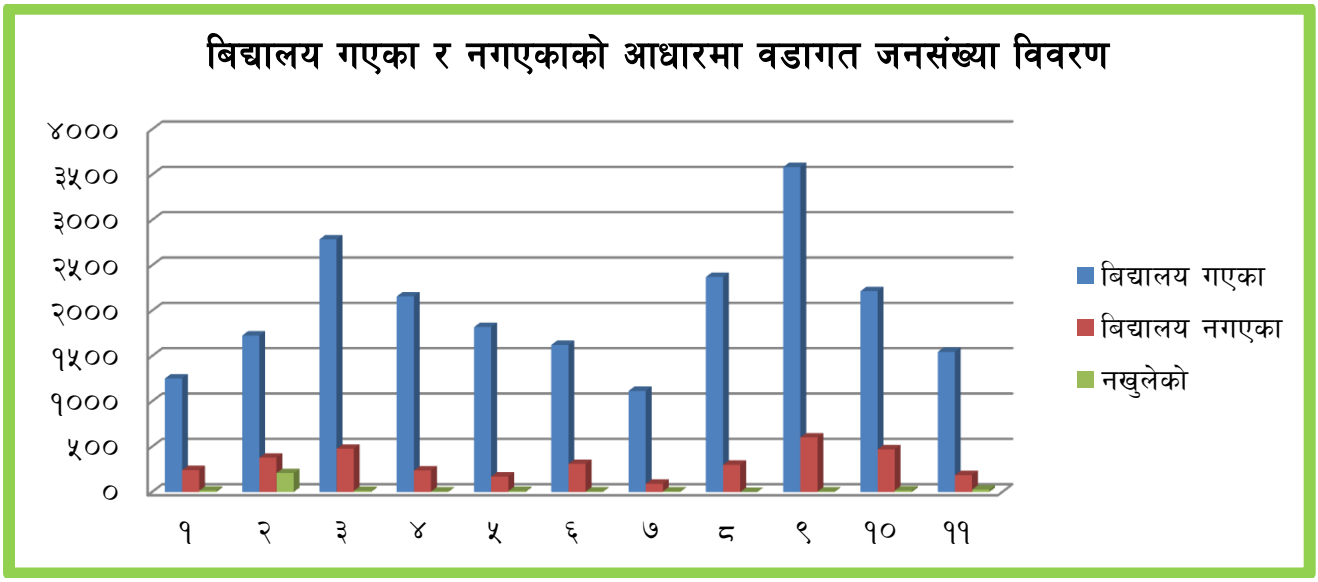

तालिका नं. १४: बिद्यालय गए नगएका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

बिद्यालय गएका र नगएकाको आधारमा वडागत जनसङ्ख्या विवरण				
वाड	**बिद्यालय गएका**	**बिद्यालय नगएका**	**नखुलेको**	**जम्मा**
१	१२५२	२४१	१४	१५०७
२	१७२५	३७८	२०८	२३११
३	२७८६	४७६	१२	३२७४
४	२१५७	२३७	५	२३९९
५	१८१९	१७०	१०	१९९९
६	१६२२	३०९	५	१९३६
७	१११५	९०	७	१२१२
८	२३७२	३००	०	२६७२
९	३५८४	६०१	५	४१९०
१०	२२१५	४७०	१६	२७०१
११	१५४५	१८६	२६	१७५७
जम्मा	**२२१९२**	**३४५८**	**३०८**	**२५९५८**
%	**८५.४९**	**१३.३२**	**१.१९**	१००.०

श्रोतः नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ११: बिद्यालय गए नगएका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

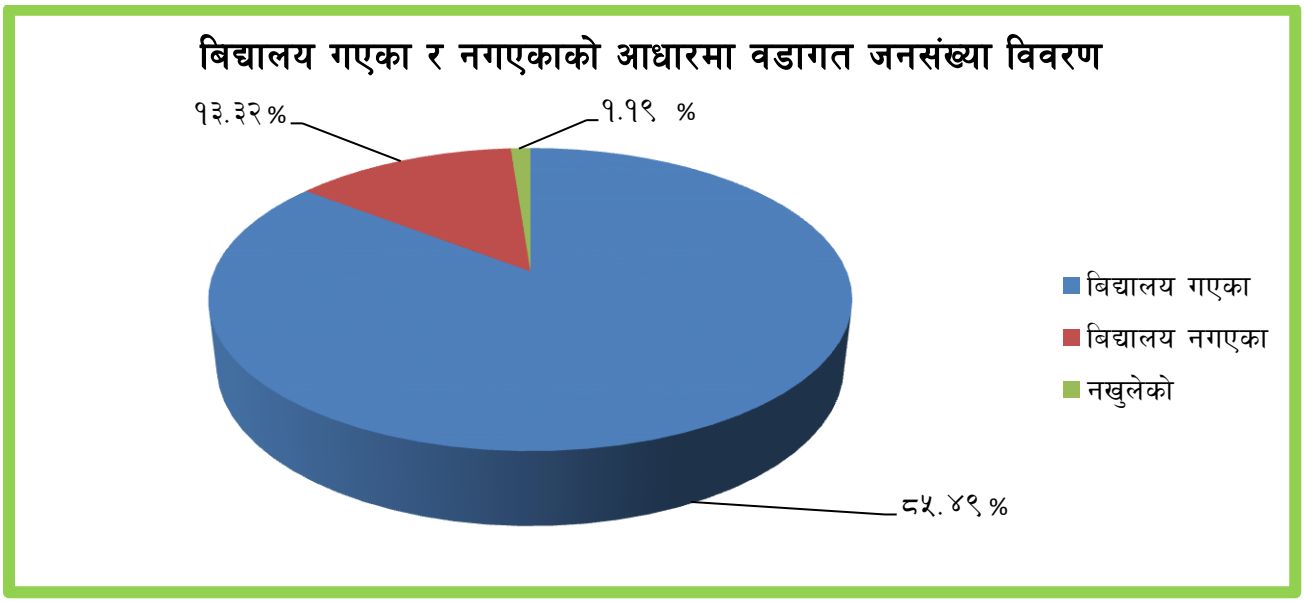

३.२.३ संस्थागत शैक्षिक अवस्था

शिक्षा मानव सभ्यता र विकास प्रकृयाको आधारभुत सूचकहो । नेपालको हकमा सामुदायिक बिद्यालयको वर्तमान भौतिक पूर्वाधार र शैक्षिक गुणस्तरको अवस्था त्यति सन्तोसजनक छैन । वर्तमान अवस्थामा तीनै तहका सरकार वर्तमान शैक्षिक पूर्वाधार र गुणस्तर सुधारका कार्यमा निकै ठूलो धनरासी खर्च गरेर लागि परेको पाईन्छ । तर पनि सोचे जस्तो नतिजा हात लाग्न सकिरहेको अवस्था देखिदैन । यसै परिप्रेक्षमा फुङ्लिङ नगरपालिकाले आफ्नो नगर क्षेत्र भित्रको शैक्षिक पूर्वाधारको अवस्था र शैक्षिक गुणस्तर साथै बालबालिका बिद्यालयको पहुँच भन्दा बाहिर रहे नरहेको तथा बालमैत्री वातावरणको विकास गरिएको नगरिएको बिषयमा घरपरिवार सर्वेक्षण साथै सस्थागत सर्वेक्षणको माध्यम बाट विवरण संकलन गरिएको छ । संस्थागत रुपमा प्राप्त विवरण अझै अपुरो रहन सक्छ तर जति प्राप्त भएको छ त्यस्ले यस नगर भित्रको शैक्षिक अवस्थालाई प्रतिनिधि गरेको कुरामा दुइमत रहन सक्दैन । आजको यस आधुनिक दुनियामा शैक्षिक संस्थाहरूले अवलम्बन गर्ने आफ्ना दैनिक कृयाकलाप, प्रकृया र पद्धतिलाई समेत वर्तमान प्रविधि सँग आवद्ध गरि सञ्चालन व्यवस्थापन गर्न सकेको अवस्थामा स्थानीय अभिभावक र सम्बन्धित सरोकारवालाहरू समेत बिश्वस्त रहन सक्ने सम्भावना प्रसस्त रहेको देखिन्छ ।

३.२.३.१ बिद्यालय तथा शिक्षालयमा उपलब्ध सेवासुविध सहित शिक्षक तथा तहगत विद्यार्थी सङ्ख्यासम्बन्धी विवरण:

नगरपालिकाको अभिलेखका आधारमा प्राप्त विवरणको अध्ययन गर्दा फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र रहेका शैक्षिक संस्था र तीनिहरूले अवलम्वन गरेको शैक्षिक स्तरका विषयमा अध्ययन गर्दा १ वटा उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने क्याम्पस, १ वटा संस्कृत माध्यमिक बिद्यालय सहित ८ वटा माध्यमकि तह सम्म अध्ययन हुने र ४१ वटा आधारभुत तहको अध्ययन हुने गरी कुल ४९ वटा सामुदायिक बिद्यालय, २ वटा धार्मीक बिद्यालय तथा १४ वटा संस्थागत बिद्यालय सञ्चालनमा रहेको अवस्था देखिन्छ । यस नगरपालिकामा सञ्चालित सामुदायिक बिद्यालयहरू मध्ये अधिकांसमा पूर्व प्राथमिक बिद्यालय र अधिक सङ्ख्यामा आधारभुत तहको (कक्षा १ देखि ५ सम्म) रहेको अवस्था छ भने न्यून मात्रामा आधारभुत तहको (कक्षा ६ देखि ८ सम्म) र माध्यमिक तहको कक्षा ९ र १० तथा कक्षा ११ र १२ को अध्ययन हुने बिद्यालय धेरै कम मात्रमा रहेको देखिन्छ । विद्यार्थीको उपस्थितिको हिसावले प्रायस सवै आधारभुत तहका बिद्यालयमा बिद्यार्थिको सङ्ख्या अत्यन्तै न्यून रहेको छ भने वडा नं. ९ को गैरिगाउँ आधारभुत बिद्यालयमा मात्र १७ जना रहेका छन् । समग्रमा

बालक र बालिकाको बिद्यालय उपस्थितिलाई अध्ययन गर्दा कुल ६६५९ बिद्यार्थि सङ्ख्या मध्ये करिब ४७.५ % बालिका रहेको अनौपचारिक जानकारी प्रप्त भएको छ । बिद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरू सङ्ख्यात्मक, तहगत अध्ययन गर्दा सवै बिद्यालयमा गरेर धार्मिक बिद्यालय बाहेकको कुल स्वीकृत दरबन्दी सङ्ख्या २३७ रहेको छ भने राहत शिक्षक सङ्ख्या ७५ समेत गरी कुल ३१२ जना शिक्षक कार्यरत रहेको देखिन्छ । आधारभुत तहका बिद्यालयमा शिक्षकहरूको अवस्था हेर्दा वडा नं. १० को नाम्जे चौतारा र पाथिभरामाता साथै वडा नं. ११ पवित्रा आदर्श आधारभुत बिद्यालयमा १-१ जना मात्र रहेको अवस्था देखिएको छ ।

शैक्षिक गुणस्तर बिद्यालय शिक्षाको मुटुगत धट्कन हो । विद्यार्थीको शिप र क्षमता बिद्यालयहरूले अवलम्बन गरेको शैक्षिक विधि र प्रकृया साथै सिकाई उपलब्धि पूर्ण रुपले शैशिक गुणस्तरमा निर्भर रहन्छ । यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका बिद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तरको वर्तमान अवस्था र तीनको विकास संग सम्बन्धित विवरणको अध्ययन गर्दा २ वटा धार्मिक बिद्यालय बाहेक सवैमा एकीकृत पाठ्यक्रमको व्यवस्था रहेको, बिद्यालय सुधार योजना अध्यावधिक गरिएको, बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग तथा सुरुवात गरिएको, बिद्यालय शान्ति क्षेत्रको अवधारणालाई कार्यान्वयन गरिएको, बाल क्लव गठन र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी कायम गरिएको जस्ता आधारभुत व्यवस्था गरिएको पाईएको छ भने कुनै पनि बिद्यालयमा अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा नभएको तथा जम्मा ७ वटा बिद्यालयमा मात्र इन्टरनेटको सुविधा भएको अवस्था रहेको छ ।

शैक्षिक गुणस्तर विकास र प्रवन्धकालागि सम्बन्धित बिद्यालयको भौतिक पूर्वाधरको अवस्था अर्को महत्वपूर्ण पक्ष हो । यस नगरपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका सवै बिद्यालयको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था अध्ययन गर्दा सवै सामुदायिक बिद्यालय गरी कुल १०४ वटा कच्ची र ३१ वटा पक्की गरी जम्मा १३५ वटा भवनमा ४३६ वटा कक्षा कोठा रहेका छन भने जग्गा जमिनको पूर्ण विवरण प्राप्त हुने सकेको छैन । अन्य भौतिक पूर्वाधारको अवस्थाको अध्ययन गर्दा माद्यमिक तहको अध्ययन अध्यापन हुने जम्मा ६ वटा बिद्यालयमा मात्र पुष्तकालय वा अध्ययन केन्द्रको व्यवस्था रहेको, ८ वटा बिद्यालयमा मात्र बिज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था रहेको, ४७३१ जना विद्यार्थीलाई मात्र सहज हुने गरी डेष्क बेञ्च क्षमता रहेको, ५० वटा बिद्यालयमा मात्र सामान्य अवस्थाका शौचालयको सुविधा रहेकोसाथै शौचालयको सुविधा भएका बिद्यालय मध्ये जम्मा ११ वटामा मात्र अपाङ्ग मैत्री शौचालयको व्यवस्था रहेको, ४८ वटा बिद्यालयमा मात्र खानेपानीको सुविधा रहेको साथै आधारभुत तहका अधिकांस बिद्यालयमा सामान्य स्तरको मात्र खेलमैदान रहेको अवस्था देखिन्छ । गरिव तथा जेहन्दार बालबालिकालाई उपलबध गराईएको छात्रवृतिका बारेमा अध्ययन गर्दा जम्मा धार्मिक बिद्यालय बाहेक जम्मा ४९ वटा सामुदायिक बिद्यालय मध्ये ४५ वटाको मात्र विवरण प्राप्त भएकोमा प्राप्त विवरणका अधारमा छात्रवृति प्राप्त गर्नेमा बालिका १३० र बालक १३९ गरी कुल २६९ जना र अन्य सुविधा प्राप्त गर्ने १०१ बालिका र ७२ बालक गरी १७३ समेत गरी कुल ४४२ जनाले मात्र सुविधा उपभोग गरिरहेको अवस्था देखिन्छ । तसर्थ उपरोक्त विवरण बाट के प्रष्ट भएको छ भने प्रायस सवै बिद्यालयमा बालक र बालिकाकालागि छुट्टा छुट्टै शौचालय र चेन्जिङ कक्ष, बिद्यालय र बालबालिकाको सुरक्षाकालागि आवश्यक कम्पाउण्ड घेराबारा, पर्याप्त र उपयुक्त मापदण्ड सहितका खेलमैदान, सुरक्षित र सुद्ध खानेपानी, बालमैत्री कक्ष र सार्थक बालमैत्री पठन पाठन, पर्याप्त र उपयुक्त बिज्ञान प्रयोगशाला, पर्याप्त पुष्तक सहितको पुष्तकालयको अभाव रहेको पाईएका कारण बिद्यालयको दिगो व्यवस्थापन र विकासकालागि उपुक्त योजनाको तर्जुमा गरी अघि बढ्न आवश्यक देखिएको छ । यसका अतिरिक्त बिद्यालयको शैक्षिक कार्यक्रम प्रविधि तथा बालमैत्री अवधारणा र कार्यक्रममा आधारित बनाउने गरी नगर शैक्षिक योजनाको समेत अभाव देखिएको छ भने हाल सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम विकास हुन सकेको पाईदैन । तसर्थ नगरपालिकाले आगामि दिनमा अवलम्बन गर्ने नीति र कार्यक्रमिक योजनाको सफल कार्यान्वयन बाट शैक्षिक गुणस्तर सँग सम्बन्धित बिषयहरूलाई पूर्णता दिन आवश्यक देखिएको छ । नगर क्षेत्र भित्र सञ्चालित बिद्यालयहरूको उपरोक्त उल्लेखित विवरणहरू तालिका नं.१५ देखि २० मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं.१२: बिद्यालयमा अध्ययनरत तहगत बिद्यार्थी सङ्ख्या

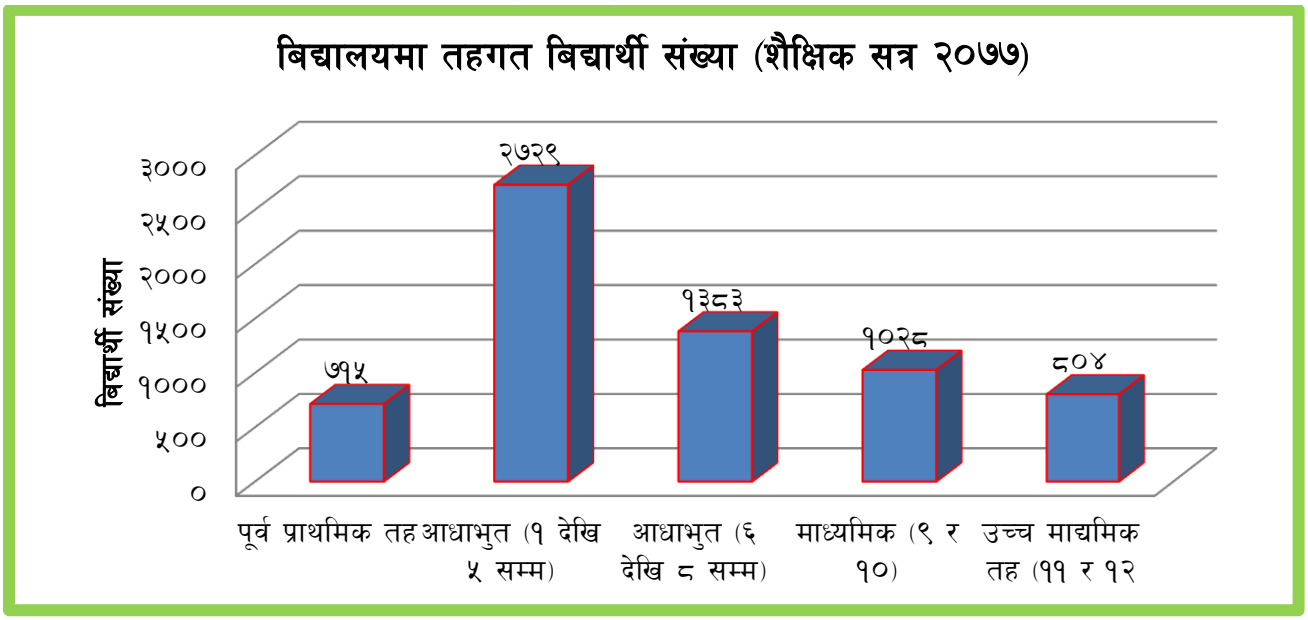

तालिका नं. १५: बिद्यालयमा अध्ययनरत तहगत बिद्यार्थी सङ्ख्या

सामुदायिक तथा धार्मिक बिद्यालयमा अध्ययनरत तहगत बिद्यार्थी सङ्ख्या (शैक्षिक सत्र २०७७)			
क.सं.	बिद्यालयको तह	जम्मा बिद्यार्थी सङ्ख्या	%
१	पूर्व प्राथमिक तह	७१५	१०.७४
२	आधाभुत (१ देखि ५ सम्म)	२७२९	४०.९८
३	आधाभुत (६ देखि ८ सम्म)	१३८३	२०.७७
४	माध्यमिक (९ र १०)	१०२८	१५.४४
५	उच्च माद्यमिक तह (११ र १२	८०४	१२.०७
जम्मा)		६६५९	१००.०

श्रोत: फुङ्लिङ संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.१६ (क) : सामुदायिक तथा धार्मिक बिद्यालयको सङ्ख्या तथा तीनमा अध्ययनरत तहगत विद्यार्थी सङ्ख्या

सामुदायिक तथा धार्मिक बिद्यालयमा अध्ययनरत तहगत बिद्यार्थी सङ्ख्या (शैक्षिक सत्र २०७७)																	
क.सं.	बिद्यालयको नाम	वडा नं.	कक्षा														
क. सामुदायिक बिद्यालय			पु. प्राथमिक	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	कुल जम्मा
१	दुर्गम क्षेत्र आधारभुत वि.	१	७	८	६	९	७	५								४२
२	महेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	१	१५	१०	१५	१५	२१	१६	२१	२९	१७					१५९
३	नाङ्गे आधारभुत वि.	१	१	६	२	८	५	६								२८
४	नरकन्य आधारभुत वि.	१	९	६	६	७	७	६								४१
५	बिरेन्द्र मा.वि.	२	३९	२६	२७	२२	१७	३१	३४	४९	५२	४७	४१	३०	२६	४४१
६	शान्ति आधारभुत बिद्यालय	२	१८	१९	२०	१७	१५	१७	१५	१३	११					१४५
७	याङलिजुङ आधारभुत बिद्यालय	२	५	१६	५	६	५	५								४२
८	बरडाँडा आधारभुत वि.	३	१९	७	६	६	१०	६								५४
९	मेदिबुङ आधारभुत वि.	३	०	०	९	९	०	८								२६
१०	बालसुबोधनी संस्कृत मा.वि.	३	१०	१०	१०	१५	१०	७	२३	१९	२९	२९	३३	२५	३३	२५३
११	मुढे आधारभुत बिद्यालय	३	१२	८	७	७	४	४								४२
१२	सिम्ले आधारभुत बिद्यालय	३	१३	९	८	६	७	९								५२
१३	फुङ्लिङ आधारभुत बिद्यालय	३	९	१०	८	३										३०
१४	बालमन्दिर आधारभुत बिद्यालय	४	१४	८	१२	२६	१२	१५								८७

१५	भानुजन मा.वि.	४	११९	३४	३५	५५	४७	७२	८८	९६	१७५	२४३	२२९	२०४	४५१	१८४८
१६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	५	९	६	७	५	६	६								३९
१७	बगरबारी प्रा.वि.	६	१६	१६	८	१०	७	८								६५
१८	बाँझोगरा आधारभुत बिद्यालय	६	७	२३	१५	१२	१५	१०	१४	१८						११४
१९	अमर स्मृति आधारभुत बिद्यालय	६	१५	११	१०	८	९									५३
२०	युवाबर्ष मा.वि.	७	१६	१९	२१	२६	२२	२१	३२	३१	४०	५२	५२			३३२
२१	दिपज्योती आधारभुत बिद्यालय	७	१९	९	५	७										४०
२२	सिद्धकाली मा.वि	८	८	११	८	१०	१०	१३	२४	२३	२७	३७	३३	१७	१८	२३९
२३	मेवाराज आधारभुत बिद्यालय	८	३५	३५	२०	२४	२८	२२	२७	२६	३०					२४७
२४	जलकन्या आधारभुत बिद्यालय	८	१३	२२	१४	१२	८	७								७६
२५	काब्रे आधारभुत विद्यालय	८	११	४	६	९	६	९								४५
२६	शिवालय आधारभुत बिद्यालय	८	३	१४	११	११	८	१०								५७
२७	बिद्याज्याती आधारभुत बिद्यालय	८	३३	१५	१६	१३	१४	१९								११०
२८	यलम्बर आधारभुत बिद्यालय	८	११	१८	९	९										४७
२९	भगवती आधारभुत बिद्यालय	९	११	९	७	६	६	४								४३

३०	डाँडा आधारभुत बिद्यालय	९	१०	१२	१५	६	१२	६	१७	१२	२१					१११
३१	तमोर नदी आधारभुत बिद्यालय	९	१८	९	१०	१२	१०	१०	११	१०	१५					१०५
३२	दुर्गा आधारभुत बिद्यालय	९	९	६	४	३	४	५								३१
३३	गौरीगाउँ आधारभुत बिद्यालय	९	६	३	३	५										१७
३४	जनता मा.वि.	९	५	२	८	७	८	१०	८	१३	३३	५४	४९			१९७
३५	लक्ष्मी आधारभुत बिद्यालय	९	७	९	४	४	७	४								३५
३६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	९	१४	७	७	६४	७									९९
३७	शिव आधारभुत बिद्यालय	९	१४	१०	८	१९	१२	१२	१९	१५	१४					१२३
३८	गौरीशंकर आधारभुत बिद्यालय	१०	२	११	४	१६	१४	१२								५९
३९	जनकल्याण आधारभुत बिद्यालय	१०	१३	१४	७	१४	११	७								६६
४०	मयाम मा.वि.	१०	२	११	१३	८	२०	१२	५१	४९	३१	५२	२९			२७८
४१	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	१०	१०	११	१२	६	७	६								५२
४२	जनता आधारभुत बिद्यालय	१०	२६	२५	२४	२८	१६	३०								१४९
४३	नाम्जे चौतारा आधारभुत वि.	१०	७	८	१०	९										३४
४४	पाथिभरा माता आधारभुत बिद्यालय	१०	०	१५	३	२	३									२३
४५	महाकाली आधारभुत	१०	०	१	७	४	१०	७								२९

	बिद्यालय															
४६	दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	११	१३	१	२	३	२	२								२३
४७	सरस्वती आधारभुत बिद्यालय	११	१४	५	९	५	५	८	९	७	१७					७९
४८	सिम्बु मा.वि.	११	२३	११	१०	८	११	७	१३	१७	१८	२३	२५			१६६
४९	पवित्र आदर्श आधारभुत बिद्यालय	११	१०	१९	१०	१५										५४
जम्मा			**७००**	**५७९**	**५०३**	**६११**	**४६५**	**४७४**	**४०६**	**४२७**	**५३०**	**५३७**	**४९१**	**२७६**	**५२८**	**६५२७**
ख. धार्मिक बिद्यालय																
५०	कञ्चनजङ्घा बोधसदन तमु	६	०	३	२०	३										
५१	साङ्वु दिक्क्षेलीङ गुम्बा	९	१५	१३	२०	१५	१४	९	२०							
जम्मा			**१५**	**१६**	**४०**	**१८**	**१४**	**९**	**२०**	**०**	**०**	**०**	**०**	**०**	**०**	**१३२**
कुल जम्मा			**७१५**	**५९५**	**५४३**	**६२९**	**४७९**	**४८३**	**४२६**	**४२७**	**५३०**	**५३७**	**४९१**	**२७६**	**५२८**	**६६५९**
ग. क्याम्पस																
५२	पाथिभरा बहुमुखि क्याम्पस															
५३	कञ्चनजङ्घा बोर्डिङ. स्कुल															

नोटः १. सिद्धकाली मा.वि. र पाथिभरा बहुमुखि क्याम्पसमा नेपाली, अंग्रेजी र सामाजिक बिषयको अध्ययन अध्यापन
२. भानुजन मा.वि. मा सिभिल ईन्जिनियरिङ., बिज्ञान र अंग्रेजी तथा कञ्चनजंघा बोर्डिङ. स्कुलमा बिज्ञान अध्ययन अध्यापन
३. बाल सुवोधना संस्कृत बिद्यालयमा संस्कृत अध्ययन अध्यापन हुने गर्दछ ।

श्रोतः फुङ्लिङ संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. १६ (ख): संस्थागत बिद्यालयको सङ्ख्या र तीनको अवस्था

क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	सञ्चालित कक्षा	बर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
१	डिलाइट इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. २ वयाङ्लेजुङ		जग्गा भाडामा सामान्य भवन
२	समाता इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. २ बोझे		भाडामा
३	कञ्चनजङ्गा इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. २ रिजाल लाइन		भवन, जग्गा
४	पाथीभरा ब्राइट फ्युचर एकेडेमी,	वडा नं. ३, सिम्ले पालुवा चोक,	बाल कक्षा देखि ५	भाडामा संचालन, ढुङ्गा माटोको १ वटा भवन र ४ कोठा भएको भुइघर ट्रस्ट अस्थाई खानेपानी, सामान्य खानेपानी, सामान्य खेलमैदान
५	तमोर इङलिस स्कूल	वडा नं. ३, हेलिप्याड,	बाल कक्षा देखि ६	भाडामा घर लिएकृ सामान्य खेलमैदान मिटरको खानेपानी ६ कोठे भाडाको घर भाटा बाँसको घेरा वारा
७	वैदिक, गुरुकुल संस्कृत कर्मकाण्ड सुवोधिनी सामुदायिक सिकाई केन्द्र	वडा नं. ३, मेदिवुङ	कर्मकाण्ड	भाडाको भवनमा पुस्तकालय पत्रिका र १ सेट कम्प्युटर प्रिन्टर रहेको
८	लिटल बुद इङ्लिस बोर्डीङ बिधालय	वडा नं. ४, जिमि पोखरी	१ देखि १०	जग्गा, भवन, शौचालय, घेराबारा
९	मेचि सेन्टमेरीज इङ्लिस बोर्डीङ बिधालय	वडा नं. ४, कोठेबारी	१ देखि १०	जग्गा, भवन, शौचालय, घेराबारा
१०	अक्सबोड इङ्लिस बोर्डीङ बिधालय	वडा नं. ४, कोठेबारी	१ देखि १०	भाडामा हाल
११	नबज्योति इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. ५, सिर्जना टोल	१ देखि १०	जग्गा भाडामा
१२	पिपुल्स इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. ५, हुलाक टोल	१ देखि ७	भाडामा
१३	सिदार्थ इङ्लिस बोर्डीङ स्कुल	वडा नं. ५, उकाली पानी	१ देखि ८	भाडामा
१४	सुरठि मन्टेश्वरी	वडा नं. ५, विरेन्द्र चोक		भाडामा
१५	बुद्ध इङ्लिस बोर्डीङ बिध्यालय	वडा नं. ७, काउले		जग्गा, भवन
१६	गुरुकुल नेपाल एकेडेमी	वडा नं. ५, तोक्मेडाँडा	१ देखि ५	हाल भाडाँमा
१७	सनलाईट इङ्लिस बोर्डिङ स्कुल	वडा नं. १०, यारसा टोल		जग्गा, भवन, शौचालय

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं.१७: बिद्यालयगत रुपमा कार्यरत शिक्षक सङ्ख्या सम्बन्धी विवरण

बिद्यालयगत रुपमा शिक्षक सङ्ख्या सम्बन्धी बिबरण															
			कार्यरत तहगत शिक्षक सङ्ख्या												
			आधारभुत (१ देखि ५ सम्म)			आधारभुत (६ देखि ८ सम्म			माध्यमिक			उच्च मा.वि			कुल जम्मा
क.सं.	बिद्यालयको नाम	वडा नं.	दरबन्दी	राहत	जम्मा	दरबन्दी	राहत	जम्मा	दरबन्दी	राहत	जम्मा	दरबन्दी	राहत	जम्मा	
१	दुर्गम क्षेत्र आधारभुत बिद्यालय	१	३	०	३			०			०			०	३
२	महेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	१	८	२	१०	१	२	३			०			०	१३
३	नाङ्गे आधारभुत वि.	१	३	१	४			०			०			०	४
४	नरकन्य आधारभुत वि.	१	१	२	३			०			०			०	३
५	बिरेन्द्र मा.वि.	२	६	०	६	४	०	४	१	३	४	०	२	२	१६
६	शान्ति आधारभुत बिद्यालय	२	६	०	६			०			०			०	६
७	याङलिजुङ आधारभुत बिद्यालय	२	४	०	४			०			०			०	४
८	बरडाँडा आधारभुत वि.	३	४	०	४			०			०			०	४
९	मेदिबुङ् आधारभुत वि.	३	५	०	५			०			०			०	५
१०	बालसुबोधनी संस्कृत मा.वि.	३	६	०	६	४	१	५	७	०	७	०	२	२	२०
११	मुढे आधारभुत बिद्यालय	३	३	१	४			०			०			०	४
१२	सिम्ले आधारभुत बिद्यालय	३	४	०	४			०			०			०	४
१३	फुङ्लिङ आधारभुत बिद्यालय	३	२	०	२			०			०			०	२
१४	बालमन्दिर आधारभुत बिद्यालय	४	७	०	७			०			०			०	७
१५	भानुजन मा.वि.	४	७	२	९	५	०	५	९	०	९	०	४	४	२७
१६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	५	४	१	५			०			०			०	५

१७	बगरबारी आधारभुत बिद्यालयल	६	३	१	४			०			०			०	४
१८	बाँझोगरा आधारभुत बिद्यालय	६	६	०	६	०	१	१			०			०	७
१९	अमर स्मृति आधारभुत बिद्यालय	६	२	१	३			०			०			०	३
२०	युवाबर्ष मा.वि.	७	९	२	११	०	३	३			०			०	१४
२१	दिपज्योती आधारभुत बिद्यालय	७	१	१	२			०			०			०	२
२२	सिद्धकाली मा.वि	८	७	०	७	३	१	४	०	४	४	०	२	२	१७
२३	मेवाराज आधारभुत बिद्यालय	८	६	१	७	१	२	३			०			०	१०
२४	जलकन्या आधारभुत बिद्यालय	८	५	०	५			०			०			०	५
२५	काब्रे आधारभुत विद्यालय	८	४	०	४			०			०			०	४
२६	शिवालय आधारभुत बिद्यालय	८	४	१	५			०			०			०	५
२७	बिद्याज्याती आधारभुत बिद्यालय	८	१	२	३			०			०			०	३
२८	यलम्बर आधारभुत बिद्यालय	८	१	१	२			०			०			०	२
२९	भगवती आधारभुत बिद्यालय	९	१	३	४			०			०			०	४
३०	डाँडा आधारभुत बिद्यालय	९	३	३	६			०			०			०	६
३१	तमोर नदी आधारभुत बिद्यालय	९	५	०	५	०	२	२			०			०	७
३२	दुर्गा आधारभुत बिद्यालय	९	३	१	४			०			०			०	४
३३	गौरीगाउँ आधारभुत बिद्यालय	९	२	१	३			०			०			०	३
३४	जनता मा.वि.	९	६	०	६	४	२	६	७	०	७	०	२	२	२१
३५	लक्ष्मी आधारभुत बिद्यालय	९	१	२	३			०			०			०	३

३६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	९	५	०	५			०			०			०	५
३७	शिव आधारभुत बिद्यालय	९	५	०	५		३	३			०			०	८
३८	गौरीशंकर आधारभुत बिद्यालय	१०	३	०	३			०			०			०	३
३९	जनकल्याण आधारभुत बिद्यालय	१०	३	१	४			०			०			०	४
४०	मयाम मा.वि.	१०	५	०	५	३	०	३	०	४	४			०	१२
४१	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	१०	३	०	३			०			०			०	३
४२	जनता आधारभुत बिद्यालय	१०	१	१	२			०			०			०	२
४३	नाम्जे चौतारा आधारभुत वि.	१०	१	०	१			०			०			०	१
४४	पाथिभरा माता आधारभुत बिद्यालय	१०	०	१	१			०			०			०	१
४५	महाकाली आधारभुत बिद्यालय	१०	२	१	३			०			०			०	३
४६	दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	११	३	०	३			०			०			०	३
४७	सरस्वती आधारभुत बिद्यालय	११	५	१	६			०			०			०	६
४८	सिम्बु मा.वि.	११	५	०	५	३		३		१	१			०	९
४९	पवित्र आदर्श आधारभुत बिद्यालय	११	१	०	१			०			०			०	१
जम्मा शिक्षक सङ्ख्या			**१८५**	**३४**	**२१९**	**२८**	**१७**	**४५**	**२४**	**१२**	**३६**	**०**	**१२**	**१२**	**३१२**
दरबन्दी															**२३७**
राहत															**७५**
धार्मिक बिद्यालय															
५०	कञ्चनजङ्घा बोधसदन तमु	६			०										
५१	साङ्वु दिक्क्षेलीङ गुम्बा	९			०										

श्रोतः फुङ्लिङ संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.१८: बिद्यालयमा रहेका शैक्षिक गुणस्तर विकास संग सम्बन्धित विवरण

बिद्यालयमा रहेका शैक्षिक गुणस्तर बिकास संग सम्बन्धित बिबरण										
क.सं.	बिद्यालयको नाम	वडा नं.	अपांग बिद्यार्थी श्रोत कक्षा	इन्टरनेट सुविधा	एकीकृत पाठ्यक्रम	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी	बिद्यालय शान्ति क्षेत्रको कार्यान्वयन	बिद्यालय सुधार योजना अध्यावधिक	बाल क्लव गठन	बालमैत्री शिक्षण बिधिको प्रयोग
१	दुर्गम क्षेत्र आधारभुत बिद्यालय	१	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२	महेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	१	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३	नाङ्गे आधारभुत वि.	१	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४	नरकन्य आधारभुत वि.	१	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
५	बिरेन्द्र मा.वि.	२	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
६	शान्ति आधारभुत बिद्यालय	२	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
७	याङलिजुङ आधारभुत बिद्यालय	२	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
८	बरडाँडा आधारभुत वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
९	मेदिबुङ् आधारभुत वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१०	बालसुबोधनी संस्कृत मा.वि.	३	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
११	मुढे आधारभुत बिद्यालय	३	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१२	सिम्ले आधारभुत बिद्यालय	३	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१३	फुङ्लिङ आधारभुत बिद्यालय	३	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१४	बालमन्दिर आधारभुत बिद्यालय	४	भएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१५	भानुजन मा.वि.	४	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	५	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१७	बगरबारी आधारभुत बिद्यालयल	६	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको

१८	बाँझोगरा आधारभुत बिद्यालय	६	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
१९	अमर स्मृति आधारभुत बिद्यालय	६	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२०	युवाबर्ष मा.वि.	७	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२१	दिपज्योती आधारभुत बिद्यालय	७	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२२	सिद्धकाली मा.वि	८	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२३	मेवाराज आधारभुत बिद्यालय	८	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२४	जलकन्या आधारभुत बिद्यालय	८	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२५	काब्रे आधारभुत विद्यालय	८	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२६	शिवालय आधारभुत बिद्यालय	८	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२७	बिद्याज्याती आधारभुत बिद्यालय	८	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२८	यलम्बर आधारभुत बिद्यालय	८	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
२९	भगवती आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३०	डाँडा आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३१	तमोर नदी आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३२	दुर्गा आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३३	गौरीगाउँ आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३४	जनता मा.वि.	९	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३५	लक्ष्मी आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको

३७	शिव आधारभुत बिद्यालय	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३८	गौरीशंकर आधारभुत बिद्यालय	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
३९	जनकल्याण आधारभुत बिद्यालय	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४०	मयाम मा.वि.	१०	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४१	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४२	जनता आधारभुत बिद्यालय	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४३	नाम्जे चौतारा आधारभुत वि.	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४४	पाथिभरा माता आधारभुत बिद्यालय	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४५	महाकाली आधारभुत बिद्यालय	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४६	दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	११	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४७	सरस्वती आधारभुत बिद्यालय	११	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४८	सिम्बु मा.वि.	११	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
४९	पवित्र आदर्श आधारभुत बिद्यालय	११	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको	भएको
धार्मिक बिद्यालय										
५०	कञ्चनजङ्घा बोधसदन तमु	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको
५१	साङ्वु दिक्क्षेलीङ गुम्बा	९	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको	भएको

श्रोत: फुङ्लिङ संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.१९: बिद्यालयमा उपलब्ध भवन तथा कक्षाकोठा प्रयोगशाला, डेष्कबेन्च, खेलमैदान, शौचालय र खानेपानीको सुविधा सम्बन्धी विवरण

शिक्षालय/बिद्यालयको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था																
		वडा नं.	जग्ग जमिन (रोपनी)	भवन सङ्ख्या		पुष्तकालाय र अध्ययन केन्द्र		कक्षा कोठा सङ्ख्या	प्रयोगशाला		डेष्क बेञ्च क्षमता जना	खेलमैदान क्षेत्रफल बर्ग मि.	शौचालय सुविधा		स्वच्छ खानेपानी सुविधा	
क.सं.	बिद्यालयको नाम			कच्ची	पक्की	छ	छैन		छ	छैन			छ	छैन	छ	छैन
१	दुर्गम क्षेत्र आधारभुत वि.	१	३।००	३			छैन	९		छैन	७०	छ	छ		छ	
२	महेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	१	८।००	१	२		छैन	१२		छैन	१८०	६००	छ		छ	
३	नाङ्गे आधारभुत वि.	१	२।२५	२			छैन	७		छैन	६०	छ	छ		छ	
४	नरकन्य आधारभुत वि.	१	३।००	३			छैन	९		छैन	६०	छ	छ		छ	
५	बिरेन्द्र मा.वि.	२		१	६	छ		२१	छ		४००	१५००	छ		छ	
६	शान्ति आधारभुत बिद्यालय	२		३			छैन	९		छैन	८०	छ	छ		छ	
७	याङलिजुङ आधारभुत बिद्यालय	२		३			छैन	९		छैन	६०	छ	छ		छ	
८	बरडाँडा आधारभुत वि.	३		३			छैन	७		छैन	६०	साधारण	छ			छैन
९	मेदिबुङ् आधारभुत वि.	३		३			छैन	७		छैन	६०	छ	छ		छ	
१०	बालसुबोधनी संस्कृत मा.वि.	३		२	२	छ		१२	छ		२३०	१६००	छ			
११	मुढे आधारभुत बिद्यालय	३		२			छैन	६		छैन	५०	छ	छ		छ	
१२	सिम्ले आधारभुत बिद्यालय	३	११	५			छैन	१४		छैन	९०	छ	छ		छ	
१३	फुङ्लिङ आधारभुत बिद्यालय	३		२			छैन	७		छैन	५५	छैन	छ		छ	
१४	बालमन्दिर आधारभुत	४		३			छैन	७		छैन	६०	छ	छ		छ	

	बिद्यालय															
१५	भानुजन मा.वि.	४			८	छ		१९	छ		२४०	५६१६	छ			छैन
१६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	५		२			छैन	८		छैन	६०	छ	छ		छ	
१७	बगरबारी प्रा.वि.	६		३			छैन	८		छैन	७०	साधारण	छ		छ	
१८	बाँझोगरा आधारभुत बिद्यालय	६		३			छैन	९		छैन	५५	छैन	छ		छ	
१९	अमर स्मृति आधारभुत बिद्यालय	६		१			छैन	४		छैन	४५	साधारण	छ		छ	
२०	युवाबर्ष मा.वि.	७		०	३	छ		१३		छैन	२२०	छैन	छ		छ	
२१	दिपज्योती आधारभुत बिद्यालय	७		१			छैन	४		छैन	३५	छ	छ		छ	
२२	सिद्धकाली मा.वि	८		२	२	छ		१५	छ		२५०	१२००	छ		छ	
२३	मेवाराज आधारभुत बिद्यालय	८		४	२	छ		१२	छ		१२०	छ	छ		छ	
२४	जलकन्या आधारभुत बिद्यालय	८		३	१		छैन	६		छैन	९०	२१	छ		छ	
२५	काब्रे आधारभुत विद्यालय	८		१			छैन	६		छैन	६०	साधारण	छ		छ	
२६	शिवालय आधारभुत बिद्यालय	८		१			छैन	७		छैन	५४	साधारण	छ		छ	
२७	बिद्याज्याती आधारभुत बिद्यालय	८			२		छैन	४		छैन	२५	छ	छ		छ	
२८	यलम्बर आधारभुत बिद्यालय	८		१			छैन	४		छैन	२०	छैन	छ		छ	
२९	भगवती आधारभुत बिद्यालय	९		२			छैन	६		छैन	९०	१२०			छ	
३०	डाँडा आधारभुत बिद्यालय	९		२			छैन	८		छैन	७५	छ	छ		छ	
३१	तमोर नदी आधारभुत बिद्यालय	९		१	१		छैन	१०		छैन	१२०	१२००	छ		छ	

३२	दुर्गा आधारभुत बिद्यालय	९		१			छैन	३		छैन	८०	२५०	छ		छ	
३३	गौरीगाउँ आधारभुत बिद्यालय	९		२			छैन	६		छैन	६०	छ	छ		छ	
३४	जनता मा.वि.	९		४	२		छ	२३	छ		२२५	१२००	छ		छ	
३५	लक्ष्मी आधारभुत बिद्यालय	९		२			छैन	६		छैन	३२	छैन	छ		छ	
३६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	९		३			छैन	१०		छैन	५०	छ	छ		छ	
३७	शिव आधारभुत बिद्यालय	९		२			छैन	७		छैन	५०	छ	छ		छ	
३८	गौरीशंकर आधारभुत बिद्यालय	१०		१			छैन	४		छैन	४०	साधारण	छ		छ	
३९	जनकल्याण आधारभुत बिद्यालय	१०		२			छैन	७		छैन	५०	छ	छ		छ	
४०	मयाम मा.वि.	१०		५			छ	१८	छ		२५०	१८००	छ		छ	
४१	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	१०		१			छैन	४		छैन	४०	छ	छ		छ	
४२	जनता आधारभुत बिद्यालय	१०		१			छैन	६		छैन	६०	छ	छ		छ	
४३	नाम्जे चौतारा आधारभुत वि.	१०		२			छैन	७		छैन	६०	छ	छ		छ	
४४	पाथिभरा माता आधारभुत बिद्यालय	१०		१			छैन	४		छैन	४०	छ	छ		छ	
४५	महाकाली आधारभुत बिद्यालय	१०		३			छैन	१०		छैन	७०	छ	छ		छ	
४६	दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	११		१			छैन	६		छैन	६०	छ	छ		छ	
४७	सरस्वती आधारभुत बिद्यालय	११		२			छैन	५		छैन	५५	छ	छ		छ	
४८	सिम्बु मा.वि.	११		३			छ	१२	छ		२००	१२००	छ		छ	

४९	पवित्र आदर्श आधारभुत बिद्यालय	११		२			छैन	८		छैन	६०	छ	छ		छ	
धार्मिक बिद्यालय																
५०	कञ्चनजङ्घा बोधसदन तमु	६		१			छैन	३		छैन	३५	छैन	छ		छ	
५१	साङ्वु दिक्क्षेलीङ गुम्बा	९		२			छैन	८		छैन	७०	साधारण	छ		छ	
जम्मा				**१०४**	**३१**	**०**		**४३६**	**८**	**४३**	**४७३१**		**५०**		**४८**	**२**

श्रोतः फुङ्लिङ संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.२०: बिद्यालयमा प्राप्त गरेको छात्रवृति र अन्य सुविधा प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको बिद्यालयगत सङ्ख्या

क.सं.	बिद्यालयको नाम	वडा नं.	छात्रबृतिको किसिम			अन्य सुविधा			कुल जम्मा	कैफियत
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा		
१	दुर्गम क्षेत्र आधारभुत बिद्यालय	१	२	२	४	०	०	०	४	
२	महेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	१	१३	१३	२६	८	७	१५	४१	
३	नाङ्गे आधारभुत वि.	१	१	०	१	०	०	०	१	
४	नरकन्य आधारभुत वि.	१	७	१	८	६	४	१०	१८	
५	बिरेन्द्र मा.वि.	२	२	११	१३	०	०	०	१३	
६	शान्ति आधारभुत बिद्यालय	२	६	३	९	०	०	०	९	
७	याङलिजुङ आधारभुत बिद्यालय	२	७	६	१३	०	०	०	१३	
८	बरडाँडा आधारभुत वि.	३	९	४	१३	१७	७	२४	३७	
९	मेदिबुङ् आधारभुत वि.	३	७	८	१५	०	०	०	१५	
१०	बालसुबोधनी संस्कृत मा.वि.	३	२	३	५	०	०	०	५	
११	मुढे आधारभुत बिद्यालय	३	२	२	४	०	०	०	४	
१२	सिम्ले आधारभुत बिद्यालय	३	१	१	२	०	०	०	२	

१३	फुङ्लिङ आधारभुत बिद्यालय	३	४	३	७	०	०	०	७	
१४	बालमन्दिर आधारभुत बिद्यालय	४	११	१६	२७	२१	१७	३८	६५	
१५	भानुजन मा.वि.	४	४	४	८	०	०	०	८	
१६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	५	०	२	२	०	०	०	२	
१७	बगरबारी आधारभुत बिद्यालयल	६	४	४	८	०	१	१	९	
१८	बाँझोगरा आधारभुत बिद्यालय	६	७	३	१०	०	०	०	१०	
१९	अमर स्मृति आधारभुत बिद्यालय	६	१	६	७	३	८	११	१८	
२०	युवाबर्ष मा.वि.	७	०	१	१	१	०	१	२	
२१	दिपज्योती आधारभुत बिद्यालय	७	३	६	९	१	३	४	१३	
२२	सिद्धकाली मा.वि	८	४	९	१३	६	६	१२	२५	
२३	मेवाराज आधारभुत बिद्यालय	८	१	१	२	२	०	२	४	
२४	जलकन्या आधारभुत बिद्यालय	८							०	
२५	काब्रे आधारभुत विद्यालय	८	६	२	८	८	०	८	१६	
२६	शिवालय आधारभुत बिद्यालय	८	१	०	१	०	१	१	२	
२७	बिद्याज्याती आधारभुत बिद्यालय	८	०	०	०	०	०	०	०	
२८	यलम्बर आधारभुत बिद्यालय	८	०	१	१	०	१	१	२	
२९	भगवती आधारभुत बिद्यालय	९	५	४	९	९	०	९	१८	
३०	डाँडा आधारभुत बिद्यालय	९	४	०	४	४	०	४	८	
३१	तमोर नदी आधारभुत बिद्यालय	७	५	२	७	४	२	६	१३	
३२	दुर्गा आधारभुत बिद्यालय	९	०	१	१	१	०	१	२	
३३	गौरीगाउँ आधारभुत बिद्यालय	९	१	१	२	४	२	६	८	
३४	जनता मा.वि.	९							०	

३५	लक्ष्मी आधारभुत बिद्यालय	९	०	१	१	०	१	१	२	
३६	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	९	०	२	२	१	२	३	५	
३७	शिव आधारभुत बिद्यालय	९	१	१	२	०	०	०	२	
३८	गौरीशंकर आधारभुत बिद्यालय	१०	१	५	६	०	०	०	६	
३९	जनकल्याण आधारभुत बिद्यालय	१०	०	२	२	१	६	७	९	
४०	मयाम मा.वि.	१०	०	०	०	०	०	०	०	
४१	पाथिभरा आधारभुत बिद्यालय	१०	२	२	४	०	०	०	४	
४२	जनता आधारभुत बिद्यालय	१०	०	०	०	०	०	०	०	
४३	नाम्जे चौतारा आधारभुत वि.	१०	०	०	०	०	०	०	०	
४४	पाथिभरा माता आधारभुत बिद्यालय	१०							०	
४५	महाकाली आधारभुत बिद्यालय	१०							०	
४६	दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय	११	१	३	४	३	२	५	९	
४७	सरस्वती आधारभुत बिद्यालय	११	१	०	१	१	२	३	४	
४८	सिम्बु मा.वि.	११	३	२	५	०	०	०	५	
४९	पवित्र आदर्श आधारभुत बिद्यालय	११	१	१	२	०	०	०	२	
धार्मिक बिद्यालय									०	
५०	कञ्चनजङ्घा बोधसदन तमु	६							०	
५१	साङ्वु दिक्षेलीङ गुम्बा	९							०	
जम्मा			**१३०**	**१३९**	**२६९**	**१०१**	**७२**	**१७३**	**४४२**	

श्रोतः फुङ्लिङ संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिका अभिलेख, २०७७

३.२.३.२: आफ्ना छोरा छोरीलाई बिद्यालय पठाउने गरे नगरेको साथै पठाउने गरेको बिद्यालयको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार मध्ये ७८२ (१५.२१ %) ले आफ्ना छोराछारीलाई बिद्यालय पठाउने गरेको पाईएन भने घरपरिवार सर्वेक्षणका आधारमा १८३ घरपरिवारको अवस्था खुल्न सकेन । बिद्यालय पठाउने कुल ४१७५ मध्ये २६९५ (५२.४३ %) घरपरिवारले आफ्ना छोरा छारीलाई सामुदायिक बिद्यालयमा पढाउने गरेको पाईएको छ भने १४८० (२८.७९ %) घरपरिवारले संस्थागत बिद्यालयमा पढाउने गरेको अवस्था देखिन्छ भने १८.७७ प्रतिसत घरपरिवारको बिबरण खुल्न सकेको छैन । घरपरिवार सर्वेक्षणलाई आधारमा सामुदायिक बिद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सन्तोसजनक नभएको भनि संस्थागत बिद्यालयमा आफ्ना छोरा छोरीलाई पढ्न पठाउने घरपरिवारको सङ्ख्या प्रत्येक वर्ष बढ्दो क्रममा रहेको देखिन्छ । समयमानै नगरपालिकाले दिगो योजना मार्फत सामुदायिक बिद्यालयको गुणस्तर सुधारमा बिशेष भूमिका निर्वाह गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ । यस सम्बन्धी विवरण तालिका नं. २१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. २१: आफ्ना छोरा छोरीलाई बिद्यालय पठएको नपठाएको साथै पठाएको भए कुन बिद्यालयमा पढाउने गरेको आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	विद्यालयको गएको			विद्यालयको प्रकार		जम्मा परिवार सङ्ख्या
	छ	छैन	नखुलेको	सामूदायीक	संस्थागत	
१	१९५	८८	०	१५४	४१	२८३
२	३८१	३४	६६	३१४	६७	४८१
३	४९७	७८	६६	३६४	१३३	६४१
४	४०६	८१	१	११३	२९३	४८८
५	३६५	५४	०	८९	२७६	४१९
६	३३२	६८	०	१६५	१६७	४००
७	१८९	४६	०	८५	१०४	२३५
८	३९७	१०८	०	३१२	८५	५०५
९	६२७	१२५	५०	४५०	१७७	८०२
१०	४९४	८३	०	३६५	१२९	५७७
११	२९२	१७	०	२८४	८	३०९
जम्मा	**४१७५**	**७८२**	**१८३**	**२६९५**	**१४८०**	**५१४०**
%	८१.२३	१५.२१	३.५६	५२.४३	२८.७९	१००.००

श्रोत: नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.३ स्वास्थ्य, सरसफाईको स्थिति र संस्थागत अवस्था

कुनै पनि मुलुक वा स्थान र क्षेत्रको समृद्धि निर्माण स्वस्थ नागरिकको जन्म र बसोबासले मात्र सम्भव छ र रहन्छ पनि । स्वस्थ नागरिकको जन्म स्वस्थ आमा बाट मात्रै सम्भव छ । स्वस्थ आमाकालागि एकातिर आमाको गर्भमा रहँदा उन्ले प्राप्त गरेको भोजन बाट सुरु भई गर्भिणी अवस्थामा उन्ले प्राप्त गर्ने खाना वा आहारमा निर्भर रहने गर्दछ भने अर्कोतिर गर्भमा रहँदै देखि रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता विकास र बिस्तारकालागि उस्ले प्राप्त गर्ने खोप र गर्भिणी अवस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा र सुविधामा निर्भर रहन्छ । एउटा स्वस्थ मानवकालागि उस्ले दैनिक उपभोग गर्ने खान पान मात्र हैन वातावरणको प्रभाव समेत मुख्य कारकको रुपमा रहेको हुन्छ । मानव कृयाकलाप बाट निस्कने फोहोरमैलाको समुयोचित व्यवस्थापन हुन नसकेमा यसले मुख्य गरी माटोमा प्रदुषण (Soil Contamination), पानी प्रदुषण (Water

Contamination), बायु प्रदुषण (Air Contamination), वातावरणीय असर (Climate Change), जनावर तथा सामुद्रिक जीवनमा असर (Impact on Animal and Marine Life), मानवीय जीवनमा क्षती (Human Damage)समेत गरी जम्मा ६ स्थानमा नकारात्मक असर गर्दछ ।

तसर्थ फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र मानव कृयाकलाप बाट निस्कने फोहोरमैलाको विषर्जन र व्यवस्थापनको वर्तमान अवस्था, खानेपानीको श्रोत र यसको प्रयोग, शौचालयको अवस्था र प्रयोग, वनजङ्गल समेतका प्राकृतिक सम्पदाको उपयोग, सम्पूर्ण गर्भवती महिला, नवजात शिशु लगायत सवै नगरपालिकाबासीले सर्वसुलभ रुपमा प्राप्त गर्नु पर्ने गुणस्तरीय स्वास्थ्य उपचार सेवा, प्रसुती सेवा तथा आवश्यक खोप सेवा प्राप्तिको अवस्था तथा ६ महिना सम्मका बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार भित्र समेटिएको पूर्ण स्तन पान, पोषणको सुनिस्चितता साथै वर्तमान स्वास्थ्य पूर्वाधारहरूको अवस्था, रोगब्यधिहरूको प्रकोपले पारेको असरसमेतका यावत बिषयमा गरिएको घरपरिवार तथा संस्थगत सर्वेक्षण बाट प्राप्त भएको विवरण देहाय बमोजिमका शिर्षक अन्तरगत समेटी प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.१: फोहोरमैला व्यवस्थापन

यस नगरपालिकाले वर्तमान अवस्थामा व्यवस्थित र सुरक्षित फोहोरमैला बिषर्जन गर्न सकिरहेको छैन भने फोहोरमैलालाई उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग बाट प्रशोधन गरी आयआर्जनको हिस्सा बनाउन सकेको देखिदैन । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने स्थानीयबासीले आफुले उत्पादन गरेको फोहोरमैलाको बिषर्जन गर्ने प्रकृतिको अवस्था अध्ययन गर्दा २६६६ घरपरिवार (कुल घरपरिवारको ५१.८७ %) ले आफ्नै कम्पाउण्डमा फाल्ने वा थुपार्ने गरको पाइएको छ भने ७९१ घरपरिवार (कुल घरपरिवारको १५.३९ %) ले फोहोर थुपार्ने ठाउँमा, ५२१ घरपरिवार (कुल घरपरिवारको १०.१४ %) ले कम्पोष्ट मल बनाउने साथै १२१ घरपरिवार (कुल घरपरिवारको २.३५ %) ले खोला तथा खोल्सामा फाल्ने गरेको देखिएको छ । प्राप्त विवरणका आधारमा ८८० घरपरिवार (कुल घरपरिवारको १७.१२ %) ले मात्र नगरपालिका बाट फोहोर उठाउन जाने साधनलाई जिम्म लगाउने गरेको अवस्था देखिएको छ । फोहोरमैला व्यवस्थापनमा घरपरिवारले प्रयोग गरिरहेको विधिका बारेमा तालिका नं.२२ र २३ साथै चित्र नं. १३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. २२: फोहोरमैला व्यवस्थापनको प्रकृतिका आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	फोहोरमैला व्यवस्थापन	जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या	%
१	फोहर थुपार्ने ठाँउमा	७९१	१५.३९
२	घरमानै लिन आउछ	८८०	१७.१२
३	आफ्नै कम्पाउण्डमा	२६६६	५१.८७
४	कम्पोष्ट मल बनाइन्छ	५२१	१०.१४
५	नदि वा खोल्सामा	१२१	२.३५
६	अन्य	१६१	३.१३
जम्मा		५१४०	१००.०

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. २३: फोहोरमैला व्यवस्थापनको प्रकृतिका आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	फोहोरमैला व्यवस्थापन	वडा नं.											जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	फोहर थुपार्ने ठाँउमा	१५७	३	३	१	११	२७३	०	२०३	५८	८२	०	**७९१**

२	घरमानै लिन आउछ	०	६२	२०	२४८	२५८	५०	४७	०	१८३	११	१	**८८०**
३	आफ्नै कम्पाउण्डमा	९२	४०६	५६९	२३१	७४	१	१	२९८	४९७	२८४	२१३	**२६६६**
४	कम्पोष्ट मल बनाइन्छ	५	४	३	३	७५	०	१७५	३	७	१५५	९१	**५२१**
५	नदि वा खोल्सामा	२६	३	१	२	०	७३	१०	०	४	१	१	**१२१**
६	अन्य तथा नखुलेको	३	३	४५	३	१	३	२	१	५३	४४	३	**१६१**
जम्मा		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. १३: **फोहोरमैला व्यवस्थापनको प्रकृतिका आधारमा घरपरिवार विवरण**

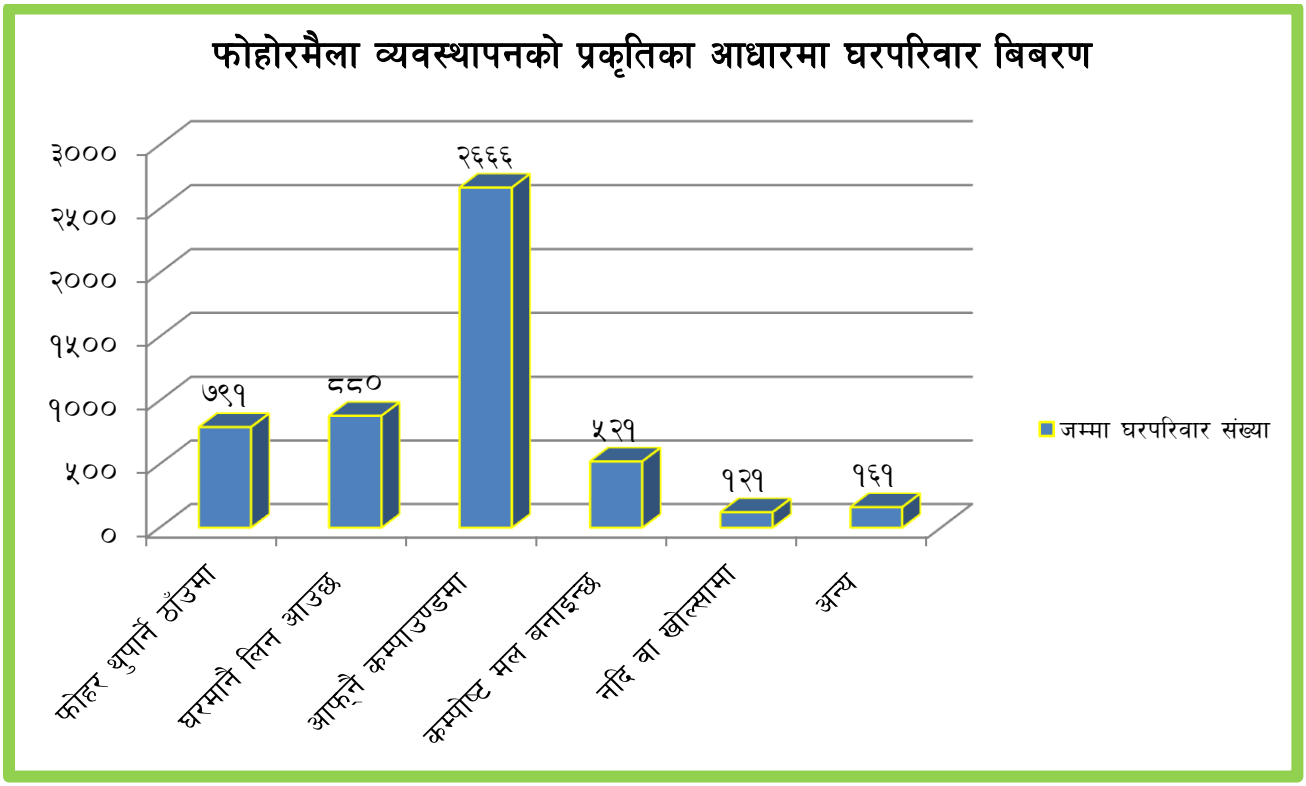

३.३.२ शौचालयको अवस्था र प्रयोग

शौचालय मानव सभ्यता र स्वस्थ्य अवस्थाको एक महत्वपूर्ण सूचक हो । वर्तमान अवस्थामा नेपाल खुला दिसा मुक्त देशको रुपमा घोषित भैसकेको यस अवस्थामा फुङ्लिङ नगरपालिका नहुने कुरै भएन । खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा तथा कार्यान्वयनकालागि पारिवारिक रुपमा प्रयोगमा आउने शौचालयको पूर्ण व्यवस्थापन साथै सार्वजनिक स्थल र कार्यालयहरूमा प्रयोगमा आउने शौचालयको उपलब्धता, पर्याप्तता तथा व्यवस्थापन र सरसफाईको स्तर यसका महत्वपूर्ण सूचकहरू हुन । यिनै सूचकहरूको वर्तमान अवस्थाका बारेमा नगरपालिका घरपरिवार तथा संस्थागत सर्वेक्षणका आधारमा गरिएको अध्ययनका आधारमा १९७ घरपरिवार (कुल घरपरिवार सङ्ख्याको ३.८३ %) को शौचालय नभएको अवस्था देखिएको छ भने ७३ घरपरिवारको वास्तविक अवस्था खुल्न सकेको छैन । यस नगरका अति आवश्यक रहेका सार्वजनिक

स्थल वा स्थानमा समेत सार्वजनिक शौचालयको पूर्ण व्यवस्थापन हुन सकेको देखिएन । वडागत रुपमा पारिवारिक शौचालयको अवस्था हेर्दा वडा नं. ७ का मात्र सतप्रतिसत घरपरिवारमा शौचालय निर्माण भई प्रयोगमा आएको देखिएको छ भने सवै भन्दा बढी वडा नं. ३ मा ४५ वटा घरपरिवारमा शौचालय नभएको अवस्था छ भने वडा नं. ७ लाई अलग गरेर हेर्दा सवै भन्दा कम शौचालय नभएकोमा वडा नं. ४ र २ रहेका छन् जस्मा क्रमस ३ वटा र ४ वटा शौचालय निर्माण भएको अवस्थामा यसलाई समेत पूर्णता दिन सकिन्छ साथै अन्य वडामा समेत पूर्णता दिन सकिने देखिएको छ ।

यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारले प्रयोग गर्ने शौचलायको प्रकृति र स्तरको अवस्था हेर्दा ३९५१ (कुल घरपरिवारको ७६.८७ %) घरपरिवारको साधारण पक्की तथा ४७४ (कुल घरपरिवारको ९.२२%) घरपरिवारको फ्लस सहितको पक्की रहेको छ । यसै गरी ४२२ (कुल घरपरिवारको ८.२१ %) को खाल्डे प्रकृतिको पूर्ण कच्ची रहेको छ भने २९३ (कुल घरपरिवारको ५.७० %) घरपरिवार मध्ये केहिको नखुलेको तथा केहि परिवार शौचालय बिहिन रहेका कारण खोला, जङ्गल तथा खोल्सा छेउ वा किनारमा यत्र तत्र जाने गरेको अवस्था पाईएको छ ।

प्रत्येक मानिसले शौचालयको प्रयोग पछि यसको सरसफाई र सावुन पानीले आफ्नो हात धुनु व्यक्तिगत तथा पारिवारिक र सामुदायिक स्वास्थ्य रक्षाका लागि अनिवार्य सर्त हो । यसै बिषयमा घरपरिवार सर्वेक्षण मार्फत प्राप्त विवरणको अध्ययन गर्दा यस नगर भित्रका ९४ (कुल घरपरिवारको १.८३ %) घरपरिवारले शौचालयको प्रयोग पछी साबुन पानीले हात धुने गरेको पाईएन । यसको अर्थ सावुनपानीले हात धुनु पर्ने महत्वका बिषयमा थप सचेतनाको आवश्यकता समेत देखिएको छ । संस्थागत सर्वेक्षका आधारमा वर्तमानमा यस नगरपालिकाका वडा नं. ४, ५, ९ र १० मा गरी जम्म ४ वटा मात्र सार्वजनिक शौचलाय रहेका साथै यिनको अवस्था समेत सामान्य मात्र रहेको अवस्था छ भने घरपरिवार सर्वेक्षणको विवरणका आधारमा हाट बजार बाहेक कुनै पनि घरपरिवारले सार्वजनिक शौचालयको प्रयोग गरेको देखिदैन । यस नगर भित्र पारिवारिक तथा सार्वजनिक शौचालयको अवस्था, प्रकृति र प्रयोग सम्बन्धी विस्त्रित विवरण तालिका नं.२४ देखि २९ सम्म साथै चित्र नं. १४ देखि १६ सम्ममा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. २४: शौचालय भए र नभएका आधारमा वडागत घरपरिवार सङ्ख्या

शौचालय भए र नभएका आधारमा वडागत घरपरिवार सङ्ख्या				
वडा नं.	**भएका**	**नभएका**	**नखुलेको**	**जम्मा**
१	२५०	३१	२	२८३
२	४७७	४	०	४८१
३	५७४	४५	२२	६४१
४	४८४	३	१	४८८
५	४११	८	०	४१९
६	३९०	१०	०	४००
७	२३५	०	०	२३५
८	४७४	३१	०	५०५
९	७२२	३२	४८	८०२
१०	५५१	२६	०	५७७
११	३०२	७	०	३०९
जम्मा सङ्ख्या	**४८७०**	**१९७**	**७३**	**५१४०**
%	९४.७५	३.८३	१.४२	१००.०

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं.१४: शौचालय भए र नभएका आधारमा वडागत घरपरिवार

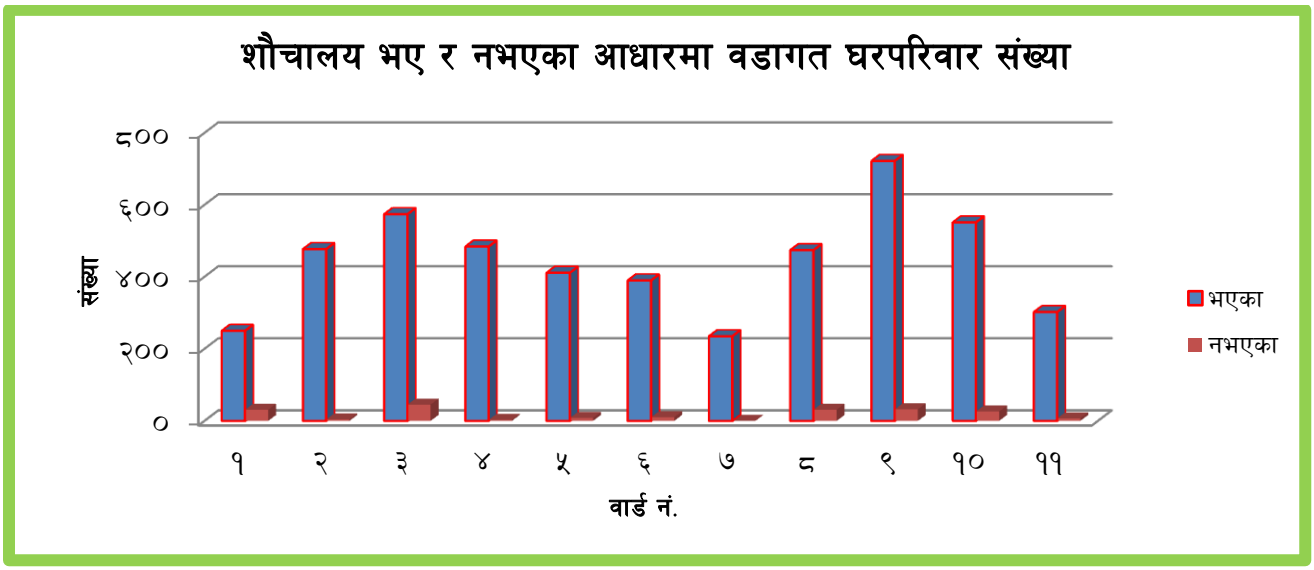

तालिका नं. २५: घरपरिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकारका आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार	जम्मा	%
१	खाल्डे	४२२	८.२१
२	साधारण पक्की	३९५१	७६.८७
३	फ्लस सहितको पक्की	४७४	९.२२
४	सार्वजनिक	०	०.००
५	नखुलेको, खोल्सा तथा जंगलमा (जताततै)	२९३	५.७०
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. १५: परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार

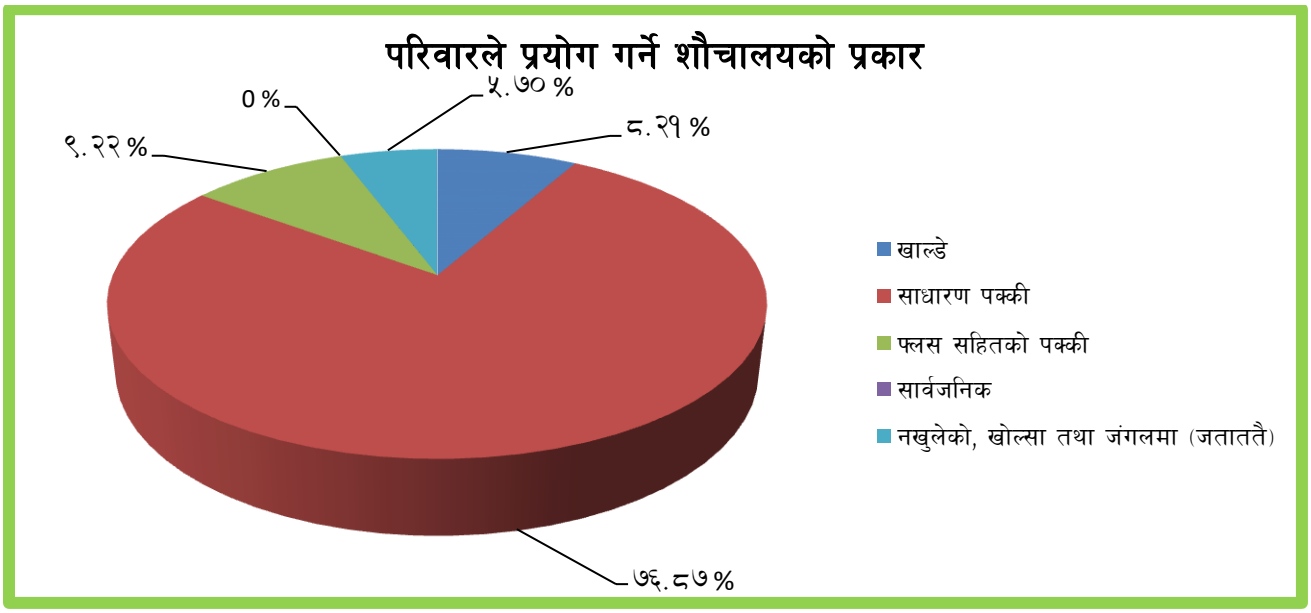

तालिका नं. २६: परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार र प्रयोगको वडागत विवरण

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार र प्रयोगको अवस्था													
क.सं.	शौचालयको प्रयोग	वडागत											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	खाल्डे	१३	२३	३६	१५	९	१०	११	६३	२०३	१३	२६	४२२
२	साधारण पक्की	२३०	४२५	५१९	३६८	२२५	३४७	१५१	४०६	५१४	४९२	२७४	३९५१
३	फ्लस सहितको पक्की	७	२९	१९	१०१	१७७	३३	७३	५	५	२१	४	४७४
४	सार्वजनिक	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	खोल्सा तथा जंगलमा (जताततै)	३१	०	४५	३	०	१०	०	३१	३२	२६	५	१८३
६	नखुलेको	२	४	२२	१	८	०	०	०	४८	२५	०	११०
जम्मा सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं.२७: शौचालयको प्रयोग पछि सावुन पानीले हात धुने गरे नगरेको आधारमा घर परिवार विवरण

क.सं.	साबुनपानीले हात धुने	जम्मा	%
१	गरेको	५०४६	९८.१७
२	नगरेको	९४	१.८३
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. १६: शौचालयको प्रयोग पछि सावुन पानीले हात धुने गरे नगरेको अवस्था

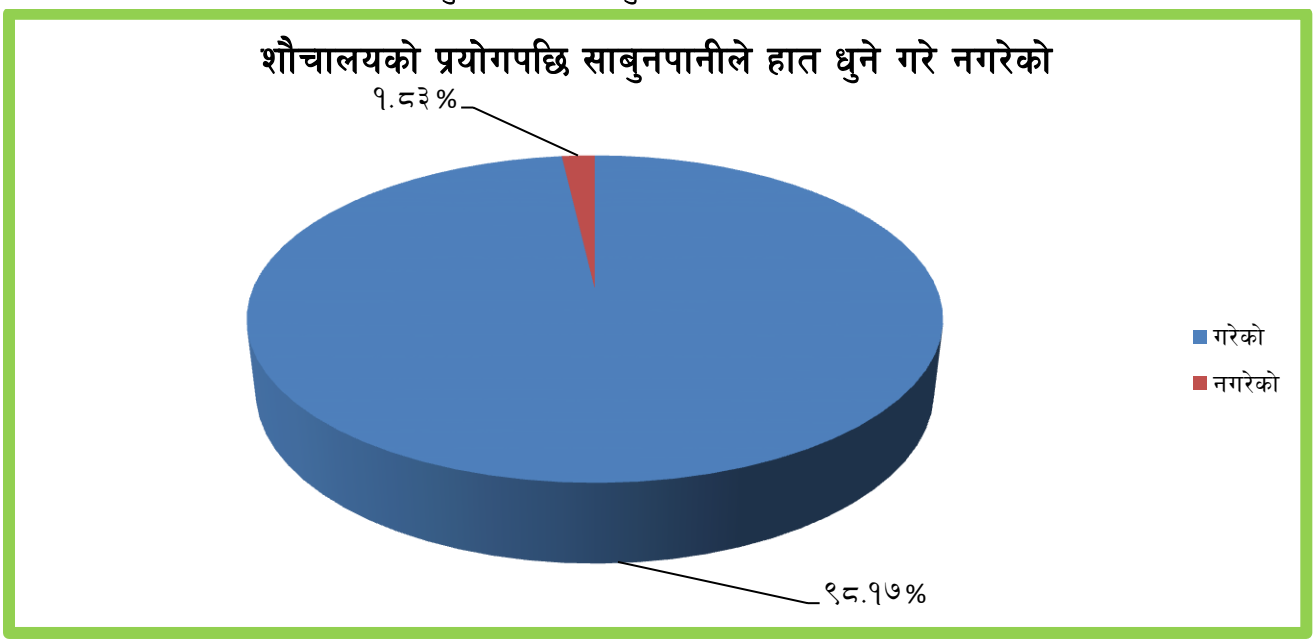

तालिका नं. २८: शौचालयको प्रयोगपछि साबुनपानीले हात धुने गरे नगरेको आधारमा वडागत घरपरिवार

क्र.सं.	साबुनपानीले हात धुने	वडागत											जम्मा	%
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११		
१	गरेको	२८२	४७८	६३९	४८७	४१९	३९८	२३५	४७२	७९०	५३८	३०८	५०४६	९८.२
२	नगरेको	१	३	२	१	०	२	०	३३	१२	३९	१	९४	१.८
जम्मा सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**	१००

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. २९: नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक शौचालय

वार्ड नं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)	गर्नु पर्ने कार्य
४ र ७	तोक्मेडाँडा सार्वजनिक शौचालय	तोक्मेडाँडा	हाल सञ्चालनमा रहेको	संरक्षण, सम्बर्द्धन र स्तरोन्नती
५	सार्वजनिक शौचालय	फाल्गुनन्द चौक	सामान्य रुपमा सञ्चालनमा रहेको	स्तरोन्नती गरी सुविधा सम्पन्न वनाउने
९	सार्वजनिक शौचालय	लामपोखरी खेल मैदान	सञ्चालनमा रहेको	मर्मत सम्भार र स्तरोन्नती
१०	सार्वजनिक शौचालय	काप्लेपाटी	भएको	स्तरोन्नती साथै थप नयाँ निर्माण

श्रोत: नगरपालिकाको अभिलेख तथा स्थलगत सर्वेक्षण, २०७७

३.३.३ खानेपानीको श्रोत र प्रयोगको अवस्था

पानी प्राणी जगतको जीवन हो । शुद्ध र सुरक्षित पानीको उपभोग गर्न पाउनु प्रत्येक नागरिकको नैसर्गिक अधिकार हो । यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बासोबास गर्ने नगरपालिकाबासिको पानीको प्रयोगको अवस्था र स्रोतका बारेमा घरपरिवार साथै संस्थागत सर्वेक्षणबाट वास्तविकता प्राप्त गर्ने प्रयत्न गरिएको छ । यस नगरको घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७ बमोजिम २६२३ (कुल घरपरिवारको ५१.०३ %) घरपरिवारको व्यक्तिगत धारा रहेको पाईएको छ भने ७९० (कुल घरपरिवारको १५.३७ %), १०२७ (कुल घरपरिवारको १९.९८%) घरपरिवारले क्रमस सार्वजनिक र सामुदायिक धाराको प्रयोग गरिरहेको अवस्था छ । यस नगरका कुल घर परिवार मध्ये ३७९ ले छिमेकिको धारामा निर्भर रहेका छन भने २७९ (५.४३%) घरपरिवार नदी, खोला वा मुहनमा निर्भर रहेका तथा ४२ घरपरिवारले कुवाको पानी उपभोग गरिरहेका छन् । मानव सभ्यताले तिब्र गति लिईरहेको यस आधुनिक दुनियाँ तथा परिवेश र अवस्थामा समेत यस नगरपालिकाका ३२१ (६.२३ %) घरपरिवार कुवा, नदी तथा खोला, मुलधारको जरुवा पानीको उपभोग गर्न बाध्य रहेको अवस्था छ ।

संस्थागत सर्वेक्षणका माध्यम बाट यस नगरपालिका भित्र खानेपानीको श्रोतको वडागत अवस्था अध्ययन गर्दा प्रायस सवै वडामा कुनै न कुनै प्रकृतिको गरी ६४ वटा खानेपानी योजना केही सञ्चालनमा तथा केहि निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको तथा उल्लेखित आयोजनाहरू बाट कुल ५१४० घरपरिवार मध्ये ५१०६ (९९.३४ %) घरपरिवारले सेवा उपयोग गरिरहेको देखिएको भएता पनि नगर भित्र निर्माणधिन बाहेक अधिकांस योजनाहरू जिर्ण र असुरक्षित रहेको कारण नगरपालिकाले तीनको व्यवस्थापनमा बिशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्र नगरबासीले प्रयोग गरिरहेका खानेपानीका श्रोत तथा पारिवारिक प्रयोगको वर्तमान अवस्थाका बारेमा तालिका नं.३०, ३१ र ३२ साथै चित्र नं. १७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.३०: खानेपानी स्रोतको अवस्थाका आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	खानेपानी स्रोतको अवस्था	जम्मा	%
१	ब्यक्तिगत धारा	२६२३	५१.०३
२	सार्वजनिक धारा	७९०	१५.३७
३	सामुदायिक धारा	१०२७	१९.९८
४	छिमेकीको धारा	३७९	७.३७
५	कुवा	४२	०.८२
६	नदी तथा खोला वा मुहान	२७९	५.४३
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. १७: खानेपानीको श्रोतको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

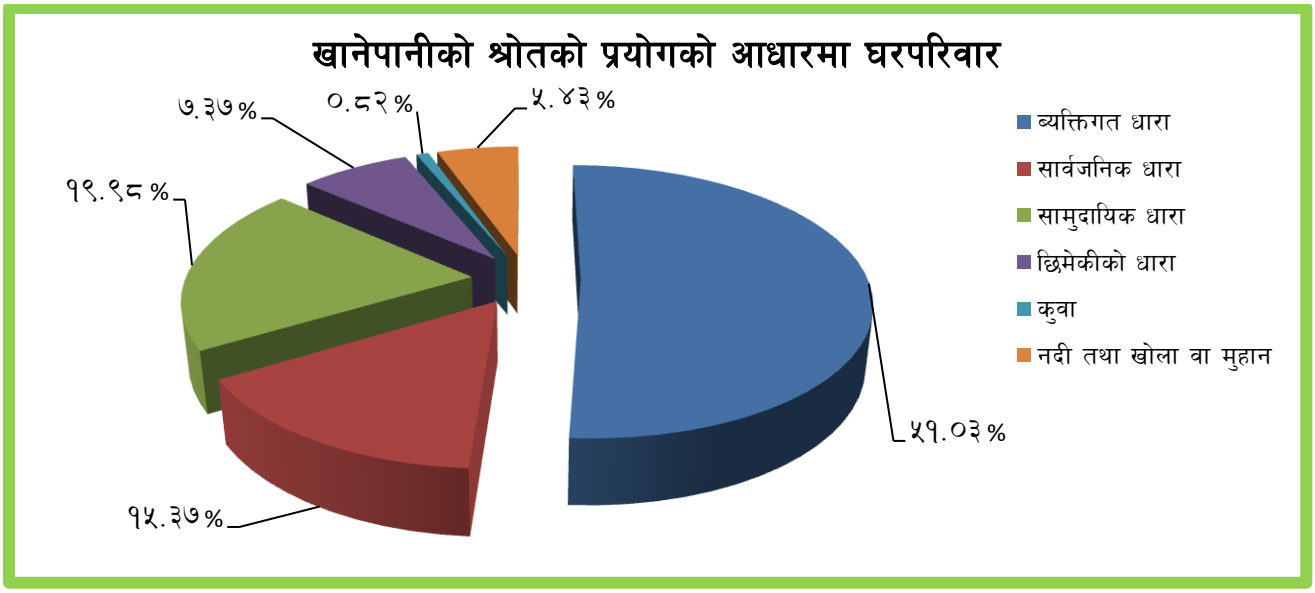

तालिका नं. ३१: सफा र सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

क.सं.	खानेपानी स्रोतको अवस्था	वडागत											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	ब्यक्तिगत धारा	२३२	१७	२६२	४४६	२६७	२८०	१६	३९०	३९२	२९०	३१	२६२३
२	सार्वजनिक धारा	८	८	१०६	२७	१०२	९९	१८	१४	१३५	११	२६२	७९०
३	सामुदायिक धारा	०	४४८	१९६	६	३	१६	१२८	९	६१	१५९	१	१०२७
४	छिमेकीको धारा	२४	४	६५	९	४७	५	०	५२	११३	५५	५	३७९
५	कुवा	१७	४	७	०	०	०	०	१०	०	२	२	४२

६	नदी तथा खोला वा मुहान	२	०	५	०	०	०	७३	३०	१०१	६०	८	२७९
जम्मा सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं.३२: नगर क्षेत्र भित्र खानेपानीको श्रोत र पारिवारिक प्रयोगको अवस्थाको विवरण

वा.नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्थामा उपलब्ध सेवा
१	१.१	रमिते खानेपानी आयोजना	अम्बोरे	३३ घरधुरी हालमा
	१.२	तिनधारे धारा खानेपानी आयोजना	तिनधारे	३० घरधुरी हालमा
	१.३	चिसापानी खानेपानी आयोजना	सेलडाँडा	३० घरधुरी हालमा
	१.४	भुकुबुङ खानेपानी आयोजना	भुकुबुङ	हाल ६ घरधुरी
२	२.१	बोझे खानेपानी आयोजना	बोझे	५० घरधुरी
	२.२	कटकुवा खानेपानी आयोजना	तारीबुङ	१०० घरधुरी
	२.३	बरधारा खानेपानी आयोजना	बोझे	६० घरधुरी
	२.४	गुरुङडाँडा खानेपानी आयोजना	देउलिङ्गे	८० घरधुरी
	२.५	रिजाल लाईन खानेपानी आयोजना	रिजाल लाईन	५० घरधुरी
	२.६	लहरेगाउँ खा.पा.आयोजना	लहरेगाउँ	६० घरधुरी
	२.७	खहरे नागेश्वरी खा.पा.आयोजना	नागेश्वरी	१६ घरधुरी
३	३.१	ताप्लेजुङ वृहत खानेपानी आयोजना	फुङलिङ -१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८ वडाहरू	देवी खोला मुहान भई हाल फुङलिङ नगरपालिका ६,७,२,३,४,५ का केही उपभोक्ता लाई मिटर वाला खाने पानि विस्तार अव्यवस्थित, पानी खान स्वच्छ र योग्य नभएको करिव २५०० धारा संञ्चालित पुर्ण सन्तुस्टी नभएको
	३.२	कटुवाल धारा मुहान बाट मेदिवुङ्ग, च्यानेपाखा, ढाँडा गाँउ सिम्ले खानेपानी आयोजना र च्यानेपाखा ढाँडागाँउ	फुङलिङ -३ ढाँडागाउँ	मुहान बाट नाला गाडी वा.सु.मा.वि. मेदिवुङ छेउमा ८० हजार लिटर को ट्याङ्की मात्र वनाएको पाइप लाइन व्यवस्थापन गर्न बॉकी रहेको
	३.३	साउने जुकेपानी मुहान संरक्षण तथा पाईप विस्तार एक घर एकधारा व्यवस्थापन, मेदिवुङ	बराल गाउँ, वैदारगाँउ, स्याल डॉडा	मुहान बाट सामान्य ट्याङ्की वनाई दुःख ले खानेपानी प्रयोग भएको हिउँदमा मुहान सुकी अती अभाव देखिएको
	३.४	व्यापारे मुहान बाट गल्फने, नेवारडाडाँ कोल्वोटे खानेपानी आयोजना	नेवार डाडाँ	प्रति मिनेट ५ लिटर पानीको श्रोत भएको मुहान संरक्षण र पाइप लाइन विस्तार नभएको
	३.५	जुकेपानी मुहान भई आँगेदिम, तल्लो टारी सखुवाटार खानेपानी योजना	आँगेदिम	वहानन्दे, दोमान मोटर बाटो निमार्ण कार्यले मुहान पुरै विग्रीएको, छोपेको छ, प्रति

				सेकेण्ड ३ लिटर पानीको स्रोत भएको तर पाइप लाइनको व्यवस्थापन नभएको ।
	३.६	वेतेनी मुहान भई पौडेलगाउ सिम्ले, पालुङ्गा चोक खानेपानी योजना	सिम्ले	पुरानो २०४४ साल मा वृटिस वेल्फर वाट टोल २ मा ९ वटा धारा वनाई प्रयोग भएको, वर्तमान अवस्थामा जिर्ण भएको र पाइप टुका टुका भएको
	३.७	आलेधारा मुहानगरी टारघर, खाल्टे, सिकारीडाडाँ, भगेनी खानेपानी योजना	सिकारीडाडाँ	मुहान संरक्षण भएको छ । पाइप लाइन विस्तार गरी टारघर मा र सिकारी डाडाँ सम्म पुऱ्याएको अवस्था ।
	३.८	सिमरौटा मुहान गरी क्यानिम मुढे खानेपानी योजना	क्यानिम्	प्रति मिनेट ३ लीटर पानीको स्रोत रहेको अस्थाई, रुपमा ४७घरधुरीले प्रयोग गर्दै गरेको ।
	३.९	झाकीडाडाँ मुहान भई कातिके हर्ला गुहेली खानेपानी		सामान्य रुपमा मुहान संरक्षण भई खानेपानी उपलब्ध रहेको
	३.१०	ढाँडधारा मुहान भई सिटौला गाउँ बतासे खानेपानी		रिजर्भ ट्याङ्कि जिर्ण रहेको, पाईप टुका टुका भएको
	३.११	गुरागाई धारा मुहान भई कौसिघर, बाटोघर, पाँचगाउँ खानेपानी		सामान्य ट्याङ्कि बाट खानेपानी उपलब्ध हुने गरेको
	४.१	ठुलो धारा	जिमि पोखरी कोप्चे	१०० घरधुरी
	४.२	सानो धारा	कोप्चे	१०० घरधुरी
	४.३	कारबारी धारा	हिलिहाङ चोक	५० घरधुरी
	४.४	शिवालय धारा	शिवालय चोक	५० घरधुरी
	४.५	कुवापानी धारा	हिलिहाङ चोक	१० घरधुरी
४	४.६	पधेरे धारा	माछा पोखरी टोल	१५ घरधुरी
	५.१	नाँग धारा खानेपानी आयोजना	बुद्द चोक	५० घरधुरी
	५.२	जानकी मन्दिर खानेपानी आयोजना	बिरेन्द्र चोक	१५० घरधुरी
	५.३	कोकले खानेपानी आयोजना	बिरेन्द्र चोक	२० घरधुरी
	५.४	लालचन खानेपानी आयोजना	उकाली पानी	१० घरधुरी
५	५.५	हल्दार खानेपानी आयोजना	उकाली पानी	१० घरधुरी
	६.१	बतासे ग्रामिण खानेपानी आयोजना	बतासे	१५० घरधुरी
	६.२	डाँडाबारी खानेपानी आयोजना	डाँडाबारी	५६ घरधुरी
	६.३	बिहेबारे खानेपानी आयोजना	बिहेबारे	१०० घरधुरी
	६.४	फुलपाती डाँडा खानेपानी आयोजना	फुलपाती	३० घरधुरी
	६.५	खरीबटे खानेपानी आयोजना	मेल खरीबोटे	२० घरधुरी
	६.६	सतल डाँडा खानेपानी आयोजना	सतल डाँडा	७० घरधुरी
६	६.७	बाझोघरा ओखरे खानेपानी आयोजना	बाझोघरा	१५० घरधुरी
	७.१	देबिखोला बृहत खानेपानी आयोजना	देबिखोला	१०० घरधुरी
७	७.२	कमाने धारा खानेपानी आयोजना	घोडेचौर	२० घरधुरी

	७.३	बुडयौली खानेपानी आयोजना	बुडयौली	२० घरधुरी
	७.४	गोपाल घर खानेपानी आयोजना	गोपाल घर	२० घरधुरी
	८.१	ढाडबारी बेजुम्बु खानेपानी आयोजना	ढाडबारी	२५ घरधुरी
	८.२	चारपाटे खानेपानी आयोजना	चारपाटे	६० घरधुरी हालमा
	८.३	साप्तेल भेदाबारी घुमाउने खानेपानी आयोजना	अधेरी	२० घरधुरी हालमा
	८.४	चिसा पानी मुहान खानेपानी आयोजना	लेङवातल्लो टोल	४० घरधुरी हालमा
	८.५	अधेरी मेवा लेङवा खानेपानी आयोजना	अधेरी	९० घरधुरी
	८.६	किंरात चोक खानेपानी आयोजना	किंरात चोक (ठाउँ नभएको)	५० घरधुरी
	८.७	रमिते खानेपानी आयोजना	रमिते	३२ घरधुरी, ट्याङकी
	८.८	घयाङ्ग खानेपानी आयोजना	घयाङ्ग	३५ घरधुरी
८	८.९	कोदार हिटी,सल्लेरी, बहानन्दे खानेपानी योजना	हिटी बहानन्दे	५५ घरधुरी
	९.१	साबिक ४,५,६,७ लाई वृहत खानेपानी आयोजना	एक ठाउँमा मुहान नभएको	अस्थाई
९	९.२	बृहत खानेपानी आयोजना	साविक १, २, ३, ९ र ८	सामान्य
	१०.१	गल्लाते खानेपानी आयोजना	नयाँ वन	२०० घरधुरी
	१०.२	सिस्ने खोला खानेपानी आयोजना	सिस्ने खोला	हुदै गरेको
	१०.३	फुरुम्बु खानेपानी आयोजना	फुरुम्बु खोला	३०० घरधुरी
१०	१०.४	टारघर मित्लुङ पावागाउँ	वागेनी	९० घरधुरी
	११.१	सिस्ने खानेपानी आयोजना	कातिके, वनपाला, सिम्बु सिस्ने	जिर्ण अवस्थामा सञ्चालनमा
	११.२	काढेखोला खानेपानी आयोजना	निकास	१६ घरधुरी
	११.३	धाप्र खोला खानेपानी आयोजना	युमाखाम	३० घरधुरी
	११.४	वडारे गैरी गाँउ खानेपानी आयोजना	गैरीगाँउ	जिर्ण अवस्थामा सञ्चालन
११	११.५	फावाखोला खानेपानी आयोजना	निकास-युमाखाम-सिम्बु-दुम्ले	निर्माणाधिन
जम्मा		६४		५१०६ घरधूरी

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण, २०७७

३.३.४ नगरबासीको स्वास्थ्य स्थिति, स्वास्थ्य सेवा र स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था

फुङ्लिङ नगरपालिकामा बासोबास गर्ने नगरबासीहरूको स्वास्थ्य रक्षामा नगरको पहिलोजिम्मेवारी रहन्छ। संघात्मक शासन पद्धती बमोजिम वर्तमान संबिधानले गरेको व्यवस्था र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले निर्दिष्ट गरेको जिम्मेवारी अन्तरगत स्थानीय स्तरमा अस्पतालको व्यवस्था सहित शहरी स्वास्थय केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी र तीनका लागि आवश्यक जनशत्तिको समेत व्यवस्थापन संघीय तथा प्रदेश सरकारको समन्वय र सहकार्यमा स्थानीय सरकारको हैसियतले स्थानीय तहले गर्नु पर्ने भएको छ। तसर्थ यस नगर भित्र बसोबास गर्ने नगरबासीको स्वास्थ्य स्थिति तथा स्वास्थ्य संस्थाहरू र तीनमा उपलब्ध जनशक्तिको अवस्था पहिचान गरी आगामि दिनमा तयार गरिने आवधिक योजना वा गुरु योजनामा सहजता ल्याउने

अभिप्रायका साथगरिएको नगरपालिका घरपरिवार तथा संस्थागत सर्वेक्षण प्राप्त स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

३.३.४.१ दीर्घ रोगका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

दीघ रोग मानव जीवनको गम्भिर समस्या हो । वर्तमान आधुनिक दुनियमा खानपानमा हुने असावधानी, खाद्य पदार्थको उत्पादन देखि भण्डारण सम्म प्रयोग हुने बिषादी, रासायनिक मलको अनियन्त्रित प्रयोग लगायत हावामा दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको प्रदुषणका कारण उत्पान्न वातावरणीय प्रभाव र बिशेषज्ञ चिकित्सक र आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको अभावका कारण समयमानै स्वास्थ्य उपचार सेवा प्राप्त गर्न रहेको कठिन परिस्थिति समेत कारण दिन प्रतिदिन दीर्घ रोगिहरूको सङ्ख्यामा बढोत्तरी हुँदै गएको छ । यस नगरपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरणका आधारमा अध्ययन गर्दा यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने कुल जनसङ्ख्या मध्ये १५३४ (कुल जनसङ्ख्याको ५.९ %) जना नगरबासीहरू विभिन्न प्रकारका दीर्घ रोग बाट प्रभावित रहेको पाईएको छ । वडागत दीर्घ रुपमा रोगिहरूको उपस्थिति हेर्दा सवै भन्दा बढी वडा नं. ९ मा २७२ जना र सवै भन्दा थोरै वडा नं. ११ मा १४ जना रहेका छन् । प्राप्त विवरणका अधारमा चिनि रोग, ब्लड प्रेशर, क्यान्सर, क्षयरोग तथा एच.आई.भि.एड्स जस्ता रोगहरू मुख्या रुपले रहेको देखिन्छ भने सवै भन्दा बढी चिनि रोग र ब्लड प्रेशर बाट प्रभावित हुनेहरूको सङ्ख्या बढी रहेको छ । दीर्घ रागको प्रभाव सम्बन्धी विवरण तालिका नं. ३३ र चित्र नं. १८ र १९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १८: दीर्घ रोगको प्रकारका आधारमा सङ्ख्या

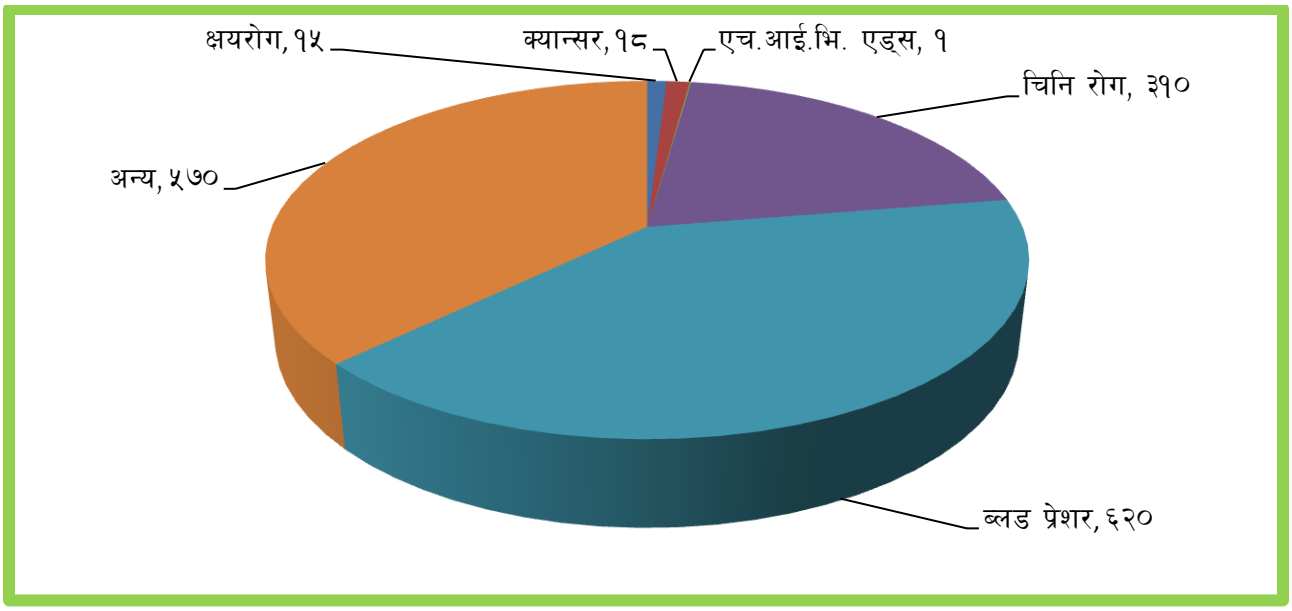

तालिका नं. ३३: दीर्घ रोग भएका जनसङ्ख्याको रोगको प्रकारका आधारमा वडागत विवरण

वार्ड नं	क्षयरोग	क्यान्सर	एच.आइं.भि. एड्स	चिनि रोग	ब्लड प्रेशर	अन्य	जम्मा दीर्घ रोगी
१	१	४	०	३१	७२	६६	**१७४**
२	०	४	०	१	३	२२	**३०**
३	०	१	०	२४	५९	६७	**१५१**
४	०	१	०	६७	१२३	७४	**२६५**
५	१	५	०	८६	१२७	३६	**२५५**
६	०	२	०	३	७	११	**२३**

७	०	०	०	३७	३५	५३	**१२५**
८	०	०	०	२४	९३	९२	**२०९**
९	१३	१	०	३५	९६	१२७	**२७२**
१०	०	०	१	२	५	९	**१७**
११	०	०	०	०	०	१३	**१३**
जम्मा	**१५**	**१८**	**१**	**३१०**	**६२०**	**५७०**	**१५३४**

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. १९: दीर्घ रोगको प्रकारकार आधारमा वडागत सङ्ख्या

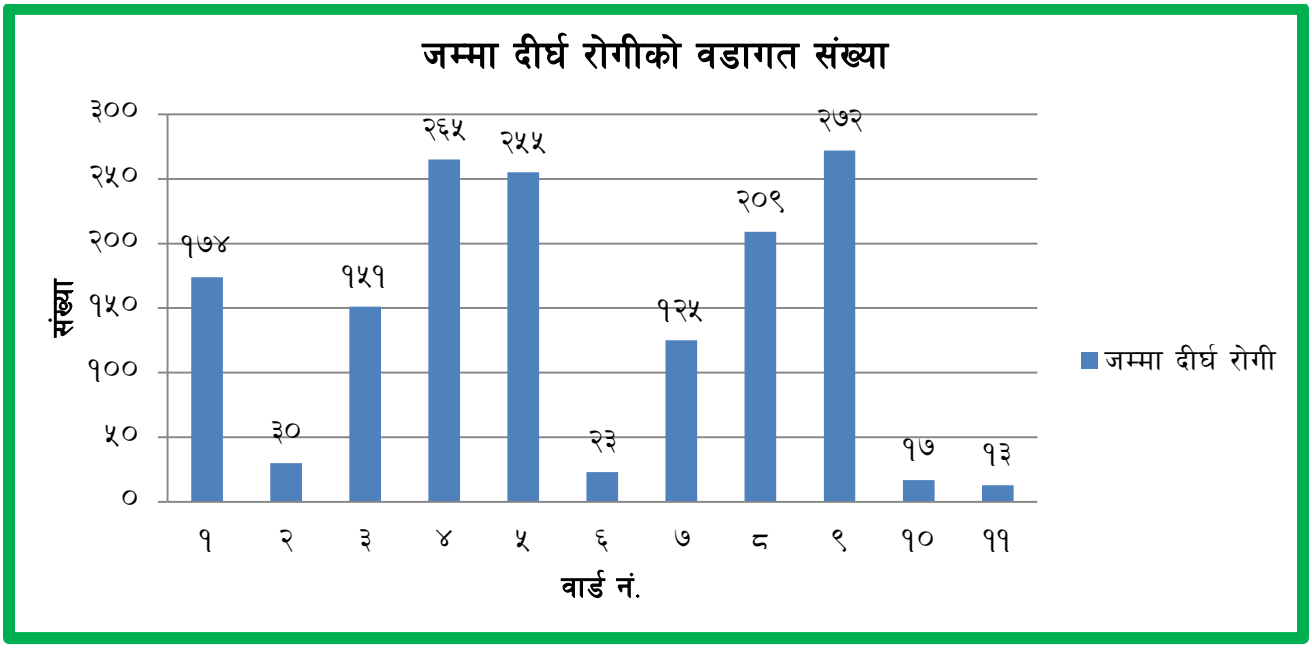

३.३.४.२ अपाङ्गताका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण:

प्राकृतिक रुपमा उमेरको हिसावमा हुने अशक्तता बाहेकका सवै प्रकारका अशक्तता अन्धविश्वासका आधारम मानिने पूर्व जन्मको फल नभई मानव समुदायले आफ्नो स्वास्थ्य र दैनिक दिनचर्यामा राखेको असावधानीका परिणामहरू हुन । फुङ्लिङ नगरपालिकाको यस घरपरिवार सर्वेक्षण २०७७ का आधारमा यस नगर भित्र कुल २५९५८ जनसङ्ख्या मध्ये ३१९ (कुल जनसङ्ख्याको १.२३ %) जना विभिन्न प्रकारको शारीरिक तथा मानसिक अशक्तता भएका मानिसहरू रहेको देखिन्छ । यस नगरका कुल ३१९ जना अपाङ्ग मध्ये ४६ जना मानसिक, ३८ जना अटिजम तथा २३५ जना शारिरीक लगायतका अन्य प्रकारका अपाङ्गता बाट प्रभावित रहेको अवस्था देखिन्छ ।

वडागत रुपमा अपाङ्गता भएका जनसङ्ख्याको अध्ययन गर्दा वडा नं. ८ मा सवै भन्दा बढी ५७ जना (कुल अपाङ्गता भएकाको सङ्ख्याको १७.८७ %), त्यस पछि दाश्रोमा वडा नं.९ जहाँ ५५ जना (कुल अपाङ्गता भएकाको सङ्ख्याको १७.२४ %), वडा नं. १ मा ४२ जना (कुल अपाङ्गता भएकाको सङ्ख्याको १३.१७ %), वडा नं. ३ र ४ मा २५-२५ जना (कुल अपाङ्गता भएकाको सङ्ख्याको ७.८४ %) रहेका छन भने सवै भन्दा कम वडा नं. ५ मा १३ जना (कुल अपाङ्गता भएकाको सङ्ख्याको ४.०८ %) रहेको अवस्था छ । अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार अध्ययन गर्दा मानसिक अपाङ्गता भएका मध्ये सवै भन्दा बढी १६ जना वडा नं. ८ मा मात्र रहेका छन भने अटिजम सम्बन्धी अपाङ्गता भएका सवै भन्दा बढी वडा नं. ११ मा १४ जना रहेको अवस्था छ । शारिरीक लगायतका अन्य अपाङ्गताको अवस्था हेर्दा सवै भन्दा बढी वडा नं. ९ मा

५० जना रहेको पाईएको छ भने सवै भन्दा कम वडा नं. ५ मा २ जना मात्र छन् भने वडा नं. ११ मा अन्यको सङ्ख्या सून्य रहेको छ ।

घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७ का आधारमा अपाङ्गता सम्बन्धिको परिचय पत्र लिए नलिएको अध्ययन गर्दा कुल ३१९ जन मध्ये १७७ जनाले अहिले सम्म नलिएको देखिन्छ भने मत्र १४२ जनाले लिएका छन् । यसरी परिचय पत्र लिनेमा यसको प्रकृतिका आधारमा रातो रङ्गको परिचय पत्र लिन (पूर्ण अशक्त) ४०, निलो रङ्गको परिचय पत्र लिने (अति अशक्त) ४८ जना, पहेंलो रङ्गको परिचय पत्र लिने ३८ जना रहेका छन भने सेतो रङ्गको परिचय पत्र लिने १६ जना रहेको अवस्था छ भने नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाको अभिलेखका आधारमा क, ख, ग र घ बर्गमा पर्ने अपाङ्गता वा फरक क्षमता भएका जनसङ्ख्याको अवस्था कमस ३६, ३७, २० र ७ गरी कुल १०० जना मात्र रहेको देखिएको अवस्था छ । तसर्थ नगरपालिकाले यथार्थ बिबरण र अनिवार्य सूचिकृत गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक देखिएको छ । शारिरीक तथा मानसिक रुपमा अशक्त रहेका समेत सवै प्रकारका अपाङ्गता भएका जनसङ्ख्या विवरण तालिका नं. ३४ देखि ३९ तथा चित्र नं. ३५, ३६ र ३७ मा तथा चित्र नं. २० देखि २३ म उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३४: अपाङ्गता भए नभएको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

क्र.सं.	अपाङ्गताको विवरण	जनसङ्ख्या	%
१	अपाङ्गता भएको जनसङ्ख्या	३१९	१.२३
२	अपाङ्गता नभएको जनसङ्ख्या	२५६३९	९८.७७
जम्मा		**२५९५८**	१००.००

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. २०: अपाङ्गताको आधारमा नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

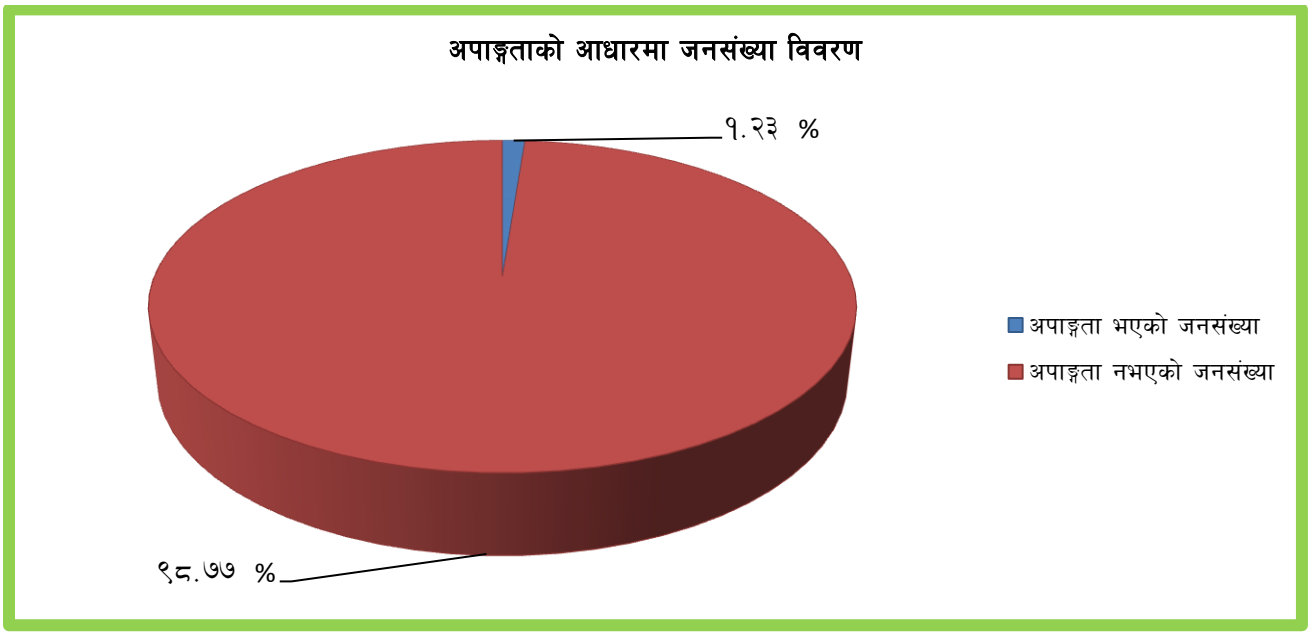

तालिका नं. ३५: अपाङ्गताको आधारमा वडागत जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	मानसिक अपाङ्ग	अटिजम अपाङ्ग	अन्य	जनसङ्ख्या	%
१	४	१	३७	४२	१३.१७
२	०	०	२६	२६	८.१५
३	३	०	२२	२५	७.८४

४	१	०	२४	२५	७.८४
५	४	७	२	१३	४.०८
६	१	०	१८	१९	५.९६
७	६	०	१४	२०	६.२७
८	१६	८	३३	५७	१७.८७
९	४	१	५०	५५	१७.२४
१०	३	७	९	१९	५.९६
११	४	१४	०	१८	५.६४
जम्मा	**४६**	**३८**	**२३५**	**३१९**	१००.०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. २१: अपाङ्गताको आधारमा वडागत जनसङ्ख्या विवरण

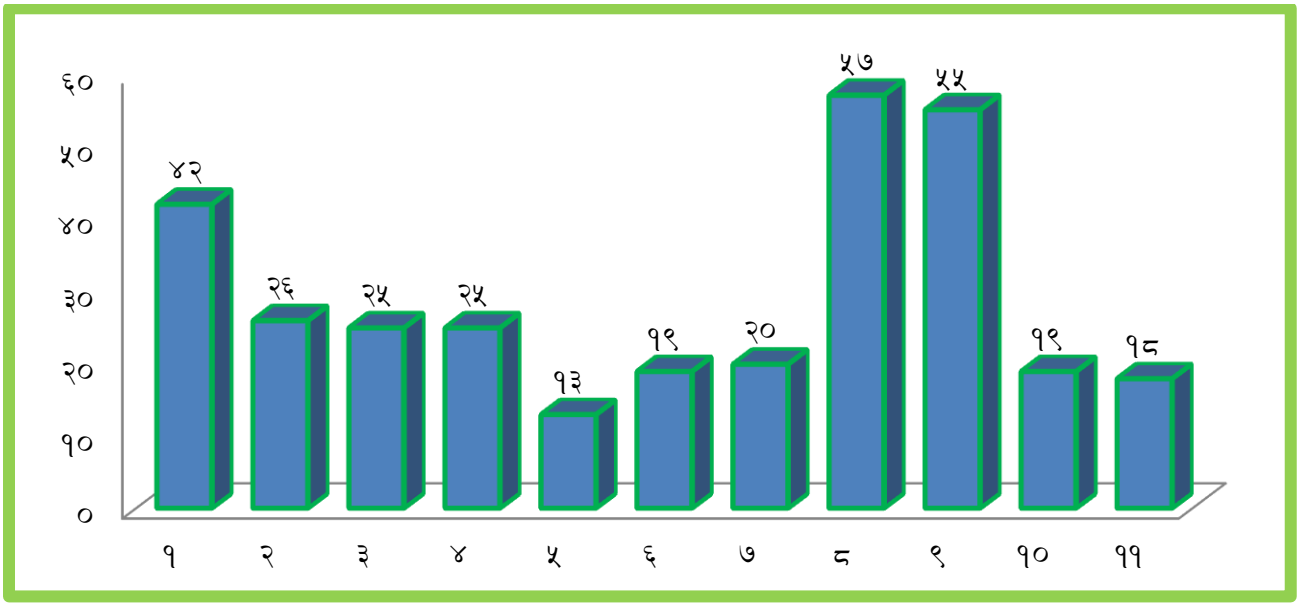

चित्र नं.२२: अपाङ्गताको परिचय-पत्र लिए नलिएको

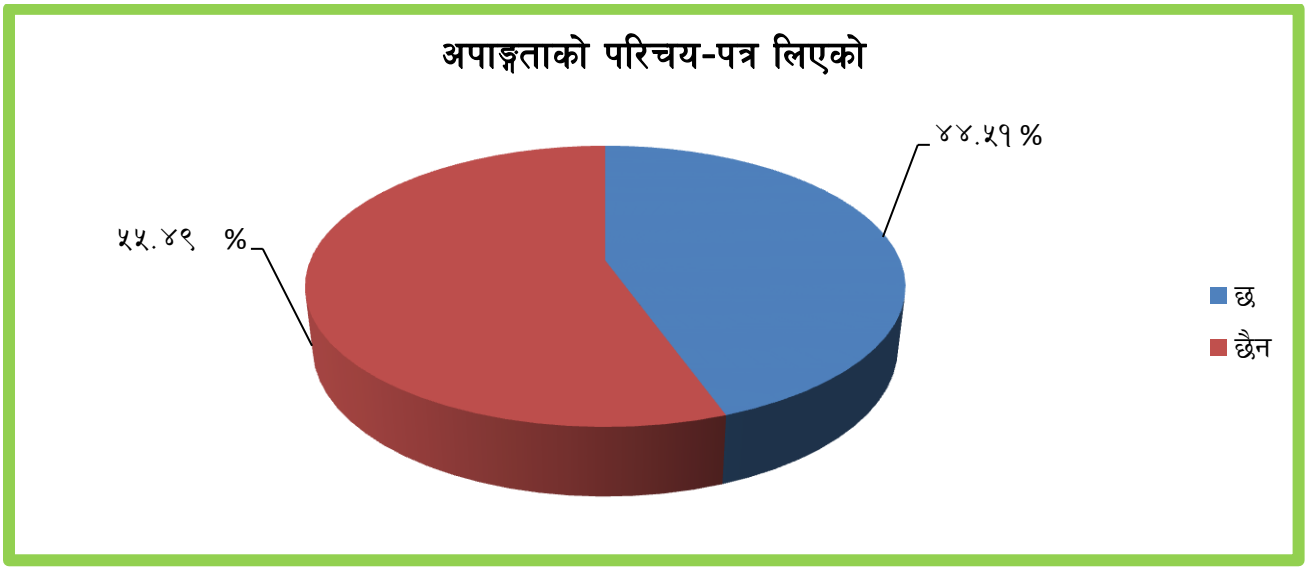

तालिका नं.३६: अपाङ्गताको परिचय-पत्र लिए नलिएको आधारमा अपाङ्ग जनसङ्ख्याको विवरण

अपाङ्गताको परिचय पत्र	सङ्ख्या	प्रतिशत
छ	१४२	४४।५१
छैन	१७७	५५।४९
जम्मा	**३१९**	**१००।०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं.३७: अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रकारका आधारमा जनसङ्ख्या

अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रकारका आधारमा जनसङ्ख्या					
वडा नं.	**पूर्ण अशक्त (रातो रङ्गको)**	**अति अशक्त (निलो रङ्गको)**	**पहेलो रङ्गको**	**सेतो रङ्गको**	**सङ्ख्या**
१	५	२	४	२	१३
२	०	४	७	१	१२
३	३	३	१	०	७
४	३	१	१	१	६
५	४	२	२	०	८
६	४	५	४	२	१५
७	१	१०	१	५	१७
८	८	१३	११	४	३६
९	९	५	५	१	२०
१०	३	३	२	०	८
११	०	०	०	०	०
जम्मा	**४०**	**४८**	**३८**	**१६**	**१४२**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. ३८: नगरपालिकाको अभिलेखका आधारमा अपांगताको अवस्था (२०७५/१०/१५ देखि २०७७/१०/२२ सम्मको)

क.सं	अपांगताको प्रकार	१८ बर्ष माथिका	१८ बर्ष मुनका
१	शारिरिक	४२	२
२	दृष्टि सम्बन्धी अपांगता	१०	२
३	सुनुवाई सम्बन्धी	३	०
४	श्रवण सम्बन्धी	०	०
५	स्वर र बोलाई सम्बन्धी	२	०
६	मानसिक वा मनोसामाजिक	५	२
७	बौद्धिक	०	०
८	अनुबंशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया)	०	०
९	अटिजम सम्बन्धी	१	६
१०	बहु अपांगता	१०	२
११	यस अघि जारी भइ खिचिएका परिचय पत्र	१२	१
कुल जम्मा		८५	१५

श्रोत: नगरपालिका स्वास्थ्य शाखाको अभिलेख, २०७७

चित्र नं.२३: नगरपालिकाको अभिलेखका आधारमा अपांगताको अवस्था

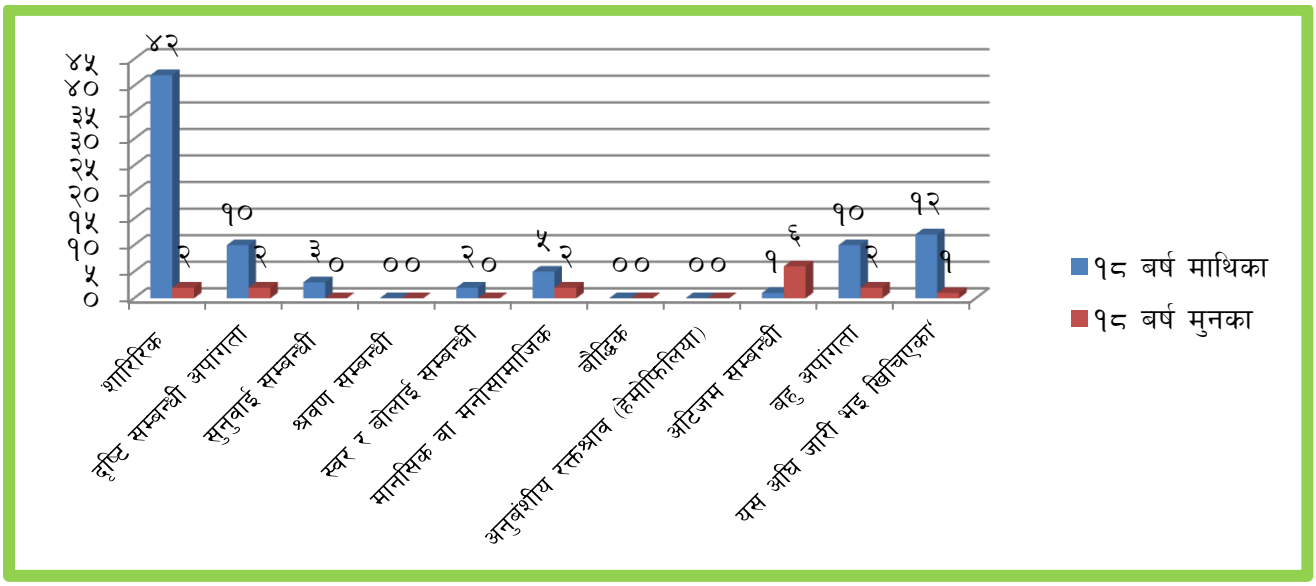

तालिका नं. ३९: नगरपालिकाको अभिलेखका आधारमा बर्गिकृत अपांगताको अवस्था

क.सं.	अपांगताको प्रकार	क बर्गको सङ्ख्या						ख बर्गको सङ्ख्या					
		महिला	पुरुष	जम्मा	१८ बर्ष मुनका बालक	१८ बर्ष मुनका बालिका	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	१८ बर्ष मुनका बालक	१८ बर्ष मुनका बालिका	जम्मा
१	शारिरिक	८	७	१५	०	०	०	४	१०	१४	०	१	१
२	दृष्टि सम्बन्धी अपांगता	३	२	५	१	१	२	२	२	४	०	०	०
३	सुनुवाई सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	श्रवण सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	स्वर र बोलाई सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	१	१	२	०	०	०
६	मानसिक वा मनोसामाजिक	३	१	४	०	१	१	०	०	०	१	०	१
७	बौद्धिक	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	अनुबंशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	अटिजम सम्बन्धी	०	०	०	०	३	३	१	०	१	१	२	३
१०	बहु अपांगता	१	२	३	०	१	१	३	३	६	१	०	१
जम्मा		१५	१२	२७	१	६	७	११	१६	२७	३	३	६
११	यस अघि जारी भइ खिचिएका परिचय पत्र	१	१	२	०	०	०	१	३	४	०	०	०
कुल जम्मा		१६	१३	२९	१	६	७	१२	१९	३१	३	३	६

क.सं.	अपांगताको प्रकार	ग बर्गको सङ्ख्या						घ बर्गको सङ्ख्या					
		महिला	पुरुष	जम्मा	१८ बर्ष मुनका बालक	१८ बर्ष मुनका बालिका	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	१८ बर्ष मुनका बालक	१८ बर्ष मुनका बालिका	जम्मा
१	शारिरिक	२	७	९	१	०	१	३	१	४	०	०	०
२	दृष्टि सम्बन्धी अपांगता	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सुनुवाई सम्बन्धी	०	२	२	०	०	०	०	१	१	०	०	०
४	श्रवण सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	स्वर र बोलाई सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	मानसिक वा मनोसामाजिक	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	बौद्धिक	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	अनुबंशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	अटिजम सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	बहु अपांगता	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा		३	११	१४	१	०	१	३	२	५	०	०	०
११	यस अघि जारी भइ खिचिएका परिचय पत्र	२	२	४	०	१	१	१	१	२	०	०	०
कुल जम्मा		५	१३	१८	१	१	२	४	३	७	०	०	०

श्रोतः नगरपालिका स्वास्थ्य शाखाको अभिलेख, २०७७

३.३.४.३ नगर क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

वर्तमान अवस्थामा फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्र भित्र टुकेमा रहेको जिल्ला अस्पताल १, सहरी आभारभुत स्वास्थ्य केन्द्र१०र स्वास्थ्य इकाई २ गरी जम्मा १३ वटा सरकारी स्वामित्वका अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्था र २ वटा निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाहरू गरी कुल १५ स्वास्थ्य संस्था बाट नगर तथा जिल्ला भरी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिरहेको अवस्था छ । यसै नगर भित्र विभिन्न वडामा रहेका खोपकेन्द्र तथा गाउँघर क्लिनिकहरू मार्फत महिला, बालबालिका लगायतलाई आधारभुत खोप सेवा प्रवाह गरिरहेको अवस्था देखिएको छ । स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा सम्लग्न रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्थलगत सर्वेक्षण गर्दा जिल्ला अस्पताल बाहेका अधिकाङ्समा आवश्यकता बमोजिमको भवन, बिमारी उपचार कक्ष, प्रशुति सेवा, परिक्षण प्रयोगशाला (ल्याव) लगायतका आधारभुत आवश्यकताका सुविधाहरू पर्याप्त उपलब्ध हुन नसकेको साथै दक्ष जनशत्तिको समेत अभाव रहेको अवस्था रहेको पाईएको छ । उल्लेखित अस्पताल तथा शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रमा कुनै पनि बिशेषज्ञ चिकिन्सकको उपस्थिति देखिदैन भने मेडिकल अफिसर ६, हेल्थ असिस्टेन्ट ४, नर्स ७, अहेव १४, अनमी १४, ल्याव टेक्निसियन ३ र अन्य ४ गरी (निजी अस्पताल बाहेक) कुल ५२ जना (स्वीकृत दरबन्दी भन्दा १४ जना बढी) चिकित्सकसाथै स्वास्थ्य कर्मीहरू कार्यरत रहेकामा १५ सैयाको जिल्ला अस्पतालमा मात्र २५ जना कार्यरत कार्यरत रहेका छन् भने बाँकी २७ जनाले नगर भित्रका १० वटा वडामा सञ्चालनमा रहेका शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरू साथै जनशक्ति र उपलब्ध सेवा को विवरण तालिका नं. ४०, ४१ र ४२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.४०: नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

अस्पताल, आधारभुत शहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्वास्थ्य चौकी लगायत				
१ सरकारी स्तरबाट सञ्चालित				**कैफियत**
वडा नं.	क.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	
१	१.१	शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र		
२	२.१	सहरी आभारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	देउलिङ्गे	
३	३.१	शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	पालुङचौक	
४	४.१	स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)		
५	५.१	उकाली पानी स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	उकाली पानी	
६	६.१	जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङ	टुके	
७	७.१	शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	काँशघारी खोल्सापारी	
८	८.१	दोखु स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	नाम्लेपाटी	
९	९.१	हाङदेवा स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	आसाङपार	
	९.२	सुकेटार सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ	सुकेटार	
१०	१०.१	फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी (शहरी आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	जोगीडाँडा	
	१०.२	शहरी स्वास्थ्य ईकाई	मयाम	
११	११.१	फावाखोला स्वास्थ्य चौकी (आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र)	वनपाला टोल	
अन्य		खोप केन्द्र (विभिन्न वडामा खोपकेन्द्र) तथा गाउँघर क्लिनिक		
निजी स्तर बाट सञ्चालित				
४.१		तम्मोर हस्पिटल	माथिलो रोड	
६.१		डिचेन आखाँ अस्पताल	टुके	

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.४१: स्वास्थ्य संस्थामा रहेको जनशक्तिको स्वीकृत दरबन्दी र पदपूर्तीको अवस्था सहित सेवा प्रवाहको विवरण

क.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं.	स्वास्थ्यकर्मको स्वीकृत दरबन्दी सङ्ख्या	पदपुर्ति सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्थामा रहेका शैया सङ्ख्या	उपलब्ध सेवा हरु									
						प्रसुति सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्स्रे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटी	परामर्श सेवा	सुरक्षित मात्रृत्व सेवा	रक्त सञ्चार सेवा
१	जिल्ला अस्पताल	६	२२	२५	१५	छ	छ		छ	छ			छ	छ	
२	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	१	१	१											
३	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, देउलिङ्गे	२	२	२						छ	छ	छैन	छ	छ	छैन
४	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, पालुङ चौक	३	२	१						छ	छ		छ	छ	
५	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	४	१	१						छ			छ	छ	
६	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	५	१	१						छ			छ	छ	
७	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	७	१	१						छ	छ		छ	छ	
८	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, दोखु	८		४											
९	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, हाडदेवा	९		४						छ	छ		छ	छ	
१०	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, सुकेटार	९	२	३						छ			छ	छ	
११	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, फुरुम्बु	१०		३						छ	छ		छ	छ	
१२	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, मयाम	१०	२	२						छ	छ		छ	छ	
१३	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, फावाखोला	११	४	४											
जम्मा			३८	५२	१५										
निजी क्षेत्र बाट सञ्चालित															
१	डिचेनडोङ्ला आंखा उपचार केन्द्र	६	२												
२	तमोर अस्पताल	४	१०		१०										

३	मानव डेण्टल अस्पताल	५													
४	ताप्लेजुङ आंखा उपचार केन्द्र	५													
जम्मा			**१२**	**०**	**१०**										

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.४२: स्वास्थय संस्थामा कार्यरत चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको योग्यता सम्बन्धी विवरण

चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण											
क.सं.	**स्वास्थ्य संस्थाको नाम**	**वडा नं.**	**बिशेषज्ञ चिकित्सक**	**मेडिकल अफिसर**	**हेल्थ असिस्टेण्ट**	**नर्स**	**अहेव**	**अनमी**	**ल्याव टेक्निसियन**	**अन्य**	**जम्मा**
१	जिल्ला अस्पताल	६	०	६	२	७	४	३	३	०	**२५**
२	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	१	०	०	०	०	१	०	०	०	**१**
३	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, देउलिङ्गे	२	०	०	०	०	१	१	०	०	**२**
४	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, पालुङचौक	३	०	०	०	०	०	१	०	०	**१**
५	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	४	०	०	०	०	०	१	०	०	**१**
६	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	५	०	०	०	०	०	१	०	०	**१**
७	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	७	०	०	०	०	०	१	०	०	**१**
८	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, दोखु	८	०	०	१	०	१	१	०	१	**४**
९	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, हाङ्देवा	९	०	०	१	०	१	१	०	१	**४**
१०	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, सुकेटार	९	०	०	०	०	१	१	०	१	**३**
११	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, फुरुम्बु	१०	०	०	०	०	२	०	०	१	**३**
१२	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, मयाम	१०	०	०	०	०	१	१	०	०	**२**
१३	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र, फावाखोला	११	०	०	०	०	२	२	०	०	**४**
जम्मा			**०**	**६**	**४**	**७**	**१४**	**१४**	**३**	**४**	**५२**

श्रोत:फुङ्लिङ नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

३.३.४.४ सुरक्षित मात्रृत्व सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र सुरक्षित मात्रृत्वका अवस्थाका बारेमा अध्ययन गर्दा स्वास्थ्य संस्था वा नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा बाट सामान्य विवरण मात्र उपलब्ध हुन सकेको अवस्था छ । जस मध्ये परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग गर्ने महिला को सङ्ख्या वडा नं. १, ४ र ५ बाहेक ५९५ मात्र रहेको पाईएको छ भने सवै वडामा गरी १२४ जना स्वास्थ्य स्वयमं सेविकारहरू महिला र बालबालिकाको प्रारम्भिक स्वास्थ्य रक्षाका कृयाशिल रहेको पाईएको छ । यस सम्बन्धी विवरण तालिका नं. ४३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ४३ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण							
वडा नं.	विवरण						
	गर्भावस्था वा प्रशुती अवस्था वा सुत्केरी पछिको ६ महिना भित्र मृत्यु भएका महिलाको सङ्ख्या	जिवित नवजात शिशु सङ्ख्या	मृत जन्म नवजात शिशु सङ्ख्या	जन्मेको २८ दिन भित्र मृत्यु भएको नवजात शिशु सङ्ख्या	परिवार नियोजनका साधन प्रयोग गर्ने महिला सङ्ख्या	परिवार नियोनको साधन प्रयोग गर्ने पुरुषको सङ्ख्या	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका सङ्ख्या
१	*	*	*	*	*	*	११
२	*	*	*	*	५५	*	१३
३	*	*	*	*	५५	*	१३
४	*	*	*	*	*	*	११
५	*	*	*	*	*	*	१०
६	*	*	*	*	९०	*	९
७	*	*	*	*	७२	*	११
८	*	*	*	*	१३०	*	९
९	*	*	*	*	१३८	*	१९
१०	*	*	*	*	५५	*	१८
जम्मा					५९५		१२४

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

३.४ आर्थिक विकास सँग सम्बन्धित विवरणहरू

आर्थिक विकास समृद्धि निर्माण र व्यवस्थापनको एक प्रमुख मार्ग हो । नेपाल प्राकृतिक श्रोत र साधनले भरिपूर्ण रहेता पनि मुलुक समग्र रुपमा आत्म निर्भर हुन सकिरहेको छैन । हाम्रा सामु आर्थिक विकासका सम्भावनानै सम्भावना रहेता पनि प्रविधिको विकास, प्रयोग र बिस्तार हुन नसक्दा मात्र हैन सामाजिक रुपमा परनिर्भरतामा शुख देख्ने साथै काम प्रतिको लगनसिलताको अभावका कारण बिद्यामान सम्भावनाहरूले लक्ष बमोजिमको गति लिन सकिरहेका छैनन् । हाम्रा उर्वर भुमिहरूले उत्पादकत्व बृद्धिमा पूर्ण रुपले अवसर पाएका छैनन्, आर्थिक विकासका मुख्य सम्वाहकका रुपमा रहने सकृय उमेर समुहका कैयान युवाहरू रोजगारीको खोजिमा विदेसिएका छन्, औषधियुक्त पशु आहार प्रदान गर्ने चरन क्षेत्रहरू गाई, भैंसी, भेडा, बाखा लगायतका पशुहरूको पर्खाइमा छन्, डाले घाँसको उपयुक्त र सुरक्षित बारिका डिल तथा खेतबारीका पाखाहरू प्रायस नाङ्गै छन्, एकतर्फ बृक्षारोपणले मात्रात्मक गति लिन सकेको छैन भने अर्कोतर्फ बिद्यामान बनजङ्गलको पूर्ण सदुपयोग हुन सकेको छैन, उन्नतजातको नस्ल वा बिउ बिजनको पर्याप्तता छैन, स्वदेशमानै आधुनिक प्रविधिको विकास हुन सकेको छैन, उत्पादन गरिएका बस्तुहरू बजार सञ्जाल र बजारिकरणकालागि आवश्यक पूर्वाधारको अभावमा खेर गईरहेको अवस्था छ, स्वदेशि कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगहरूको विकास र बिस्तारले गति लिन सकेको छैन, जलश्रोतको धनी देश अझै पनि बिदेश बाट बिद्युत आपुर्ति गर्न बाध्य छ, ऐन कानून तथा विधि र प्रकृया झन्झटिला र पट्यार लाग्दा छन्, राजनीतिक स्थिरताले मुर्तरुप लिन सकिरहेको छैन लगायत जस्ता बिबिध कारणले आर्थिक समृद्धिको मार्गलाई गतिसिल बनाउन सकिएको छैन् । यी समग्र समस्या बाट फुङ्लिङ नगरपालिका समेत मुक्त हुन सकिरहेको छैन ।

तसर्थ आगामि दिनमा ताप्लेजुङ जिल्लाको एक मात्र नगरपालिका तथा जिल्ला सदरमुकाम समेत रहेको फुङ्लिङ नगरपालिकाको वर्तमान अवस्था पहिचान गरी भावि योजना तर्जुमा गर्ने र तर्जुमा गरिएका कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयनको मार्ग सुनिस्चित गर्ने उद्देश्यका साथ गरिएको नगरपालिका घरपरिवार तथा संस्थागत सर्वेक्षण बाट नगरबासी तथा समग्र नगरपालिकाको आर्थिक अवस्थाका बारेमा प्राप्त भएका विवरणहरू निम्न बमोजिम रहेका छन् ।

३.४.१ जग्गाको स्वामित्व (लालपुर्जा) र जम्मा जग्गा को आधारमा घरपरिवारः

मानव समुदायको स्थायीत्व वा स्थायी बसोबासकालागि आवश्यक बिबिध बिषय मध्ये जग्गा जमिनको उपलब्धता र त्यसमा उस्को स्वामित्वको बिषयले समेत निकै ठूलो प्रभाव पार्दछ । पारिवारिक वा व्यक्तिगत रुपमा उपलब्ध जग्गा जमिन र त्यसमा अन्तरनिहित अधिकार स्थायीत्वको एक प्रमुख कारक समेत मानिने गरिन्छ मात्रै नभै सुरक्षाको प्रत्याभुतिको आधार समेत मानिने गरिन्छ । तसर्थ यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र पारिवारिक रुपमा जग्गा जमिनको स्वामित्व (लालपूर्जा) को अवस्था के रहेको छ भन्ने बिषयमा गरिएको अध्ययन बाट कुल ५१४० घरपरिवार मध्ये ४०९० (कुल घरपरिवारको ७९.५७ %) घरपरिवारको आफ्नै परिवारका सदस्यको नाममा स्वामित्व (लालपुर्जा) रहेको पाईएको छ भने १०५० (कुल घरपरिवारको २०.४३ %) परिवारको नाममा स्वामित्व (लालपुर्जा) नरहेको अवस्था देखिएको छ । यसै विवरणलाई वडागत रुपमा अध्ययन गर्दा जग्गा जमिनको स्वामित्व नभएका घरपरिवार सबै भन्दा बढी वडा नं. ९ मा रहेको र सबै भन्दा कम वडा नं. ७ मा रहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार मध्ये ५ रोपनी भन्दा कम जग्गा जमिन हुने घरपरिवार सङ्ख्या ३०.०६ % रहेको पाईएको छ भने ५ देखि १० रोपनी सम्म हुने १६.८३ %, ११ देखि २० रोपनी हुने १३.७७ % तथा २० रोपनी भन्दा माथि हुनेको सङ्ख्या १६.१३ % रहेको देखिन्छ भने २३.२१ % को केहि पनि खुलेको छैन । जग्गा जमिनको मात्रा नखुलेका ११९३ घरपरिवार मध्ये १०५० घरपरिवारको जग्गाको लालपुर्जा नभएको पाईएको छ भने ४३ घरपरिवारको कुनै पनि विवरण प्राप्त हुन सकेको छैन । जग्गा जमिनमा परिवारको स्वामित्व रहे नरहेको तथा जग्गा जमिनको मात्रा सम्बन्धी विवरण तालिका नं. ४४, ४५ र ४६ साथै चित्र नं. २४ र २५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. २४: जग्गाको स्वामित्व (लालपुर्जा) भए र नभएको आधारमा घरपरिवार

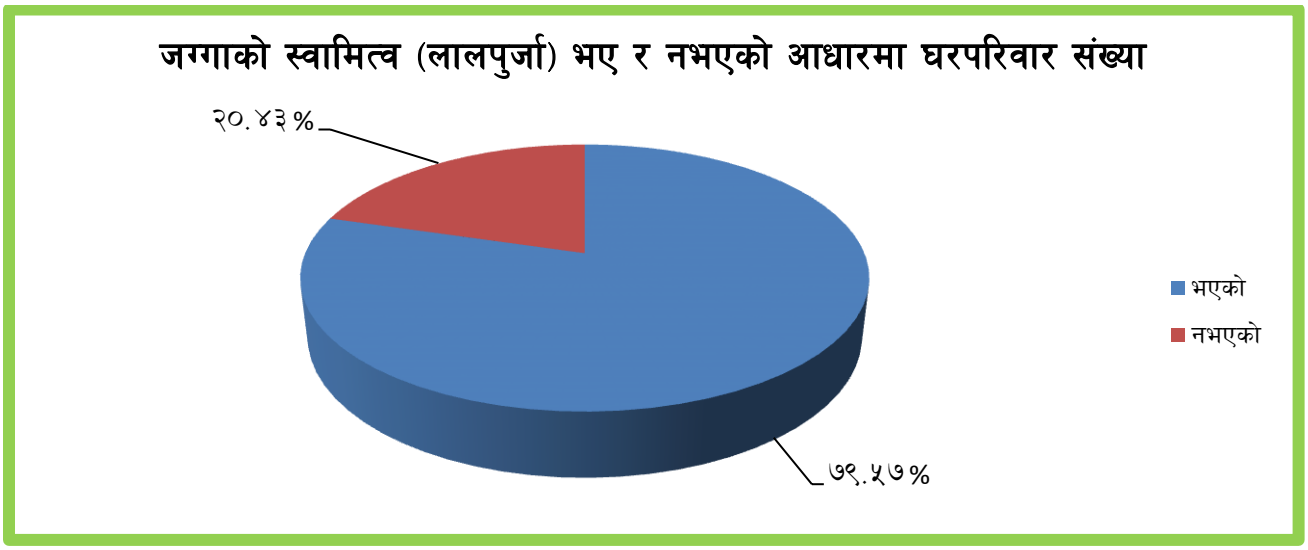

तालिका नं. ४४: जग्गा जमिनको पारिवारिक स्वामित्व (लालपुर्जा) सम्बन्धी घरपरिवार विवरण

क.सं.	जग्गाको लालपुर्जा	जम्मा सङ्ख्या	%
१	भएको	४०९०	७९।५७
२	नभएको	१०५०	२०।४३
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००।०

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. ४५: जग्गा जमिनको पारिवारिक स्वामित्व (लालपुर्जा) सम्बन्धी वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	जग्गाको लालपुर्जा	वडा											जम्मा सङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	भएको	२०८	३८६	५२१	४१६	२६३	३६६	२२६	३७३	५९५	४४३	२९३	४०९०
२	नभएको	७५	९५	१२०	७२	१५६	३४	९	१३२	२०७	१३४	१६	१०५०
जम्मा सङ्ख्या		२८३	४८१	६४१	४८८	४१९	४००	२३५	५०५	८०२	५७७	३०९	५१४०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं ४६: घरपरिवारका नाममा रहेको जग्गा जमिनको क्षेत्रफलका आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	५ रोपनी भन्दा कम	५ देखि १० रोपनी	११ देखि २० रोपनी	,२० रोपनी भन्दा बढी	नखुलेको	जम्मा परिवार सङ्ख्या
१	६२	५२	४६	४०	८३	२८३
२	१४६	९३	८१	५०	१११	४८१
३	२१२	१३४	८०	७३	१४२	६४१
४	२६३	५२	४०	५८	७५	४८८
५	१९९	१७	२५	२०	१५८	४१९
६	२३१	४९	२८	२७	६५	४००
७	११९	५१	३१	३३	१	२३५
८	५३	१०६	९७	११३	१३६	५०५
९	१२९	१४३	१२८	१४६	२५६	८०२
१०	८१	९९	९१	१६५	१४१	५७७
११	५०	६९	६१	१०४	२५	३०९
जम्मा	**१५४५**	**८६५**	**७०८**	**८२९**	**११९३**	**५१४०**
%	**३०।०६**	**१६।८३**	**१३।७७**	**१६।१३**	**२३।२१**	**१००।०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. २५: जग्गा जमिन मात्राका आधारमा घरपरिवार विवरण

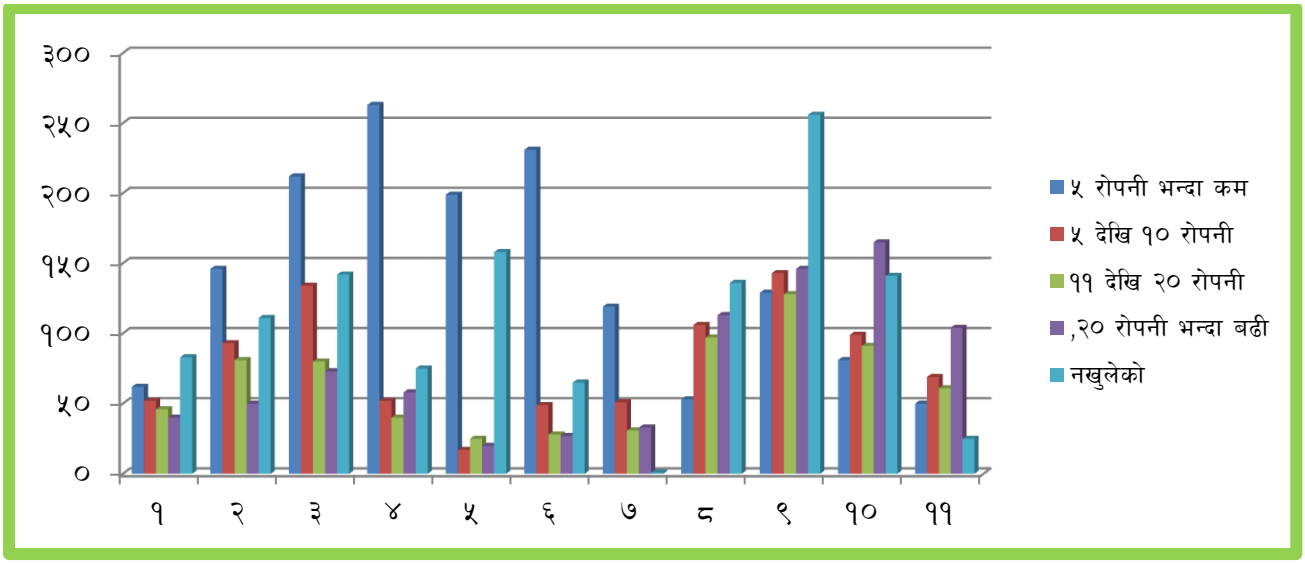

३.४.२ आफु बसेको घरको स्वमित्को साथै परिवार सँग रहेको घर सङ्ख्याका आधारमा घरपरिवारः

फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र बसोबास गर्नेहरूको आफु बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको अध्ययन गर्दा घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरणका आधारमा कुल ५१४० घर परिवार मध्ये ४२७४ (८३.१५ %) परिवारको आफ्नै निजी घर रहेको अवस्था रहेको छ भने ५७६ (११.२१ %) अरुको घरमा भाडामा बसिरहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार मध्ये ५९ घरपरिवार सुकुम्बासी रहेको पाईएको छ भने १४४ घरपरिवार अरुको घरमा मिलेर बसेको अवस्था देखिन्छ । यती मात्र हैन अरुको जग्गा कुतमा, बन्दगी तथा अधियामा कमाएर उनिहरूकै घरमा बस्ने हरूको सङ्ख्या समेत कमस १, २१ र २३ रहेको छ । उपरोक्त विवरणका आधारमा यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारहरू मध्ये ८६६ परिवारको आफ्नो घर नभएको पाईएको छ । आफु बसिरहेको घरको स्वामित्व तथा घर सङ्ख्या सम्बन्धी विवरण तालिका नं. ४७ र ४८ तथा चित्र नं. २६ र २७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. २६: घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या

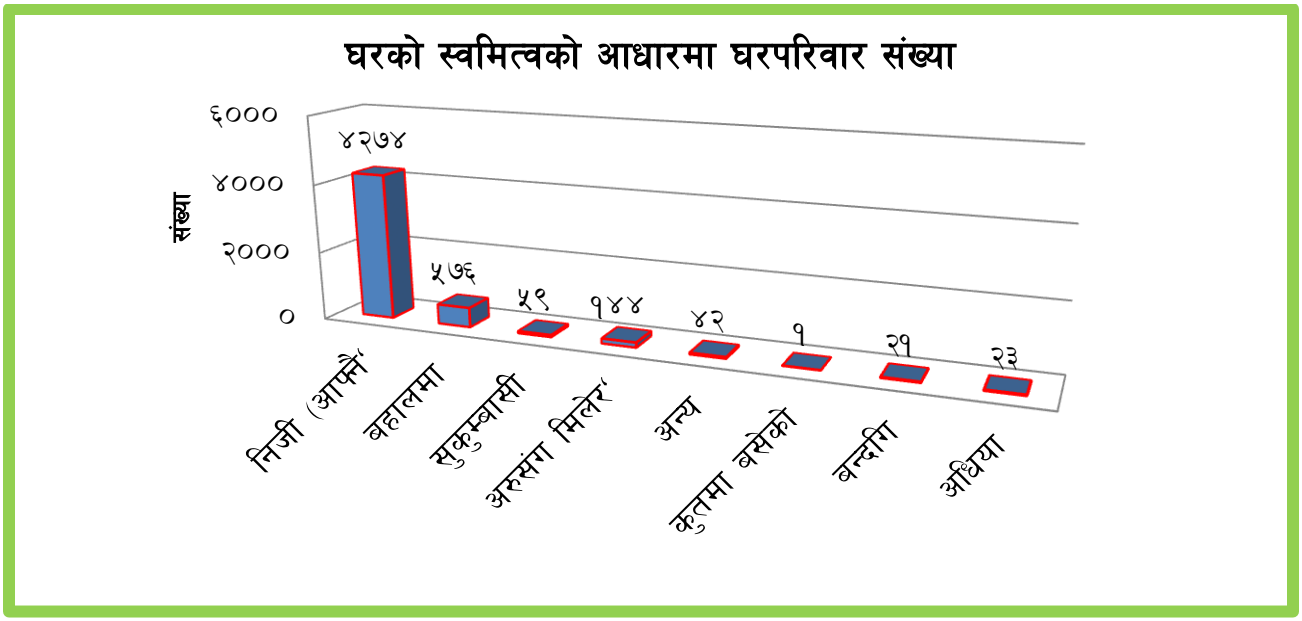

तालिका नं. ४७: घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या

वडा	घर तथा भवनको स्वामित्व								जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या
	निजी (आफ्नै घर)	बहालमा	सुकुम्बासी	अरुसंग मिलेर बसेको	अन्य	कुतमा बसेको	बन्दगी	अधिया	
१	२०९	४२	२९	१	२	०	०	०	२८३
२	४२३	४७	४	७	०	०	०	०	४८१
३	५२९	५८	८	६	१५	१	१३	११	६४१
४	३७८	९२	०	१८	०	०	०	०	४८८
५	२५१	१४०	०	२६	२	०	०	०	४१९
६	३६९	२	०	९	१	०	८	११	४००
७	२३०	०	०	०	५	०	०	०	२३५
८	४०४	७४	१	२४	१	०	०	१	५०५

९	६८८	९४	४	९	७	०	०	०	८०२
१०	५०३	२७	६	३२	९	०	०	०	५७७
११	२९०	०	७	१२	०	०	०	०	३०९
जम्मा	**४२७४**	**५७६**	**५९**	**१४४**	**४२**	**१**	**२१**	**२३**	**५१४०**
%	८३.१५	११.२१	१.१५	२.८०	०.८२	०.०२	०.४१	०.४५	१००.०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. ४८: पारिवार सँग रहेको घर सङ्ख्याका आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	घर भएको सङ्ख्या	घर नभएको सङ्ख्या	जम्मा घर परिवार सङ्ख्या
१	२०९	७४	२८३
२	४२३	५८	४८१
३	५३३	१०८	६४१
४	३७६	११२	४८८
५	२५१	१६८	४१९
६	३६९	३१	४००
७	२२८	७	२३५
८	४०४	१०१	५०५
९	६९७	१०५	८०२
१०	५०३	७४	५७७
११	२९१	१८	३०९
जम्मा	**४२८४**	**८५६**	**५१४०**
%	**८३.३**	**१६.७**	**१००.०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. २७: परिवार सँग रहेको घर सङ्ख्याका आधारमा घरपरिवार

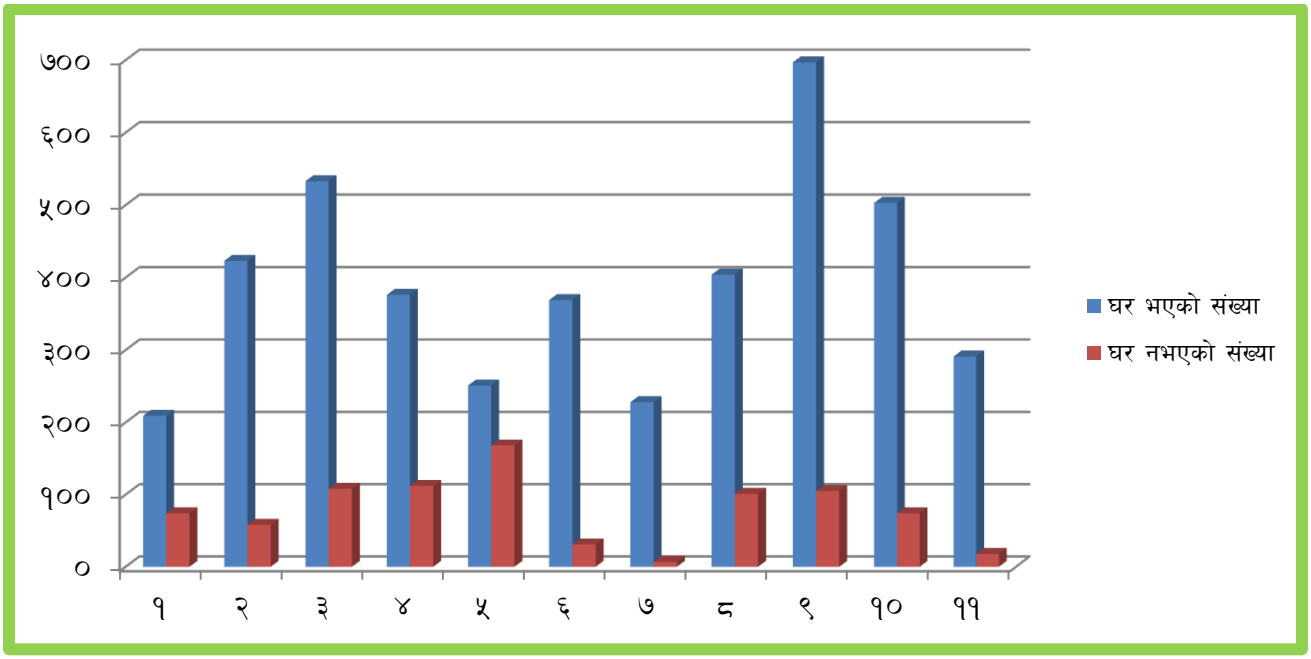

३.४.२.१ आफु बसेको घरको बनोटको आधारमा घरपरिवारः

घर मानिसको सुरक्षित बसोबासको प्रमुख आधार हो । हाम्रा पारिवारिक दैनिकिहरूको सञ्चालन व्यवस्थापन मात्र हैन सुरक्षाको सुनिस्चितता समेत यहि बाट प्राप्त हुने गर्दछ । हाम्रा आवसहरू सामाजिक र आर्थिक रुपले सुरक्षित मात्र हैन सम्भावित प्राकृतिक प्रकोप बाट समेत सुरक्षित रहन अति आवश्यक छ र रहन्छ पनि । सुरक्षित आवासको प्रत्याभुति यसको बनोटमा निर्भर रहने गर्दछ । तसर्थ फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने नगरबासीहरूको घरको बनोट र त्यसको अवस्थस्थाका बारेमा घरपरिवार सर्वेक्षण मार्फत गरिएको अध्ययनमा कुल ५१४० घरपरिवार मध्ये ४५० (कुल घरपरिवारको ८.७५ %) घरपरिवारको घर कच्ची र झूप्रो (खरको, परालको वा बांसको टाटी र खर वा टिनाको छाना) ले बनेको, ४३१ (कुल घरपरिवारको ८.३९ %) घरपरिवारको ढुंगा र माटोको जोडाई र खरको छाना भएको, ३४६१ (कुल घरपरिवारको ६७.३३ %) ढुंगा र माटोको जोडाई र टिनाको वा ढुंगाको छाना भएको, २९९ (कुल घरपरिवारको ५.८२ %) ईटा वा ढुंगा र माटोको जोडाई सिमेण्टको प्लष्टर गरिएको र टिनाको छाना भएको, ३२४ (कुल घरपरिवारको ६.३० %) ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना भएको पाईएको छ भने ४४ (कुल घरपरिवारको ०.८६ %) फ्रेम स्ट्सक्चर, ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना भएको देखिन्छ । कुनै पनि घर निर्माण गर्दा त्यसको जग बलियो र भरपर्दो हुन आवश्यक छ । यस नगर भित्र बनेका घरहरूको जगको अवस्था अध्ययन गर्दा कुल घरपरिवार मध्ये ३४६२ (कुल घरपरिवार सङ्ख्याको ६७.३५ %) घरपरिवारले बनाएका घरको जग माटो र ढुङ्गाको, ८०१ (कुल घरपरिवार सङ्ख्याको १५.५८ %) घरपरिवारले बनाएका घरको जग सिमेण्ट र ढुङ्गाको, ७२ (कुल घरपरिवार सङ्ख्याको १.४० %) घरपरिवारले बनाएका घरको जग फ्रेम स्ट्रक्चरको, ५ घरपरिवारले बनाएको घरको जग लोड बेयरिङ साथै ४२० (कुल घरपरिवार सङ्ख्याको ८.१७ %) घरपरिवारले बनाएको घरको जग काठको खम्बाको रहेको देखिएको छ । समग्र घरको बनोटको अवस्था अध्ययन गर्दा यस नगर भित्र भुकम्प प्रतिरोधी क्षमता भएका मानिएका फ्रेम स्ट्रक्चरका घरहरू निर्माण गर्ने कार्यले पछिल्लो समयमा आएर गति लिन थालेको पाईन्छ भने वडागत अवस्था हेर्दा कुल ७२ वटा फ्रेम स्ट्रक्चरका घरहरू मध्ये वडा नं. ५ मा मात्र ६२ वटा (कुल फ्रेम स्ट्रक्चरका घर मध्ये ९०.२७%) रहेका छन भने १, ६, ७, ८ र ११ मा गरी जम्मा ५ वटा वडामा फ्रेम स्ट्रक्चरका कुनै पनि घर नबनेको तथा नरहेको अवस्था देखिएको छ । घरको प्रकार र बनोटको अवस्थाको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ४९ देखि ५२ साथै चित्र नं. २८ र २९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.४९: घरको प्रकार तथा किसिमका आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	घरको प्रकार तथा किसिम	जम्मा घर	%
१	कच्ची र झूप्रो (खरको, परालको वा बांसको टाटी र खर वा टिनाको छाना)	४५०	८।७५
२	ढुंगा र माटोको जोडाई र खरको छाना	४३१	८।३९
३	ढुंगा र माटोको जोडाई र टिनाको वा ढुंगाको छाना	३४६१	६७।३३
४	ईटा वा ढुंगा र माटोको जोडाई सिमेण्टको प्लष्टर गरिएको र टिनाको छाना	२९९	५।८२
५	ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना	३२४	६।३०
६	फ्रेम स्ट्सक्चर, ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना	४४	०।८६
७	अन्य	१३१	२।५५
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. २८: घरको बनोटको आधारमा घरपरिवार विवरण

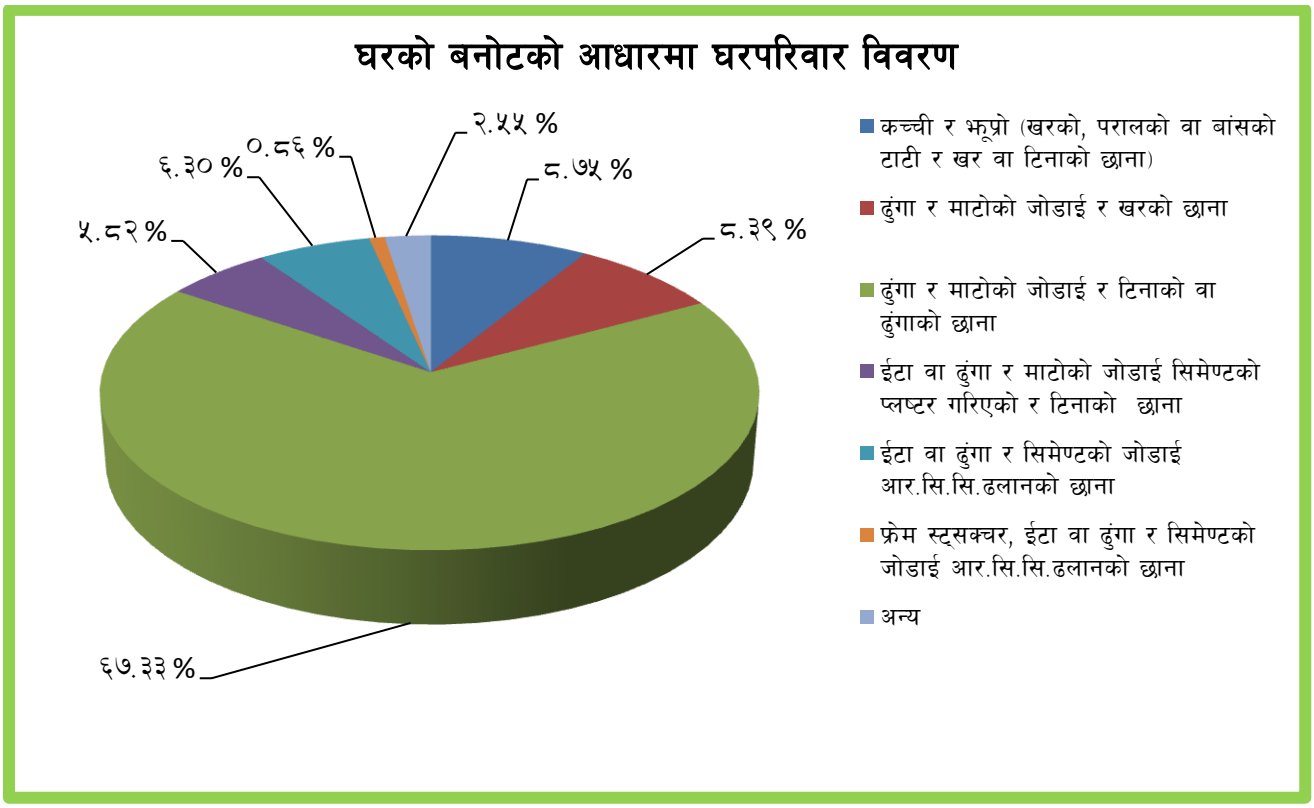

तालिका नं. ५०: आफु बसेको घरको बनोटको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	घरको प्रकार तथा किसिम	वडा											जम्मा घर
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	कच्ची र झूप्रो (खरको, परालको वा बांसको टाटी र खर वा टिनाको छाना)	४२	२३	९४	२५	१३	९	६	१०६	७३	४८	११	४५०
२	ढुंगा र माटोको जोडाई र खरको छाना	३१	६८	९४	१	३	७	१२	१००	१०२	८	५	४३१
३	ढुंगा र माटोको जोडाई र टिनाको वा ढुंगाको छाना	१७७	३४१	३७८	२२४	१९२	३१५	१८५	२७०	६१५	४९३	२७१	३४६१
४	ईटा वा ढुंगा र माटोको जोडाई सिमेण्टको प्लष्टर गरिएको र टिनाको छाना	३	१७	६७	९४	३६	३९	३	२८	५	७	०	२९९
५	ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई	०	२२	६	१३७	९५	३०	२५	०	३	६	०	३२४

	आर.सि.सि.ढलानको छाना												
६	फ्रेम स्ट्सक्चर, ईटा वा ढुंगा र सिमेण्टको जोडाई आर.सि.सि.ढलानको छाना	०	२	१	५	३२	०	१	०	३	०		४४
७	अन्य	३०	८	१	२	४८	०	३	१	१	१५	२२	१३१
जम्मा सङ्ख्या		२८३	४८१	६४१	४८८	४१९	४००	२३५	५०५	८०२	५७७	३०९	५१४०

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. ५१: घरको जगको बनोटको प्रकारका अधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	घरको जगको प्रकार	जम्मा सङ्ख्या	%
१	माटो र ढुङ्गा	३४६२	६७.३५
२	सिमेण्ट र ढुङ्गा	८०१	१५.५८
३	फ्रेम स्ट्रक्चर	७२	१.४०
४	लोड बेयरिङ	५	०.१०
५	काठको खम्बा	४२०	८.१७
६	अन्य	३८०	७.३९
जम्मा सङ्ख्या		५१४०	१००.०

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. २९: बसोबास गरिरहेको घरको जगको बनोटको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

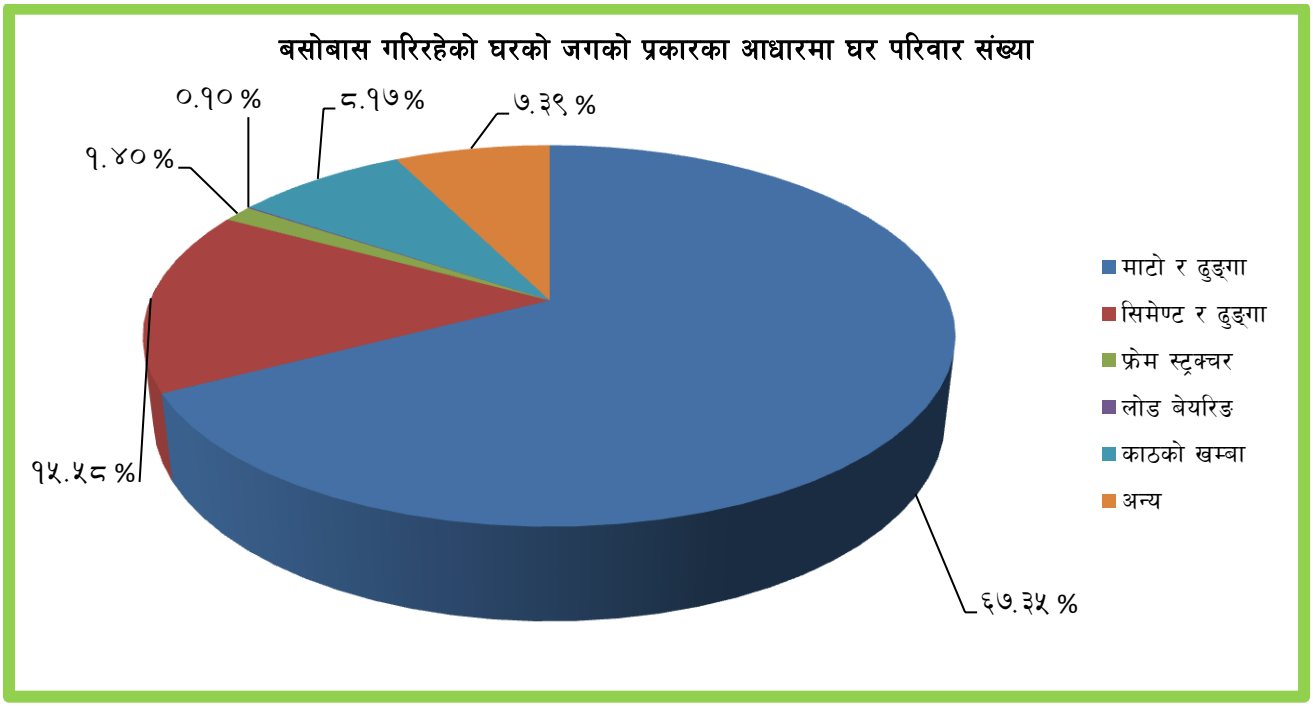

तालिका नं. ५२: बसोबास गरिरहेको घरको जगको बनोटको प्रकारका आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

बसोबास गरिरहेको घरको जगको प्रकार (व्यक्तिगत)													
क.सं.	घरको जगको प्रकार	वडा											जम्मा सङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	माटो र ढुङ्गा	२०३	३०८	४३७	२३८	१२२	३४७	१८७	२७२	६१७	४५२	२७९	**३४६२**
२	सिमेण्ट र ढुङ्गा	१०	७३	७०	२४०	१४९	५३	४६	६८	२४	३८	३०	**८०१**
३	फ्रेम स्ट्रक्चर	०	१	२	१	६३	०	०	०	२	३	०	**७२**
४	लोड बेयरिङ	०	२	०	०	०	०	०	१	०	२	०	**५**
५	काठको खम्बा	९	६०	३७	८	५५	०	२	१५८	३१	६०	०	**४२०**
६	अन्य	६१	३७	९५	१	३०	०	०	६	१२८	२२	०	**३८०**
जम्मा सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.२.२ भुकम्प प्रतिरोधी घरको बनोटको आधारमा घरपरिवारः

प्राकृतिक प्रकोप र बिपत्ती कहिले कहि अकल्पनिय भएर आउने गर्दछ । मानव जातीकालागि घर एक प्रमुख सुरक्षाको साधन पनि हो । नेपालमा विभिन्न समय लगायत २०७२ सालमा आएको भुकम्पको प्रकोप बाट लाखौ घरको क्षति हुन पुगेको साथै हजारौ मानिसले अकाल तथा अल्पायुमै ज्यान गुमाउनु परेको पिडा आफ पनि हाम्रो सामु तस्विर जस्तै भएर बसेको छ । नेपाल सरकारले पुनरनिर्माण प्राधिकरणनै गठन गरेर यसरी भत्किएका पारिवारिक घर, बिद्यालय, पुरातात्विक महत्वको मठ मन्दिर तथा धार्मिक स्थल मात्र हैन हाम्रै आँखा अगाडी ढेलको धरहराको दृष्यले अहिले पनि घच्घच्याई रहेको छ । तसर्थ भविश्यमा आउने प्रकृतिक बिपत्ती बाट धन जनको क्षति हुन नदिनकालागि हामिले निर्माण गर्ने संरचनाहरू भुकम्प प्रतिरोधी हुन अनिवार्य छ । यसै बिषयलाई लिएर फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्र भित्र विगतमा बनेका तथा वर्तमानमा बनिरहेका पारिवारिक घरहरू भुकम्प प्रतिरोधी छन या छैनन् भन्ने बिषयमा गरिएको पारिवारिक सर्वेक्षणका आधारमा कुल घरपरिवार मध्ये १६०० (कुल घरपरिवार मध्ये ३१.१३ %) घरपरिवारका घरहरू मात्र निजहरूले उपलब्ध गराएको जानकारीका आधारमा भुकम्प प्रतिरोधी रहेको पाईएको छ जसमध्ये धेरै जसो काठको खम्बा प्रयोग गरी बनाएको समेत पर्न गएको अनुमान गरिएको छ तथापि यसको यथार्थ प्रमाण भने उपलब्ध हुन सकेको छैन । पारिवारिक सर्वेक्षणका आधारमा प्राप्त विस्त्रित विवरण तालिका नं. ५३ र चित्र नं. ३० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५३ (क) : भुकम्प प्रतिरोधी घर भए नभएको आधारमा घरपरिवार

क.सं.	भूकम्प प्रतिरोधी घर	जम्मा घर परिवार	%
१	भूकम्प प्रतिरोधी घर बनेको छ	१६००	३१.१३
२	भूकम्प प्रतिरोधी घर बनेको छैन	३५४०	६८.८७
जम्मा		५१४०	१००.०

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३०: भुकम्प प्रतिरोधी घर भए नभएको आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या

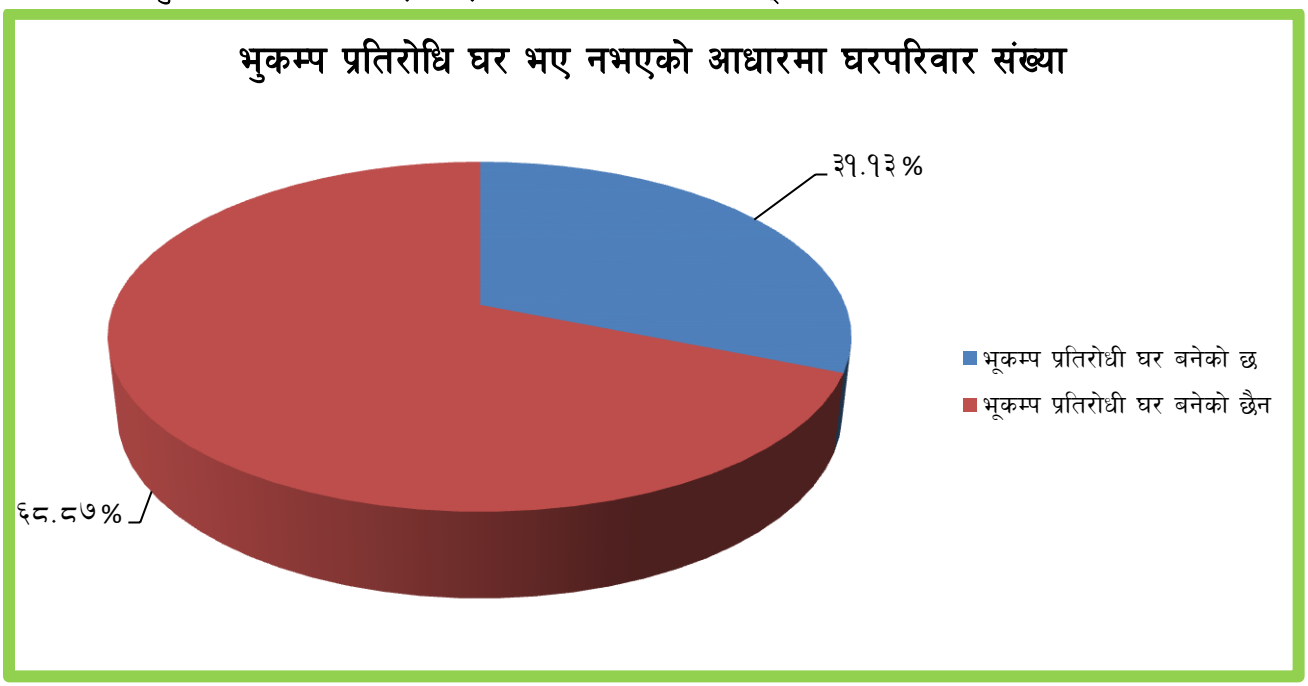

तालिका नं. ५३ (ख): भुकम्प प्रतिरोधी घर भए नभएको आधारमा वडागत घरपरिवार सङ्ख्या

क.सं.	भूकम्प प्रतिरोधी घर	वडागत											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	छ	१५६	०	३२५	१२	४४	८१	७५	२०६	२७७	२८८	१३६	१६००
२	छैन	१२७	४८१	३१६	४७६	३७५	३१९	१६०	२९९	५२५	२८९	१७३	३५४०
जम्मा		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	५१४०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.२.३ प्राकृतिक प्रकोपको जोखिमका प्रकार बाट प्रभावित घरपरिवार विवरण:

भुकम्प बाहेकका बाढी, पहिरो, महामारी लगायत बाट गरपालिकाबासी कति प्रभाति रहेका छन भन्ने बिषयमा गरिएको अध्ययनका आधारमा यस नगर भित्रका कुल घरपरिवार मध्ये १३२० घरपरिवार पहिरो बाट, २६० घरपरिवार बाढी बाट, १५ घरपरिवार महाँमारी बाट प्रत्यक्ष प्रभावित भएको अवस्था रहेको छ । यसरी पहिरो, बाढी, महाँमारी तथा अन्य समेत गरी जम्मा १६२१ (कुल घरपरिवारको ३१.५४ %) प्रभावित रहेको विवरण प्राप्त भएको छ । यसको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ५४ र ५५ साथै चित्र नं.३१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५४: जोखिमको प्रभाव रहे नरहेको आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	जोखिमको प्रभवा रहे नरहेको	जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या	%
१	रहेको	१६२१	३१.५४
२	नरहेको	३५१९	६८.४६
जम्मा		५१४०	१००.०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३१: प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम बाट प्रभावित घरपरिवार विवरण

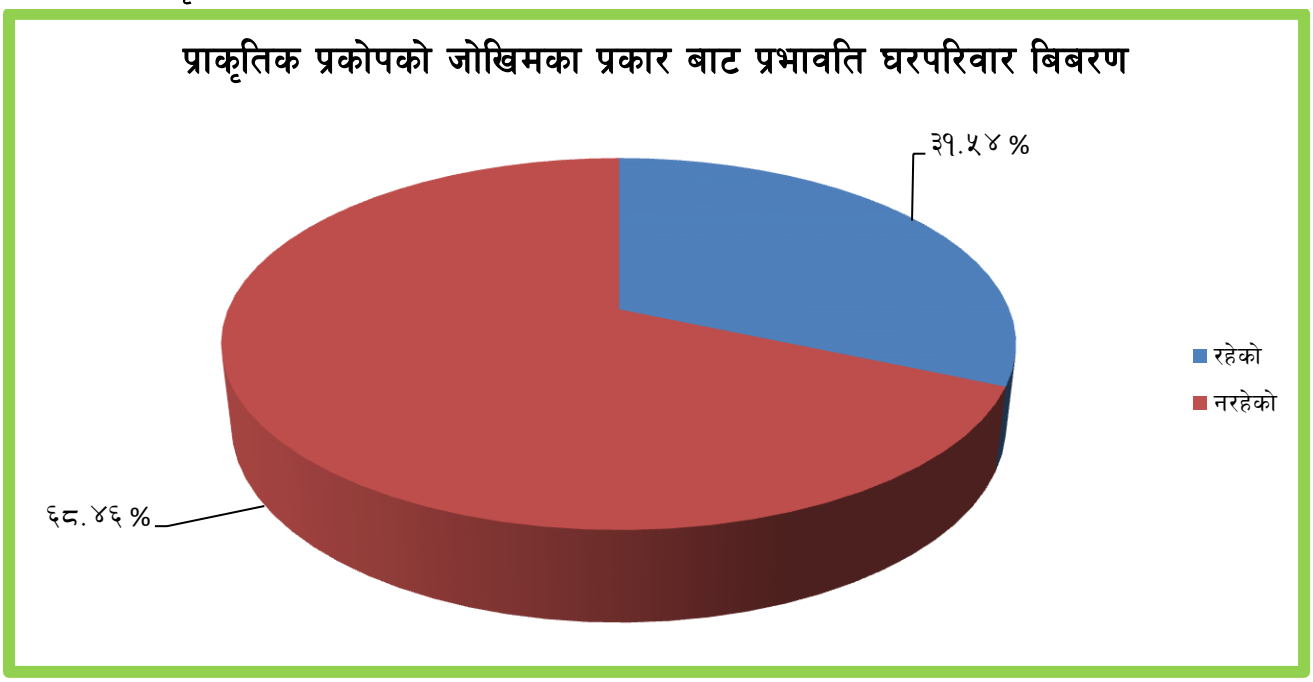

तालिका नं.५५: प्राकृतिक प्रकोपको जोखिमका प्रकार बाट प्रभावित घरपरिवार विवरण

क.सं.	जोखिमका प्रकार	वडागत											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	पहिरो	१५५	०	५५	९	३६	७८	८३	२०१	२५७	२८१	१६६	१३२०
२	बाढी	२	०	५१	३	२०	१३	८३	५	३१	५२	०	२६०
३	महामारी	०	०	१२	०	०	१	०	०	०	२	०	१५
४	अन्य	०	०	०	२	०	०	०	१	१	२२	०	२६
जम्मा		१५७	०	११८	१४	५६	९२	१६६	२०७	२८९	३५७	१६६	१६२१

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.२.४ आफ्नो जग्गा जमिन तथा तथा घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार:

आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्ग जमिन तथा घर आफ्नो प्रयोगकालागि आवश्यक नरहेको अवस्थामा भाडामा लगाउने वा दिने प्रचलन परम्परा देखिनै चल्दै आएको छ । अझ भन्ने हो भने यस प्रकारको प्रचलन शहर बजारमा अत्याधिक हुन्छ । बिशेष गरी शहर बजारको जग्गा जमिन महँगो हुने र सवैको जग्गा किन्ने र घर बनाउने क्षमताको कमि हुने वा केहिलाई अस्थाई रुपमा केहि कार्य गर्नकालागि आवश्यक रहने भए बाट उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय सञ्चालनकालागि होस वा सरकारी साथै विभिन्न संघ संस्थाको कार्यालय सञ्चालन तथा अध्ययन अध्यापनकालागि टाढा बाट आउनेहरूकालागि यो प्रचलन र प्रथाले ठूलो राहत पुऱ्याएको छ । यस बिषयमा यस नगरपालिकाको बस्तुगत अवस्था अध्ययन गर्दा कुल ५१४० मध्ये ७७ (कुल घरपरिवारको १.५०%) घरपरिवारले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन भाडामा दिएको अवस्था रहेको छ भने ६५७ ((कुल घरपरिवारको १२.७८ %) घरपरिवारले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको घर तथा गोदामा भाडामा लगाएको वा दिएको देखिन्छ । यस विवरणले के संकेत गरेको छ भने जग्गा भाडामा लिने भन्दा घर तथा गोदाम भाडामा लिने तथा दिनेको सङ्ख्या बढी रहेको पाईएको छ । घर तथा जग्ग भाडामा दिने घरपरिवारको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ५६ र ५७ मा साथै चित्र नं. ३२ र ३३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५६ (क): आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	भाडामा दिएको	घर सङ्ख्या	प्रतिसत
१	भाडामा दिएको छ	७७	१.५०
२	भाडामा दिएको छैन	५०६३	९८.५०
जम्मा		५१४०	१००.०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३२: जग्गा जमिन भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार

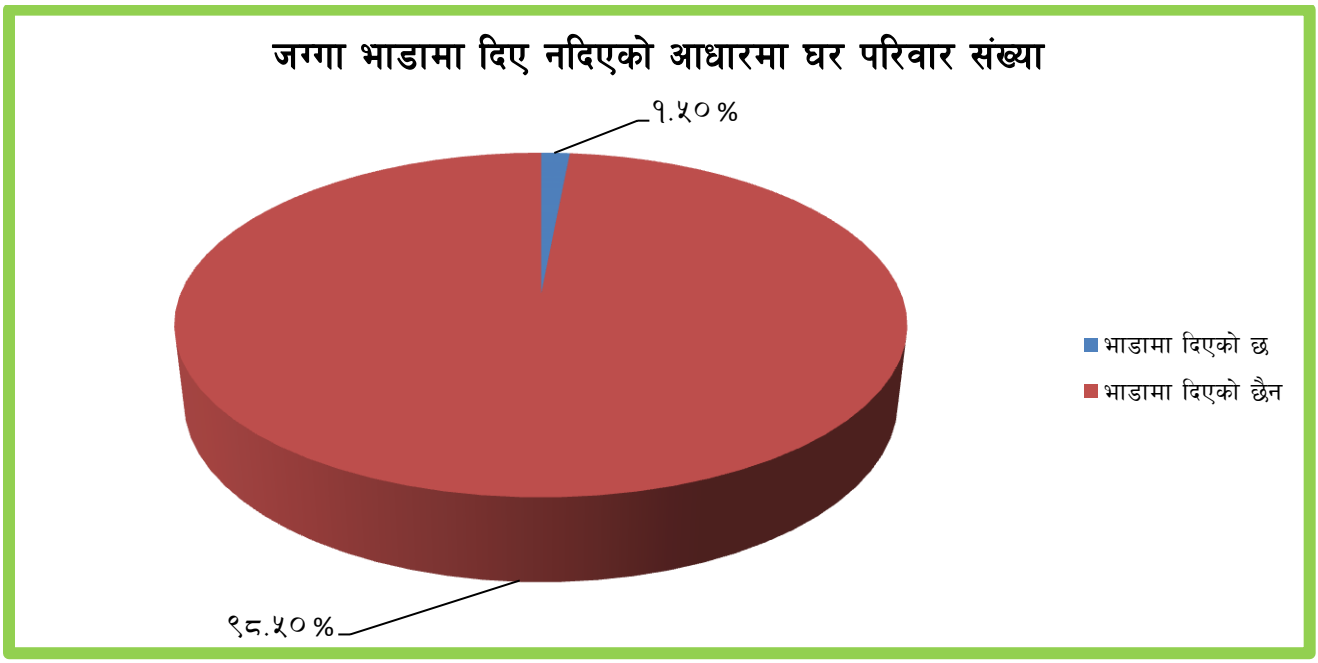

तालिका नं. ५६ (ख): आफ्नो स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन भाडामा दिए नदिएको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क.सं.	**वाड नं.**	**१**	**२**	**३**	**४**	**५**	**६**	**७**	**८**	**९**	**१०**	**११**	**जम्मा**
१	भाडामा दिएको छ	१०	६	१	१६	६	०	८	१८	७	५	०	**७७**
२	भाडामा दिएको छैन	२७३	४७५	६४०	४७२	४१३	४००	२२७	४८७	७९५	५७२	३०९	**५०६३**
जम्मा		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तलिका नं. ५७ (क): आफ्नो स्वामित्वको घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार विवरण

क.सं.	भाडामा दिएको	घर सङ्ख्या	प्रतिसत
१	भाडामा दिएको छ	६५७	१२।७८
२	भाडामा दिएको छैन	४४८३	८७।२२
जम्मा		५१४०	१००।०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३३: घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घरपरिवार

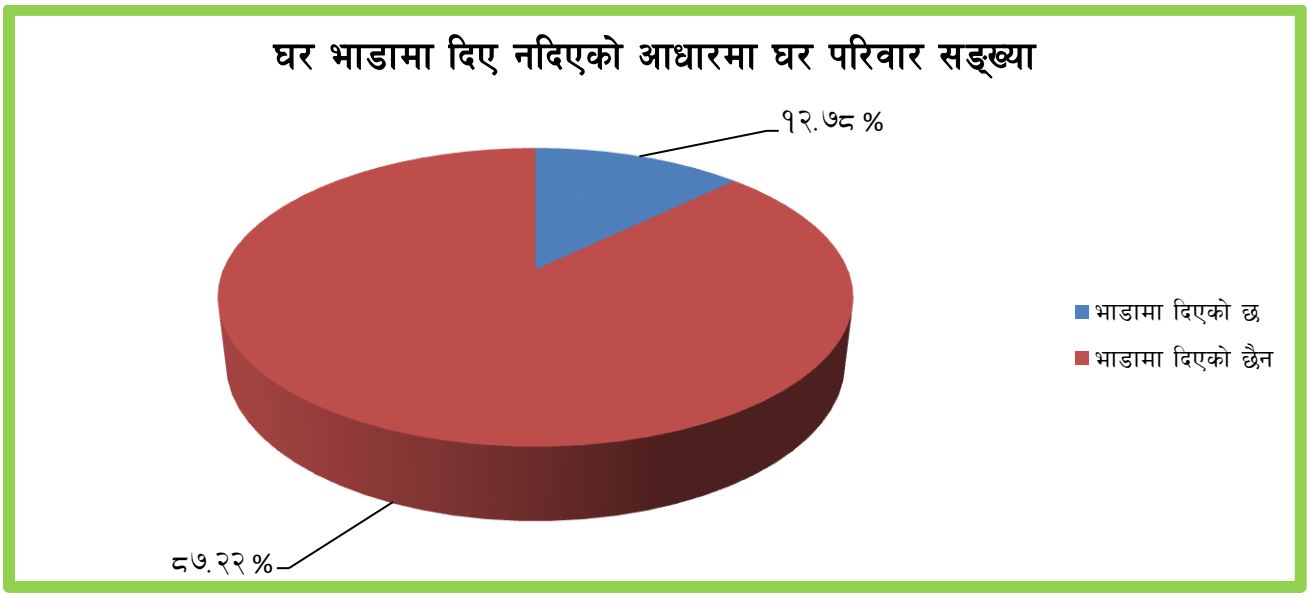

तलिका नं. ५७ (क): आफ्नो स्वामित्वको घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

घर भाडामा दिए नदिएको आधारमा घर परिवार सङ्ख्या													
क.सं.	**वाड नं.**	**१**	**२**	**३**	**४**	**५**	**६**	**७**	**८**	**९**	**१०**	**११**	**जम्मा**
१	भाडामा दिएको छ	४	३२	१५	१७७	१०८	२५३	३१	७	१६	१०	४	**६५७**
२	भाडामा दिएको छैन	२७९	४४९	६२६	३११	३११	१४७	२०४	४९८	७८६	५६७	३०५	**४४८३**
जम्मा		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**	**५१४०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.३ पेशा व्यवसायमा सम्लग्नताको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण:

पेशा व्यवसाय वा काम आर्थिक समृद्धि निर्माणको एक प्रमुख मार्ग मात्र हैन यसले मानसिक तथा शारीरिक सकृयतालाई समेत चलायमान बनाउने हुँदा स्वास्थ्य सँग समेत यसको प्रत्यक्ष प्रभाव रहन्छ । विकसित मुलक र हामिमा यहि फरक छ कि उनिहरू कामलाई स्वास्थ्य र सुख सँग जोडेर हेर्दछन भने हामि काम गर्नु लाई दुःख र नगर्नुलाई शुख ठान्दछौ । आजको यस आधुनिक र प्रतिस्पर्धात्मक दुनियमा हाम्रो परम्परागत सोचलाई परिवर्तन गर्न आवश्यक छ । यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने कुल जनसङ्ख्या मध्ये बालबालिका र विद्यार्थीलाई छाडेर सवै भन्दा बढी ८३२४ (कुल जनसङ्ख्याको ३२.०७ %) कृषि तथा पशुपालनमा सम्लग्न रहेको पाईएको छ भने नोकरीमा ११३१ (कुल जनसङ्ख्याको ४.३६ %) सम्लग्न रहेको अवस्था छ । यस नगरका १०८६ जना (कुल जनसङ्ख्याको ४.१८ %) वैदेशिक रोजगारीमा गएको पाईएको छ भने १०८० (कुल जनसङ्ख्याको ४.१६ %) व्यापार व्यवसाय (सिलाई बुनाई समेत) मा रहेका छन् । समग्रमा ज्यामी, सिकर्मी, डकर्मी, आरन चलाउने तथा ज्याला मजदुरी गर्नेको सङ्ख्या ८२८ (कुल जनसङ्ख्याको ३.१९ %) रहेको छ भने बिशुद्ध गृहिणीहरूको सङ्ख्या १९९५ (कुल जनसङ्ख्याको ७.६९ %) रहेको पाईएको छ । जे होस यस नगरका सकृय उमेर समुहका नगरबासीहरू कुनै न कुनै रुपमा काममा सम्लग्न रहेको पाउनु आफैमा सकारात्मक पक्ष रहेको भएता पनि उत्पादकत्व बृद्धि र आर्थिक समृद्धिका क्षेत्रमा थप प्रयासको खाँचो रहेको पाईएको छ । विभिन्न पेशा व्यवसायमा सम्लग्न नगरबासीहरूको जनसांखिक विवरण तालिका नं. ५८ र ५९ साथै चित्र नं. ३४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.५८: पेश व्यवसायमा सम्लग्नताका आधारमा जनसङ्ख्या बितरण

क..सं.	पेसा व्यवसाय	जनसङ्ख्या	%
१	आरन चलाउने	२९	०।११
२	आश्रित	१२७९	४।९३
३	कृषि तथा पशुपालन दुवै	८३२४	३२।०७
४	गृहिणी	१९९५	७६९
५	ज्याला मजदुरी	५४९	२।११
६	डकर्मी	९१	०।३५
७	नोकरी	११३१	४।३६
८	बैदेशिक रोजगार	१०८६	४।१८
९	बिद्यार्थी	८०५८	३१।०४
१०	ब्यापार	९६८	३।७३
११	सिलाई बुनाई	११२	०।४३
१२	ज्यामी	९९	०।३८
१३	सिकर्मी	६०	०।२३
१४	अन्य	२१७७	८।३९
जम्मा		२५९५८	१००।०

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३४: पेशा व्यवसायमा सम्लग्न जनसङ्ख्या बितरण

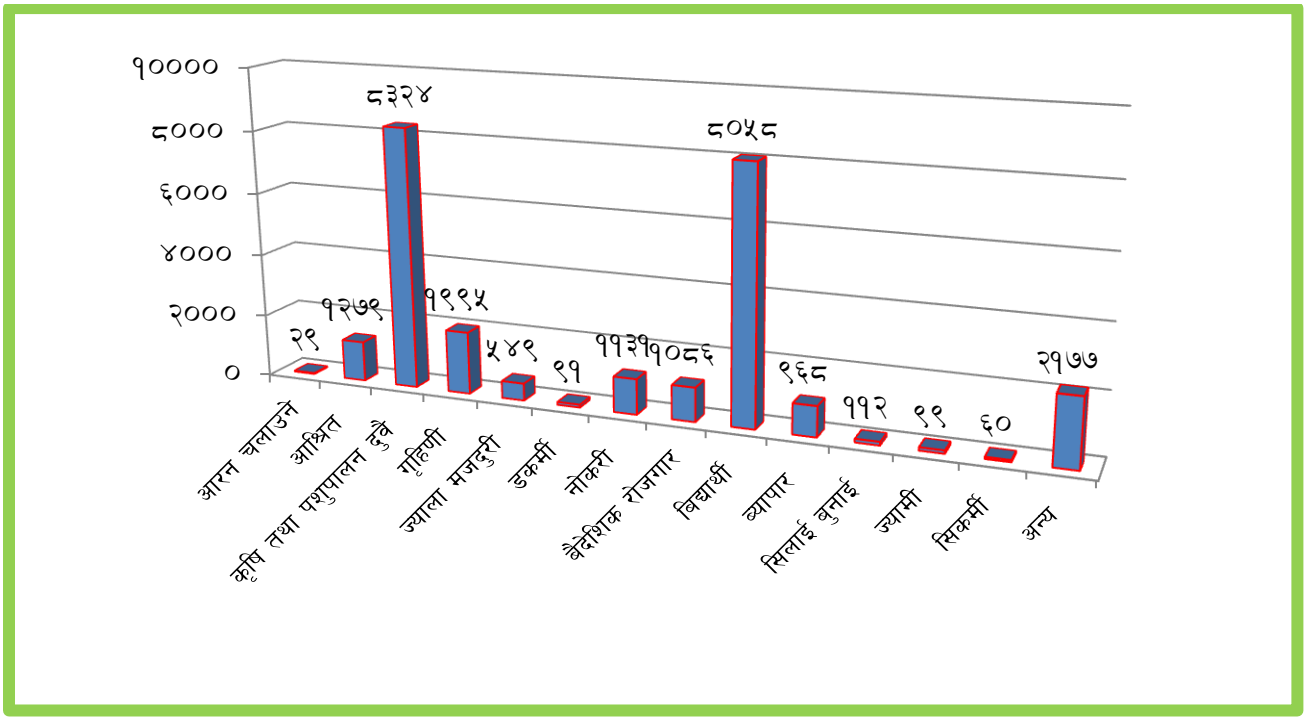

तालिका नं. ५९: पेशामा सम्लग्नताको आधारमा जनसङ्ख्याको वितरण

क.सं.	पेशामा सम्लग्नता	वडा											जम्मा जनसङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	आरन चलाउने	३	३	६	०	०	३	०	१	७	४	२	**२९**
२	आश्रित	८०	५८	२००	१९८	१२	११९	२९	१३२	१९७	१४८	१०६	**१२७९**
३	कृषि तथा पशुपालन दुवै	४३४	१४५२	९०५	१३७	७४	२४६	३६७	८३३	१९८५	१०२३	८६८	**८३२४**
४	गृहिणी	२४२	६२	२७८	३९०	२२५	३१८	९४	२६४	९८	२४	०	**१९९५**
५	ज्याला मजदुरी	३९	४२	३९	३०	५	१२८	१८	५८	४९	१३८	३	**५४९**
६	डकर्मी	६	८	६	२३	१२	१२	२	५	७	१०	०	**९१**
७	नोकरी	४७	१४२	१७७	१७१	१२७	८५	१२२	९०	८९	२८	५३	**११३१**
८	बैदेशिक रोजगार	९०	८३	१४९	११९	११०	६४	६७	१५३	९६	९१	६४	**१०८६**
९	विद्यार्थी	४६०	३५९	११४५	८९०	७३८	६२६	३६१	८५४	१२५५	८१६	५५४	**८०५८**
१०	व्यापार	२४	६४	९४	२५६	२०८	८६	६६	२४	३१	८२	३३	**९६८**
११	सिलाई बुनाई	२	५	२५	२९	११	७	९	०	१३	९	२	**११२**
१२	ज्यामी	०	७	४०	०	३	१	१६	१५	१	९	७	**९९**
१३	सिकर्मी	०	१	४	१३	१	२४	४	५	२	६	०	**६०**
१४	अन्य	८०	२५	२०६	१४३	४७३	२१७	५७	२३८	३६०	३१३	६५	**२१७७**
जम्मा		**१५०७**	**२३११**	**३२७४**	**२३९९**	**१९९९**	**१९३६**	**१२१२**	**२६७२**	**४१९०**	**२७०१**	**१७५७**	**२५९५८**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.३.१ व्यापार व्यवसायको प्रकारका आधारमा सम्लग्न घरपरिवार

फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र व्यापार व्यवसाय गर्नेहरूको मुख्या रोजाई साथै उक्त रोजाईका आधारमा भविश्यको सम्भावना खोजि जगर्ने सिलसिलामा गरिएको घरपरिवार सर्वेक्षणमा पर्यटन क्षेत्र सँग सम्बन्धित होटल व्यवसाय गर्ने घरपरिवारको सङ्ख्या सवै भन्दा बढी ३५९ रहेको पाईएको छ भने दाश्रो रोजाईमा किराना पसल व्यवसाय रहेको र यसको सङ्ख्या २८७ देखिन्छ । यस नगर भित्र तरकारी फलफूल तथा दुग्ध व्यवसाय व्यवसाय गर्ने घरपरिवारको सङ्ख्या समेत क्रमस १६७ र १४१ रहेको अवस्था छ भने ठेक्का पट्टा, माछामासु पसल, फेन्सि पसल, सुनचाँदी पसल, मलबिउ उत्पादन समेतका पसल व्यवसाय समेत गणनायोग्य रहेको अवस्था छ । प्राप्त विवरणलाई केलाएर अध्ययन गर्दा वर्तमानमा कृषि तथा पशुपालन साथै पर्यटन व्यवसायले यस नगरपालिकाको आर्थिक आधार निर्माण गर्न सहायेग पुगिरहेको देखिन्छ भने ४१ वटा सुनचाँदी पसल रहनुले गहना प्रतिको स्थानीयबासीको मोह उल्लेख्य रहेको प्रमाणित गरेको छ । बिशेष गरी फुङ्लिङ बजार यस नगरपालिकाको मात्र नभएर जिल्लाकै मुख्य बजारको रुपमा स्थापित रहेका कारण समेत यसको महत्व र प्रभाव बढी रहेको साथै ऐतिहासिक पाथिभरा देवीको मन्दिर समेतका कारणले पर्यटन व्यवसायले सार्थकाता लिन सकेको अवस्था पाईएको छ । यस सम्बन्धी विस्त्रित विवरण तालिका नं ६० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६०: व्यापार व्यवसायको प्रकारमा सम्लग्नताका आधारमा घरपरिवारको विवरण

व्यापार व्यवसायको प्रकारमा सम्लग्नताका आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या													
क.सं.	व्यवसाय का प्रकार	वडा											जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	सुनचांदी पसल	०	१	४	४	२१	०	१	२	५	२	१	**४१**
२	फेन्सी पसल तथा व्यवसाय	०	०	१	२३	१९	३	४	१	३	८	०	**६२**
३	क्लिनिक तथा औषधी पसल तथा व्यवसाय	१	०	०	२	२	२	०	०	०	०	०	**७**
४	होटल व्यवसाय	३	६	६	४४	२९	१६	९	१	१६५	७३	७	**३५९**
५	भांडा पसल तथा व्यवसाय	०	०	०	५	३	०	०	१	१	१	०	**११**
६	हार्डवयर पसल तथा व्यवसाय	०	०	१	२	४	१	१	०	०	२	०	**११**
७	किराना पसल तथा व्यवसाय	८	०	१२	५३	३५	२३	२३	७	७	११७	२	**२८७**
८	टेलर्स	०	०	०	९	४	०	१	०	४	५	१	**२४**
९	दुग्ध व्यवसाय	०	०	०	०	१	३	०	५२	३९	४६	०	**१४१**
१०	तरकारी तथा फलफूल व्यवसाय	१	०	२	१३	३	४	१३	३९	५१	४१	०	**१६७**
११	ईलेक्ट्रोनिक पसल तथा व्यवसाय	१	०	१	७	१०	२	०	१	२	१	०	**२५**
१२	माछा मासु पसल तथा व्यवसाय	२	०	०	६	२	४	२	६	७	२६	०	**५५**
१३	हेयर कटिङ सैलुन तथा सौन्दर्यकला व्यवसाय	०	०	१	२	१	०	१	०	१	१	०	**७**
१४	उद्योग व्यवसाय	२	०	०	४	१	१	०	०	२	१	०	**११**
१५	आर्ट व्यवसाय	०	१	०	२	१	०	०	०	०	१	०	**५**
१६	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसाय	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२	०	**३**
१७	ठेक्का पट्टा	१	१	०	२२	३	३	३	४	१३	३१	०	**८१**
१८	मोवाईल पसल व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	**२**

१९	घडि, रेडियो, टि.भि. मर्मत सम्भार व्यवसाय	०	१	०	४	०	०	०	०	१	१	०	७
२०	फोटो स्टुडियो	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
२१	फर्निचर पसल तथा व्यवसाय	०	३	१	३	४	०	२	०	०	७	०	२०
२२	जुत्ता पसल	०	०	०	८	०	१	१	०	०	०	०	१०
२३	चस्मा पसल	०	०	०	४	०	०	०	०	१	०	०	५
२४	खाजाघर तथा चिया पसल	०	४	०	९	५	६	९	०	२८	७	०	६८
२५	पुल हाउस	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	०	२
२६	अटो वर्कसप	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२७	पेट्रोल पम्प	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
२८	ग्याँस पसल तथा डिलर	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
२९	पुष्तक पसल तथा फोटोकपी	०	०	०	१	७	१	०	०	०	१	०	१०
३०	कम्प्यूटर ट्रेनिङ सेन्टर तथा साइबर व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	२
३१	हाउजिंग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
३२	ढुवानी सेवा	०	०	०	१	०	०	०	१	०	९	०	११
३३	नर्सरी फूल व्यवसाय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	०	९
३४	कानुन व्यवसायी र परामर्श सेवा	०	०	०	०	०	१	०	०	०	२	०	३
३५	निर्माण व्यवसायी तथा सप्लायर्स	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
३६	मल बिउ उत्पादन	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३२	०	३३
३७	बोर्डिङ स्कुल सञ्चालन	०	०	०	२	०	०	०	१	०	१	०	४
३८	सरसफाई तथा फोहोरमैला संकलन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
३९	मनी ट्रान्सफर	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
४०	सहकारी	०	०	०	१	०	१	०	०	०	३	०	५
४१	बैंक	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	२
४२	पानी फिल्टर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
४३	भेटनरी पसल	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	०	३

	तथा सेवा प्रदान												
४४	फूल खेती	०	०	०	०	०	०	१	०	१	२	०	४
४५	आयात निर्यात	०	०	०	०	०	०	१	०	०	११	०	१२
४६	अन्य	१८९	४६१	१	२७०	१२६	२६१	१७३	१६३	७	२७४	३३२	२२५७
जम्मा		२०८	४७९	३६	५०५	२८३	३३३	२४७	२८१	३४२	७२२	३४३	३७७९

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.३.२ सीपयुक्त जनशक्तिका आधारमा जनसङ्ख्या विवरणः

सवै प्रकारका पेशा व्यवसायलाई सफल कार्यान्वयन गर्नकालागि शिपको आवश्यकता पहिलो सर्त हो र रहन्छ पनि । यस नगर भित्र बसोबास गर्ने कुल जनसङ्ख्या मध्ये कुनै न कुनै प्रकारको शिप भएका जनशक्तिको सङ्ख्या घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरणका आधारमा १६३७४ (कुल जनसङ्ख्याको ६२.७३%) रहेको पाईएता पनि तालिम प्राप्त जनशक्ति भने १५४५ (कुल जनसङ्ख्याको ५.९२%) मात्र रहेको अवस्था देखिएको छ । यसको अर्थ यस नगरमा आफ्ना परिवारका जेष्ठ वा अग्रज सदस्यले विगत देखिनै अपनाउदै आएका परम्परागत पेशा सँग सम्बन्धित शिप भएका मानिसहरूको बाहुल्यता रहेको छ । यसरी कृयाशिल रहेका जनशक्तिलाई आधुनिक प्रविधि सहितको शिप दिएर आर्थिक समृद्धिको मार्गमा अघि बढाउन सकिने प्रसस्त सम्भावना भने रहि रहेको छ ।

एकातर्फ उपयुक्त प्रविधि सहितको शिप मुलक तालिम प्रदान गरी नगरबासीलाई पेशा व्यवसायमा दक्ष बनाउने सकिने सम्भावना रहेको भएता पनि वर्तमान अवस्थामा विभिन्न शिप भएका २९७१ पुरुष र २२४७ महिला गरी कुल ५२१८ (कुल जनसङ्ख्याको १९.९७%) जना मानिसहरू बेरोजगार रहेको देखिएको छ । यस विवरणका आधारमा बिश्लेषण गर्दा अन्यत्र कतै नगएका उल्लेखित ५२१८ जना जनशक्तिलाई रोजगार उपलब्ध गराउन वा स्वारोजगार बनाउन अनिवार्य छ भने अत्यन्त उर्वर उमेरका वैदेशिक रोजगारीमा गएका कृयाशिल उमेरका युवा युवतीलाई नगरपालिका भित्रै रोजगारीको श्रृजना गरी काममा सम्लग्न गराउनु पर्नेछ । यसका निम्ति नगरपालिकाले पर्याप्त रोजगारी श्रृजना गर्ने वा स्वरोजगरा बनाउने प्रविधियुक्त क्षेत्र वा परियोजनाहरूको खोजी गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन अनिवार्य रहेको पाईएको छ । शिपयुक्त जनशक्ति र बेरोजगारीको अवस्थाका बिषयमा घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्रप्त विवरण तालिका नं. ६१ र ६२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६१:सिपयुक्त जनशक्तिका आधारमा जनसांखिक विवरण

सीपयुक्त जनशक्तिका आधारमा जनसांखिक विवरण													
क..सं.	सीपयुक्त जनशक्ति	वडा											जम्मा जनसङ्ख्या
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	आरन चलाउने	५	६	१०	१	२	४	०	४	७	६	०	४५
२	ईन्जिनियर	१	२	२	६	२	६	२	०	६	२	१	३०
३	इलेक्ट्रिसियन	२	२	२	९	६	५	७	१	२८	६	०	६८
४	टेक्निसियन	१	१	२	५	१४	३	८	१	१०	१६	०	६१
५	ब्युटिसियन	२	०	३	१८	६	२	८	१	२	३	०	४५
६	मेकानिक्स	०	२	६	८	०	१५	१	०	०	०	०	३२
७	कम्प्यूटर ईन्जिनियर	३	०	१	१	३	१	२	०	१२	४	०	२७
८	डाक्टर	२	२	२	१८	९	१५	०	२	५	६	१	६२
९	वकिल	०	०	०	२	४	०	०	०	१	५	१	१३

१०	ड्राईभर	२२	६	३८	२०	२०	१५	१२	४२	३०	४२	७	**२५४**
११	डकर्मी	३२	२१	२३	५०	९	८२	२	१५	११३	७४	०	**४२१**
१२	सिलाई बुनाई	१९	७	२६	५५	१७	१२	१६	६	४३	२८	३	**२३२**
१३	सिकर्मी	७	०	१९	२०	१	३४	१	१६	४५	११२	०	**२५५**
१४	अन्य	५७३	२३१६	२१५०	७५७	१०१५	६७०	१०८	१५७	१८९	१३९१	१३९७	**१४८२९**
जम्मा		**६६९**	**२३६**	**२२८**	**९७०**	**११०**	**८६**	**११४३**	**१६६५**	**२२०१**	**१६९**	**१४१**	**१६३७४**

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. ६२: सिपयुक्त जनशक्ति बेरोजगार रहेको सङ्ख्या

सिपयुक्त जनशक्ति बेरोजगार रहेको सङ्ख्या			
वाड नं.	**पुरुष**	**महिला**	**जम्मा**
१	५२	१३	**६५**
२	५०५	३५४	**८५९**
३	४०	१४	**५४**
४	१४२	१०२	**२४४**
५	२७९	३५५	**६३४**
६	१५८	६२	**२२०**
७	१०८	९८	**२०६**
८	३७२	२६०	**६३२**
९	८७४	७२५	**१५९९**
१०	४४१	२६४	**७०५**
११	०	०	**०**
जम्मा	**२९७१**	**२२४७**	**५२१८**

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.३.३ आम्दानी र खर्चका आधारमा घरपरिवार

आर्थिक अवस्था र गरिवी मापनको अर्को एक महत्वपूर्ण पक्ष भनेको नगरबासी जनसमुदायको मासिक वा बार्षिक आय र उक्त आयका आधारमा दैनिक, मासिक वा बार्षिक खर्च व्यवस्थापन हुन सकिरहेको छ या छैन भन्नेनैहो । फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने ५१४० घरपरिवारले आफ्ना दैनिक पारिवारिक आवश्यकता पुरा गर्नकालागि कुनै न कुनै पेशा व्यवसायमा सम्लग्न रहेको कुरा माथिनै उल्लेख गरिएको छ । उल्लेखित ५१४० घरपरिवारहरू मध्ये २०९५ (कुल घरपरिवारको ४०.७४ %) घरपरिवारको मासिक आम्दानी रु ५ हजार वा सो भन्दा कम रहेको पाईएको छ भने ८०३ (कुल घरपरिवारको १५.६२ %) घरपरिवारको रु ५ हजार देखि १० हजार सम्म रहेको देखिएको छ । यसै गरी १० हजार भन्दा माथि १५ हजार सम्म मासिक आम्दानी हुने परिवार ४४१ (कुल घरपरिवारको ८.५८ %) मात्र रहेको तथा सो भन्दा माथि रु १ लाख सम्म मासिक आम्दानी गर्ने घरपरिवार १५८८ (कुल घरपरिवारको ३०.८८ %) रहेको देखिन्छ । यस नगर भित्र मासिक १ लाख भन्दा बढी आम्दानी भएका घरपरिवार मात्र ७८ (कुल घरपरिवारको १.५२ %) रहेको अवस्था छ भने १३५घरपरिवारको मासिक आम्दानी खुल्न सकेके छैन । प्रायस मानिसहरूले आफ्नो वास्तविक आम्दानी अरूलाई नबताउने प्रचलन रहि आएको कारण यसो हुन गएको अनुमान गरिएको छ । यस नगरपालिका भित्र उपलब्ध श्रोत र साधनको प्रयोगको अवस्था, कृषि व्यवसायमा देखिएको प्रचुरताका आधारमा प्राप्त विवरण अझै पनि यथार्थ भन्दा कहि कतै भिन्नपो छ की भन्ने लाग्दछ तथापि यस विवरणलाई एक महत्वपूर्ण आधारको रुपमा मान्न भने सकिन्छ ।

यसै गरी पारिवारिक बचतको अवस्थाको अध्ययन गर्दा एउट मानिसलाई कम्तिमा दैनिक २२५० किलो क्यालोरी शक्तिको आवश्यकता पर्दछ । घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरणका आधारमा औषत घरपरिवार सङ्ख्या झण्डै ५.०५ रहेको यस अवस्थमा प्रत्येक घरपरिवारकालागि औषत दैनिक ११३६२.५ किलो क्यालोरी शक्तिको न्यूनतम आवश्यकता रहेको छ । दैनिक रुपमा ज्याला मजदुरी गर्ने साथै गर्भिणी तथा सुत्केरी महिलाको लागि अझ थप शक्तिको आवश्यकता पर्ने हुँदा यो मात्रा अझै थप हुन जाने देखिन्छ । न्यूनतम रुपमा प्रति परिवार दैनिक ११३६२.५ किलो क्यालोरी शक्ति प्राप्त गर्न कम्तिमा आजको मूल्यलाई आधार बनाउने साथै हाम्रै खेत बारीमा उत्पादन हुने खाद्यान्न बालीको प्रयोग गर्ने हो भने पनि कम्तिमा न्यूनतम शक्ति प्राप्त गर्न ५ जनाको एक परिवारकालागि खाद्यान्नमा मात्र मासिक रु १७ हजार ५ सय देखि रु २१ हजार सम्म खर्च लाग्ने हुन्छ । यस यथार्थतालाई केन्द्र बिन्दुमा राख्दा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने कुल घरपरिवार मध्ये कुल २१९४ (कुल घरपरिवारको ४२.७० %) को मासिक बचत सुन्य रहेको पाईएको छ भने २०८६ (कुल घरपरिवारको ४०.५८ %) घरपरिवारले अधिकतम मासिक रु ५ हजार सम्म मात्र बचत गर्न सकेको अवस्था देखिएको तथा सो भन्दा माथि मासिक रुपमा बचत गर्ने घरपरिवार ७३९ (कुल घरपरिवारको १४.३८ %) मात्र रहेको अवस्था छ भने १२१ घरपरिवारको बिबरण प्राप्त हुन सकेन । स्थानीय स्तरमा गरिएको प्रस्नावलीका आधारमा मासिक ५ हजार सम्म बचत गर्ने परिवरहरूले आफ्नै खेतबारीमा उत्पादन गरेको अन्न, तरकारी तथा दालहन बालीको उपभोग गर्ने भएका कारण केहि मात्रमा बचाउन सकिएको कुरा उल्लेख गरेका छन् ।

घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरणका आधारमा बिश्लेषण गर्दा एका तर्फ मासिक पारिवारिक आम्दानी रु १५ हजार वा सो भन्दा कमहुने घरपरिवारको सङ्ख्या ६४.९४ % को हाराहारी रहनु साथै बि.सं. २०६८ सालको भन्दा २०७७ साल असोजको जनसङ्ख्या कम देखिनुका कारण धेरै मानिसहरू आर्थिक उपार्जन र जनजीविकाकालागि यहाँबाट पलायन भई अन्यत्रै बसाई सरेर गई रहेको प्रस्ट देखिन आएको छ । तसर्थ यस नगरपालिकाले यहाँका मानिसलाई यहिं बस्ने मात्र हैन अन्यत्र बाट फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र स्थायी बसोबास गर्न सक्ने गरी आउने वातावरणको श्रृजना गर्न आय आर्जन, पेशा व्यवसाय साथै रोजगारीको श्रृजनाका श्रोतहरूको पहिचान र कार्यान्वयनकालागि आगामि दिनमा थप कृयाशिल हुन आवश्यक देखिएको छ । समग्रमा यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने सम्पूर्ण घरपरिवारको पारिवारिक मासिक आम्दानी र खर्च समेतको विस्त्रित रुपमा वाडागत समेतको विवरण तालिका नं. ६३ देखि ६६ साथै चित्र नं. ३५ र ३६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६३: औसत मासिक पारिवारिक आम्दानीका आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी	घरपरिवार सङ्ख्या	छ
१	१००० देखि २००० सम्म	९६०	१८.६७
२	२००१ देखि ३००० सम्म	२७६	५।.३७
३	३००१ देखि ५००० सम्म	८५९	१६.७१
४	५००१ देखि १०००० सम्म	८०३	१५.६२
५	१०००१ देखि १५००० सम्म	४४१	८.५८
६	१५००१ देखि २५००० सम्म	६९३	१३.४८
७	२५००१ देखि ५०००० सम्म	७०८	१३.७७
८	५००००१ देखि १००००० सम्म	१८७	३.६४
९	१००००० देखि माथि	७८	१.५२
१०	नखुलेको	१३५	२.६३
	जम्मा	**५१४०**	**१००.०**

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३५: औषत मासिक पारिवारिक आम्दानीका आधारमा घरपरिवार सङ्ख्या

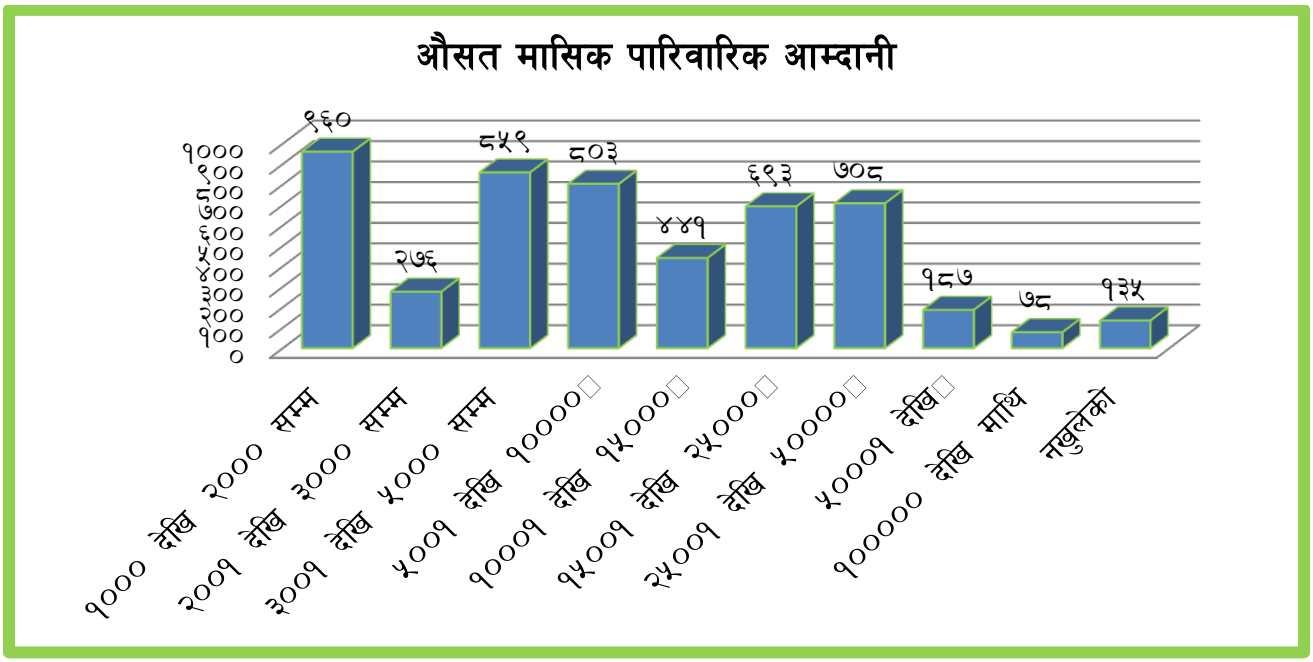

तालिका नं. ६४: औसत मासिक पारिवारिक आम्दानीका आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी	वडा नं.										
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	१००० देखि २००० सम्म	११६	६६	९४	११	३	१४१	३	५६	२६६	१२४	५७
२	२००१ देखि ३००० सम्म	४१	२४	१३	५	६	१९	५	२०	७९	३७	२५
३	३००१ देखि ५००० सम्म	२१	१३१	१८९	२७	५३	३८	१६	१२२	१२४	८९	५१
४	५००२ देखि १०००० सम्म	३८	५८	८९	६७	७५	१०१	१४	१३२	१५६	७६	४०
५	१०००१ देखि १५००० सम्म	१८	२७	८१	५४	४६	५९	१५	५०	३४	४६	१०
६	१५००१ देखि २५००० सम्म	३०	५२	६८	११८	११६	३१	३८	६९	६६	७१	२७
७	२५००१ देखि ५०००० सम्म	१४	४२	७७	१५७	८१	१०	८०	५१	६९	८०	४१
८	५००००१ देखि १००००० सम्म	२	५	२३	३५	२७	०	२६	५	७	४०	११
९	१००००० देखि माथि	०	२	५	१३	१०	०	२२	०	१	१४	११
१०	नखुलेको	३	७४	२	१	२	१	१६	०	०	०	३६
घरपरिवार सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. ६५: औसत मासिक पारिवारिक बचतका आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक बचत	सङ्ख्या	%
१	शुन्य (बचत नहुने)	२१९४	४२।७
२	५०० देखि १००० सम्म	९४४	१८।४
३	१००१ देखि २००० सम्म	५५१	१०।७
४	२००१ देखि ३००० सम्म	८८	१।७१
५	३००१ देखि ५००० सम्म	५०३	९।७९
६	५००१ देखि १०००० सम्म	३२९	६।४
७	१०००० देखि माथि	४१०	७।९८
८	नखूलेको	१२१	२।३५
	जम्मा	**५१४०**	**१००।०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं.३६: औसत मासिक पारिवारिक बचतका आधारमा घरपरिवार

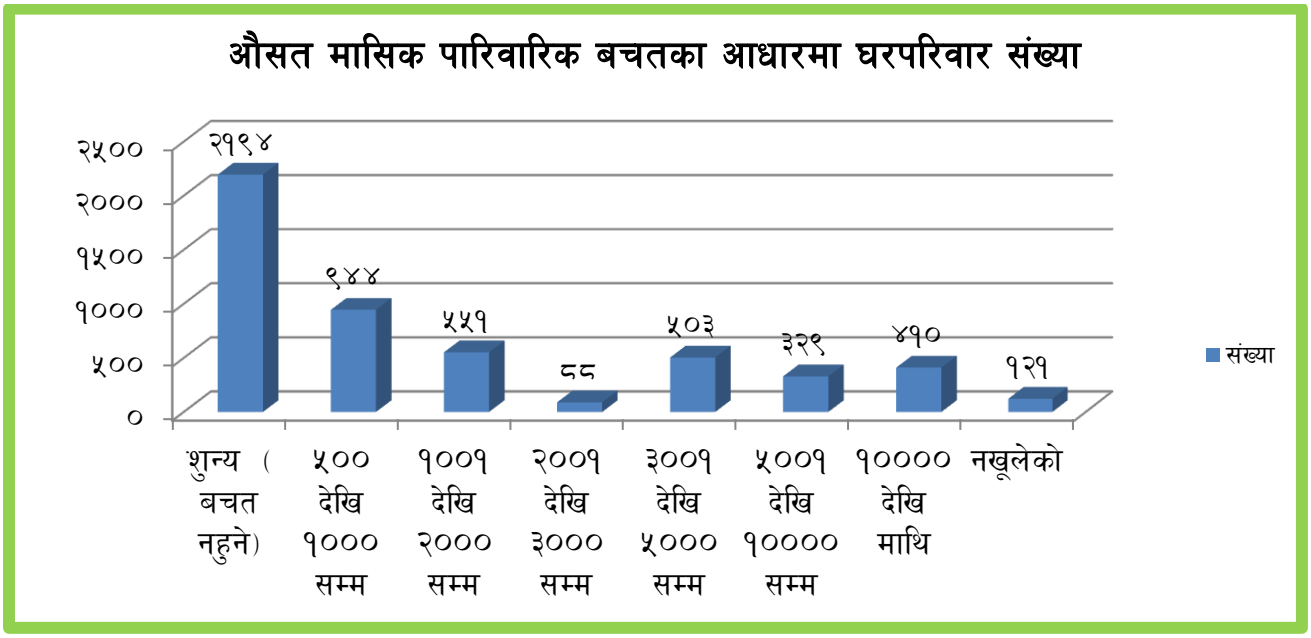

तालिका नं.६६: औसत मासिक पारिवारिक बचतका आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	औषत मासिक पारिवारिक बचत	वडा नं.										
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	शुन्य (बचत नहुने)	२२५	७६	४२३	१९५	१४२	१	२	३८०	२९१	३७७	९३
२	५०० देखि १००० सम्म	१३	१४६	५२	३५	८७	१३१	१४	१	३६९	२७	७७
३	१००१ देखि २००० सम्म	५	७१	३१	४४	५०	१४६	४१	५२	४२	३२	३६
४	२००१ देखि ३०००	४	६	७	२६	१३	१५	१	३	७	५	२

	सम्म											
५	३००१ देखि ५००० सम्म	१६	८५	५३	५५	५१	७६	४२	१९	२८	४०	२८
६	५००१ देखि १०००० सम्म	१६	१२	३१	५२	३५	२८	४३	१८	२७	३९	५४
७	१००० देखि माथि	४	२०	४२	८०	३९	२	७८	३२	३८	५७	१३
८	नखूलेको	०	६५	२	१	२	१	१४	०	०	०	६
घरपरिवार सङ्ख्या		**२८३**	**४८१**	**६४१**	**४८८**	**४१९**	**४००**	**२३५**	**५०५**	**८०२**	**५७७**	**३०९**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.३.४ आफनै कृषि उत्पादनले खान पुग्ने अवधिका आधारमा घरपरिवार

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवार हरू मध्ये आफ्नै कृषि उत्पादनले १० देखि १२ महिना खान पुग्ने परिवारको सङ्ख्या ११४४ (कुल घरपरिवारको २२.२६ %) रहेको पाईएको छ भने ३ महिना पनि खान नपुग्ने घरपरिवारको सङ्ख्या १५१५ (कुल घरपरिवारको २९.४७ %)रहेको देखिन्छ । समग्र घरपरिवारहरू मध्ये ९८९ (कुल घरपरिवारको १९.२४ %) घरपरिवारको आफ्नो उत्पादन नभएको तथा आफ्नो दैनिक आवश्यकता पुर्ताल गर्नकालागि अरुको उत्पादनमा भर पर्नु पर्ने अवस्था रहेको देखिएको छ । यसरी आफ्नो उत्पादन नहुने घरपरिवारहरू सम्भवत व्यापार व्यवसायमा समेत सम्लग्न रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ । आफ्नै कृषि उत्पादनले खान पुग्ने अवधिका आधारमा सम्बन्धित घरपरिवारको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ६७ र चित्र नं. ३७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६७: आफनै कृषि उत्पादनले खान पुग्ने अवधिका आधारमा घरपरिवार विवरण

आफनो कृषि उत्पादनले खान पुग्ने अवधिका आधारमा घरपरिवार						
वडा	**घरपरिवार सङ्ख्या**					
	१०-१२ महिना सम्म	**७-९ महिना सम्म**	**४-६ महिना सम्म**	**३ महिना भन्दा कम**	**उत्पादन नगर्ने**	**जम्मा**
१	१५८	७	७३	४१	४	२८३
२	४४	१७	१०५	३०८	७	४८१
३	७२	१५	१४६	१४१	२६७	६४१
४	७	१	१३	३८	४२९	४८८
५	२६९	३३	६७	३१	१९	४१९
६	८४	६	१६८	८५	५७	४००
७	६८	४	४७	१०४	१२	२३५
८	७४	२०	१६१	१७९	७१	५०५
९	१०५	४७	२१४	३३९	९७	८०२
१०	२३८	२८	११९	१७०	२२	५७७
११	२५	४	१९७	७९	४	३०९
जम्मा	११४४	१८२	१३१०	१५१५	९८९	५१४०
%	२२.२६	३.५४	२५.४९	२९.४७	१९.२४	१००.०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं.३७: आफ्नै कृषि उत्पादनले खान पुग्ने अवधिका आधारमा घरपरिवार

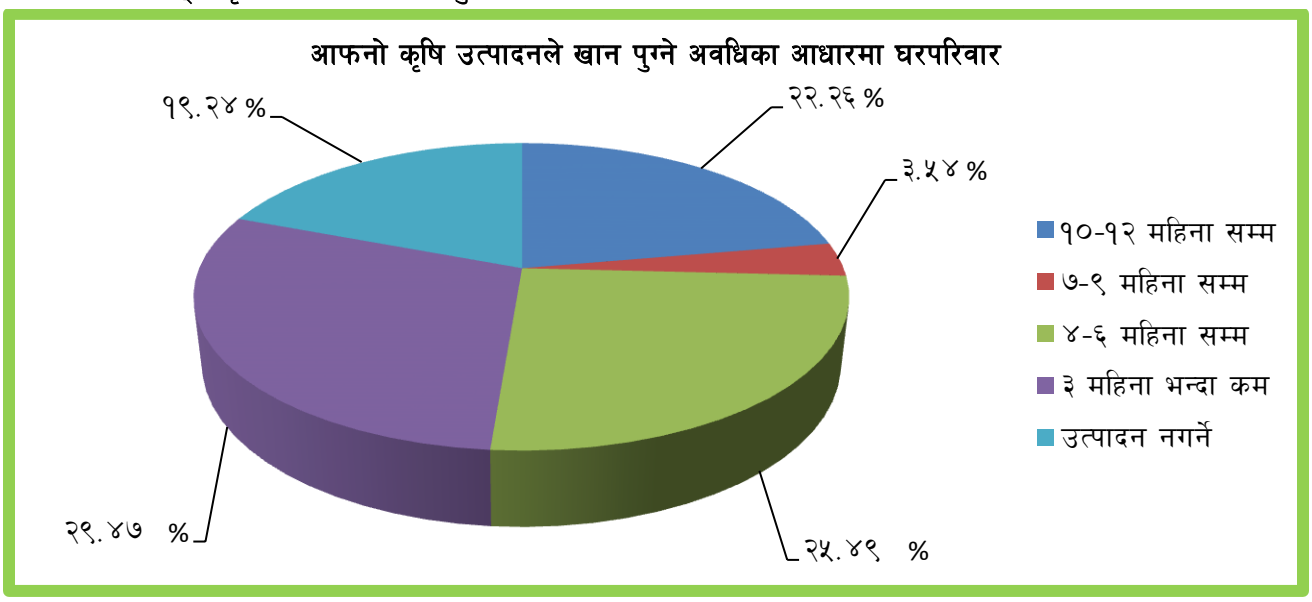

३.४.३.५ कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्था साथै लैङ्गिक आवद्धता

फुङ्लिङ नगरपालिकाको आर्थिक विकासको एक प्रमुख आधार कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायनै देखिएको कारण यसको व्यवसायिकता र बिस्तार अनिवार्य देखिन्छ । व्यवसायिक कृषि प्रणाली र पशुपन्छी पालनकालागि सामुहिक पहल र सामुहिकतामा सहभागिता एक मात्र बिकल्प हो । नेपाल सरकारको समृद्ध नेपाल सुखि नेपालीको आकाङ्क्षा समेतलाई आधार मान्ने हो भने पनि कृषि तथा पशुपालनलाई यसको प्रमुख कडिको रुपमा स्वीकारिएको अवस्था छ । यस नगरपालिका भित्र उल्लेखित अवस्था कुन धरातलीय अवस्था बाट अघि बढीरहेको छ भनि अध्ययन गर्दा बिद्यमान अवस्थामा कृषक समुह ७७ वटा, पशुपन्छी पालन समुह ५५ वटा, ब्यवसायिक कृषि फर्म ३९ वटा र कृषि सहकारी २३ वटा समेत गरी कुल १९४ वटा संघ संस्था यसमा कृयाशिल रहेको अवस्था रहेको पाईएको छ जुन आफैमा एक सकारात्मक पक्ष रहेको छ । उल्लेखित संघ संस्थामा जनशक्ति तथा लैङ्गिक आवद्धताको सङ्ख्यात्मक अवस्थाको अध्ययन गर्दा महिला ११८३ र पुरुष ६९७ गरी १८८० जना कृषि समुहमा, महिला ८५४ र पुरुष ५०७ गरी १३६१ ज्ना पशुपन्छी पालन समुहमा, ३९ जना पुरुष ब्यवसायिक कृषि फर्ममा र महिला २९३ र पुरुष गरी जम्मा ४७२ जना कृषि सहकारीमा गरी कुल ३७५२ जना कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसायमा आवद्ध भई यसको विकास र बिस्तारमा सहभागि भएको अवस्था छ । यस विवरणले वर्तमान नगरपालिकाको कृषि तथा पशुपन्छी पालनको माध्यम बाट आर्थिक समृद्धि निर्माण गर्ने प्रमुख गन्तब्य सुनिस्चित देखिएको कारण आगामि दिनमा यस बिषयमा दिगो विकास लक्षमा आधारित आर्थिक विकासको मुल आधार बन्ने बनाउने गरी नगरपालिकाका योजना समेट्नु पर्ने मात्र हैन कार्यान्वयनमा बिशेष प्राथमिकता दिन अनिवार्य छ । यस सम्बन्धी विवरण तालिका नं. ६८ र ६९ साथै चित्र नं. ३८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६८: कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्थाको विवरण

वडा नं.	कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्था				
	कृषक समुह	पशुपन्छी पालन समुह	ब्यवसायिक कृषि फर्म	कृषि सहकारी	जम्मा
१	५	५	६	१	१७
२	११	१०	११	२	३४
३	४	३	३	२	१२

४	२	३	३	४	१२
५	४	४	२	३	१३
६	७	६	२	१	१६
७	४	४	२	३	१३
८	४	५	४	१	१४
९	२४	९	२	३	३८
१०	४	२	१	१	८
११	८	४	३	२	१७
जम्मा	७७	५५	३९	२३	१९४

श्रोत: नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

चित्र नं. ३८: कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्थाको सङ्ख्या

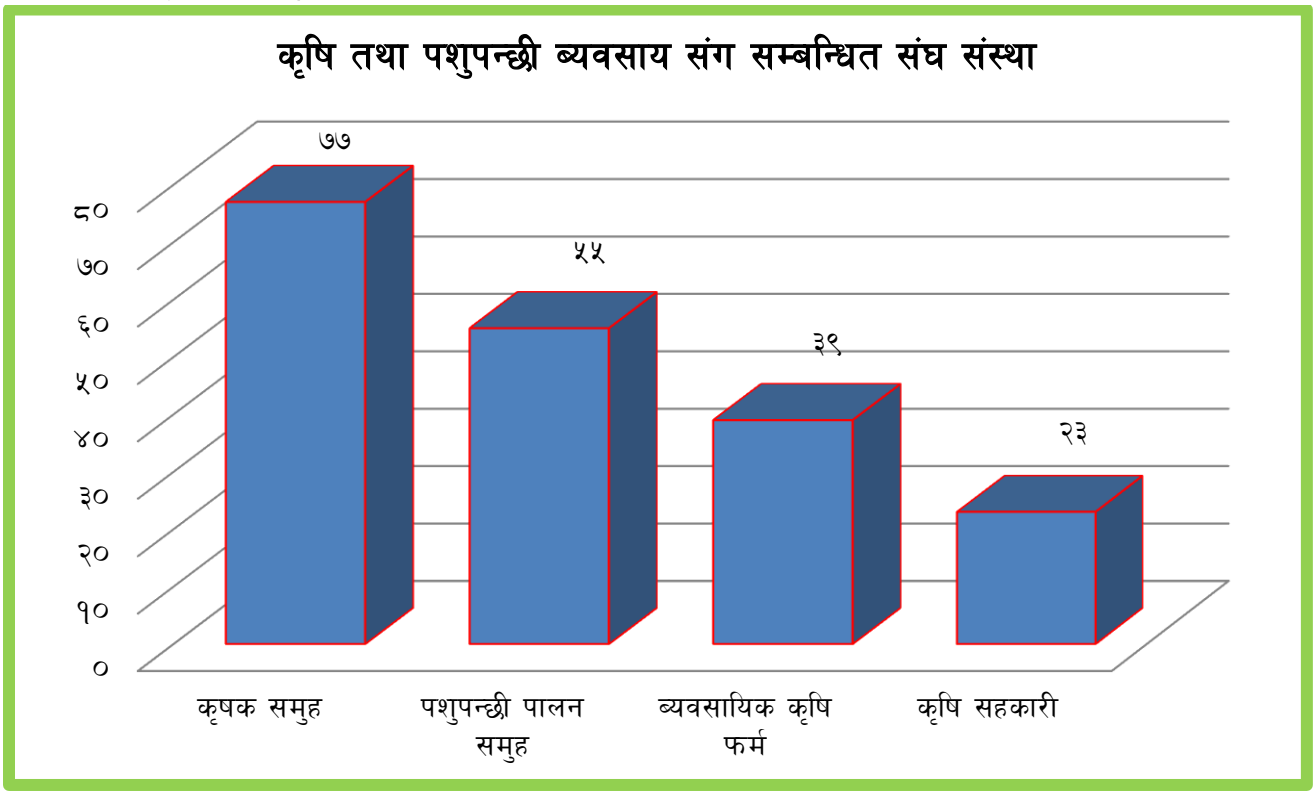

तालिका नं. ६९:कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्थामा लैंगिक अवद्धता सहितको जनसङ्ख्या

कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय संग सम्बन्धित संघ संस्था तथा तीनमा लैंगिक अवद्धता													
वडा नं.	कृषक समुह			पशुपन्छी पालन समुह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			जम्मा
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	७५	५६	१३१	६०	४५	१०५	०	६	६	१५	११	२६	२६८
२	१६५	७७	२४२	१५०	९०	२४०	०	११	११	१७	७	२४	५१७
३	६०	४४	१०४	५१	२१	७२	०	३	३	३४	२२	५६	२३५
४	३४	२२	५६	४५	२७	७२	०	३	३	३०	२४	५४	१८५

५	६८	४४	११२	६८	४४	११२	०	२	२	०	०	०	२२६
६	१०५	४९	१५४	९०	४२	१३२	०	२	२	१७	११	२८	३१६
७	६०	४५	१०५	६८	३६	१०४	०	२	२	१५	९	२४	२३५
८	६८	४४	११२	७५	५५	१३०	०	४	४	५०	२२	७२	३१८
९	३६०	२१६	५७६	१५३	८१	२३४	०	२	२	५१	३३	८४	८९६
१०	६८	४४	११२	३४	२२	५६	०	१	१	३०	१८	४८	२१७
११	१२०	५६	१७६	६०	४४	१०४	०	३	३	३४	२२	५६	३३९
जम्मा	११८३	६९७	१८८०	८५४	५०७	१३६१	०	३९	३९	२९३	१७९	४७२	३७५२

श्रोत: नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

३.४.४ सेवा सुविधा उपभोगको आधारमा घरपरिवार विवरण:

वर्तमान आधुनिक दुनियामा सेवा उपभोग मानव विकास सूचकाङ्कको एक प्रमुख आधार हो । यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने नगरबासीहरूले न्यूनतम रुपमा प्राप्त गर्नु पर्ने सेवा सुविधाको प्राप्तिको आवस्थाका बारेमा गरिएको अध्ययनका अधारमा देहाय बमेजिमको अवस्था रहेको पाईएको छ ।

३.४.४.१ विद्युत सेवामा पहुँचको आधारमा घरपरिवार

वर्तमान आधुनिक दुनियामा सेवा उपभोगको हिसावले विद्युत मानव जीवनको एक प्रमुख र अभिन्न अङ्गको रुपमा स्थापित भएको छ । उज्यालो व्यवस्थापनकालागि होस वा उद्योग कलकारखाना सञ्चालनका लागि होस, सवारी साधन सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि होस वा सञ्चार वा सन्देश प्रवाहकालागि होस प्रत्येक पल पलमा मानव जीवनकालागि बिद्युत अपरिहार्य सुविधाको रुपमा देखा परेको छ र रहन्छ पनि । अवको समृद्धि विद्युतीय सेवा सुबिधामा आधारित हुने कुरामा दुई मत छैन । पछिल्लो समय बैंकमा रहेको आफ्नो खातामा रकम जम्मा गर्न होस वा निकाल्न, बजारमा सामान किन्न होस वा एक देश बाट अर्को देशमा रकम पठाउन होस विद्युतीय सेवा अनिवार्य हुँदै गएको छ । पछिल्लो समयमा आएर सवै खाले प्रविधिको विकास विद्युत प्रवाह सँग जोडिएका छन् । अन्य मुलुकमा जस्तै हाम्रो देश नेपालमा समेत आगामि दिनमा खाना पकाउने प्रमुख ईन्धनको रुपमा समेत विद्युतले ओगट्ने निस्चित छ । अझ गहिरिएर भन्ने हो भने जलश्रोतको धनी देश भएको नाताले समेत हामि माथि उल्लेखित सेवा सुविधा लिन पछि परिरहेका छौं । अहिले पनि हामि विद्युत उत्पादन र उपयोगमा आत्म निर्भर हुन सकिरहेका छैनौं भने हाम्रा गाउँघरमा बस्ने केहि घरपरिवारहरूले उज्यालोको श्रोतको रुपमा अन्य बिकल्पहरूको प्रयोग गरिरहेको पाईन्छ । फुङ्लिङ नगरपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षणका आधारमा अध्ययन गर्दा कुल घरपरिवार मध्ये ४६२१ (८९.९० %) घरपरिवारले विद्युत सेवा उपभोग गरिरहेको अवस्था देखिएको छ भने अहिले पनि यस नगरपालिकाका ३८९ (कुल घरपरिवार सङ्ख्याको ७.५७ %) विद्युत सेवको पहुँच पुग्न सकेको देखिएन भने १३० घरपरिवारको बिबरण खुल्न सकेको छैन । वडागत विवरण अध्ययन गर्दा विद्युत सेवा नपुगेका सवै भन्दा बढी घरपरिवार सङ्ख्या वडा नं. ३ मा १०६ रहेको छ भने सवै भन्दा कम वडा नं. ११ मा २ मात्र रहेको पाईएको छ । समग्रमा विद्युत सेवाको पहुँच बिस्तारकालागि वडा नं. ११, ४, ७ र २ ले सामान्य प्रयास गरेमात्र पनि पुग्ने अवस्था देखिएको छ भने अन्य वडाले केहि थप प्रयास गर्न आवश्यक देखिएको छ । विद्युत सेवाको पहुँच पुगे नपुगेको आधारमा गरिएको घरपरिवार सर्वेक्षणको विस्त्रित विवरण तालिका नं. ७० र चित्र नं. ३९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७०: विद्युत सेवा उपलब्धताको आधारमा वडागत घरपरिवार विवरण

वडा नं	बिजुली बत्ती जडान गरेका	बिजुली बत्ती जडान नगरेका	नखुलेको	जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या	जडान गर्नेको प्रतिसत
१	२४९	३१	३	२८३	८८
२	३८७	१८	७६	४८१	८०।५
३	५३३	१०६	२	६४१	८३।२

४	४८०	७	१	४८८	९८।४
५	४०२	१६	१	४१९	९५।९
६	३७७	२२	१	४००	९४।३
७	२१८	१०	७	२३५	९२।८
८	४३८	६७	०	५०५	८६।७
९	७१८	८४	०	८०२	८९।५
१०	५४८	२६	३	५७७	९५
११	२७१	२	३६	३०९	८७।७
जम्मा	**४६२१**	**३८९**	**१३०**	**५१४०**	८९।९
%	८९.९०	७.५७	२.५३	१००.०	९०.२

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ३९: विद्युत सेवा उपलब्धताको आधारमा घरपरिवार

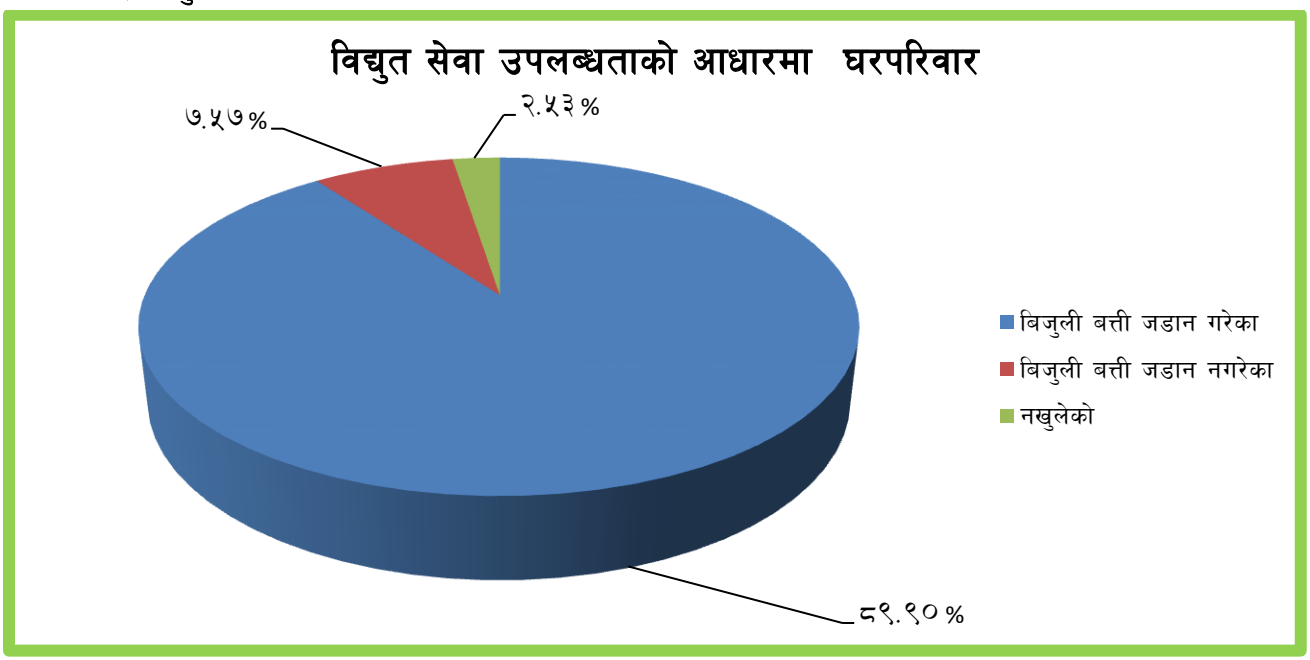

३.४.४.२ खाना पकाउने ईन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

खाना पकाउने इन्धनको प्रभाव मानव स्वास्थ्य (बिशेष गरी भान्सामा खाना पकाउन सम्लग्न रहने) मा समेत पर्ने गर्दछ । परम्परागत रुपमा प्रयोगमा रहेका चुलो तथा खाना पकाउन प्रयोग हुने दाउरा बाट निस्कने धुँवा बाट मानव फोक्सोमा गम्भिर असर पर्नगई कालान्तरमा दमको रोग लगायतका अन्य बिबिध रोग ब्याधिको असर समेत देखा पर्न सक्दछ । यस नगरपालिका भित्रका कुल घरपरिवार मध्ये खाना पकाउने इन्धनको रुमा परम्परागत रुपमा दाउराको प्रयोग गर्ने घरपरिवार को सङ्ख्या सवै भन्दा बढी ४५२१ (८८.० %) रहेका पाईएको छ भने त्यसपछी एलपि ग्याँसको प्रयोग गर्ने २४८१ (४८.३ %) देखिन्छ । यस विवरणका आधारमा उल्लेखित घरपरिवार मध्ये खाना पकाउनकालागि दुई वा दुई भन्दा बढी प्रकारको ईन्धन (बिशेषत दाउरा र एल.पि.ग्याँस, एल.पि.ग्याँस र विद्युत, दाउरा र गोवर ग्याँस एस्तै एस्तै) को प्रयोग गर्ने घरपरिवार को सङ्ख्या २५७४ (५०.०६ %) रहेको देखिन्छ । खाना पकाउन प्रयोग भई रहेका चल्होको प्रकारका अध्ययन गर्दा ४८.६६ % ले ग्याँस चुल्हो, ३३.५८ % ले धुँवा रहित चल्हो, ५८.४८ % ले अगेनो वा माटोको चुल्हो, ०.८०

% ले स्टोभ र ०.१२ % ले भुसे चुल्होको प्रयोग गरिरहेको पाईन्छ । यस विवरणका आधारमा एक वा एक भन्दा बढी प्रकारको चुल्हो प्रयोग गर्नेको सङ्ख्या समेत पर्याप्त रहेको देखिन्छ । जे होस हामिले परम्परागत रुपमा प्रयोग गर्दै आईरहेको दाउराको प्रयोग क्रमस घट्दो अवस्थामा रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ भने एल.पि.ग्याँस, गोवर ग्याँस वा विद्युत को प्रयोग गर्ने घरपरिवारको सङ्ख्या क्रमस बृद्धि हुँदै गईरहेको पाईनु भने सुखद पक्ष रहेको अवस्था देख्न सकिन्छ तर यसको सुरक्षामा भने त्यतिकै चनाखो रहन अनिवार्य छ भने दाउराको प्रयोग गर्दा समेत परम्परागत चुलोका स्थानमा सुधारिएको चुलोका प्रयोगकालागि नगरपालिकाले यस बिषयमा दिगो योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन अनिवार्य देखिएको छ । इन्धनको प्रयोगको अवस्था बारेमा घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विस्त्रित विवरण तालिका नं. ७१ र ७२ तथा चित्र नं. ४० र ४१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७१ (क): खाना पकाउने ईन्धनको श्रोतको प्रयोगको प्रकारका आधारमा घरपरिवार विवरण

क्र.सं.	इन्धनको श्रोत	घरपरिवार सङ्ख्या	%
१	एल.पि.ग्याँस	२४८१	४८.३
२	दाउरा	४५२१	८८.०
३	मट्टीतेल	७	०.१४
४	बिद्युत्	१६३	३.१७
५	गोवरग्याँस	३८	०.७४
६	गुईठा	०	०.०
७	अन्य	१	०.०२
जम्मा		७२११	१४०

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ४०: खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

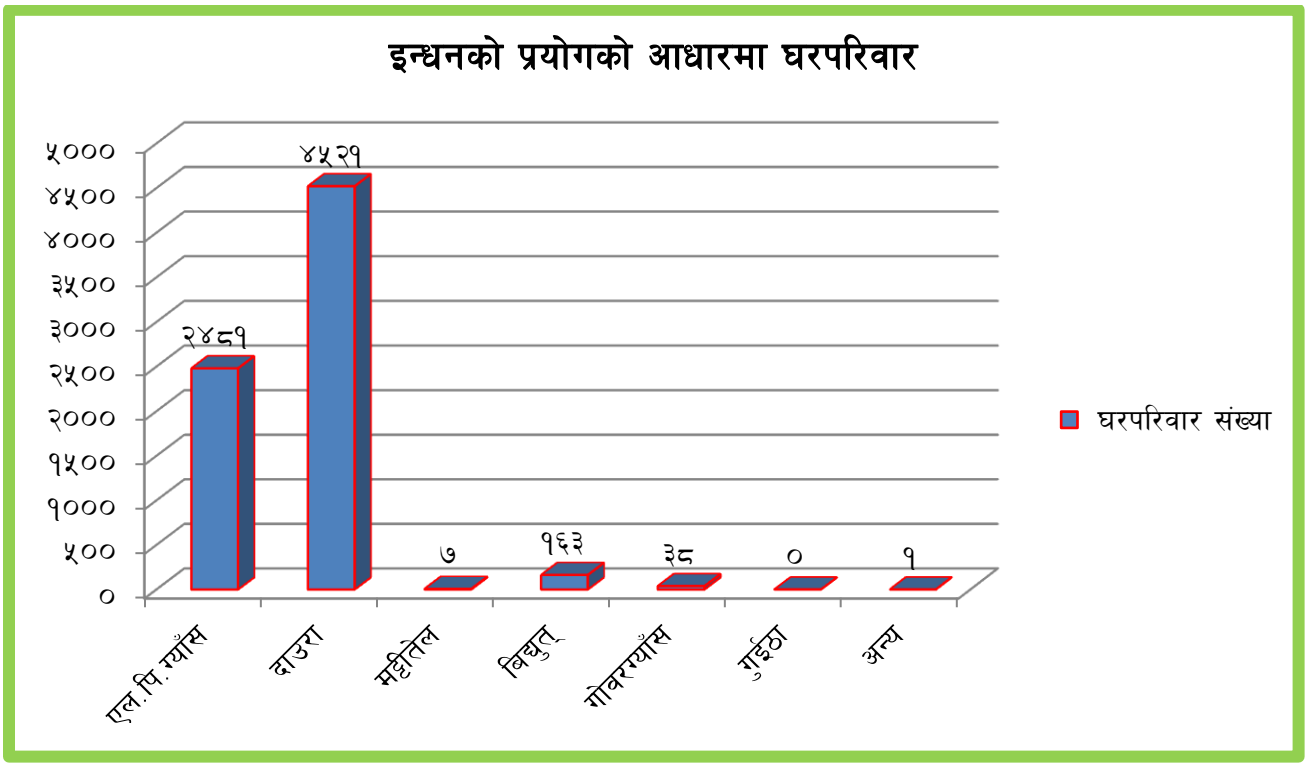

तालिका नं. ७१ (ख): खाना पकाउने ईन्धनको श्रोतको प्रयोगको प्रकारका आधारमा घरपरिवार विवरण

वाड	इन्धनको श्रोतको प्रयोगको आधारमा घरपरिवारको विवरण							जम्मा	दुइ वा सो भन्दा बढी इन्धन प्रयोग गर्ने
	एल.पि.ग्याँस	दाउरा	मट्टीतेल	बिद्युत्	गोवरग्याँस	गुईठा	अन्य		
१	६४	२७९	०	०	६	०	०	३४९	६६
२	१७७	४०९	०	१	४	०	०	५९१	११०
३	२८०	५८२	०	६	१४	०	०	८८२	२४१
४	४४४	२७४	०	२	१	०	०	७२१	२३३
५	४००	२६२	०	१	०	०	०	६६३	२४४
६	३०७	३७०	२	३	२	०	०	६८४	२८४
७	२००	२३४	०	०	०	०	०	४३४	१९९
८	२६७	४९७	०	७	६	०	०	७७७	२७२
९	२६५	७३८	०	१४३	५	०	०	११५१	३४९
१०	७६	५७०	४	०	०	०	१	६५१	५७७
११	१	३०६	१	०	०	०	०	३०८	(१
जम्मा	**२४८१**	**४५२१**	**७**	**१६३**	**३८**	**०**	**१**	७२११	२५७४
%	४८.२७	८७.९६	०.१४	३.१७	०.७४	०.००	०.०२	१४०.२९	५०.०६

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ४१: खाना पकाउन प्रयोग गरिरहेको चुल्होको प्रकारका आधारमा घरपरिवार विवरण

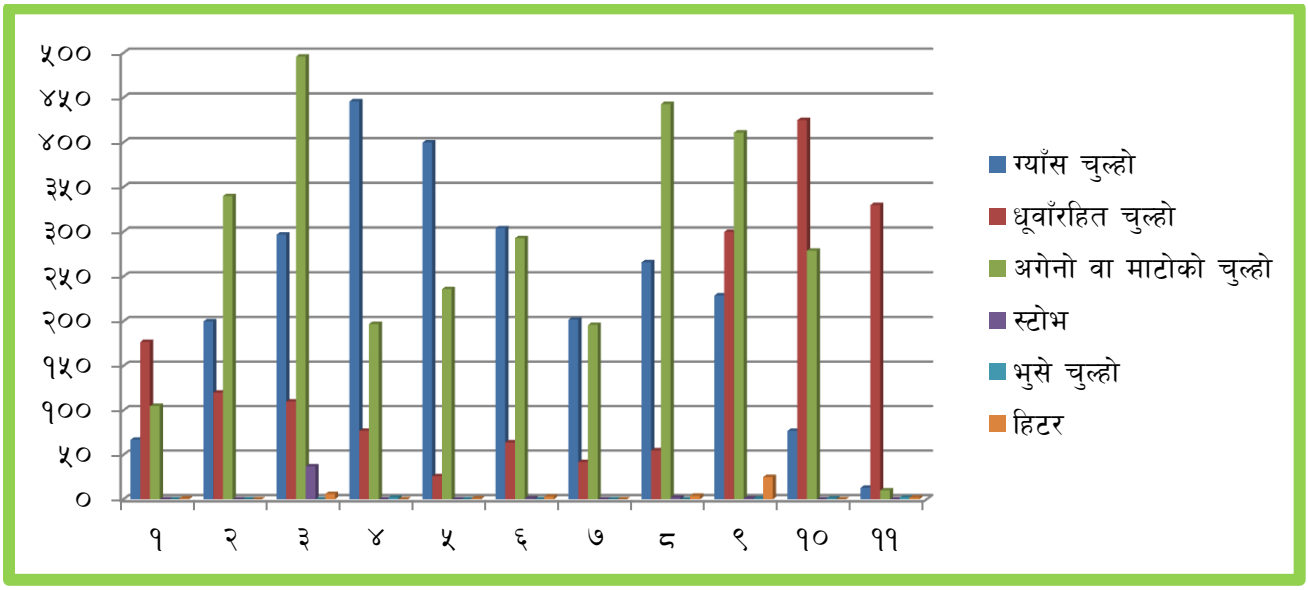

तालिका नं. ७२: खाना पकाउन प्रयोग गरिने चूल्होका प्रकारका आधारमा घरपरिवार

वडा नं	ग्याँस चुल्हो	धूवाँरहित चुल्हो	अगेनो वा माटोको चुल्हो	स्टोभ	भुसे चुल्हो	हिटर	जम्मा परिवार सङ्ख्या
१	६७	१७७	१०५	०	०	१	३५०
२	२००	१२०	३४०	०	०	०	६६०

३	२९७	११०	४९६	३७	०	६	९४६
४	४४६	७७	१९७	०	२	०	७२२
५	४००	२६	२३६	०	०	१	६६३
६	३०४	६४	२९३	१	०	३	६६५
७	२०२	४२	१९६	०	०	०	४४०
८	२६६	५५	४४३	२	०	४	७७०
९	२२९	३००	४११	१	१	२५	९६७
१०	७७	४२५	२७९	०	१	०	७८२
११	१३	३३०	१०	०	२	२	३५७
जम्मा	**२५०१**	**१७२६**	**३००६**	**४१**	**६**	**४२**	**७३२२**
%	**४८.६५८**	**३३.५८**	**५८.४८**	**०.८०**	**०.१२**	**०.८२**	**१४२.५**

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.४.४.३: घरपरिवारको स्वामित्वमा रहेका यातायात तथा ढुवानीका साधन

यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारले आफ्नै स्वामित्वमा आफ्नो सुविधाकालागि वा यातायात तथा ढुवानी र निर्माण व्यवसाय साथै कृषि व्यवसाय सँग सम्बन्धित साधनको प्रयोग गरिरहेका छन या छैनन् भन्ने बिषयमा गरिएको घरपरिवार सर्वेक्षणका आधारमा यातायातका साधनको रुपमा ४६२ घरपरिवार सँग मोटरसाईकल र ३५ घरपरिवार सँग ट्याक्सी, ६ घरपरिवार सँग कार रहेको पाईएको छ भने कृषि बाली तथा ढुवानीमा प्रयोग गर्ने गरी ४६ घरपरिवार सँग ट्याक्टर साथै ढुवानीकालागि मात्र प्रयोग गर्ने गरी २ घरपरिवार सँग ट्रक रहेको अवस्था देखिएको छ । घरपरिवार सर्वेक्षणका समयमा वढा नं. ४, ७ र ८ मा अन्य समेत भनि उल्ले गरिएकाले यी साधन के मा प्रयोग हुने र कस्ता प्रकृतिका हुन यसबारेमा स्पष्ट जानकारी लिनु पर्ने अवस्था देखिएको छ । समग्रमा हेर्दा यस नगरपालिका भित्रका कुल ५१४२ घर परिवार मध्ये ५७० (११.०८ %) घरपरिवार कुनै न कुनै प्रकारका सवारी वा कृषि र ढुवानीमा प्रयोग हुने साधनको प्रयोग वा उपयोग गरिरहेको अवस्था पाईएको छ ।

यसका अतिरिक्त यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारले प्रयोग गरिरहेका अन्य सेवा सुविधाको हकमा ६१.९२ % ले रेडियोको सुविधा उपभोग गरिरहेको देखिन्छ भने ५३.६२ % को घरमा टि.भि., १०.२१ % को घरमा कम्प्यूटर तथा १०.७२ %ले नेट इन्टरनेट र ७३.५५ % ले मोवाई टेलिफोनको उपभोग गरिरहेको पाईएको छ । उल्लेखित विवरणका आधारमा यस नगर भित्र बसोबास गर्ने घरपरिवारमा प्रत्येक दिन नयाँ नयाँ सेवा सुविधा उपभोग गर्ने क्रम क्रमस बृद्धि हुँदै गईरहेको पाईएको छ । उल्लेखित सेव सुविधा उपभोग समेतका विस्त्रित विवरण तालिका नं. ७३ र ७४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७३: यातायात तथा ढुवानीका साधन भए नभएको आधारमा घरपरिवार विवरण

यातायात तथा ढुवानी का साधन भए नभएको आधारमा घरपरिवार विवरण											
वार्ड नं.	**साईकल**	**मोटरसाईकल**	**ट्याक्सी**	**बस**	**ट्याक्टर**	**अन्य**	**कार**	**माइक्रो बस**	**ट्रक**	**ट्रिपर**	**जम्मा**
१	०	२०	१	०	४	०	०	०	०	०	**२५**
२	०	३०	१	०	५	०	०	०	०	०	**३६**
३	०	७८	३	०	५	०	१	०	०	०	**८७**
४	०	९०	६	०	११	१२	४	०	१	०	**१२४**
५	०	७२	१२	०	११	०	१	०	०	०	**९६**
६	०	४	१	०	०	०	०	०	०	०	**५**

७	०	४४	२	०	३	३	०	०	०	०	**५२**
८	०	५५	०	०	१	२	०	१	१	०	**६०**
९	१	४०	१	०	०	०	०	०	०	०	**४२**
१०	०	२३	७	०	२	०	०	०	०	०	**३२**
११	०	६	१	०	४	०	०	०	०	०	**११**
जम्मा	**१**	**४६२**	**३५**	**०**	**४६**	**१७**	**६**	**१**	**२**	**०**	**५७०**

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं. ७४: घर परिवारले प्रयोग गरिरहेको सञ्चार सेवा सुविधाको प्रकार

घर परिवारले प्रयोग गरिरहेको सेवा सुविधाको प्रकार					
वडा नं	**रेडियो**	**टि.भि**	**कम्पयुटर**	**ईन्टरनेट**	**मोवाईल-टेलिफोन**
१	११८	१११	१४	४	२६१
२	३९३	३२९	२३	९	४७७
३	३५३	२८०	६५	१८	४९०
४	२७७	३७०	१४८	१८०	४६६
५	१८२	३०५	१२८	१३४	४१२
६	४१	१२३	११	२१	१७७
७	२३८	१८२	४८	८९	२३८
८	३५३	२४१	२६	४	३६७
९	६६६	३९६	५०	३	३७३
१०	३९१	२५४	८	८९	५२१
११	१७२	१६६	४	०	०
जम्मा	**३१८४**	**२७५७**	**५२५**	**५५१**	**३७८२**
%	**६१.९२**	**५३.६२**	**१०.२१**	**१०.७२**	**७३.५५**

श्रोतः फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.५ व्यक्तिगत घट्ना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा सँग सम्बन्धित विवरणहरू

मनिसको जीवनमा विभिन्न प्रकारका व्यक्तिगत वा पारिवारिक घट्नाहरू दिनदिनै घटिरहेका हुन्छन् । यी घट्नाहरूको सहि व्यवस्थापन हुन सकेन वा गर्न सकिएन भने हाम्रा विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका क्षेत्रमा गम्भिर असर पर्न जाने हुन्छ । तसथै यस नगरपालिका भित्र भएका व्यक्तिगत तथा पारिवारिक घट्ना साथै सामाजिक सुरक्षा संघ सम्बन्धित विवरणहरूलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.५.१ व्यक्तिगत घट्ना दर्ताः

घरपरिवार सर्वेक्षणका आधारमा यस नगरपालिकाको जनसङ्ख्या २०६८ सालको भन्दा वर्तमानमा तालिका नं. ७ मा उल्लेख गरिएको नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षणमा ४४८ जना भन्नाले राष्ट्रिय जनगणनाको भन्दा १.६९ % ले घटेको अवस्था रहेको पाईयो । सरसर्ती हेर्दा नघट्नु पर्ने जस्तो लाग्छ तर यसको पुष्ट्याई व्यक्तिगत घट्ना दर्ता विवरणले समेत देखाएको अवस्था छ । जस अनुसार २०७७ साल असार मसान्त सम्ममा १०३ परिवार बसाई सरेर नगरपालिका क्षेत्र बाट अन्यन्त्र गएको पाईएको छ भने ४७ घरपरिवार बाहिर बाट बासाईसरेर यस नगरपालिका क्षेत्रमा आएको देखिन्छ । जनसङ्ख्या घट्नुका विभिन्न कारण मध्ये सेवा सुविधा उपभोग र प्राप्तिको खाजिमा बसाई सरेर जाने पनि एक प्रमुख कारण रहेको छ । यस नगर भित्र बाट विगत १ बार्षमा ५६ घरपरिवार घटेको र प्रति घरपरिवार औषत ५ जना रहेको

आधारमा २८० जना जनसङ्ख्या बसाई सराईको कारण बाट यसै अवधिमा बाहिरिएको अवस्था देखिएको छ । कार्यालयका घट्ना दर्ता अभिलेखका आधारमा यस नगरपालिका भित्र यस अवधिमा घट्ना दर्ताको आधारमा ४६० जनाको जन्म भएको, ९३ जनाको मृत्यू भएको, ६६ जनाको विवाह दर्ता साथै ८ जोडिको सम्बन्ध बिच्छेद भएको अवस्था देखिएको छ । घरपरिवार सर्वेक्षणका आधारमा विगत १ बार्ष भित्र ५२ जना पुरुष र ५८ जना महिला गरी कुल १०८ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ । यसको अर्थ वर्तमान अवस्थामा समेत १५ जनाले मृत्यू दर्ता नगराएको अवस्था छ ।

यस नगरपालिकाको समग्र वैवाहिक अवस्थाको अध्ययन गर्दा कुल जनसङ्ख्या मध्ये १३८२६ (५३.२६ %) जना बिवाहित रहेको तथा बालबालिकाको सङ्ख्या समेत एक मुष्ठ जोड्दा ११४५१ (४४.११ %) अविवाहित रहेको पाईएको छ भने ६८१ (२.६२ %) जना एकल रहेको अवस्था देखिन्छ । हाम्रो समाजमा धर्म र परोपाकार तथा जिम्मेवारी मुक्त हुने हिसावमा १८ वर्ष उमेर नपुग्दै बालबालिकाको विवाह हुने गरेको अवस्था छ । यस बिषयमा फुङ्लिङ नगरपालिकाको अवस्था अध्ययन गर्दा विगत ५ वर्ष भित्र ८२ घरपरिवारका ३९ जना बालक र ४३ जना बालिका गरी ८२ जना बालबालिकाको १८ बर्ष भन्दा कम उमेरमानै विवाह भएको पाईएको छ । बाल विवाह सम्बन्धी वडागत विवरणको अध्ययन गर्दा क्रमस वडा नं. २, ५, ६ र ११ बाल विवाह मुक्त वडाको रुपमा देखिएको छन् । तथापी यस बारेमा पुन अध्ययन गरेर मात्र यकिन गर्न सकिने अवस्था रहन्छ किन भने कित यी वडाहरूमा बसोबास गर्ने घरपरिवारले बाल विवाह सम्बन्धी विवरण उल्लेख गर्न नचाहेको वा वास्तविक रुपमानै बाल विवाह नभएको हुन सक्छ । उल्लेखित तथ्याङ्कगत विस्त्रित वडागत विवरण तालिका नं. ७५ देखि ७८ साथै चित्र नं. ४२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.७५: व्यक्तिगत घट्ना दर्ता सम्बन्धी वडागत विवरण

व्यक्तिगत घट्ना दर्ता सम्बन्धी विवरण (२०७७ असार मसान्त सम्मको)							
	विवरण						
					बसाई सराईमा सम्लग्न घरपरिवार		
वडा नं.	जन्म	मृत्यू	विवाह	सम्बन्ध बिच्छेद (जोडी)	आएको	गएको	जम्मा
१	४०	७	५	०	२	९	६३
२	४१	९	८	२	८	१०	७८
३	४५	८	३	०	५	८	६९
४	३५	५	३	०	६	९	५८
५	३५	६	२	५	७	८	६३
६	४२	७	६	०	३	५	६३
७	४०	५	५	०	२	७	५९
८	५०	१०	९	१	२	९	८१
९	५०	१३	८	०	५	११	८७
१०	४१	११	९	०	५	१२	७८
११	४१	१२	८	०	२	१५	७८
जम्मा	४६०	९३	६६	८	४७	१०३	७७७

श्रोत: नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ७६: गएको १ वर्ष भित्र मृत्यु हेनेको वडागत सङ्ख्यात्मक विवरण

गएको १ र्ब्ष भित्र मृत्यु हुनेको सङ्ख्या			
वडा नं	**पुरुष**	**महिला**	**जम्मा सङ्ख्या**
१	६	१२	१८
२	२	१	३

३	८	३	११
४	८	५	१३
५	९	३	१२
६	१	२	३
७	३	१३	१६
८	५	५	१०
९	४	१०	१४
१०	५	३	८
११	०	०	०
जम्मा	**५१**	**५७**	**१०८**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ४२: समग्र वैवाहिक अवस्थाका आधारमा वडागत जनसङ्ख्या

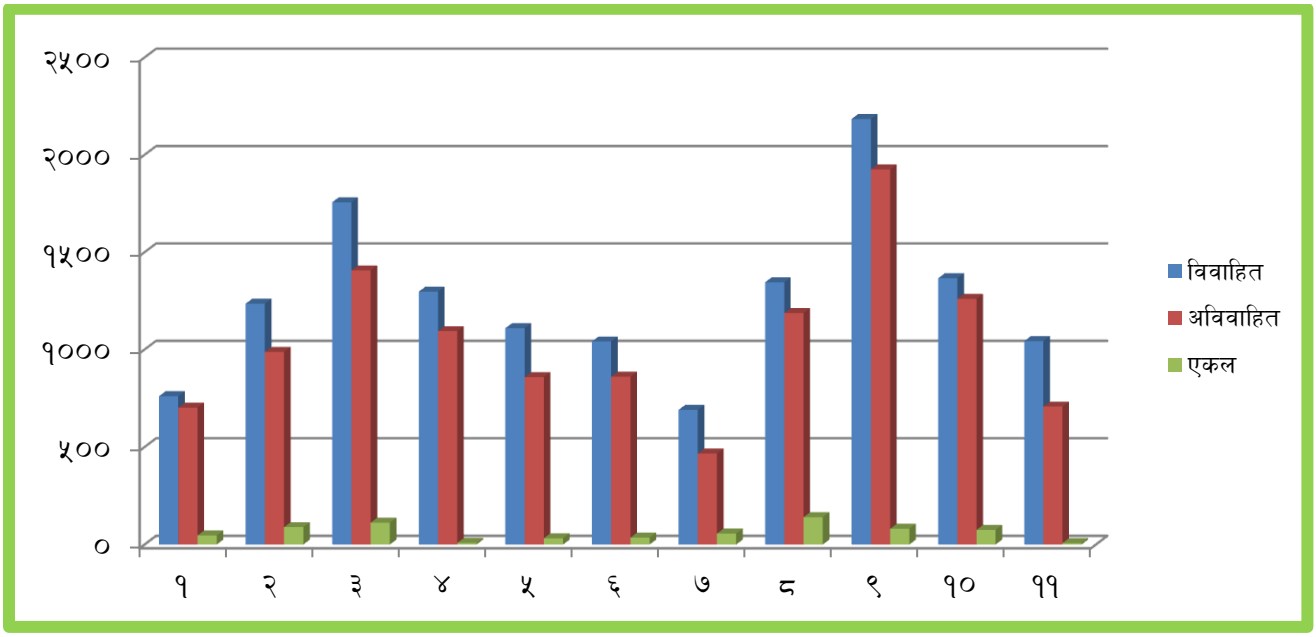

तालिका नं.७७: वैवाहिक स्थितिका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

बैवाहिक स्थितिका आधारमा जनसङ्ख्या बिबरण				
वडा नं	**विवाहित**	**अविवाहित**	**एकल**	**जम्मा जनसङ्ख्या**
१	७६०	७०१	४६	१५०७
२	१२३५	९८७	८९	२३११
३	१७५६	१४०६	११२	३२७४
४	१२९७	१०९४	८	२३९९
५	११०९	८५८	३२	१९९९
६	१०४१	८६०	३५	१९३६
७	६९०	४६६	५६	१२१२

८	१३४५	११८७	१४०	२६७२
९	२१८४	१९२५	८१	४१९०
१०	१३६६	१२६०	७५	२७०१
११	१०४३	७०७	७	१७५७
जम्मा	**१३८२६**	**११४५१**	**६८१**	**२५९५८**
%	**५३.२६**	**४४.११**	**२.६२**	**१००.०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

तालिका नं.७८: बाल विवाह सम्बन्धी विवरण:

बिगत ५ बर्ष भित्र १८ बर्ष मुनिका बालबालिकाको बिवाह भएको आधारमा घरपरिवार तथा बालबालिकाको सङ्ख्यात्मक बिबरण					
वडा नं	**परिवार सङ्ख्या**		**विवाहित सङ्ख्या**		**जम्मा परिवार सङ्ख्या**
	छ	**छैन**	**छोरा**	**छोरी**	
१	२	२८१	१	१	२८३
२	०	४८१	०	०	४८१
३	१	६४०	१	०	६४१
४	९	४७९	८	१	४८८
५	०	४१९	०	०	४१९
६	०	४००	०	०	४००
७	२	२३३	१	१	२३५
८	२१	४८४	१०	११	५०५
९	२६	७७६	१०	१६	८०२
१०	२१	५५६	८	१३	५७७
११	०	३०९	०	०	३०९
जम्मा	**८२**	**५०५८**	**३९**	**४३**	**५१४०**

श्रोत: फुङ्लिङ नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

३.५.२ सामाजिक सुरक्षा भित्र समेटिएको जनसङ्ख्या

सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभुति मानव जीवनको एक प्रमुख आवश्यकता हो र रहन्छ पनि । यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र ६५४ महिला र ५२५ पुरुष गरी कुल ११७९ जेष्ठ नागरिक र ५४७ एकल महिलाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरिरहेका छन् । सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापत यस नगरपालिका भित्र ४ करोड २४ लाख ६२ हजार जेष्ठ नागरिकलाई र १ करोड ६५ लाख ८४ हजार एकल महिलालाई गरी ५ करोड ९० लाख ४६ हजार बितरण गरिएको अवस्था छ । यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र पूर्ण अपाङ्ग महिला ३१ र पुरष २६ गरी जम्मा ५७ जना र आंसिक अपाङ्ग महिला ५२ र पुरुष ८९ गरी १४१ जना समेत १९८ जनाले यस अन्तरगतको कुल रु ४७ लाख ५८ हजार ८ सय भत्ता प्राप्त गरेको अवस्था छ भने दलित बर्ग तर्फ महिला ६९ र पुरुष ४४ समेत गरी ११३ जनाले २८ लाख १२ हजार तथा बाल सुरक्षा अनुदान बाट १४७ बालक र १७३ बालिका गरी कुल ३२० जना बालबालिकाले १४ लाख ३६ हजार प्राप्त गरेका छन् । उपरोक्त विवरण बाट यस नगर भित्र सामाजिक सुरक्षा बापत बार्षिक रुपमा ६ करोड ८० लाख ५२ हजार ८ सया रुपैया आर्थिक सहयोग बितरण हुने गरेको अवस्था देखिएको छ । यस सम्बन्धी विवरण तालिका नं. ७९ र ८० तथा चित्र नं. ४३ र ४४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ७९: सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा समेटिएका जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्ग, दलित तथा बाल सुरक्षामा आवद्धहरूको सङ्ख्यात्मक विवरण

वडा नं.	जेष्ठ नागरिक			एकल महिला	पूर्ण अपांग			आंसिक अपांग			बाल सुरक्षा अनुदानमा सम्लग्न बालबालिका			दलित बर्ग			कुल जम्मा
	महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	बालक	बालिका	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	४१	२७	६८	३४	३	४	७	२	४	६	४	११	१५	५	३	८	१३८
२	७१	५०	१२१	६२	४	१	५	६	८	१४	५५	३९	९४	१७	९	२६	३२२
३	९२	६४	१५६	५६	३	१	४	५	६	११	२०	२८	४८	१५	८	२३	२९८
४	४०	२४	६४	४०	२	२	४	३	५	८	८	७	१५	५	४	९	१४०
५	२२	१५	३७	२३	१	०	१	५	२	७	८	१४	२२	५	२	७	९७
६	४६	४५	९१	३७	५	३	८	३	११	१४	२	३	५	२	३	५	१६०
७	३३	३०	६३	३६	१	१	२	१०	१५	२५	४	४	८	४	१	५	१३९
८	८६	६७	१५३	६८	४	५	९	७	१७	२४	१४	२२	३६	५	३	८	२९८
९	११९	८८	२०७	११०	२	७	९	३	१२	१५	२२	३९	६१	४	२	६	४०८
१०	६१	६७	१२८	६५	३	२	५	४	६	१०	०	०	०	३	४	७	२१५
११	४३	४८	९१	१६	३	०	३	४	३	७	१०	६	१६	४	५	९	१४२
जम्मा	६५४	५२५	११७९	५४७	३१	२६	५७	५२	८९	१४१	१४७	१७३	३२०	६९	४४	११३	२३५७

श्रोत: नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

चित्र नं. ४३: सामाजिक सुरक्षा अन्तरगत आवद्धताको तुलनात्मक वडागत विवरण

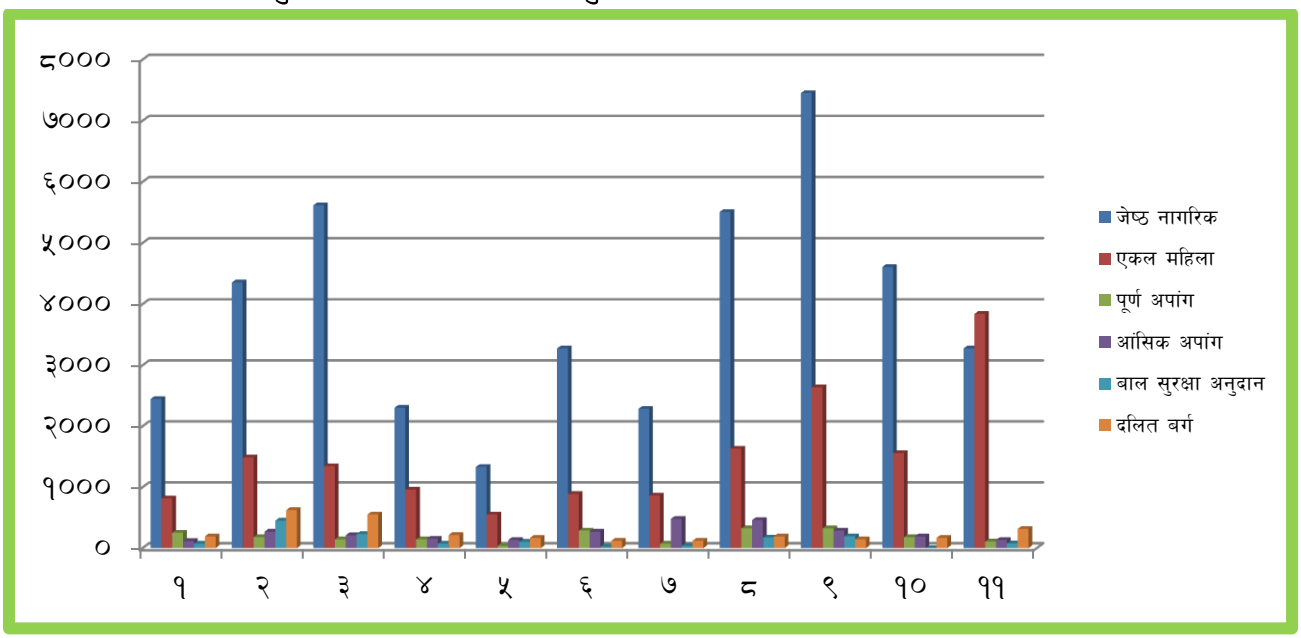

तालिका नं. ८०: सामाजक सुरक्षा अन्तरगत बितरण भएको रकम

वडा नं.	सामाजिक सुरक्षा अन्तरगत उपलब्ध गराईएको रकम रु ह्जारमा						
	जेष्ठ नागरिक	एकल महिला	पूर्ण अपांग	आंसिक अपांग	बाल सुरक्षा अनुदान	दलित बर्ग	जम्मा रु
१	२४४८	८१६	२५२	११५।२	७२	१९२	३८९५।२
२	४३५६	१४८८	१८०	२६८।८	४५१।२	६२४	७३६८
३	५६१६	१३४४	१४४	२११।२	२३०।४	५५२	८०९७६
४	२३०४	९६०	१४४	१५३।६	७२	२१६	३८४९।६
५	१३३२	५५२	३६	१३४	१०५।६	१६८	२३२७।६
६	३२७६	८८८	२८८	२६८।८	२४	१२०	४८६४।८
७	२२८६	८६४	७२	४८०	३८।४	१२०	३८६०।४
८	५५०८	१६३२	३२४	४६०।८	१७२।८	१९२	८२८९।६
९	७४५२	२६४०	३२४	२८८	१९२।८	१४४	११०४०।८
१०	४६०८	१५६०	१८०	१९२	०	१६८	६७०८।०
११	३२७६	३८४०	१०८	१३४।४	७६।८	३१६	७७५१।२
जम्मा	४२४६२	१६५८४	२०५२	२७०६.८	१४३६	२८१२	६८०५२.८

श्रोत: नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

चित्र नं. ४४: सामाजिक सुरक्षा अन्तरगत उपलब्ध गराईएको रकम

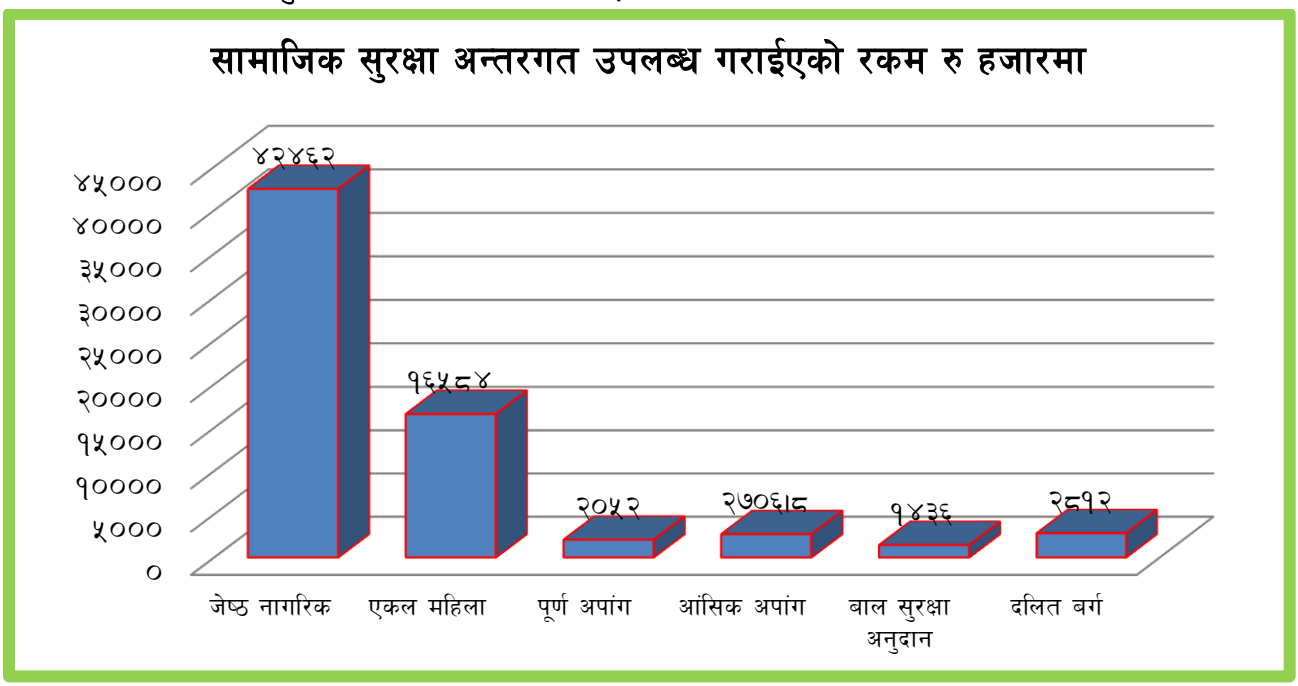

श्रोत: नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

३.६ भौतिक पूर्वाधार र त्यसको अवस्था:

नगरपालिका भित्र निर्माण व्यवस्थापन भएका, भईरहेका तथा हुने आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा सांस्कृतिक भौतिक पूर्वाधारहरूको दिगो उपस्थिति र अवस्था समृद्धि निर्माण र सेवा प्रवाहका प्रमुख आधारहरू हुन । प्रयस नगर प्रोफाइल् निर्माण गर्दा घरपरिवार सर्वेक्षण बाट प्राप्त विवरण बाहिक अन्यलाई खासै समेट्ने गरिएको पाईदैन तर क्षेत्रगत र बिषयगत भौतिक पूर्वाधारको अवस्था पहिचान हुन नसकेको अवस्थामा दिगो विकासका लागि दिगो योजनाको परिकल्पना र कार्यन्वयनमा कठिनाई उत्पन्न हुने भएका कारण फुङ्लिङ नगरपालिकाले संस्थागत तथा स्थालगत सर्वेक्षण समेत गरी प्राप्त बिबबरणलाई सिलसिलेवार रुपमा प्रस्तुत गरेका कारण यस नगरको सर्वाङ्गिण विकासका योजनाको पहिचान, तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहजता आउने विश्वास गरिएको छ ।

३.६.१ फुङ्लिङ नगरपालिकाको कार्यापालिका तथा वडाकार्यालय भवन

स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापित स्थानीय तहहरूबाट जनतालाई नियमित र प्रभावकारी सेवा प्रवाह र विकास निर्माणका कार्यहरू सञ्चालन गर्न श्रोत र साधनयुक्त सुविधा सम्पन्न कार्यालय भवन एक अनिवार्य र अपरिहार्य सर्तहो । स्थानीयबासिलाई स्थानीय सरकारको काम कर्तब्य निर्वाह गर्न कृयाशिल रहेको फुङ्लिङ नगरपालिका संग आफ्नै स्वामित्वको कार्यालय भवन रहेको भएता पनि वर्तमान सेवा प्रवाहको हिसावे अत्यन्तै सानो र साँघुरो समेत रहेका कारण केहि अँस भाडामा लिएर समेत सञ्चालन गरिरहेको अवस्था रहेको साथै वर्तमान अवस्थामा आफ्नै नयाँ कार्यपालिका भवन वडा नं. ७ मा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका कारण निकट भविश्यमा सुविधा सम्पन्न भवन बाट सेवा प्रवाह हुन गईरहेको अवस्था छ । यस नगरपालिकाका जम्मा ११ वटा वडा मध्ये प्राप्त संस्थागत सर्वेक्षण विवरणका आधारमा वडा नं १ को कार्यालय भनव निर्माणधिन अवस्थामा रहेको र निकट भविश्यमा सम्पन्न हुने अवस्था रहेको छ भने वडा नं. ८, ९ र १० को आफ्नै कार्यालय भवन रहेको भएतापनि जिर्ण तथा कच्ची रहेका कारण पुनर निर्माण वा नयाँ निर्माणको आवश्यकता देखिन्छ । वडा नं. ५ को वडाकार्यालय भवन वर्तमान नगरकार्यपालिका भवनमा सञ्चालन गर्न सकिने भए बाट बाँकी वडा कार्यालय भवनकालागि केहिकालागि जग्गाको व्यवस्थापन भएका तथा नभएकाको हकमा जग्गाको व्यवस्थापन गरीनयाँ

निर्माण गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ । वर्तमानमा नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका भवन र वडाकार्यालयहरूको भवनको विवरण तालिका नं.८१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.८१: नगर कार्यपालिका तथा वडा कार्यालय भवनहरूको विवरण

वार्ड नं.	नाम	वर्तमान अवस्था
७	नगर कार्यपालिका भवन	निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको
१	वडा कार्यालय भवन	निर्माणधिन अवस्थामा
२	वडा कार्यालय भवन	भाडामा
३	वडा कार्यालय भवन	भाडामा
४	वडा कार्यालय भवन	भाडामा
५	वडा कार्यालय भवन	वर्तमान नगर कार्यपालिका भवन
६	वडा कार्यालय भवन	भाडामा
७	वडा कार्यालय भवन	भाडामा
८	वडा कार्यफ्रय भवन	रहेको तर स्तरोन्नतीको आवश्यकता रहेको
९	वडा कार्यालय भवन	कच्ची भवन रहेको
१०	वडा कार्यालय भवन	रहेको तर स्तरोन्नतीको आवश्यकता रहेको
११	वडा कार्यालय भवन	भाडामा

श्रोत: नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख,२०७७

३.६.२ सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाः

सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको उपलब्धता स्थानीय सरकरले प्रवाह गर्ने सेवा प्रवाह स्थल व्यवस्थापनकालागि महत्वपूर्ण मानिन्छ । नगरपालिका भित्र रहेका सरकारी तथा सर्वजनिक जग्गाको बिषयमा अध्ययन गर्दा प्राप्त अभिलेखका आधारमा कुल १६१७.८५ रोपनी मात्र जग्गा जमिन रहेको देखिएको छ । यस नगरको स्थलगत अवलोकनलाई आधार मान्दा यो मात्रा अझ धेरै बढ्न सक्ने सम्भावना देखिएकोले यसकालागि वडागत रुपमा यसको थप अध्ययन, खोजी तथा सर्वेक्षण गर्न अनिवार्य रहेको देखिएको छ । वर्तमानमा नगरपालिकाको अभिलेखमा प्राप्त भएको आधारमा सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरण तालिका नं.८२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.८२: नगरपालिका क्षेत्र भित्र उपलब्ध रहेको सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण

सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण				
वडा नं.	जग्गा रहेको स्थान	क्षेत्रफल (रोपनी)	विवरण	कैफियत
३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय वडा नं. ३	५।०		
	फुङ्लिङ खेलमैदान	१६।०		
	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	५।०		
५	हुलाक टोल, वडा नं. ५	०।८	२ कित्ता	
	सृजना टोल, वडा नं. ५	०।४	१ कित्ता	
	तेज भट्टराईको अगाडि सृजना टोल, वडा नं. ५	०।५	२ कित्ता	
६	काउले, वडा नं. ६	९।०	१ कित्ता	
	बिहिबारे टोल जिल्ला प्रशासनको जग्गा, वडा नं. ६	५।०	१ कित्ता	
८	वडा भरी वडा नं. ८	१५००।०		
९	ओखे साविक वडा नं. ६	६२।०		

	खेल मैदान २ वटा	१२।८		६५०० बर्ग.मि
	स्वास्थ्य चौकी १ व्टा	०।६		३०० बर्ग मि.
	सामुदायिक भवन १ व्टा	०।६		३०० बर्ग मि.
११	खोपकेन्द्र २ वटा	०।२		१२० बर्ग मि.
जम्मा		१६१७.८५		

श्रोतः नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

३.६.३ सामुदायिक भवन, सार्वजनिक पाटीपौवा र चौताराः

दिनभर काम गरेर घर फर्कदा होस वा भारी बोकेर जाँदा आउदा थकाई मार्ने र सितल ताप्ने स्थानको रुपमा परम्परादेखिनै परिचित तथा स्थपित पाटी पौवा वा चौताराहरूको महत्व बिशेष गरी पहाडी क्षेत्रमा अहिले पनि उत्तिकै रहेको छ । यति मात्र हैन स्थानीय स्तरमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिनु पर्ने आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सामुदायिक कृयाकलापहरूको व्यवस्थित सञ्चालन व्यवस्थापनकालागि सामुदायिक भवनको त्यतिक महत्व रहेको छ । फुङ्लिङ नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण, २०७७का आधारमा अध्ययन गर्दा नगरपालिका क्षेत्र भित्रवर्तमानमा विभिन्न वडामा सामान्य स्वरुप र पूर्वाधार सहितका २० वटा सामुदायिक भवन र २१ वटा पाटी पौवा तथा चौतार रहेको अवस्था देखिन्छ । यस नगरपालिका भित्र मानिसहरूको मृत्यू पछि दाहसंस्कार सम्पन्न गरी चौतार वा पाटी पौवामा मलामिहरूलाई खाजा खुवाउने र आराम गर्ने प्रवन्धकालागि सञ्चालनमा रहेका केहि पाटी, पौवा र मलामि टहराहरू र चौतारा मर्मत सम्भार र जिर्णोद्धारका पखाईमा रहेको देखिन्छ । यस नगरपालिका भित्र रहेका पाटी, पौवा, चौतरा जस्ता सार्वजनिक महत्वका क्षेत्र तथा स्थानहरूको उचित संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकास गर्न तथा दिगो विकास योजना मार्फत नगर क्षेत्र भित्र आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा सामुदायिक कृयाकलापहरूको सहज सञ्चालन व्यवस्थापनमा सहजता ल्याउने गरी कम्तिमा एक वाड एक सामुदायिक भवन निर्माण व्यवस्थापन गर्नेलक्षका साथ योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने आवशयकता देखिएको छ । नगर भित्र रहेको सामुदायिक भवन साथै पाटी पौवा तथा चौतारा सम्बन्धी विवरण तालिका नं.८३ र ८४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.८३: सामुदायिक भवनहरूको विवरण

वडा नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	कैफियत
३	३.१	नवोदित युवा परिवार समुदायिक भवन माथिल्लो डाडाँगाउ	ढाडाँगाउँ	१ रोपनी जग्गा मध्ये २ कोठे ढुङ्गा, माटो, काठ र टिनको छाना भएको
	३.२	पृथीवेलास सामुदायिक पार्टी भवन मेदिवुङ पाटी डाडाँ	फुङलिङ-३ मेदिवुङ लामोघर	१ रोपनी जग्गाको केही भागमा सामुदायिक भवन पाटी जिर्ण रहेको
४	४.१	संस्कार भवन	गणेश थान	निर्माणधिन
	४.२	तमोर महिला भवन	हुलाक टोल	निर्माणाधिन
५	५.१	पाथिभरा सामुदायिक भवन (सिटी हल)		जिर्ण अवस्थामा रहेको
६	६.१	पाथिभरा क्षेत्र विकासको भवन	सानो पाथिभरा छेउ	ठिकै
	६.२	हिमाली ग्रामिण विकासको भवन	सानो पाथिभरा छेउ	ठिकै
७	७.१	किरातचौक सामुदायिक भवन		निर्माणाधिन अवस्थामा
	७.२	केलाङ भवन		निर्माधिन अवस्थामा
	७.३	नमुना महिलाको भवन	बुढौलीगाउं	

	८.१	देउराली सास्कृतिक यूवा क्लव भवन	वेजम्वु	दर्ता,भवन, जग्गा
	८.२	देउराली आमा समुह	नाम्ले	राम्रो
८	८.३	लालिगुरास जनसाँस्कृतिक परिवार	रमिते	दर्ता,भवन, जग्गा
	९.१	रामेटार सामुदायिक भवन	रामेटार	जग्गा, कच्चि भवन, शौचालय
	९.२	हिले आमा समुह सा. भ.	सुकेटार	जग्गा, शौचालय
	९.३	भण्डारी सामुदायिक भवन	भण्डारी गाँउ	जग्गा, कच्चि भवन
	९.४	सिस्ने सामुदायिक भवन	कुङकुलुङ टोल	जग्गा, भवन
	९.५	ओखे चौर सा. भ.	ओखे चौर	जग्गा, कच्चि भवन
९	९.६	जनजाती सा. भ.	लाम्पोखरी	जग्गा, कच्चि भवन
१०	१०.१	याफे सामुदायिक भवन	याफे	दर्ता, भवन, जग्गा
जम्मा		**२०**		

तालिका नं.८४: पाटी पौवा तथा चौतराहरूको विवरण

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	कैफियत
	१.१	मलामी पाटी	हाङद्रुङ	भएको
१	१.२	मलामी पाटी	सेगुवा	जग्ग भएको
	२.१	सार्की चौतारा	सार्की टोल	भएको
	२.२	बिरबले चौतारा	तारीबुङ	भएको
२	२.३	लहरे गाउँ चौतार	लहरे	भएको
	३.१	भाटेघाट बिश्राम स्थल पाटी भवन भाटे	गुहेंलि	२ रोपनी जग्गा भएको मलामी बिश्राम गर्ने र फर्कर्दा खाजा खाने ब्लक पार्टी भवन रहेको ।
	३.२	बराल गाँउ पाटीडाडाँ पार्टी	मेदिवुङ	पुरानो पार्टी जिर्ण भै सकेको ३ रोपानी जग्गा रहेको वराल वंश प्रतिस्थानले धार्मीक कार्य गर्ने स्थान
	३.३	मसाने घाट पाटी	सिकारी डाँडा मुनी	दोभान वारी समाने घाट विभिन्न जात जातिको समाधि स्थल र्भएको खोला हिउडमा समुदायले चन्दाबाट वनाएको पार्टी जिर्ण साथै खोलाले लानआटेको
	३.४	वृद्धचौतारी तथा वृद्ध पुस्तकालय	घिमीरे गाँउ	मेदिवुङघिमीरृ गाँउ गिरी गाँउ समिप १ रोपनी जग्गा रहेको
	३.५	मदन स्मृती पार्क तथा प्रतिक्षालय	मेदिवुङ	वा.सु.स.मा.वि. मेदिवुङ जननेता मदन भण्डारी ले आधारभुत तह देखि कक्षाँ ९ सम्म अध्ययन गरेको अभिलेख गरेको हुदाँ उक्त बिद्यालयको ४२ रोपनी जग्गा मध्ये २ रोपनी जग्गा भित्र मदान सुवोधिनी प्रतिक्षालय निमार्ण गर्ने ।
	३.६	भीमसेन थान चौतारी तथा प्रतिक्षालय	सिम्ले	फुङलिङ -३ को पालुवा चोक को भिमसेन थान मन्दिर समिप वृद्ध चौतारी रहेको
३	३.७	मसाने घाट मलामी विश्राम पार्टी	सिकारी डाडाँ	२ रोपनी जग्गा मध्ये पहिरो गई ढुङगा माटो

		भवन	मुनी	काठ, टिनको छाना भएको भवन पार्टी धराप अवस्थाममा छ ।
५	५.१	सरस्वती कुण्डमा प्रतिक्षालय	बिरेन्द्र चोक	हाल भएको
	५.२	नाम्दु खोला चौतारा	ठुलो गाउँ	हाल भएको
६	६.१	मलामी खाजा घर	झयाल खानडाँडा	करीब ५०० घरधुरी हालमा प्रयोगमा
	६.२	रमिते चौतारा	बाँझोगरा	हाल २०० घरधुरि
७	७.१	बृद्ध चौतारी	तोक्मेडाँडा	निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको
८	८.१	सेति चौतारा	चारपाटे	करीब ५०० घरधुरिले प्रयोग गरिरहेको
९	९.१	बृद्ध चौतारी	आसाङपाटी	जग्गा नभएको
	९.२	मलामी पाटी	मसाने घाट,भुटाने चौक	२ वटा रहेको
जम्मा		२१		

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

३.६.४ यातायात तथा ढुवानीका साधन पार्क तथा स्टेसनहरूः

आजको आधुनिक दुनियाँमा यातायात तथा ढुवानीका साधनको महत्व दिन प्रतिदिन बढ्दो अवस्थामा छ । विगतमा लामो अवधिको पैदल यात्रा यातायातका साधनको सुगमताको कारण केहि मिनेट वा घण्टामा पुग्न सकिने भएका छन् मात्र हैन हाम्रा दैनिक आवश्यकताका चिज बस्तुहरू मानिस, घोडा, खच्चर लगायतले बोकेर एक स्थान बाट अर्को स्थानमा पुऱ्याउने र यो कार्यकालागि कयौँ घण्टा, दिन वा महना लाग्ने गरेकोमो ढुवानीका साधनको उपलब्धताले केहि मिनट वा घण्टामा परिणत गरिदिएको छ । बिश्व वजार यीने स्थल, जल तथा हवाई साधनका कारण दिन प्रतिदिन नजिक र सुगम बन्दै गएको अवस्था छ । हाम्रो जस्तो करिव ३ भागको २ भाग क्षेत्रफल पहाड र हिमाले ओगटेको यस अवस्थामा यातायात र ढुवानीका साधनको अतिनै महत्व मात्र हैन अपरिहार्य समेत बनेको छ । तर यति महत्वपूर्ण साधनहरूको सुरक्षित आराम स्थल वा सुरक्षास्थलका बारेमा हामिले अहिलेपनि कम भन्दा कम महत्व दिने गरेका छौं । यसै बिषयलाई मध्य नजर गरि यति धेरै ऐतिहासिक महत्वको साथै पर्यटन गन्तब्यको केन्द्रको रुपमा परिचित र स्थापित फुङ्लिङ नगरपालिकाको अवस्थाका बारेमा गरिएको संस्थागत तथा स्थलगत सर्वेक्षणका आधारमा यस नगरपालिकाको वडा नं. ४ मा निर्माणधिन बसपार्क बाहेक अन्य कुनै स्थानमा व्यवस्थित यातायात (बस, मिनिबस, ट्याक्सि, टेम्पो, कार, जिप लगायत)का साधनकालागि व्यवस्थित र सुरक्षित पार्किङ स्थलको व्यवस्था हुन सकेको छैन । वर्तमान विकास क्रम सँगै दिन प्रतिदिन बिस्तार हुँदै गरेका सडक सञ्जाल तथा व्यक्तिगत साथै सार्वजनिक सवारी तथा ढुवानीका साधनको बढ्दो प्रयोग र कृषि उपकरणको माग समेतलाई केन्द्रविन्दुमा राखेर वडागत हिसावले वर्तमान अवस्थामानै नगरपालिका क्षेत्र भित्र ढुवानीका साधन सहितका अन्य साधनको समेत पार्किङ स्थाल क्रमिक रुपले निर्माण व्यवस्थापन गर्न अनिवार्य देखिएको छ । वर्तमान अवस्थामा नगरका भिभिन्न स्थानमा दैनिक र नियमित रुपमा सञ्चालन हुने केहि सवारीका साधनहरूलाई यात्रु चडाउन र ओराल्न तथा केहि समय खडा गरी राख्नकालागि प्रयोगमा आएका सडक किनाराका स्थलहरूलाईनै बस पार्क वा अन्य यातायातका सधन पार्क वा ढुवानीका साधन पर्कको रुपमा परिभाषित गरिने गरेको समेत पाईएको छ । वर्तमानमा नगर क्षेत्र भित्र रहेका यातायात तथा ढुवानीका साधनको पार्किङकालागि निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको फुङलिङ वसपार्क बाहेक साउने पानी हेलिप्याड र सुकेटार समेत गरी जम्मा ३ स्थानलाई यातायात (बसपार्कको) तथा ढुवानीका साधनको पार्किङ स्थलनको रुपमा प्रयोग हुँदै आएको पाईएको छ जसको विवरणतालिका नं.८५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.८५: वर्तमान यातायात र ढुवानीका साधनकालागि पार्किङ स्थलको अवस्थाको विवरण

क.सं.	वार्ड नं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	कैफियत
२	४	फुङलिङ बसपार्क		नगर स्तरीय बस पार्क हाल निमार्णाधिन
३	६	बसपार्क तथा स्टेसन	सुकेटार	जग्गा भएको
जम्मा		**३**		

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

१.६.५ सडक, ढल, नाला तथा पुल पुलेसाहरू

यस नगरपालिकाको आर्थिक समृद्धिको प्रमुख आधार कृषि तथा पर्यटनको विकास भएकाले सडक सञ्जाल नपुगेका टोल तथा बस्तिमा यातायात पूर्वाधारको रुपमा सडक विस्तार गर्ने साथै ग्रामिण स्तरमा रहेका कृषि सडकहरूको स्तरउन्नती गर्दै सवै खाले मौषममा यातायात तथा ढुवानीका साधन सञ्चालन हुन सक्ने बनाउने र वर्तमान माटोका सतह भएका कच्ची सडकलाई न्यूनतम रुपमा ग्रभेल गर्ने साथै ग्राभेल गरिएका सडकलाई क्रमस प्राथमिकताका आधारमा कालो पत्रे गर्ने गरी यस आवधिक नगरपालिका विकास योजनाले सम्बोधन गर्न अनिवार्य देखिएकोछ । फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र विद्यमान सडकको सङ्ख्या र स्तर तथा अवस्थाको बारेमा यसै नगरपालिकाको सडक गुरु योजना तयार भएको अवस्था देखिदैन । आवधिक योजना तयारीका क्रममा गरिएको वडागत अध्ययनका आधारमा उल्लेख गरिए बमोजिम सवै वडामा गरी मेची राजमार्ग अन्तरतग पर्ने कालोपत्रे सडक १९.९ कि.मि., ढलान भएको सडक ३.१ कि.मि., ग्रावेल सडक १८.१ कि.मि., सोलिङ गरिएको सडक ०.७ कि.मि., माटोको सतह भएको कच्ची सडक ४५५.६ कि.मि. तथा पदमार्ग २८.२ कि.मि. गरी आ.व. २०७६/७७ को अन्त सम्ममा (चालु आ.व.मा निर्माण गर्न प्रस्ताव गरिए बाहेक) कुल ५२५.५ कि.मि.सडक सञ्जाल रहेको अवस्था देखिएको छ । यस नगर भित्र कुल सडक मध्ये पदमार्ग बाहेक ८६.६९ % कच्ची वा माटोको सतह भएका कारण बर्सातको समयमा आवागमनमा अत्यन्त कठिनई उत्पन्न हुने गरेको अवस्था देखिन्छ । दिगो सडक व्यवस्थापनकालागि सडकको दुवै किनारामा पानीको सहज निकास हुन अनिवार्य छ । अधिकांस सडक पहाडि भुभागमा रहेका कारण सडकको उपयुक्त किनारामा मात्र नाला निर्माण गर्न आवश्यक रहेको भएता पनि यस अवधिमा पक्की १२.७ र कच्ची १६९ कि.मि. गरी १८१.७ कि.मि. मात्र नाला निर्माण हुन सकेको विवरण प्राप्त हुन सकेको छ । यस नगरपालिकाका कोहि महत्वपूर्ण स्थानमा पक्कि पुल तथा कलभर्टको अनिवार्य आवश्यकता देखिएको भएता पनि हाल सम्म ससाना समेत गरी पक्की पुल ८ वटा (१०२ मिटर), कजवे ३० वटा (१९७ मिटर), काठको कच्ची १ वटा (१७ मिटर), झोलुङ्गे १६ वटा (करिव १९२८ मिटर) गरी कुल ५५ वटा (करिव २२४४ मिटर) पुल, कजवे, सामान्य फड्के, तथा झोलुङ्गे पुलहरू रहेको देखिएको छ । यातायात सञ्जालको दिगो बिकास र व्यवस्थापन सहितका पुल तथा कलभर्ट निर्माण हुन अझै धेरै लगानीको आवश्यकता देखिएको छ । तसर्थ सडक पूर्वाधार सँग सम्बन्धित तालिकामा उल्लेख गरिएको अवस्थालाई गहिरो अध्ययन र बिश्लेषण गरी यस आवधिक नगरपालिका विकास योजना मार्फत प्राथमिकताका आधारहरू समेत निर्क्यौवल गरी कमसेकम बर्षै भरी यातायात र ढुवानीका साधन चल्न सक्ने गरी सडक पूर्वाधार निर्माण गर्न योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा लैजान अनिवार्य देखिएको छ । नगर क्षेत्र भित्र वर्तमानमा रहेको नाला, पुल तथा चालु बर्षमा प्रस्तावित गरिएको समेतका सडक सञ्जालको स्तरगत लम्बाई तालिका नं. ८६ देखि ९१ तथा चित्र नं.४५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ८६:सतह बनोटका आधारमा सडकको लम्बाई

क.सं.	सडक सतह	आ.व. २०७६/७७ सम्म	चालु आ.व. २०७७/७८ (निर्माणका लागि प्रस्ताव गरिएका)	जम्मा	कैफियत
१	कालो पत्रे	**१९.९**	०.०	१९.९	कालोपत्रे सडकको अधिकांस भाग मेची राजर्मागा अन्तरगत बनेको सडकमा पर्दछ
२	ढलान	**३.१**	०.८	३.९	
३	ग्रावेल	**१८.१**	३.१	२१.२	
४	सोलिङ	**०.७**	०.०	०.७	
५	माटो	**४५५.६**	२८.२	४८३.८	
६	पदमार्ग	**२८.२**	४.७	३२.९	
जम्मा		५२५.५	३६.८	५६२.३	

श्रोतः नगरपालिकाको वडा कार्यालय बाट प्राप्त बिबरण, २०७७

चित्र नं.४५: सडकको सतह बनोटको आधारमा लम्बाई बिबरण (कि.मि.)

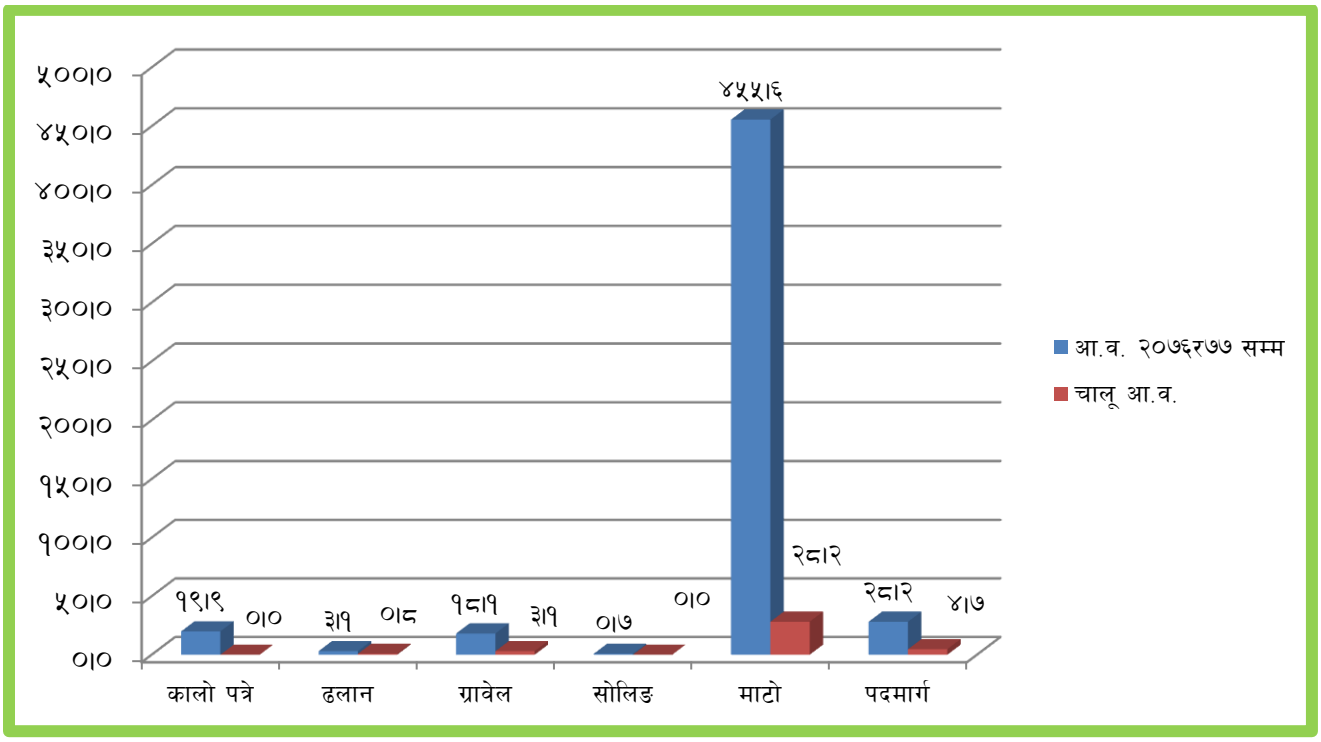

तालिका नं. ८७: सडक सतहका आधारमा लम्बाई (कि.मि.) आ.व. २०७६/७७ सम्म

वडा नं.	सडक सतहका आधारमा लम्बाई (कि.मि.) आ.व. २०७६/७७ सम्म						
	कालो पत्रे	ढलान	ग्रावेल	सोलिङ	माटो	पदमार्ग	जम्मा
१	०।०	०।०	०।७	०।०	२८।७	०।०	२९।४
२	०।९	०।१	०।६	०।०	६।२	१।२	८।९
३	०।५	०।०	७।०	०।०	८३।०	०।०	९०।५
४	१।५	०।६	०।८	०।२	५।०	२५।०	३३।१
५	२।०	१।२	१।५	०।०	०।५	०।५	५।७
६	५।०	०।९	०।०	०।३	३८।०	०।९	४५।१
७	०।०	०।३	०।०	०।०	२१।२	०।०	२१।५
८	१०।०	०।०	०।०	०।०	४०।०	०।०	५०।०
९	०।०	०।०	७।५	०।०	१४३।०	०।६	१५१।१
१०	०।०	०।०	०।०	०।२	३०।०	०।०	३०।२
११	०।०	०।०	०।०	०।०	६०।०	०।०	६०।०
जम्मा	१९.९	३.१	१८.१	०.७	४५५.६	२८.२	५२५.५

श्रोत: नगरपालिकाको वडा कार्यालय बाट प्राप्त बिबरण, २०७७

तालिका नं. ८८: सडक सतहका आधारमा लम्बाई (कि.मि.) आ.व. २०७७/७८ प्रस्तावित

सडक सतहका आधारमा लम्बाई (कि.मि.) आ.व. २०७७/७८ प्रस्तावित						
कालो पत्रे	**ढलान**	**ग्रावेल**	**सोलिङ**	**माटो**	**पदमार्ग**	**जम्मा**
०।०	०।०	१।५	०।०	२।५	०।०	४।०
०।०	०।०	०।३	०।०	३।०	०।९	४।२
०।०	०।३	०।०	०।०	७।०	०।०	७।३
०।०	०।१	०।०	०।०	१।०	०।५	१।६
०।०	०।४	०।०	०।०	०।०	०।३	०।७
०।०	०।०	०।०	०।०	३।०	०।९	३।९
०।०	०।०	०।०	०।०	१।५	२।०	३।५
०।०	०।०	०।०	०।०	४।०	०।०	४।०
०।०	०।०	०।९	०।०	१।५	०।०	२।४
०।०	०।०	०।०	०।०	३।०	०।२	३।२
०।०	०।०	०।४	०।०	१।७	०।०	२।१
०.०	०.८	३.१	०.०	२८.२	४.७	३६.८

श्रोतः नगरपालिकाको वडा कार्यालय बाट प्राप्त बिबरण, २०७७

तालिका नं. ८९: बनोटका आधारमा पुल तथा कलभर्टको सङ्ख्या

बनोटका आधारमा पुल तथा कलभर्टको सङ्ख्या													
वार्ड नं.	आ.व.२०७६/७७ सम्मको						चालु आ.व. २०७७/७८ मा प्रस्तावित						कुल जम्मा
	पक्की	कजवे	कच्ची (काठको)	झोलुङ्गे	अन्य	जम्मा	पक्की	कजवे	कच्ची (काठको)	झोलुङ्गे	अन्य	जम्मा	
१	२	१०	०	१	०	१३	३	१	२	०	०	६	१९
२	१	१०	०	१	०	१२	१	१	०	१	०	३	१५
३	०	३	०	१	०	४	०	०	०	१	०	१	५
४	२	१	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	३
५	१	२	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	३
६	०	४	०	०	०	४	०	०	०	०	०	०	४
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	२	०	२	०	०	०	०	०	०	२
९	०	०	०	२	०	२	०	०	०	१	०	१	३
१०	२	०	०	४	०	६	०	०	०	१	०	१	७
११	०	०	१	५	०	६	१	०	१	०	०	२	८
जम्मा	**८**	**३०**	**१**	**१६**	**०**	**५५**	**५**	**२**	**३**	**४**	**०**	**१४**	**६९**

श्रोतः नगरपालिकाको वडा कार्यालय बाट प्राप्त बिबरण, २०७७

तालिका नं. ९०: बनोटका आधारमा पुल तथा कलभर्टको लम्बाई (मिटर)

बनोटका आधारमा पुल तथा कलभर्टको लम्बाई (मिटर)													
वार्ड नं.	आ.व.२०७६।७७ सम्मको						चालु आ.व. २०७७/७८ मा प्रस्तावित						कुल जम्मा
	पक्की	कजवे	कच्ची (काठको)	झोलुङ्गे	अन्य	जम्मा	पक्की	कजवे	कच्ची (काठको)	झोलुङ्गे	अन्य	जम्मा	
१	२०	६०	०	१२०	०	२००	३०	२०	२०	०	०	७०	२७०
२	१०	६०	०	९०	०	१६०	११	७	०	१२०	०	१३८	२९८
३	०	१८	०	१२०	०	१३८	०	०	०	१२०	०	१२०	२५८
४	१२	७	०	०	०	१९	०	०	०	०	०	०	१९
५	४	१२	०	०	०	१६	०	०	०	०	०	०	१६
६	०	४०	०	०	०	४०	०	०	०	०	०	०	४०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	१८८	०	१८८	०	०	०	०	०	०	१८८
९	०	०	०	१८०	०	१८०	०	०	०	३६२	०	३६२	५४२
१०	५६	०	०	४८०	०	५३६	०	०	०	१२०	०	१२०	६५६
११	०	०	१७	७५०	०	७६७	३५	०	१२	०	०	४७	८१४
जम्मा	**१०२**	**१९७**	**१७**	**१९२८**	**०**	**२२४४**	**७६**	**२७**	**३२**	**७२२**	**०**	**८५७**	**३१०१**

श्रोतः नगरपालिकाको वडा कार्यालय बाट प्राप्त बिबरण, २०७७

तालिका नं. ९१: सतह बनोटका आधारमा ढल तथा नालाको लम्बाई

सतह बनोटका आधारमा ढल तथा नालाको लम्बाई							
वार्ड नं.	ढल तथा नालाको प्रकृति आ.व.२०७६।७७ सम्मको			चालु आ.व. २०७७र७८ मा प्रस्तावित			कुल जम्मा
	पक्की	कच्ची	जम्मा	पक्की	कच्ची	जम्मा	
१	१।०	१२।०	१३।०	०।१	२।०	२।१	१५।१
२	०।२	३।०	३।२	०।०	२।०	२।०	५।२
३	०।०	४५।०	४५।०	१।३	०।०	१।३	४६।३
४	२।८	१।०	३।८	०।२	०।२	०।४	४।२
५	५।५	०।०	५।५	०।०	०।०	०।०	५।५
६	०।२	५।०	५।२	०।१	१।५	१।६	६।८
७	३।०	०।०	३।०	१।५	०।०	१।५	४।५
८	०।०	१०।०	१०।०	०।१	४।०	४।१	१४।१
९	०।०	८०।०	८०।०	०।०	२।५	२।५	८२।५
१०	०।०	१।०	१।०	०।०	०।१	०।१	१।१
११	०।०	१२।०	१२।०	०।०	०।१	०।१	१२।१
जम्मा	**१२.७**	**१६९.०**	**१८१.७**	**३.३**	**१२.४**	**१५.७**	**१९७.४**

श्रोतः नगरपालिकाको वडा कार्यालय बाट प्राप्त बिबरण, २०७७

३.६.६ खेल मैदान तथा खेलाडिहरूको सङ्ख्यात्मक विवरण

शारीरिक शुगठन र स्वास्थ्य रक्षाकालागि विभिन्न प्रकारका खेल एक अनिवार्य आवश्यकता भित्र पर्दछन् । आज बिश्वमा खेलको माध्यम बाट विभिन्न मुलुकहरूले आफ्नो पहिचानमा ब्यापकता ल्याउन र विश्वा सामु आर्थिक गतिविधिको बाटो निर्माण गर्न सकेका कयौं उद्धारण हाम्रो सामु छन् । बिद्यालय स्तरीय खेलमैदानको विकास र व्यवस्थापन बाट बालबालिकाको क्षमताको खाजी गर्न होस वा बिद्यालय उमेरबाट बाहिरिए पछि खेलक्षेत्र बाट मुलुकको छवी उच्च राख्न र आर्थिक समृद्धिमा योगदान गर्न खेलकुदको महत्वपूर्ण योगदान रहन्छ । वर्तमान अवस्थामा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका केहि सामुदायिक र अधिकाङ्स संस्थागत बिद्यालयमा पर्याप्त खेल मैदानको व्यवस्था हुन सकेको देखिदैन भने नगरपालिका तथा जिल्ला स्तरको निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको फुङ्लिङ रङ्गशाला साथै वडा स्तरमा सामान्य रुपमा रहेका समेत गरी जम्मा ११ वट खेलमैदानहरू र ३ वटा कभर्डहल रहेको अवस्था देखिएको छ । यस नगरको दिगो विकास योजना अन्तरगत खेलमैदानहरूको स्तरोन्नती र विकास बाट ब्यवसायिक खेलाडिको उत्पादन र समग्र खेल जगतको उन्नतीकालागि नगरपालिका कृयाशिल हुनु पर्ने अवस्था रहेको छ ।

भविश्यमा ब्यवसायिक खेलाडिको समेत उत्पादन गर्ने उद्देश्यका साथ यस नगर भित्र रहेका खेलाडीहरूको पहिचान गर्ने सिलसिलामा गरिएको अध्ययनका आधारमा वर्तमान अवस्थामा फुटबल तर्फ महिला १४ र पुरुष ३० गरी ४४ जना, ब्याडमिण्टन तर्फ पुरुष मात्र १५ जना, टिटिबल तर्फ ४ महिला र ९ पुरुष गरी १३ जना, भलिबल तर्फ पुरुष मात्र १८ जना, तेक्वान्दो तर्फ महिला ३ र पुरुष ३ गरी ६ जना, एथलेटिक्स तर्फ पुरुष मात्र ४ जना, कराते तर्फ महिला ३ र पुरुष ६ गरी ९ जना तथा बुद्धिचाल तर्फ महिला २ र पुरुष ७ गरी ९ जना समेत कुल महिला २६ तथा पुरुष ९२ गरी जम्मा ११८ जना खेलाडिहरू कृयाशिल रहेको पाईएको छ । नगर भित्र रहेका खेलमैदान तथा कभर्डहलको वर्तमान अवस्था सहितको विवरण तालिका नं.९२ मा उल्लेख गरिएको।

तालिका नं.९२: नगर क्षेत्र भित्र रहेका खेलमैदान र तीनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था
२	२.१	फुङलिङ रङ्गशाला	तारीबुङ	हाल निर्माणाधिन
३	३.१	वडा स्तरीय खेल मैदान	सिम्ले, ढाँडागाउँ	१६ रोपनी जग्गा फुङलिङ न.पा-३ का नाममा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा भएको र हाल ७० मी. लम्बाई ३० मी. चौडाई मात्र सम्याई सामान्य काम चलाउ
	३.२	सिंटेनी , सिकारीडाडाँ, भलिवल खेलमैदान सिटेनी	सिटेनी	२ रोपनी जग्गा गो भलिवल कोट वनाई खेल खेल्दै गरेको
	३.३	सुवर्ण भुमी आँगेदिम साजेवारी खेल मैदान	आँगेदिम	३ रोपनी जग्गा
	३.४	फुङलिङ खेलमैदान पिपलडाडाँ गैरी गाँउ	गैरीगाँउ	२ रोपनी जग्गा क्लवका नाममा रहेको
	३.५	माथिल्लो मेदिवुङ खेल मैदान	मेदिवुङ	३ रोपनी जग्गा मात्र सरकारी भएको
४	४.१	कभर्ड हल	माछा पोखरी	भएको
	४.२	कभर्ड हल	थेवे टोल	भएको
	४.३	कभर्ड हल	वाल मन्दिर टोल	भएको
९	९.१	लाम्पोखरी खेल मैदान	लाम्पोखरी	९ साइज प्याराफिट
	९.२	नन्दमाया खेल मैदान	सैसेल	७ साइज प्याराफिट

१०	१०.१	मिनी स्पोटीङ खेलमैदान	गडीडाँडा	हाल सञ्चालनमा
११	११.१	फावाखोलाखेल मैदान	तेम्बेवा	निर्माणधिन
	११.२	सरस्वति आ.वि.खेल मैदान	कात्तिके	हाल सँचालनमा रहेको
जम्मा		खेलमैदान ११, कभर्डहल ३ गरी १४		

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

३.६.७ पर्यटन पूर्वाधारः

३.६.७.१ सांस्कृतिक तथा धार्मीक स्थलहरूः

फुङ्लिङनगरपालिकामा परापूर्वकालदेखिनै विभिन्न जातजाती तथा धार्मीक समुदायको बसोवास रहेको पाईन्छ । यस नगरपालिका भित्र बसोवास गर्ने विभिन्न समुदायले परम्परादेखिने मानाउँदै आएका चाडबर्प लगायत विभिन्न जातजाती सँग सम्बन्धित मठ मन्दिर, गुम्बा लगायतका धार्मीक स्थलहरूले समेत यस क्षेत्रको पहिचानलाई जोगाईराख्न सफल भएको अवस्था छ । फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्र भित्र वडा नं. १ देखि ११ सम्मको अध्ययन गर्दा मन्दिर ४० वटा देविथान १२ वटा, गुम्बा ४, किरात महिम ३, स्तुपा १ र मण्डली १ गरी कुल ६१ वटा रहेको अवस्था देखिएको छ । उल्लेखित विवरणमा विगत देखिनै ख्याति प्राप्त चण्डेश्वर धाम, मुक्तेश्वर मन्दिर लगायतपर्यटकीय स्थलनको रुपमा प्राचिन कालदेखिनै परिचित पाथीभरा देबीको मन्दिर समेत रहेका कारण एकीकृत गुरुयोजना तर्जुमा र आवश्यक पर्यटन पूर्वाधारहरू निर्माण गरी आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटककालागि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरको पर्यटन क्षेत्रको रुपमा निर्माण विकास गर्न सकिने अवस्था छ । उल्लेखित मन्दिर, देवीथान, गुम्बा लगायतको विस्त्रित विवरण तालिका नं ९३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.९३: नगर क्षेत्र भित्र रहेका धार्मीक स्थलहरूको विवरण

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
१	१.१	शिवालय मन्दिर	सेगुम्बा	मन्दिर हाल निजि
	१.२	शिहँदेबी मन्दिर	लप्सी बोटे टोल	मन्दिर
	१.३	धानपुराहाङ मन्दिर	नाङगे	मन्दिर जग्गा
२	२.१	गुम्बा	देउलिङ्गे	भवन जग्गा
३	३.१	मुक्तेश्वर नाँग मन्दिर	मेदिवुङ, सिटौला गाउँ	६ रापनी जग्गा भएको मुहानमा पानी ट्याङ्की वनाएको फलाम च्यादरको १ वटा ट्रस्ट व्लक भएको नाँग को पुजा स्तम्भ रुवरुप निमार्ण गरिएको
	३.२	पृथीवेलास पाटी डाँडा शिव शंकर मन्दिर	फुङलिङ-३ मेदिवुङ, पाटी डाँडा	१ रोपनी जग्गा भित्र १८३६ मा स्थापना भएका ईटा ढुङ्गाको मन्दिर भित्र शिव शंकर भोलेबाबाको मुर्ति रहेको र पुरानो पार्टी समेत भएको
	३.३	गेहेश्वर शिव मन्दिर मेदिवुङ	वा.सु.सं मा.वि छेउ	१९१६ मा गेहनाथ वराल ले स्थापना गरेको शिव परिवारका मुर्तिहरू भएको पुरानो त्यही स्थानमा इटा वनाई निमार्ण भएको मन्दिर छ पुरानो र जिर्ण
	३.४	शिव मन्दिर	ससस्त्र क्याम्प छेउ	१ रापनी जग्गा दाता वाट निःशुल्क प्राप्त छ (दशनामी समाज बाट निर्मित)
	३.५	विश्व ब्रम्ह रुपी शिला महादेव मन्दिर	भाटे घाट	भाटेघाट जाने मोटर बाटो खुल्ने काममा फेला परका शिला हो । उक्त शिला भेटिएको स्थानमा महादेव शिव मन्दिर निमार्ण तथा भौतिक पुर्वाधार तथा आवश्यक ५ रोपनी जग्गा छ
	३.६	राम वशिस्ट मन्दिर	फुङलिङ -३ क्यानिम्र	श्री राम भगवानको मन्दिर भएको १ वटा ट्रसको ब्लक रहेको सार्वजनिक ट्वाईलेट सामान्य रहेको अस्थाई खानेपानी छ कम्पाउन्ड सामान्य रहेको
४	४.१	हर्कजङ्ग गुठी मन्दिर	जिमिपोखरी कोप्चे	मन्दिर, जग्गा, घेराबारा, पोखरी
	४.२	शिवालय मन्दिर	शिवालय चोक	मन्दिर, जग्गा
	४.३	भिन्तुना मन्दिर	भिन्तुना जौबारी	मन्दिर, जग्गा

	४.४	जलकन्या मन्दिर	कोप्चे सानो धारा	खानेपानी जग्गा मन्दिर, जग्गा नभएको
	४.५	गणेशथान मन्दिर	कोप्चे ठूलो धारा	हर्कजघ गुठीको मन्दिर, जग्गा नभएको
	४.६	शिव मन्दिर	कोप्चे ठूलो धारा	हर्कजघ गुठीको जग्गामा मन्दिर, जग्गा नभएको
	४.७	सरस्वती मन्दिर	भानु जन स्कूल	भानु जन माविको जग्गामा
	४.८	सिंहदेवी मन्दिर	कोठेबारी	सामुदायिक वनको जग्गामा
	४.९	कोठेवारी देवीथान	कोठेबारी	जग्गा भएको
	४.१०	फुङ्लिङ देबीथान	थेवे टोल	जग्गा भएको
	४.११	थेवे चौकी देवीथान	थेवे टोल	जग्गा भएको
	४.१२	बरबोटे देवीथान	एङ्देन टोल	जग्गा भएको
	४.१३	माछा पोखरी देवीथान	माछापोखरी टोल	जग्गा भएको
	४.१४	ओजाहाङ देवीथान	थेवे टोल	जग्गा भएको
	५.१	हनुमान शिब कृष्ण रामजानकी मन्दिर	बिरेन्द्र चोक	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.२	सिहँ देबि मन्दिर	उकाली पानी	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.३	दुर्गा मन्दिर	सिर्जना टोल	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.४	शिवालय मन्दिर	उकाली पानी	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.५	भिम्सेन मन्दिर	बिरेन्द्र चोक	जग्गा, मन्दिर सामान्य
	५.६	कृष्टीथ बत्तिस मण्डली	सिर्जना टोल	भवन
५	५.७	किरात मांहिम		
	६.१	पाथिभरा मन्दिर	पैयाँबोटे	मन्दिर, जग्गा
	६.२	शिवालय मन्दिर गुरुङ गुम्बा भोटे गुम्बा	एयरपोर्ट	मन्दिर, जग्गा, गुम्बा
	६.३	डिमाछोलिङ गुम्बा	गुम्बा डाँडा	भवन निर्माण जग्गा, गुम्बा
	६.४	भोटे गुम्बा	डाँडाबारी	गुम्बा, जग्गा
	६.५	माङहिम किरात	बिहीबारे	जग्गा, भवन
	६.६	महादेब थान	ओखरे	जग्गा
६	६.७	पाथिभरा मन्दिर	बाँझोगरा	जग्गा तथा मन्दिर
	७.१	किरातेश्वर महादेब बौद्ध स्तुपा	तोक्मेडाँडा	मन्दिर, जग्गा, घेराबारा, खानेपानी
	७.२	मुर्ति ढुङ्गा मन्दिर	मुर्ति ढुङ्गा	जग्गा
७	७.३	मुधिम कोक्मा माङहिम	सामुदायिक वन	जग्गा उपलब्ध रहेको
	८.१	शिवालय मन्दिर	मानेढुङगा	जग्गा, मन्दिर
	८.२	चारपाटे ढुङगा मुर्ती निर्माण मन्दिर	चारपाटे	मन्दिर, जग्गा
	८.३	सानो पाथिभरा मन्दिर	पैंयुबोटे	जग्गा
	८.४	किरात कोइच सुनुवार मन्दिर	ल्याङवा	जग्गा
	८.५	सनसरी माई मन्दिर	सल्लेरी	सामान्य अवस्था
८	८.६	महाँदेवस्थान	पैंयुबोटे सुकेटार	जग्गा उपलब्ध रहेको
९	९.१	सिद्धि डाँडा मन्दिर	सिद्धि डाँडा	जग्गा, मन्दिर

	९.२	जगदम्वा कालिका मन्दिर	काकौगाऊँ	मन्दिर, जग्गा
	९.३	पाथिभरा मन्दिर	पाथिभरा डाँडा	मन्दिर, जग्गा
	१०.१	पाथिभरा मन्दिर	पाथिभरा डाँडा	जग्गा मन्दिर
	१०.२	महादेव थान	महादेव थान	हाल भएको
१०	१०.३	सानो पाथिभरा मन्दिर	भ्याकुरे	जग्गा सानो कुटी
	११.१	महादेव थान	सिस्ने	जग्गा मन्दिर
	११.२	पाथिभरा मन्दिर (ठूलो)	फुङ्लिङ नगरपालिका, फक्ताङलुङ र सिरजिंगा गाउँपालिकाको संगम स्थल मा अवस्थित	ऐतिहासिक देवीको मन्दिर (संघीय तथा प्रादेशिक महत्वको धार्मीक स्थलको रुपमा परिचित र स्थापित)
	११.३	थामडाँडा सानो पाथिभरा मन्दिर	थामडाँडा	जग्गा नभएको
	११.४	गुप्तेश्वरी मन्दिर	निकास	जग्गा नभएको
	११.५	भन्ज्याङ पाथिभरा मन्दिर		जग्गा नभएको
	११.६	सिंहदेवी मन्दिर		जग्गा नभएको
	११.७	गुरासे डाँडा सानो पाथिभरा मन्दिर		जग्गा नभएको
११	११.८	चिचिनतेम्बेवा देविथान		जग्गा नभएको
जम्मा		६१		

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

३.६.७.२ पार्क, पोखरी, तालतलैया तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

फुङ्लिङ नगरपालिका भित्र नगरको संस्थागत तथा स्थलगत सर्वेक्षण, २०७७ का आधारमा यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका धार्मीक स्थल बाहेक विभिन्न पार्क थत मनोरञ्जन स्थलहरू रहेको पाईएको छ । यस नगर भित्र रहेका यस्गाता पार्कहरूमा शहीद स्मृति पार्क, रविन्द्र स्मृति पार्क, चारपाटे ढुँगा पर्यटन स्थल, ओखेचौर पार्क, शिवालय र देउराली भित्री सामुदायिक वनको गुप्ते क्षेत्रमा बिश्व शान्ति पार्क लगायतका पार्कहरू रहेको पाईएको छ भने ऐतिहासिक महत्वका पोखरी, सिमसार, गुफा, थुम्का, ढुङ्गा, वनभोज स्थल लगायतका विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरू समेत रहेका छन् । नगरपालिकाले दिगो विकासमा आधारित योजना तर्जुमा गरी एकीकृत पर्यटन विकास गुरुयोजना तयार पारी नीतिगत, योजनागत र बजेट व्यवस्थापन सहितका पर्यटकीय स्थलका रुपमा व्यवस्थित गर्न सके नगरपालिकाको आर्थिक समृद्धि निर्माणमा यथेष्ठ योगदान पुग्ने सम्भावना रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरणहरू तालिका नं. ९४ देखि ९७ सम्ममा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.९४: नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेको मूख्य पार्कहरूको विवरण

क.सं.	पार्कको नाम	ठेगाना	कैफियत
१	शहीद स्मृति पार्क		
२	रविन्द्र स्मृति पार्क		
३	चारपाटे ढुँगा पर्यटन पार्क		
४	ओखेचौर पार्क		
५	बिश्व शान्ति पार्क	शिवालय र देउराली भित्री सामुदायिक वनको गुप्ते क्षेत्रमा	

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ९५: पोखरी तथा ताल तलैया

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
३	३.१	वोभ्कोघारी नागथान पोखरी	फुङलिङ-३, पोखरी गौरी गाँउ	४ रोपनी जग्गामा १४० मीटर वरीपरी ५ फूट गहिरो पोखरी रहेको, ढुङ्गा को पर्खाल लगाएको नागथान पुरानो वाल को मन्दिर स्थापना गरेको
५	५.१	सरस्वती पोखरी	बिरेन्द्र चोक	फुङ्लिङ न.पा.को मुख्य बाजर भित्र अवस्थित पोखरी, सामान्य रुपमा रहेको
७	७.१	किरात चोक पोखरी	मेलडाँडा	पोखरी
८	८.१	बेजम्बु पोखरी	बेजम्बु	जग्गा उपलब्ध रहेको तथा पोखरी जिर्ण रहेको
९	९.१	ओखे चौर ताल	ओखे	निर्माणाधिन
	९.२	सिद्धि डाँडा पोखरी	सिद्धि डाँडा	पोखरी छ
१०	१०.१	छायाँ पोखरी	मयाम	ताल, जग्गा छ
११	११.१	सिस्ने पोखरी	सिस्ने युमाखाम,	ताल, हाल सञ्चालनमा
जम्मा		**८**		

श्रोत: नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ९६: **झर्ना, थुम्का, डाँडा**

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
१	१.१	चुलि ढुङ्गा	निकिजुङ टोल	हाल नभएको
२	२.१	गैरीडाँडा	देउलिङ्गे	हाल नभएको
	२.२	पाथिभरा डाँडा	पाथिभरा डाँडा	डाँडा मात्र हाल
३	३.१	च्यानीपाखा छेउको थुम्का डाँडा	च्यानीपाखा छेउ	हाल हावासाल पार्टी भएको र उक्त ठाँउबाट वडा नं. ३ को ७० % भाग देख्न सकिने
४	४.१	भिन्तुना डाँडा		रमणीय स्थलको रुपमा रहेको
५	५.१	नाँग झर्ना	फुनपा ५	व्यवस्थित नभएको
	५.२	थुम्का तथा डाँडा	फुनपा ५	पहिचान गर्न बाँकी रहेको
६	६.१	छरछरे झर्ना	योवाजोङ	हाल सामान्य
	६.२	छाङखोला झर्ना	बतासे	हाल सामान्य
७	७.१	चिलढुङ्गा भ्यू टावर		जग्गा उपलब्ध रहेको
	७.२	लभडाँडा भ्यू टावर		जग्गा उपलब्ध रहेको
८	८.१	कालिडाँडा	कालिडाँडा	जग्गा उपलब्ध रहेको
	८.२	संसारी डाँडा	सालिम्बे	सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध रहेको
९	९.१	चारपाटे भ्यूटावर	चारपाटे	निर्माणाधिन
	९.२	गुप्ते डाँडा, थुम्का	गुप्ते	निर्माणाधिन
	९.३	संखर्ने बुङकुलुङ गुरुङ सबदाहा गृह	बुङकुलुङ	पैदल यात्री मार्ग
	९.४	कटहरे कामी डाडा	साबिक ४,५	पैदल यात्री मार्ग

	९.५	थुम्मा आसाङपाटी लामपोखरि	साबिक ६,३	पैदल यात्री मार्ग
	९.६	बैदारे गाईगाडे,लामपोखरी सैसले देउराली	साबिक७,८,३,२,१	पैदल यात्री मार्ग
१०	१०.१	चुच्चे ढुङगा	लामाथान चोक	ढुङगा
	१०.२	थवाङ झरना		छालुङ छाँगा
	१०.३	सिस्ने झरना	मयाम	सिस्ने
११	११.१	सोली डाँडा	सोली डाँडा	हाल डाँडामात्र
	११.२	सिकारीस डाँडा	साविक वडा नं. ४	हाल डाँडामात्र रहेको
जम्मा		**२४**		

श्रोत: नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं.९७: पार्क, पिकनिक स्पट, मनोरञ्जन स्थल

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	वर्तमान अवस्था (उपलब्ध जग्गा, भवन लगायत आवश्यक उपकरण समेत)
३	३.१	पाटीघर संङग्रालय		१९१८ मा निर्मित भएको साथै जिर्ण अवस्थामा
	३.२	वा.सु.मा.वि मुनी च्याने पाखा रमिते डाँडा भ्यु टावर		२ रापनी जग्गा सरकारी रहेको र सार्वजनीक रुपमा प्रयोग भईरहेको
४	४.१	सहिद पार्क		सामान्य अवस्थामा रहेको
६	६.१	गुरुङ सँङ्ग्रहालय	गैरी गाउँ	भवन जग्गा
	६.२	किरात याक्थुङ कलाकार मँञ्च	फुलपाती डाँडा	हाल भाडाँमा
७	७.१	शहीद स्मृति पार्क	तोक्मेडाँडा	निमार्णाधिन अवस्थामा रहेको
८	८.१	चारपाटे काली डाँडा पिकनिक स्पट,	काली डाँडा	जग्गा खानेपानी
	८.२	पैंयुबोटे थुम्की सादु डाँडा	पैंयुबोटे	सार्वजनिक जग्ग उपलब्ध रहेको
	८.३	हिटी केदार टोल होमस्टे	हिटी	जग्गा जमिन उपलब्ध रहेको
१०	१०.१	सात मुले	डढेले टोल	पानी उम्लिने
जम्मा		**३१**		

श्रोत: नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

३.६.८ प्रकोपको अवस्था र बिद्यमान पूर्वाधार:

फुङ्लिङ नगरपालिका समग्रमा पहाडी भू-भागमा अवस्थित रहेका कारण अधिकाङ्स क्षेत्र भिरालो अवस्थामा छ । यस नगर क्षेत्र भित्र बाट वा भएर बग्ने अधिकाङ्स खोला तथा खोल्सीहरू समेतका कारण विगत वर्षहरूमा बाढी, पहिरो, असिना, भूकम्प लगायतका विभिन्न प्रकोप बाट बर्षेनि नगरबासीहरू पिडित हुनु परेकोअवस्था रहेको ब्यहोरा माथिनै उल्लेख गरिएको छ । यस नगर भित्र गरिएको नगर प्रोफाइल् निर्माण तथा आवधिक योजना तयारीका समयमा गरिएको संस्थागत तथा स्थलगत सर्वेक्षणका आधारमा प्राप्त विवरण बमोजिम यस नगरका वडा नं. १, २, ८ र ९ का ४९७ घरपरिवार पहिरो र ४० घरपरिवार नदी/खोला कटानको जोखिम रहेको स्थानमा बसोबास गरिरहेको देखिएको छ भने १२० घरपरिवार अति भिरोलो भू-भागमा रहेको कारण सवै प्रकारका प्राकृतिक बिपत्ती भित्र जुनसुकै समयमा पनि पर्न सक्ने सम्भावना रहेको देखिएको छ ।

माथि उल्लेखित घरपरिवारलाई सम्भावित जोखिम बाट बचाउन साथै यस नगर भित्रको महत्वपूण भूमिलाई बाढी पहिरो समेत बाट जोगाउन मूख्य गरी ३९ वटा स्थानमातटबन्धन निर्माण गर्नु पर्ने अवस्था देखिएको छ । उल्लेखित

विवरणलाई आधार मानेर नगरको दिगो विकास योजनाको माध्यम बाट सिंगो नगरपालिकामा प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी पूर्व तयारीको पूर्ण व्यवस्थापन गर्ने साथै आगामि दिनमा सम्भावित बाढी पहिरो समेतको प्रकोप र जोखिम बाट स्थानीयबासिलाई समयमानै जोगाउने गरिका योजना तर्जुमा र विभिन्न खोला किनारामा तटवनधन निर्माण सहितका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याउन अनिवार्य देखिएको छ । वर्तमानमा सूचिकृत भएका तटवनधन निर्माण सँग सम्बन्धी वडागत विवरण तालिका नं.९८ र ९९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ९८: जोखिम युक्त स्थानमा बसोबास गरिरहेको घरपरिवारहरू

जोखिम युक्त स्थानमा बसोबास गरिरहेका घरपरिवारको वडागतसङ्ख्या							
वडा नं.	जोखिम युक्त स्थान	घरधुरी सङ्ख्या					जम्मा
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरालो	अन्य	
१	सेगुम्बा नाङ्गे	१२	४०	०	२०	०	७२
२	देवलिङ्गे हान्द्राङ सल्लाबोटे	१०	०	०	२५	०	३५
८	धुसेनी ल्याङ्वा क्षेत्र	१२५	०	०	७५	०	२००
९	हाङ्देवा पहिरो आसपासको	३५०	०	०	०	०	३५०
जम्मा		४९७	४०	०	१२०	०	६५७

श्रोत: नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ९९: तटवनधन निर्माण गर्नु पर्ने स्थानहरूको विवरण

वार्ड नं.	क.सं.	नाम	ठेगाना (स्थान)	तटवनधनको वर्तमान अवस्था
बाढी, पहिरो नियन्त्रण तथा तटवनध निर्माण				
१	१.१	चिचौर खोल्सा पहिरो	चिचौर खोल्सा	हाल नभएको
	१.२	बाङग्रे खोल्सा पहिरो	बाङग्रे	हाल नभएको
	१.३	खसिनी खोल्सा पहिरो	खसिनी खोल्सा	हाल नभएको
	१.४	थाङने खोल्सा पहिरो	तमोर खोला	हाल नभएको
	१.५	आर्चय चौतारा देखी हिरीया दोभान		हाल नभएको
२	२.१	सल्लाह बोटे देखि खहरे	सल्ला बोटे खहरे	हाल नभएको
	२.२	खसेनि खोल्सा	खसेनि खोल्सा	हाल नभएको
४	४.१	सार्के खोल्सा	फुङलिङ टोल	हाल नभएको
	४.२	खसेनि खोल्सा	फुङलिङ टोल	हाल नभएको
५	५.१	विरेन्द्र चोक देखि सार्के खोल्सा	सल्ला बोटे खहरे	हाल नभएको
	५.२	हल्दार खोल्सा	उकाली पानी	हाल नभएको
	५.३	चिचोरा खोला	रेडक्स छेउ	हाल नभएको
६	६.१	बगरबाही तमोर खोला	बगरबाही	हाल नभएको
	६.२	बिहिबारे खोला नियन्त्रण	बिहिबारे	हाल नभएको
	६.३	डॉडाबारी खोला नियन्त्रण	डॉडाबारी	हाल नभएको
	६.४	रिटेनीङ पर्खाल निर्माण	सुकेटार बसपार्क छेउ सार्वजनिक शौचालय मुनी	हाल नभएको

	७.१	केनीम खोल्सी पहिरो	केनीम खोल्सा	हाल भएको
	७.२	केनीम खोल्सी लहरे ढुङ्गा	लहरे ढुँगा	निर्माणाधिन
७	७.३	केनीम खोल्सी, नोपाल चौर	नेपाल चौर	निर्माणाधिन
	८.१	ल्याङवा खोली पाखा पहिरो हिटी	ल्याङवा	सामान्य तटवनध निर्माण भएको
	८.२	अल्ले भित्ले थाम खर्क	अल्ले	तटवनधन निर्माण नभएको
	८.३	मेहेले चिहानडाँडा	मेहेले	तटवनधन निर्माण नभएको
८	८.४	बोझे मा.वि. मास्तिर	बोझे	तटवनधन निर्माण नभएको
	९.१	हाङदेवा पहिरो	भोटे गाउँ देखि वुढिदह मसाने	अलि तटवनधन
९	९.२	चिनिया पहिरो	सहिसले देखि हिरेवा दोभान	सामान्य तटवनधन
	१०.१	कुदुवा खोला भाङे पहिरो	काकौ गाउँ	हाल तटवनधन
	१०.२	वरबोटे चन्दा बारी पहिरो	फुरुम्बु	हाल केही नभएको
	१०.३	पखेरे पहिरो नियन्त्रण	सिकुटार	हाल केही नभएको
१०	१०.४	मुस्कानचौक मित्ललुङ		हाल केही नभएको
	११.१	काप्ला सिहँ सुर्के पहिरो	निकास	हाल भएको
	११.२	गहिरी गाउँ पहिरो	निकास	हाल भएको
	११.३	खगेन्द्र पहिरो	ठुलो खर्क	हाल भएको
	११.४	बरबोटे घरछेउ पहिरो	बरबोटे	हाल भएको
	११.५	पन्छुवा खोला पहिरो		हाल केही नभएको
	११.६	सरस्वति आ.वि. खेल मैदान पहिरो	कात्तिके	हाल केही नभएको
	११.७	फावाखोला खेल मैदान छेउको पहिरो	तेमवेवा	हाल केही नभएको
	११.८	देशमायाँ राई घरछेउ पहिरो	युमाखाम	हाल केही नभएको
	११.९	आदर्श आ.वि. छेउ	सिम्बु	हाल केही नभएको
११	११.१०	देविथान छेउ पहिरो	तेम्बेवा	हाल केही नभएको
जम्मा		३९		

श्रोतः नगर प्रोफाइल् तथा आवधिक नगरपालिका विकास योजना सर्वेक्षण, २०७७

३.७ विभिन्न समिति तथा, टोल विकास संस्थासमेतका सामाजिक संघसंस्थाहरू र तीनमा आवद्ध जनसङ्ख्या

नगरपालिकाको समग्र विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा स्थानीय स्तरमा रहेका सामाजिक संघ संस्थाको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यस नगर भित्र स्थापित भई नगरपालिकाका विभिन्न विकास निर्माण र सेवा प्रवाह सँग सम्बन्धित कार्यमा सहयोग गरिरहेको संघ संस्था मध्ये ५१ वटा सामुदायिक संस्था, ३४ वटा वन समुह, ३३ वटा परंपरागत समुह, ५२ वटा आमा समुह, ५ वटा नागरिक सचेतना केन्द्र साथै ४६ वटा टोल विकास संस्थाहरू कुल २२१ वटा सामाजिक संघ संस्था र साथै जिल्ला स्तरमा जिल्ला खेलकुद विकास समति समेत गरी जम्मा २२२ वटा संघ संस्थाहरू प्रत्यक्ष रुपमा कृयाशिल रहेको अवस्था देखिएको छ । वर्तमान नगरपालिकाहरू स्थानीय सरकारको रुपमा कृयासिल रहिरहेको यस अवस्थामा स्थानीय विकास निर्माण तथा स्थानीय सामाजिक सचेतना, सशक्तिकरण र क्षमता विकासका क्षेत्रमा स्थानीय टोल तथा बस्तीको साथी वा साझेदार र सहयोगिको रुपमा टोल विकास संस्थाहरू लगायत सामाजिक रुपमा कृयाशिल सवै प्रकारका संघ संस्थाको भुमिका थप प्रभावकारी बनाउन अनिवार्य देखिएको छ । यस नगर भित्र रहेका विभिन्न संघ संस्था सहित टोल

विकास संस्थाहरू र खेल क्षेत्रमा आवद्ध खेलाडिहरूको नामावली सहितको विवरण तालिका नं.१०० देखि १०३ र चित्र नं. ४६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१००: सामुदायमा आधारित सामुदायिक संघ संस्था सम्बन्धी सङ्ख्यात्मक विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र वडागत रुपमा रहेका सामुदायमा आधारित सामुदायिक संघ संस्था सम्बन्धी सङ्ख्यात्मक विवरण							
वडा नं.	सामुदायिक संस्था	वन समुह	परम्परागत समुह	आमा समुह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल विकास संस्था	जम्मा
१	६	२	३	५	१	५	२२
२	५	३	२	५		४	१९
३	३	२	५	६		४	२०
४	४	४	३	५		३	१९
५	६	३	२	५		५	२१
६	७	४	३	४		३	२१
७	५	३	२	४	१	४	१९
८	४	३	३	५		५	२०
९	३	४	४	४	१	४	२०
१०	४	२	२	५	१	५	१९
११	४	४	४	४	१	४	२१
जम्मा	**५१**	**३४**	**३३**	**५२**	**५**	**४६**	**२२१**

श्रोत: नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं. १०१: नागरिक सचेतना केन्द्रमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य सङ्ख्या र लगानिको अवस्था

नागरिक सचेतना केन्द्रमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य सङ्ख्या र लगानिको अवस्था										
क.सं.	नागरिक सचेतना केन्द्र	समुहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य सङ्ख्या							लगानी रु	लगानीको उद्देश्य
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य	जम्मा		
१	दोखु	१७	८	२५	५	२०	०	२५	४०००००००	आय आर्जन
२	फुङ्लिङ	१४	१३	२७	१०	१७	०	२७	४०००००००	आय आर्जन
३	हाङ्देवा	२२	५	२७	१०	१७	०	२७	४०००००००	आय आर्जन
४	फुरुम्बो	१६	११	२७	११	१६	०	२७	४०००००००	आय आर्जन
५	फावाखोला	१५	१०	२५	७	१८	०	२५	४०००००००	आय आर्जन
जम्मा		**८४**	**४७**	**१३१**	**४३**	**८८**	**०**	**१३१**	**२००००००००**	

श्रोत: नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं.१०२ : नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका खेलाडिहरूको आवद्धताका आधारमा सङ्ख्यात्मक विवरण

क.सं.	खेलको नाम	जम्मा खेलाडि सङ्ख्या	पुरुष खेलाडी	महिला खेलाडी
१	फुटबल	४४	३०	१४
२	ब्याडमिण्टन	१५	१५	०

३	टिटिबल	१३	९	४
४	भलिबल	१८	१८	०
५	तेक्वान्दो	६	३	३
६	एथलेटिक्स	४	४	०
७	कराते	९	६	३
८	बुद्धिचाल	९	७	२
जम्मा		**११८**	**९२**	**२६**

श्रोत: नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

चित्र नं.४६: नगर क्षेत्र भित्र रहेका खेलाडिहरूको सङ्ख्या

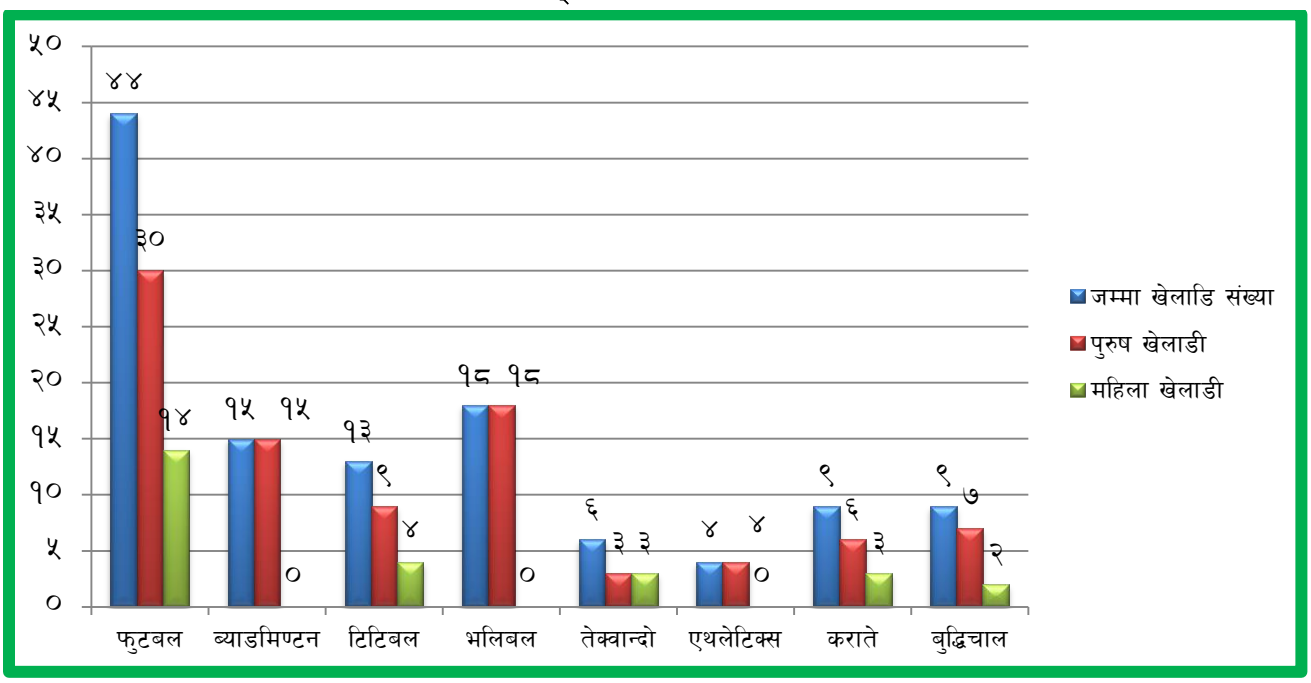

तालिका नं. १०३: नगरपालिकामा सूचिकृत भएका खेलाडी हरूको विवरण

क.सं.	खेलाडिको नाम	लिंग	खेलको नाम	कैफियत
१	प्रज्वल नेयोङहाङ	पुरुष	फुटबल	
२	बिपुल दाहाल	पुरुष	फुटबल	
३	खेम बहादुर गुरुङ	पुरुष	फुटबल	
४	आमोस मगर	पुरुष	फुटबल	
५	मन्जीत येङदेन	पुरुष	फुटबल	
६	दिपक पतङ्वा	पुरुष	फुटबल	
७	अर्जुन सांवा	पुरुष	फुटबल	
८	युवराज लाबुङ	पुरुष	फुटबल	
९	सन्तान मादेन	पुरुष	फुटबल	

१०	दखन पतङ्वा	पुरुष	फुटबल	
११	आकास पतङ्वा	पुरुष	फुटबल	
१२	अशोक थेवे	पुरुष	फुटबल	
१३	एनिल राई	पुरुष	फुटबल	
१४	प्रविन राई	पुरुष	फुटबल	
१५	कर्ण काङवाङ	पुरुष	फुटबल	
१६	सन्तोष काङवाङ	पुरुष	फुटबल	
१७	कमल सुनुवार	पुरुष	फुटबल	
१८	दिनेश लिम्बु	पुरुष	फुटबल	
१९	सविन बिष्ट	पुरुष	फुटबल	
२०	योगेन लिम्बु	पुरुष	फुटबल	
२१	सागर लिम्बु	पुरुष	फुटबल	
२२	सन्तोष लिम्बु	पुरुष	फुटबल	
२३	युवराज बिष्ट	पुरुष	फुटबल	
२४	श्याम लाबुङ	पुरुष	फुटबल	
२५	प्रफुल गुरुङ	पुरुष	फुटबल	
२६	निवन गुरुङ	पुरुष	फुटबल	
२७	अनुप खुदाङ	पुरुष	फुटबल	
२८	राजन मादेन	पुरुष	फुटबल	
२९	सन्दिप लङ्वा	पुरुष	फुटबल	
३०	आशिप मादेन	पुरुष	फुटबल	
३१	सन्जिता बिष्ट	महिला	फुटबल	
३२	सुविना लिम्बु	महिला	फुटबल	
३३	झारु गौतम	महिला	फुटबल	
३४	अनुशा थेवे	महिला	फुटबल	
३५	आकृति थेवे	महिला	फुटबल	
३६	आन्जुम लिम्बु	महिला	फुटबल	
३७	पवित्रा लिम्बु	महिला	फुटबल	
३८	छाम्बु गुरुङ	महिला	फुटबल	
३९	निशा मादेन	महिला	फुटबल	
४०	मनिता गुरुङ	महिला	फुटबल	
४१	दिपिका ओझा	महिला	फुटबल	
४२	चेतना लिम्बु	महिला	फुटबल	
४३	रिया लिम्बु	महिला	फुटबल	
४४	पञ्च कुमारी लिम्बु	महिला	फुटबल	
४५	बसन्त गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
४६	मन कुमार लिम्बु	पुरुष	ब्याडमिण्टन	

४७	सोजित श्रेष्ठ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
४८	मनोज गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
४९	सन्तोष लिम्बु	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५०	राकेश लिम्बु	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५१	शिवकुमार लिम्बु	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५२	सन्तोष गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५३	सुनिल गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५४	दिपेन गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५५	मिलन गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५६	निकेश गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५७	प्रेम मावो	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५८	सञ्जय गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
५९	तारामान गुरुङ	पुरुष	ब्याडमिण्टन	
६०	बिपुल दाहाल	पुरुष	टिटिबल	
६१	लाक्पा शेर्पा	पुरुष	टिटिबल	
६२	जेम्स नेपाली	पुरुष	टिटिबल	
६३	आकाश नेपाली	पुरुष	टिटिबल	
६४	हाङहाङ पतङ्वा	पुरुष	टिटिबल	
६५	सुमन लिम्बु	पुरुष	टिटिबल	
६६	सुवर्ण मादेन	पुरुष	टिटिबल	
६७	विजय पौडेल	पुरुष	टिटिबल	
६८	निकश घिमिरे	पुरुष	टिटिबल	
६९	अनिसा लिम्बु	महिला	टिटिबल	
७०	रेविका लिम्बु	महिला	टिटिबल	
७१	बिनिता तामाङ	महिला	टिटिबल	
७२	महिमा लिम्बु	महिला	टिटिबल	
७३	टंक बस्नेत	पुरुष	भलिबल	
७४	हाङनारायण लिम्बु	पुरुष	भलिबल	
७५	दिनेश थापा	पुरुष	भलिबल	
७६	पवन गुरुङ	पुरुष	भलिबल	
७७	अविशेक भट्टराई	पुरुष	भलिबल	
७८	निश्चल भट्टराई	पुरुष	भलिबल	
७९	लछुमण गुरुङ	पुरुष	भलिबल	
८०	जिवन तिवारी	पुरुष	भलिबल	
८१	किरण गुरुङ	पुरुष	भलिबल	
८२	मन कुमार मादेन	पुरुष	भलिबल	
८३	भवानी भट्टराई	पुरुष	भलिबल	

८४	विज्ञान गुरुङ	पुरुष	भलिबल	
८५	रविन गुरुङ	पुरुष	भलिबल	
८६	अनिस सावादिन	पुरुष	भलिबल	
८७	रतन लिम्बु	पुरुष	भलिबल	
८८	सुरेन लिम्बु	पुरुष	भलिबल	
८९	सुदिप भट्टराई	पुरुष	भलिबल	
९०	सुनिल लिम्बु	पुरुष	भलिबल	
९१	सनम शेर्पा	पुरुष	तेक्वान्दो	
९२	दिपिका ओझा	महिला	तेक्वान्दो	
९३	सुनिता गुरुङ	महिला	तेक्वान्दो	
९४	आर्जु खड्का	पुरुष	तेक्वान्दो	
९५	समना भट्टराई	महिला	तेक्वान्दो	
९६	मिङमा शेर्पा	पुरुष	तेक्वान्दो	
९७	पिताम्बर लिम्बु	पुरुष	एथलेटिक्स	
९८	इनद्र पौडेल	पुरुष	एथलेटिक्स	
९९	अञ्चल नाल्बो	पुरुष	एथलेटिक्स	
१००	आकाश लिम्बु	पुरुष	एथलेटिक्स	
१०१	साईन लिम्बु	पुरुष	कराते	
१०२	राजन लिम्बु	पुरुष	कराते	
१०३	दिपेन लिम्बु	पुरुष	कराते	
१०४	दिपेश लिम्बु	पुरुष	कराते	
१०५	दिपेश बराल	पुरुष	कराते	
१०६	युवराज केसी	पुरुष	कराते	
१०७	रिमा लिम्बु	महिला	कराते	
१०८	अम्बिका लिम्बु	महिला	कराते	
१०९	अस्मिता लिम्बु	महिला	कराते	
११०	हरी गुरङ	पुरुष	बुद्धिचाल	
१११	सन्तोष पतङ्वा	पुरुष	बुद्धिचाल	
११२	राजकुमार गुरुङ	पुरुष	बुद्धिचाल	
११३	चन्द्र दास गुरुङ	पुरुष	बुद्धिचाल	
११४	रुपा गुरुङ	महिला	बुद्धिचाल	
११५	चन्द्र कुमार मादेन	पुरुष	बुद्धिचाल	
११६	गणेश सेनेहाङ	पुरुष	बुद्धिचाल	
११७	जीवन कुमार मादेन	पुरुष	बुद्धिचाल	
११८	रिस्ता गुरुङ	महिला	बुद्धिचाल	

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

३.८ बैंक तथा बत्तीय संस्था साथै सहकारीहरूको विवरण

आर्थिक समृद्धि निर्माणमा उत्पादनमुलक उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय साथै मानवको दैनिकी सँग प्रत्यक्ष जोडिएको तथा सरोकार राख्ने बैंक बित्तीय संस्था साथै सहकारीहरूको उपस्थिति एक अनिवार्य सर्त हो । यस नगरपालिका भित्र स्थापित भई सञ्चालनमा रहेका यस प्रकारका सस्थाको उपस्थितिका बारेमा अध्ययन गर्दा बाणिज्य बैंक १० वटा विकास बैंक १ वटा, लघुबित्त संस्था ३ वटा, इन्स्योरेन्स कम्पनी ३ वटा, बचत तथा ऋण सहकारी संस्था १२ वटा, कृषि सहकारी संस्था २३ वटा, बहुद्देशीय सहकारी संस्था २ वटा, दुध उत्पादक सहकारी संस्था २ वटा, महिला सहकारी संस्था १ वटा, पयर्टन सहकारी संस्था १ वटा, सामुदायिक बहुमुखि सहकारी संस्था १ वटा, जलविद्युत सहकारी संस्था ३ वटा गरी कुल सहकारी सङ्ख्या ४५ सहेत बैंक बित्तीय संस्था र सहकारीहरूको उपस्थिति ६२ रहेको छ भने सहकारी सस्था सँग आवद्ध रहेको २ वटा जिल्ला सहकारी संघ समेत यसै नगरपालिका भित्र अवस्थित रहि कृयाशिल रहेका छन् । उल्लेखित विवरणका आधारमा भन्ने हो भने बैंक तथा बित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति सन्तोस जनक रहेको भएता पनि अधिक सङ्ख्यामा यी संस्थाहरू वडा नं. ३, ४, ५ र ७ मा अधिक रहेको पाईएको छ भने वडा नं. १ मा एक वटा पनि नरहेको अवस्था रहेको छ ।नेपाल सरकारका घोसित नीति तथा आर्थिक विकास र समृद्धिको मुल कडिको रुपमा सवै व्यक्ति र घरपरिवारले बैंकिङ पहुँचमा आवद्ध हुन अनिवार्य छ । यस बिषयका आधारमा अध्ययन गर्दा यस नगरका कुल घरपरिवार मध्ये १६४१ (३१.९३ %) को कुनै पनि बैंक बित्तीय संस्था (सहकारी संस्था बाहेक) मा खाता नभएको अवस्था देखिएको छ । यस अध्ययनका आधारमा नगरपालिकाले सवै नगरबासीलाई बैंकिङ पहुँच भित्र ल्याउन उपस्थित बैंक बित्तीय संस्था समेतको साझेदारीमा न्यूनतम एक परिवार एक बैंक खाता हुनै पर्ने व्यवस्थापनकालागि रणनीतिक रुपमा अभियान गर्त कार्य गर्न आवश्यक देखिएको छ । उपरोक्त तथ्याङ्कको विस्त्रित विवरण तालिका नं.१०४ र १०५ साथै चित्र नं. ४७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१०४: नगरभित्र सञ्चालनमा रहेको बैंक तथा बत्तीय संस्था साथै सहकारीहरूको विवरण

बैंक तथा बित्तीय संस्था र सहकारीहरुको विवरण					
क.सं.	**बैंक तथा बित्तीय संस्था र सहकारीहरुको नाम**	**वडा नं.**	**बार्षिक कारोवार रु (हजारमा)**	**लगानी रु (हजारमा)**	**लगानीको मुख्य क्षेत्र**
क. बैंक तथा बित्तीय संस्था					
१	एन.आई.सि.एसिया बैंक लिमिटेड	४			
२	सेन्चुरी बैंक लिमिटेड	४			
३	एस.वि.आइ बैंक लिमिटेड	४			
४	एन.एम.बि. बैंक लिमिटेट	५			
५	ग्लोवल आइ.एम.ई. बैंक लिमिटेट	५			
६	गण्डकी विकास बैंक लिमिटेट	५			
७	सिद्धार्थ बैंक लिमिटेट	५			
८	माछापुच्छे बैंक लिमिटेट	५			
९	लक्ष्मी बैंक लिमिटेड	५			
१०	नेपाल बैंक लिमिटेड	५			
११	सानिमा बैंक लिमिटेड	५			
ख. लघू बित्त संस्था					
१	स्वदेशी लघुबित्त बित्तीय संस्था				

२	नेरुडे लघुबित्त बित्तीय संस्था	५			
३	निर्धन उत्थान लघुबित्त बित्तीय संस्था	५			
ग. इन्स्योरेन्स कम्पनी					
१	आइ एम इ लाईफ इन्स्योरेन्स				
२	शिखर इन्स्योरेन्स	४			१७
घ. सहकारी संस्था					
घ.१ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था					
१.१	राष्ट्रसेवक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४	४४१५४५१।०		
१.२	नागरिक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४			
१.३	चेलिमाईती बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४			
१.४	पञ्चकन्या बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	४			
१.५	शुभलाभ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.६	शिक्षक हित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५	५५११७३५।०		
१.७	लक्ष्मी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.८	सल्लेरी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.९	सहयात्री बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	५			
१.१०	शिलाजित बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	७			
१.११	आसाङपाटी महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	९			
१.१२	चुच्चे ढुङ्गा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	१०			१२
घ.२: कृषि सहकारी संस्था					
२.१	सूर्योदय कृषि सहकारी संस्था लि.	२			
२.२	याङलिजुङ कृषि सहकारी संस्था लि.	२	१०६५४८५।०		
२.३	कञ्चनजङ्घा कृषि सहकारी संस्था लि.	३	३८२१४८२।०		
२.४	फुङ्लिङ कृषि सहकारी संस्था लि.	३			
२.५	मेदिबुङ उन्नत पशुपालन र कृषि सहकारी संस्था लि.	३			
२.६	जनमुखि सरोकार कृषि सहकारी संस्था लि.	४			
२.७	तमोर महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	४			
२.८	युवा कल्याणकारी कृषि सहकारी संस्था लि.	४			
२.९	पहाडी अलैची कृषि सहकारी संस्था लि.	४	२८२६०००।०		
२.१०	न्यू कञ्चनजङ्घा कृषि सहकारी संस्था लि.	५	२५५४७२।०		
२.११	फक्ताङलुङ कृषि सहकारी संस्थ लि.	५			
२.१२	श्रमिक कृषि सहकारी संस्था लि.	५			

२.१३	हिमाली ग्रामिण कृषि सहकारी संस्था लि.	६			
२.१४	नमुना महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	७			
२.१५	मेवा ल्याङ्वा कृषि सहकारी संस्था लि.	७	१३७४८७२।०		
२.१६	उज्यालो सामुदायिक कृषि सहकारी संस्था लि.	७			
२.१७	पाथिभरा कृषि सहकारी संस्था लि.	८	५१५०००।०		
२.१८	पाथिभरा चिया उत्पादन सहकारी संस्था लि.	९			
२.१९	हाङ्देवा कृषि सहकारी संस्था लि.	९			
२.२०	मध्य पहाडी अलैची कृषि सहकारी संस्था लि.	९			
२.२१	पाथिभरा महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	१०			
२.२२	फावाखोला महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	११			
२.२३	नोवेल कृषि सहकारी संस्था लि.	११			२३
घ.३ बहूद्देशीय सहित अन्य सहकारी संस्था					
३.१	आधारशिला बहुद्देशीय सहकारी संस्था लि.	४	६७६०००।०		
३.२	सदाबहार दुध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	४			
३.३	कञ्चनजङ्घा सामुदायिक बहुमुखी सहकारी संस्था लि.	४	११४३७२२७४।०		
३.४	पूर्वेली पर्यटन सहकारी संस्था लि.	५			
३.५	कामुधेनु दुध उत्पादन सहकारी संस्था लि.	५	९१११९००।०		
३.६	ताप्लेजुङ बहुद्देशीय सहकारी संस्था लि.	५	१६८७४९९२०।०		
३.७	हिमाली महिला सहकारी संस्था लि.	९			७
घ.४ जलविद्युत सहकारी संस्था					
४.१	चिमाल जलविद्युत सहकारी संस्था लि.	४			
४.२	मध्य फावाखोला जलविद्युत सहकारी संस्था लि.	५	१७००००००।०		
४.३	याफ्रे मैवाखोला विद्युत सहकारी संस्था लि.	९			३
घ.५ जिल्ला सहकारी संघ					
५.१	बचत तथा ऋण जिल्ला सहकारी संघ लि.	५			
५.२	जिल्ला सहकारी संघ लि.	५	२७०६८४३।०		२
कुल जम्मा			**३१७१०२४३४।०**		

श्रोतः नगरपालिका संस्थागत सर्वेक्षण तथा नगरकार्यपालिका अभिलेख, २०७७

तालिका नं. १०५: परिवारका सदस्यका नाममा बैंक खाता भए नभएको आधारमा घरपरिवार विवरण (सहकारी बाहेक)

वडा नं	छ	छैन	थाहा छैन	जम्मा परिवार सङ्ख्या
१	१४४	१३९	०	२८३
२	२९९	११६	६६	४८१
३	४०५	१७०	६६	६४१

४	४४५	४२	१	४८८
५	३८०	३९	०	४१९
६	२५६	१३५	९	४००
७	२१०	२५	०	२३५
८	३१२	१९३	०	५०५
९	३४६	३७६	८०	८०२
१०	३२५	२५२	०	५७७
११	१५५	१५४		३०९
जम्मा	**३२७७**	**१६४१**	**२२२**	**५१४०**
%	**६३.७५**	**३१.९३**	**४.३२**	**१००.०**

श्रोतः नगरपालिका घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७७

चित्र नं. ४७: परिवारका सदस्यका नाममा बैंक खाता भए नभएको आधारमा घरपरिवार (सहकारी बाहेक)

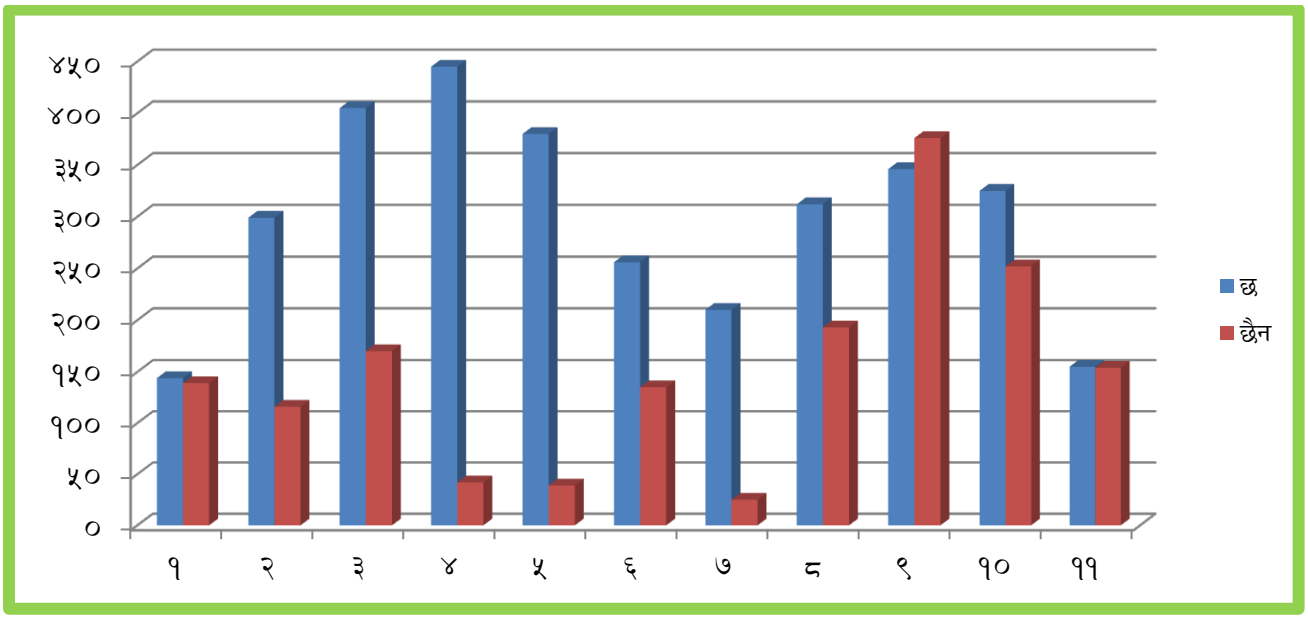

३.९ सुरक्षा सञ्जाल र वर्तमान अवस्था

फुङ्लिङ नगरपालिका क्षेत्रमा घट्न सक्ने सामाजिक अपराध लगायतका सुरक्षा सँग सम्बन्धित सम्भावनालई ध्यानमा राखेर सुरक्षा सम्यन्त्रलाई विषेश सतर्क राख्न सुरक्षा सञ्जालको व्यवस्था गरिएको देखिन्छ । हाल यस क्षेत्रमा सशस्त्र प्रहरी क्याम्प, जिल्ला प्रहरी कार्यालय सहितका विभिन्न स्थानमा रहेका प्रहरी चौकी तथा पोष्टको व्यवस्था गरिएको देखिन्छ । यस क्षेत्रको सुरक्षा अवस्थालाई थप मजबुत बनाउन नगरपालिकाले समेत स्थानीय सरकारको हैसियतमा प्रदेश सरकार समेतको समन्वय र सहयोगमा सम्बन्धित सुरक्षा ईकाइ तथा पोष्टहरूलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन योजनाबद्ध भुमिका निर्वाह गर्नु पर्ने अवस्था देखिएको छ ।

खण्ड ४ (चार)
नगरपालिकाको आम्दानी, कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको बिबरण

४.१ नगरपालिकाको आन्तरिक तथा बाह्य आय विवरण

कुनै पनि सरकार, संस्था वा निकायको विकासको गति वा कृयाशिलता उसको आर्थिक अवस्था र क्षमतामा निर्भर रहने गर्दछ । स्थानीय सरकारको हैसियतमा यस नगरपालिकाले निर्वाह गर्नु पर्ने विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका तमाम कार्यको प्रत्यक्ष प्रभाव आर्थिक सक्षमतामा निर्भर रहने गर्दछ । यस नगरपालिकाले विगत वर्षहरूमा आन्तरिक तथा बाह्य आय आर्जनमा प्राप्त गरेको सफलता र सम्भावित अवस्थाका बारेमा अध्ययन गर्दा आ.व. २०७५/७६ को वास्तविक आय आन्तरिक तर्फरु ५२ लाख ३७ हजार ०३७मात्रआम्दानी भएकोमा स्थानीय स्तरमा कर प्रशासन र राजश्वका क्षेत्रको सुधारकालागि गरिएको सामान्य प्रयासका आधारमा समेत अघिल्लोआर्थिक वर्षको तुलनामा आ.व. २०७६/७७मा ५६.५९% ले बृद्धि भई रु ८२ लाख ८५१ पुग्न गएको छ भने **आ.व.** २०७७/७८ मा समेत ८४.७३ %बृद्धि भई रु १ करोड ५१ लख ५० हजार पुग्ने अनुमान सहित बार्षिक नीति कार्यक्रम नगर सभा बाट पारित भएको अवस्था देखिन्छ ।

यसै गरी बाह्य आय तर्फ अध्ययन गर्दा आ.व. २०७५/७६ मा संघीय सरकार बाट बित्तीय समानिकरण, शसर्त अनुदान, बिषेश अनुदान र अन्य अनुदान गरी जम्मा रु ४६ करोड ८७ लाख ३० हजार ३८प्राप्त भएकोमा आ.व. २०७६/७७ मा ११.८५% ले बृद्धि भई कुल रु ५२ करोड ४२ लाख ६३ हजार २२२ पैसा ८० पुगेको छ भने कोभिड १९ को महॉमारीको अवस्थामा समेत अघिल्लो आ.व. को तुलनामा करिव १०.३३% ले बृद्धि भई कुल रु ५७ करोड ८४ लाख ४५ हजार १५० पुग्ने अनुमान सहित नगर सभा बाट पारित गरिएको छ । यसै गरी प्रदेश सरकारको तर्फ बाट समेत उपरोक्त बमोजिमका विभिन्न शिर्षक अन्तरगत आ.व. २०७५/७६ मा बित्तीय समानिकरण, शसर्त अनुदान, बिषेश अनुदान र अन्य अनुदान गरी जम्मा रु १ करोड ८८ लाख ७ हजार ७३९प्राप्त भएकोमा आ.व. २०७६/७७ मा ४८.७५% ले बृद्धि भई कुल रु २ करोड ७९ लाख ७७ हजार २०९ पैसा ३० पुगेको छ भने कोभिड १९ को महॉमारीको अवस्थामा समेत अघिल्लो आ.व. को तुलनामा करिव ४.३६% ले बृद्धि भई कुल रु २ करोड ९१ लाख ९८ हजार पुग्ने अनुमान सहित नगर सभा बाट पारित गरिएको छ । समग्रमा संघीय तथा प्रदेश सरकार बाट प्राप्त भएको तथा चालु आ.व.मा प्राप्त हुने आयको एक मुष्ठ अध्ययन गर्दा आ.व. २०७५/७६ मा बित्तीय समानिकरण, शसर्त अनुदान, बिषेश अनुदान र अन्य अनुदान गरी जम्मा रु ४८ करोड ७५ लाख ३७ हजार ७७७ प्राप्त भएकोमा आ.व. २०७६/७७ मा १३.२७% ले बृद्धि भई कुल रु ५५ करोड २२ लाख ४० हजार ४३२ पैसा २० पुगेको छ भने कोभिड १९ को महॉमारीको अवस्थामा समेत अघिल्लो आ.व. को तुलनामा करिव १०.०३ % ले बृद्धि भई कुल रु ६० करोड७६ लाख ४३ हजार १५० पुग्ने अनुमान सहित नगर सभा बाट पारित गरिएको छ । यस नगरपालिकाको आन्तरिक तथा बाह्य आयको वर्तमान अवस्था सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १०६, १०७ र १०८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १०६: आन्तरिक तथा बाह्य आयको संक्षिप्त विवरण

क.सं.	आय शिर्षक	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान	कैफियत
१	अ.ल्या बाहेकको आन्तरिक आय	५२३७०२६।०	८२००८५१।०	१५१५००००।०	२।४३
२	प्रदेश तथा संघीय सरकार बाट प्राप्त आय	४८७५३७७७७।०	५५२२४०४३२।२	६०७६४३१५०।०	९७।५७
जम्मा		**४९२७७४८०३।०**	**५६०४४१२८३।२**	**६२२७९३१५०।०**	**१००।००**

श्रोत: नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.१०७: नगरपालिकाको आन्तरिक आयको विस्त्रित विवरण

नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको विवरण					
क.सं.	आय शिर्षक	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान	कैफियत
१	सम्पति कर	८४६२१९।०	९२७२६०।०	२००००००।०	
२	मालपोत तथा भूमिकर	०।०	५४८६१।०	२००००००।०	
३	घरनक्सा पास दस्तुर	२६३२०५।०	११६५०३।०	६४५०००।०	
४	दर्ता शुल्क	४०६५००।०	६३३३००।०		
५	हाटबजार कर	१३६८५।०	५९९००५।०	२५००००।०	
६	सवारी साधन कर	०।०	०।०	१००००।०	
७	मनोरञ्जन कर	०।०	०।०	६५०००।०	मेला उत्सव समेत
८	बहाल बिटौरी कर	९०५५८२।०	४४९५७६७।०	१२००००००।०	
९	घर बहाल कर			१५००००००।०	
१०	फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क			१०००००००।०	
११	बिज्ञापन कर	०।०	०।०	०।०	
१२	व्यवसाय कर	१०७८०५०।०	१५२३५५।०	२५९००००।०	पशू सेवा समेत
१३	व्यवसाय भिडियो कर	०।०	०।०		
१४	प्रकृतिक श्रोत उपयोग कर	०।०	०।०	२०२५०००।०	
१५	पन्जीकरण शुल्क	१२५०५००।०	९२५४००।०		
१६	सिफारिस शुल्क	०।०	२९६४००।०	१२५०००।०	अमिन सेवा समेत
१७	वडा बाट प्राप्त समेत			४९६००००।०	
१८	अन्य बिबिध	४७३२८५।०	०।०	३८००००।०	
जम्मा		**५२३७०२६।०**	**८२००८५१।०**	**१५१५००००।०**	
१९	अ.ल्या.	१६६४६१००।०	६११००६१।०	१३०१००००।०	
कुल जम्मा		**२१८८३१२६.०**	**१४३१०९१२.०**	**२८१६००००.०**	

श्रोत: नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. १०८: नगरपालिकाको बाह्य आयको विस्त्रितविवरण

प्रदेश तथा संघीय सरकार बाट प्राप्त आम्दानीको विवरण					
क.सं.	आय शिर्षक	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/७८ को अनुमान	कैफियत
१. प्रदेश सरकार बाट					
१.१	बित्तीय समानिकरण अनुदान	३५९८०००।०	७२१६०००।०	७१७००००।०	
१.२	शसर्त अनुदान	१५००००००।०	४११५०००।०	५१००००००।०	
१.३	विशेष अनुदान	०।०	०।०	०।०	

१.४	समपुरक अनुदना	०।०	०।०	१००००००००।०	
१.५	राजश्व बांडफांड	६४०९७३९।०	५४४१२०९।३	६९२८०००।०	
१.६	प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र कार्यक्रम	७३००००००।०	११२०५०००।०		
जम्मा		**१८८०७७३९।०**	**२७९७७२०९।३**	**२९१९८०००।०**	
२. संघीय सरकार बाट					
१.१	बित्तीय समानिकरण अनुदान	१५८३००००००।०	१५२२००००००।०	१५०३००००००।०	
१.२	शसर्त अनुदान	२२२४९७०००।०	२४४६८८०००।०	२६७१००००००।०	
१.३	विशेष अनुदान	०।०	०।०	१७००००००।०	
१.४	समपुरक अनुदना		५३००००००।०	६७००००००।०	
१.५	राजश्व बांडफांड	५३७२२४३८।०	५२२०६२२२।८	७७३४५१५०।०	
१.६	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	५२९०००।०	०।०	०।०	
१.७	सामाजिक शुरक्षा भत्ता	३३६८१६००।०	५६९६९०००।०	६००००००००।०	
१.८	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम		१२९००००००।०		
जम्मा		**४६८७३००३८.०**	**५२४२६३२२२.८**	**५७८४४५१५०.०**	
कुल जम्मा (प्रदेश तथा संघीय)		**४८७५३७७७७.०**	**५५२२४०४३२.२**	**६०७६४३१५०.०**	
आन्तरिक आम्दानी		**२१८८३१२६.०**	**१४३१०९१२.०**	**२८१६००००.०**	
कुल जम्मा (आन्तरिक तथा बाह्य)		**५०९४२०९०३.०**	**५६६५५१३४४.२**	**६३५८०३१५०.०**	

श्रोत: नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको अभिलेख, २०७७

४.२ फुङ्लिङ नगरपालिकामा विद्यमान दरवन्दी र कर्मचारी परिचालनको अवस्था

वर्तमान अवस्थामा फुङ्लिङ नगरपालिकामा स्वीकृत दरवन्दी५१ रहेको छ । वर्तमान अवस्थामा कर्मचारी समायोजन बाट समेत गरी नगर कार्यपालिका तथा वडा कार्यालय तर्फ स्थायी ५१ र करार २० गरी कुल ७१ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका छन भने स्वीकृत दरबन्दीको आधारमा हेर्ने हो भने ३४ पद मात्र पूर्ति भएको र १९ पद खालि रहेको देखिन्छ साथै पूर्ति भएका पद मध्ये सहलेखापालमा २ जना कर्मचारी स्वीकृत दरबन्दी भन्दा बढी कार्यरत रहेका छन् । वर्तमान अवस्थामा कार्यरत ७१ कर्मचारी मध्ये अधिकृत वा सो सरह (प्रमुख प्र.अ. समेत) ९,ना.सु. वा सो सरह १८, खरिदार वा सो सरह१९, कार्यालय सहयोगि वा सो सरह १८, सवारी चालक तथा सहचालक ६ साथै सफाई कर्मचारी १ रहेकामा जम्मा सङ्ख्या मध्ये प्रशासनिक तर्फ ४६, प्राविधिक तर्फ २० र साधारण तर्फ ५ कार्यरत रहेको अवस्था छ ।

नगरपालिका अन्तरगत विभिन्न वडामा सञ्चालनमा रहेको स्वास्थ्य संस्थाहरूमा (नगर कार्यपालिका अन्तरगत स्वास्थ्य शाखा बाहेक) कार्यरत कर्मचारीहरूको अध्ययन गर्दा प्राविधिक तर्फ २६ र प्रशासन तर्फ (कार्यालय सहयोगि) ४ गरी कुल ३० जना रहेका छन् । प्राविधिक तर्फ कार्यरत कुल २६ जना मध्ये अधिकृत (छैटों तह) वा सो सरह भन्नाले जनस्वास्थ्य निरिक्षक र अहेव समेत २ जना, नायब शुब्बा वा सो सरह (पाँचौ तह) भन्नाले अ.हे.व. तथा अ.न.मि. समेत गरी ८ जना, खरिदार वा सो सरह (चौथो तह) भन्नाले अ.हे.व. वा अ.न.मि. गरी कुल १६ जनाले सेवा प्रवाह गरिरहेको अवस्था छ । समग्र नगरपालिका अन्तरगत नगर कार्यपालिका, वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू समेत कुल १०१ जना कर्मचारि मार्फत नगरका अत्यावश्यक र दैनिक प्रशासन सँग सम्बन्धित सेवा प्रवाह गरिरहेको अवस्था छ । कुल १०१ मध्ये प्रशासन तर्फ ५०, प्राविधिक तर्फ ४६ तथा साधारण तर्फ ५ रहेकामा अधिकृत स्तरका ११, ना.सु स्तरका २६, खरिदार

स्तरका ३५ र अन्य २९ ले नगर सेवा प्रवाहमा योगदान गरिरहेको अवस्था छ । वर्तमान संविधान बमोजिम स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी वहन गरिरहेको यस नगरपालिकाले सेवा प्रवाह संग सम्बन्धित नगरपालिकाबासीहरूका दैनिक आवश्यकता पुरा गर्न स्थानीय सरकारको हैसियतमा व्यवस्थित सांगठनिक संरचना तयार पारेर सोहि बमोजिम कार्य विवरण सहितको जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्न अनिवार्य देखिन्छ । वर्तमान अवस्थामा कार्यरत कर्मचारीको दरबन्दी सहितका विवरण तालिका नं. १०९ देखि ११२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१०९:फुङ्लिङ नगरपालिकामा कार्यरत तहगत कर्मचारीको संक्षिप्त विवरण

क.सं.	पद तथा सेवा तह	जम्मा सङ्ख्या	नियुक्तिको प्रकृति			कैफियत
			स्थायी	अस्थायी	सेवा करार	
१. नगर कार्यपालका र वडा कार्यालयमा कार्यरत						
१	अधिकृत वा सो सरह (प्रमुख प्र.अ. समेत)	९	८	०	१	
२	ना.सु. वा सो सरह	१८	१८	०	०	
३	खरिदार वा सो सरह	१९	१४	०	५	
४	कार्यालय सहयोगि वा सो सरह	१८	११	०	७	
५	सवारी चालक तथा सहचालक	६	०	०	६	
६	सफाई कर्मचारी	१	०	०	१	
जम्मा		७१	५१	०	२०	
२. स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कर्मचारी						
२.१	जनस्वास्थ्य निरिक्षक तथा सिनियर अ.हे.व अधिकृत छैटौं तह	२	२	०	०	
२.२	सिनियर अ.हे.व तथा अ.न.मि. पाँचौ तह	८	७	०	१	
२.३	अ.हे..व तथा अ.न.मि. चौथो तह	१६	६	०	१०	
२.४	कार्यालय सहयोगि	४	१	०	३	
जम्मा		**३०**	**१६**	**०**	**१४**	
कुल जम्मा		**१०१**	**६७**		**३४**	

श्रोत: नगर कार्यपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.११०: प्रशासनिक तथा प्राविधिक कर्मचारीको विवरण

क.सं.	कर्मचारीको बिषयगत कार्यक्षेत्र	अधिकृत (सातौ/छैटों तह) वा सो सरह	नायब शुब्बा वा सो सरह (पाँचौ तह)	खरिदार वा सो सरह (चौथो तह)	सवारी चालक तथा सहचालक	कार्यालय सहयोगि वा सो सरह साथै सफाई	जम्मा
क. नगर कार्यपालिका र वडा कार्यालय तर्फ							
१	प्रशासन	६	९	११	२	१८	४६
२	प्राविधिक	३	९	८	०	०	२०
३	साधारण	०	०	०	४	१	५
जम्मा		**९**	**१८**	**१९**	**६**	**१९**	**७१**
ख. स्वास्थ्य केन्द्र तर्फ							
१	प्रशासन	०	०	०	०	४	४
२	प्राविधिक	२	८	१६	०	०	२६
३	साधारण	०	०	०	०	०	०
जम्मा		**२**	**८**	**१६**	**०**	**४**	**३०**
कुल जम्मा		**११**	**२६**	**३५**	**६**	**२३**	**१०१**

श्रोत: नगर कार्यपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.१११: नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारिको विस्त्रित विवरण

क.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	जिम्मेवारी पाएको वा बहन गरिरहेको शाखा	नियुक्तिको प्रकृति			
				स्थायी	अस्थायी	सेवाकरार	अन्य
१. नगर कार्यपालिका तर्फ							
१.१ अधिकृत वा सो सरह (सातौ/छैटों तह)							
१.१.१	श्री बद्रि कुमार कार्की	प्र.प्र. अधिकृत	नगर कार्यपालिका	१			
१.१.२	श्री तेजिन्द्र तामाङ	लेखा अधिकृत	लेखा	१			
१.१.३	श्री भूपाल कुमार सेन्दाङ	आ.ले.प.	आ.ले.परिक्षण	१			
१.१.४	श्री मन्जु गुरुङ	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	स्वास्थ्य	१			
१.१.५	श्री हिमा देवी गुरुङ -दाहाल)	सि.अ.न.मि. निरिक्षक	स्वास्थ्य	१			
१.१.६	श्री दिपेन्द्र भट्टराई	पशु सेवा प्राविधिक	आर्थिक विकास	१			
१.१.७	श्री मिलन गिरी	इन्जिनियर	योजना -भौतिक पूर्वाधार)	१			
१.१.८	श्री प्रकाश पौडेल	शिक्षा अधिकृत	शिक्षा	१			
१.१.९	श्री सरिता लिङेदेन	रोजगार संयोजक	रोजगार			१	
१.२ नायब शुब्बा वा सो सरह (पाँचौ तह)							
१.२.१	श्री बसन्त राज सुनुवार	कम्प्यूतर अपरेटर	प्रशासन	१			
१.२.२	श्री सिता गुरुङ	महिला विकास निरीक्षक	महिला तथा बालबालिका	१			
१.२.३	शान्तीराम बराल	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	आर्थिक विकास	१			
१.२.४	हर्कमती लिम्बु	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	आर्थिक विकास	१			
१.२.५	श्री त्रीबिक्रम आङ्बो	प्राविधिक सहायक	शिक्षा	१			
१.२.६	श्री कमला गौतम	सह लेखापाल	लेखा	१			
१.२.७	श्री बिमल लिम्बु	सह लेखापाल	लेखा	१			
१.२.८	श्री भोलानाथ सिग्देल	सह लेखापाल	प्रशासन/कानून	१			
१.२.९	श्री भिम प्रसाद प्याकुरेल	नायव शुब्बा	वडा सचिव	१			
१.२.१०	श्री कृष्ण प्रसाद सुवेदी	नायव शुब्बा	वडा सचिव	१			
१.२.११	श्री बिष्णु प्रसाद भट्टराई	नायव शुब्बा	वडा सचिव	१			
१.२.१२	श्री रञ्जना तामाङ	नायव शुब्बा	वडा सचिव	१			
१.२.१३	श्री लोकेन्द्र बुढाथोकी	सव इन्जिनियर	वडा सचिव १०	१			
१.२.१४	श्री दिलेन्द्र कार्की	नायव शुब्बा	वडा सचिव ११	१			
१.२.१५	श्री कविता ओझा	सव इन्जिनियर	वडा नं. २	१			
१.२.१६	श्री मनिस प्रसाद केशरी	सव इन्जिनियर	वडा नं. ३	१			
१.२.१७	श्री अख्तर हुसैन	सव इन्जिनियर	वडा नं. ५ र ८				
१.२.१८	श्री राजेश राय	सव इन्जिनियर	वडा नं. ७ र ११ रोजगार शाखा				
१.३ खरिदार वा सो सरह (चौथो तह)							
१.३.१	श्री तुलसा निरौला	खरिदार	योजना/पञ्जिकरण तथा सामाजिक शुरक्षा	१			
१.३.२	श्री कर्ण मादेन	खरिदार	प्रशासन	१			
१.३.३	श्री रमेश गुरागाँई	खरिदार	राजश्व	१			

१.३.४	श्री गोकर्ण जैशी	अमिन	योजना तथा प्रविधिक	१			
१.३.५	श्री बिमला एक्तेन	स.महिला विकास	महिला तथा	१			
१.३.६	श्री रन कुमार बि.क.	खरिदार	वडा सचिव ४	१			
१.३.७	श्री इन्द्र कला गुरुङ	खरिदार	वडा सचिव ६	१			
१.३.८	श्री ठाकुर सिं लिम्बु	खरिदार	वडा सचिव ७	१			
१.३.९	श्री सचिन रेग्मी	खरिदार	वडा सचिव ९	१			
१.३.१०	श्री हरि प्रसाद बराल	अ.स.ई.	वडा सचिव ८	१			
१.३.११	श्री हेमराज बिष्ट	अ.स.ई.	वडा नं. १	१			
१.३.१२	श्री मञ्जु बस्नेत	अ.स.ई.	वडा नं. ६	१			
१.३.१३	श्री यज्ञराज भारती	अ.स.ई.	वडा नं. ७	१			
१.३.१४	श्री निस्चल बुढाक्षेत्री	अ.स.ई.	वडा नं. ९	१			
१.३.१५	श्री राजेश श्रेष्ठ	अ.स.ई.	वडा नं. ४ र १०			१	
१.३.१६	श्री कुमार मादेन	निजी सचिव	नगर कार्यपालिका			१	
१.३.१७	श्री पर्वता पुरी	MIS Operator	पञ्जीकरण, सेवा ईकाइ			१	
१.३.१८	श्री दिपक भण्डारी	ना.प्रा.स.	आर्थिक विकास (कृषि)			१	
१.३.१९	श्री जापान मादेख	फिल्ड सहायक	पञ्जीकरण, सेवा ईकाइ			१	
१.४ कार्यालय सहयोगि वा सो सरह							
१.४.१	श्री भीम बहादुर मगर	कार्यालय सहयोगि	नगर कार्यपालिका	१			
१.४.२	श्री पूर्ण बहादुर सुनुवार	कार्यालय सहयोगि	नगर कार्यपालिका	१			
१.४.३	श्री तेज बहादुर लिम्बु	कार्यालय सहयोगि	नगर कार्यपालिका	१			
१.४.४	श्री मान बहादुर लिम्बु	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. १	१			
१.४.५	श्री छत्र बहादुर बि.क.	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. २	१			
१.४.६	श्री पदम गिरी	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ३	१			
१.४.७	श्री नैना देवी मिश्र	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ४	१			
१.४.८	श्री देवी मायाँ खतिवडा	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ६	१			
१.४.९	श्री धन बहादुर राई	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ७	१			
१.४.१०	श्री पदम गुरुङ	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ८	१			
१.४.११	श्री सुवास भण्डारी	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ९	१			
१.४.१२	श्री जुनिता ओझा	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ५			१	
१.४.१३	श्री मनिसा लिम्बु	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. १०			१	
१.४.१४	श्री बिवेक लक्साम्बा लिम्बु	कार्यालय सहयोगि	वडा नं. ११			१	
१.४.१५	श्री खगेन्द्र भट्टराई	कार्यालय सहयोगि	आवश्यकता अनुसार			१	
१.४.१६	श्री जित मायाँ हाङ्गाम	कार्यालय सहयोगि	आवश्यकता अनुसार			१	
१.४.१७	श्री मथुरा श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगि	आवश्यकता अनुसार			१	
१.४.१८	श्री संगिता श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगि	आवश्यकता अनुसार			१	
१.५ सवारी चालक तथा सहचालक							
१.५.१	दिपक तामाङ	हेवी सवारी चालक				१	
१.५.२	बसन्त सुनुवार	ब्याक्हो लोडर चालक				१	
१.५.३	श्री लक्ष्मी मगर	ट्रयाक्टर चालक				१	

१.५.४	श्री पूर्ण बहादुर लिङ्खिम	हलुका सवारी चालक				१	
१.५.५	श्री सञ्जिप प्रधान	हलुका सवारी चालक				१	
१.५.६	श्री राजकुमार तामाङ	ट्र्याक्टर चालक				१	
१.६. सरसफाई कर्मचारी							
१.६.१	श्री टिकाराम बराल	सरसफाई कर्मचारी				१	
कुल जम्मा				**५१**	**०**	**२०**	**०**

श्रोत: नगर कार्यपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं.११२: नगर क्षेत्रमा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कर्मचारीको विस्त्रित विवरण

क.सं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	जिम्मेवारी पाएको वा बहन गरिरहेको शाखा	नियुक्तिको प्रकृति			
				स्थायी	अस्थायी	सेवाकरार	अन्य
१.१ अधिकृत वा सो सरह (सातौ/छैटों तह)							
१.१.१	मौषम खवास	जन.स्वास्थ्य निरिक्षक	हाङ्देवा स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ९	१			
१.१.२	जगदीस घिमिरे	सि.अ.हे.व.	दोखु स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	१			
१.२ नायब शुब्बा वा सो सरह (पाँचौ तह)							
१.२.१	लक्ष्मी मायाँ बनेम	सि.अ.हे.व.	दोखु स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	१			
१.२.२	प्रमिला निरौला	सि.अ.हे.व.	दोखु स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	१			
१.२.३	गिता अधिकारी	सि.अ.न.मी	दोखु स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	१			
१.२.४	नरमायाँ रेग्मी	सि.अ.न.मी	दोखु स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	१			
१.२.५	संगिता पतङ्वा	सि.अ.न.मी	हाङ्देवा स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ९	१			
१.२.६	मायाँदेवी पाठक (प्रसाई)	सि.अ.न.मी	फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी वडा नं.१०	१			
१.२.७	होम मायाँ गुरुङ	सि.अ.न.मी	फावाखोल स्वास्थ्य चौकी वडा नं.११	१			
१.२.८	पुष्पा गुरागाई	अ.हे.व.	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र वडा नं. ३			१	
१.३ खरिदार वा सो सरह (चौथो तह)							
१.३.१	अम्बिका अधिकारी	अ.हे.व.	हाङ्देवा स्वास्थ्य चौकी, वडा नं. ९	१			
१.३.२	भिमा मादेन	अ.न.मि	हाङ्देवा स्वास्थ्य चौकी, वडा नं. ९	१			
१.३.३	देउमान गुरुङ	अ.हे.व.	फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी वडा नं.१०	१			
१.३.४	प्रतिक्षा गुरुङ	अ.न.मि	फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी वडा नं.१०	१			
१.३.५	रुद्र कटुवाल	अ.हे.व.	फावाखोल स्वास्थ्य चौकी वडा नं.११	१			
१.३.६	सजिना शेर्पा	अ.न.मि	फावाखोल स्वास्थ्य चौकी वडा नं.११	१			
१.३.७	सुनिता तामाङ	अ.न.मि	फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी वडा नं.१०			१	
१.३.८	गंगामायाँ बिष्ट	अ.हे.व.	फावाखोल स्वास्थ्य चौकी वडा नं.११			१	
१.३.९	शखि लाबुङ	अ.न.मि	फावाखोल स्वास्थ्य चौकी वडा नं.११			१	
१.३.१०	शरिता लिम्बु	अ.हे.व.	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. १			१	
१.३.११	शिता ओझा	अ.हे.व.	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. २			१	
१.३.१२	सदिक्षा लिम्बु	अ.न.मि	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. २			१	
१.३.१३	रमा लिम्बु	अ.हे.व.	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. ३			१	
१.३.१४	शरिता लिम्बु	अ.हे.व.	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. ४			१	
१.३.१५	सुष्मा ओझा	अ.हे.व.	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. ५			१	
१.३.१६	ऋतु पालुंवा	अ.हे.व.	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. ७			१	

१.४ कार्यालय सहयोगि							
१.४.१	सलमान गुरुङ	पाँचौ	दोखु स्वास्थ्य चौकी वडा नं. ८	१			
१.४.२	किरण राज भण्डारी		हाङ्देवा स्वास्थ्य चौकी, वडा नं. ९			१	
१.४.३	नविन गौतम		फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी वडा नं.१०			१	
१.४.४	देवी नारायण बिष्ट		फावाखोल स्वास्थ्य चौकी वडा नं.११			१	
कुल जम्मा				१६		१४	

श्रोतः नगर कार्यपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ११३ नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूको नामावली तथा सम्पर्क नं.

क्र.सं.	नाम थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१.	श्री छत्रपति प्याकुरेल	नगर प्रमुख	फु.न.पा -४	९८५२६६०५८४
२.	श्री बम बहादुर भट्टराई	नगर उपप्रमुख	फु.न.पा -११	९७४२६७७३३१
३.	श्री पदम बहादुर सुनुवार	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -१	९८१४९९१८२८
४.	श्री मोहन न्यौपाने	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -२	९८५२६८१६०९
५.	श्री युवराज बराल	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -३	९८५२६५५८२०
६.	श्री जितेन लिम्बु	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -४	९८५२६८१३७३
७.	श्री भिमादेवी ओझा	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -५	९८५२६६०२०८
८.	श्री बल बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -६	९८४२७४७१२९
९.	श्री राजन कुमार गुरुङ	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -७	९८४२७६९१३७
१०.	श्री पदम शुन्दर पालुङवा	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -८	९८४१४६१८९२
११.	श्री तारानाथ बराल	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -९	९८५२६८१३८४
१२.	श्री गम बहादुर लिम्बु	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -१०	९८१५०९३३६९
१३.	श्री युवराज भट्टराई	वडा अध्यक्ष	फु.न.पा -११	९८४२७९३९२०
१४.	श्री कृष्ण खवास	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -६	९७४२६३९१७८
१५.	श्री नेता कुमारी सिवा परियार	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -४	९८४२६६०३४९
१६.	श्री दावा शेर्पा	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -४	९८४२६६००२२
१७.	श्री सरस्वता भारती	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -३	९७४२६३९०४०
१८.	श्री कविता हिङमाङ	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -९	९८६२७४३९०८
१९.	श्री चन्द्रकला कार्की	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -२	९८४२६६३७९९
२०.	श्री नर्वदा देवी भण्डारी	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -८	९८६२६०४०६१
२१.	श्री वर्षा ईजम	कार्यपालिका सदस्य	फु.न.पा -११	९७४१०७६०८९
२२.	श्री हरिमाया गिरी	वडा सदस्य	फु.न.पा -१	९८०७९८८४२४
२३.	श्री सीता बि.क.	वडा सदस्य	फु.न.पा -१	९८०४९२६९३२
२४.	श्री भीमबहादुर पराङदेन	वडा सदस्य	फु.न.पा -१	९८२३५४५३१२
२५.	श्री मिरा नेपाली	वडा सदस्य	फु.न.पा -२	९८१७९६४७२८
२६.	श्री जितहाङ थलङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -२	९८४४६७३५११
२७.	श्री धन कुमार लिम्बु (मादेन)	वडा सदस्य	फु.न.पा -२	९८६२६५२९१२
२८.	श्री सपना तोलाङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -३	९८४४६५५२६०
२९.	श्री टंकबहादुर पालुंवा	वडा सदस्य	फु.न.पा -३	९८६२६५२५५०
३०.	श्री दाताराम पुरी	वडा सदस्य	फु.न.पा -३	९८४४६१८०७०
३१.	श्री जसोदा गुरुङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -४	९८४४६७०९८८
३२.	श्री सरिता आङबोहाङ सुजी	वडा सदस्य	फु.न.पा -४	९८२४०२३५२६

३३.	श्री दुर्गा बहादुर लिम्बु	वडा सदस्य	फु.न.पा -४	९८४२७४३९१२
३४.	श्री ज्ञानबहादुर मादेन	वडा सदस्य	फु.न.पा -४	९८६२६६०९०५
३५.	श्री दिलमाया लिम्बु	वडा सदस्य	फु.न.पा -५	९८४२७४३३७५
३६.	श्री मनकुमारी नेपाली	वडा सदस्य	फु.न.पा -५	९८४२७९२८११
३७.	श्री प्रेमलाल बिश्वकर्मा	वडा सदस्य	फु.न.पा -५	९८४२६५३६४६
३८.	श्री सुरेश लिम्बु सिंभाक	वडा सदस्य	फु.न.पा -५	९८४२६६०३१८
३९.	प्रमिला गुरुङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -६	९८४२७१५८४२
४०.	श्री टिकामाया दमाई	वडा सदस्य	फु.न.पा -६	९८६२७६७१०२
४१.	श्री ललित गुरुङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -६	९८४२६४२१४९
४२.	श्री मिना कुमारी गुरुङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -६	९८४२६६०५२१
४३.	श्री राधा न्यौपाने	वडा सदस्य	फु.न.पा -७	९८६२६३६२५३
४४.	श्री सीता कालिकोटे कामी	वडा सदस्य	फु.न.पा -७	९८६२६२२२६२
४५.	श्री डम्बरबहादुर पालुङ्वा	वडा सदस्य	फु.न.पा -७	९७४२६९१२४६
४६.	श्री जीवन पालुङ्वा	वडा सदस्य	फु.न.पा -७	९८१७०८२६८२
४७.	श्री लिला बिश्वकर्मा	वडा सदस्य	फु.न.पा -८	९८४४६३४५१८
४८.	श्री बिनोद गुरुङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -८	९८४२७४२४९२
४९.	श्री तेजकुमार सुनुवार	वडा सदस्य	फु.न.पा -८	९८४२६५९१२७
५०.	श्री सुजाता गुरुङ	वडा सदस्य	फु.न.पा -९	९८६२७६७१८७
५१.	श्री गोविन्दराज बराल	वडा सदस्य	फु.न.पा -९	९८४२६३९००४
५२.	श्री अर्जुन कार्की	वडा सदस्य	फु.न.पा -९	९८४२७२२१८९
५३.	श्री देउमाया खड्का	वडा सदस्य	फु.न.पा -१०	९८४४६७३७६६
५४.	श्री सावित्रा दमाई	वडा सदस्य	फु.न.पा -१०	९७४९६३२०८४
५५.	श्री हस्तबहादुर थापा क्षेत्री	वडा सदस्य	फु.न.पा -१०	९८६२६२२१२४
५६.	श्री ठाकुर सिंह कार्की	वडा सदस्य	फु.न.पा -१०	९७४२६८८११९
५६.	श्री सुशिला बि.क. (घतानी)	वडा सदस्य	फु.न.पा -११	९८०८७०५८८७
५७.	श्री कविन लिम्बु	वडा सदस्य	फु.न.पा -११	९८१६९०३९६४
५८.	श्री धर्मेन्द्र राई	वडा सदस्य	फु.न.पा -११	९७४४०९९४१९

श्रोतः नगर कार्यपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ११४ वडा कार्यालयको सम्पर्क व्यक्ति र फोन नं.

क्र.सं.	नाम थर	कार्यालय	सम्पर्क नं
१.	श्री भिम प्रसाद प्याकुरेल	वडा नं. १	९८४२७९२६९१
२	श्री कृष्ण प्रसाद सुवेदी	वडा नं. २	९८५२६८१४९७
३	श्री विष्णु प्रसाद भट्टराई	वडा नं. ३	९८४२७२९४६८
४	श्री रन कुमार विश्वकर्मा	वडा नं. ४	९८४९६२२६९१
५	श्री रञ्जना तामाङ	वडा नं. ५	९८४२९४६६०६
६	श्री इन्द्रकला गुरुङ	वडा नं. ६	९८५२६६०९०९
७	श्री यज्ञ प्रसाद भारती	वडा नं. ७	९८४२६७५९२०
८	श्री हरि प्रसाद बराल	वडा नं. ८	९८४२७४३६६३
९	श्री सचिन रेग्मी	वडा नं. ९	९८४३१५२८५७
१०	श्री लोकेन्द्र बुढाथोकि	वडा नं. १०	९८४२६३९८२४
११	श्री दिलेन्द्र कार्की	वडा नं. ११	९८४२७२९१२९

श्रोतः नगर कार्यपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ११५ नगरपालिका शाखा सम्पर्क व्यक्ति तथा फोन नं.

क्र.सं.	पद	नाम थर	सम्पर्क नं.	जिम्वेवार शाखा
१.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री बद्रि कुमार कार्की	९८५२६२२१११	
२.	लेखा अधिकृत	श्री तेजिन्द्र तामाङ	९८५२६६६०७६८	लेखा शाखा
४.	आ. ले. प. अ.	श्री भूपाल कुमार सेन्दाङ	९८४२६६०९९४	आलेप शाखा
५.	ईन्जिनियर	श्री मिलन गिरी	९८६२६६८२९८	प्राविधिक शाखा
६.	शिक्षा अधिकृत	प्रकाश पौडेल	९८४२६४७५१६	शिक्षा शाखा
७.	हे. अ.	श्री मन्जु गुरुङ	९८४४६८२२२९	स्वास्थ्य शाखा
८.	सि.अ.न.मि.	श्री हिमादेवि गुरुङ दाहाल	९८४२७०७८८९	स्वास्थ्य शाखा
९.	पशु सेवा प्राविधिक	श्री दिपेन्द्र भट्टराई	९८५२६८०८८४	आर्थिक विकास शाखा
१०.	रोजगार संयोजक	श्री सरिता लिङदेन	९८४२६६३८५०	प्रधानमन्त्री रोगजार कार्यक्रम
११.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री बसन्त राज सुनुवार	९८४२६६३७५६	प्रशासन शाखा
१२.	प.स्वा.प्रा.	श्री शान्तिराम बराल	९७५२६०८२५७	आर्थिक विकास शाखा
१३.	प.स्वा.प्रा.	श्री हर्कमती लिम्बु	९८४२६४२११६	आर्थिक विकास शाखा
१४.	सब-ईन्जिनियर	मो. अख्तर हुसैन	९८५२६८११८४	वडा नं ५ प्राविधिक
१५.	स. म. वि. नि.	श्री सीता गुरुङ	९८४२६६०१३३	महिला तथा वालवालिका
१६.	प्राविधिक सहायक	त्रिविक्रम आङ्वो	९८४२६७३५९६	शिक्षा शाखा
१७.	सब-ईन्जिनियर	मनिष प्रसाद केशरी	९८४५०३४९८७	वडा नं ३ प्राविधिक
१८.	सब-ईन्जिनियर	कविता ओझा	९८६२७५६३१८	वडा नं ३ प्राविधिक
१९.	सह लेखापाल	श्री कमला गौतम	९८५२६६०२२८	लेखा शाखा
२०.	सह लेखापाल	श्री बिमल लिम्बु	९८४२७२९४९१	लेखा शाखा
२१.	सह लेखापाल	श्री भोलानाथ सिग्देल	९८४२६६०२३४	प्रशासन/कानुन
२२.	खरिदार	श्री तुलसा निरौला	९७४२६२७५५९	योजना/पञ्जिकरण तथा सामाजिक सुरक्षा
२३.	खरिदार	श्री रमेश गुरागाँई	९८४६१९७२१	राजश्व शाखा
२४.	स म वि नि	विमला एक्तिन लिम्बु	९८१७०८९६८३	महिला तथा वालवालिका शाखा
२५.	अ. सव. ईन्जि.	श्री राजेश श्रेष्ठ	९८४२७४३९५	वडा नं ४ प्राविधिक
२६.	अमिन	श्री गोकर्ण जैसी	९८४८३९२९४२	प्राविधिक शाखा
२७.	अ.सब-ईन्जिनियर	श्री हेमराज विष्ट	९८४०९७९७१९	वडा नं १ प्राविधिक
२८.	अ.सब-ईन्जिनियर	श्री मन्जु बस्नेत	९८४२७६४५७०	वडा नं ६ प्राविधिक
२९	अ.सब-ईन्जिनियर	श्री निश्चल बुढाक्षेत्री	९८६२७५६२४०	वडा नं ९ प्राविधिक
३०.	निजि सचिव	श्री कुमार मादेन	९८६०५०८६९७	
३१.	सव ईन्जिनियर	श्री राजेश कुमार राय	९८४९०७८१८५	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम
३२.	एम.आई.एस अपरेटर	श्री पार्वता पुरी	९८४२६५६१९४	पञ्जिकरण सेवा ईकाइ
३३.	ना. प्रा. स.	श्री दिपक भण्डारी	९८४२४८३४७९	आर्थिक विकास शाखा
३४.	फिल्ड सहायक	श्री जापान मादेन	९८४२७४२६३२	पञ्जिकरण सेवा ईकाइ
३५.	उद्यम विकास सहजकर्ता	श्री विक्रम लिम्वु	९८४७२४७१८५	उद्योग विकास शाखा

श्रोत: नगर कार्यपालिका कार्यालयको अभिलेख, २०७७

तालिका नं. ११६ स्वास्थ्य केन्द्र तथा चौकीका सम्पर्क व्यक्ति तथा फोन नं.

वडा नं.	नाम थर	कार्यालय	सम्पर्क नं
१.	सरिता लिम्बु	**आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र**	९८६२६३६३४९
२	सीता ओझा	**आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र**	९८४२६४२३६३
३	पुष्पा गुरागाई	**आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र**	९८४४६१८५६०
४	सरिता लिम्बु	**आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र**	९८४०९९३३७९
५	सुष्मा ओझा	**आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र**	९८४०४७२९०७
६			
७	ऋतु पालुंवा	**आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र**	९८४४६५४४२१
८	जगदीस घिमिरे	**दोखु स्वास्थ्य चौकी**	९८४२६६४१४२
९	मौसम खवास	**हाङदेवा स्वास्थ्य चौकी**	९८५२६६०४०१
१०	देउमान गुरुङ	**फुरुम्बु स्वास्थ्य चौकी**	९८४२७९३६२६
११	होम माया गुरुङ	**फावाखोला स्वास्थ्य चौकी**	९८४२७४२८६३

खण्ड ५ (पाँच)
निस्कर्ष तथा सुझाव

नेपालमा संघीय शासन प्रणालीको स्थापन भई कार्यान्वयनमा आए सँगै स्थानीय तहहरू स्थानीय सरकारको हैसियतमा यस प्रणालीको जगको रुपमा स्थापित र परिभाषित भएका छन् मात्र हैन तदअनुरुप स्थानीय आवश्यकता बमोजिम बिकास निर्माण र सेवा प्रवाहका यावत कार्यहरूलाई स्थानीयबासीको प्रत्यक्ष सहभागितामा सञ्चालन ब्यवस्थापन समेत गरिरहेका छन् । संघीय तथा प्रादेशिक कानून र अधिकार प्रक्षेपणका आधार तथा स्थानीय कानून र योजना समेत तर्जुमा गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका यावत गतिविधि सञ्चालन ब्यवस्थापनकालागि स्थानीय तहको बस्तुगत अवस्थाका बारेमा स्पष्ट जानकारी हुन अनिवार्य छ । यिनै बस्तुगत विवरण तयार गरी आफ्ना तमाम जिम्मेवारीलाई सुशासनको प्रत्याभुतिका साथ अघि बढाउन फुङ्लिङ नगरपालिकाले घरपरिवार सर्वेक्षण र संस्थागत बस्तुस्थिति सर्वेक्षणका माध्यम बाट यो नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत विवरण, २०७७ तयार गरेको छ । यस प्रोफाइल्/बस्तुगत विवरणले देहायका बिषयहरूलाई स्पष्ट पारेको अवस्था छ ।

५.१ निस्कर्षः

- फुङ्लिङ नगरपालिकाको वर्तमान घरपरिवार र जनसङ्ख्या विवरण वडागत रुपमा एक मुष्ठ तयार भएकाले शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक शुरक्षा लगायतका तमाम बिषयगत र क्षेत्रगत सेवा प्रवाहमा सहजता आउने
- वर्तमान भू-उपयोगको अवस्था स्पष्ट भएकाले यस नगरको दीर्घकालिन सोच बमोजिमको आगामि भू-उपयोग नीति निर्माण र कार्यान्वयनमा सहजता आउने
- यस नगरका विद्यमान सडक, ढल, नाला लगायत सेवा प्रवाहकालागि आवश्यक तमाम भौतिक संरचनाहरूको विवरण सङ्कलन भएकाले यस नगरको दिगो विकासकालागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार विकास योजना तर्जुमा गर्न तथा यस नगरपालिकाले तयार गरिरहेको **"आवधिक नगरपालिका विकास योजना"** ले प्रक्षेपित गरेका योजनाहरूलाई कार्यान्वयनमा लैजान सहज हुने
- यस नगरको वर्तमान गरिवीको अवस्था प्रष्टिएकोले स्थानीयबासीको आय आर्जन र क्रय सक्तिको क्षमता विस्तार गरी सहरी गरिवी न्यूनिकरणका कार्यक्रम तर्जुमा र सञ्चालन ब्यवस्थापन गर्न सहज हुने
- यस नगरको वास्तविक आर्थिक उपार्जनको क्षेत्र र अवस्थाको विवरण प्राप्त भएकाले आन्तरिक आयका हिसावले यस नगरलाई बलियो बनाउने वर्तमान कर तथा राजश्व प्रणालिमा गरिनुपर्ने सुधारका विषयबस्तुलाई एकीकृत गरी दिगो आय आर्जनको मार्ग प्रसस्त गर्न सकिने
- संघीय तथा प्रदेश सरकार बाट प्राप्त हुने सवै प्रकारका अनुदान तथा साझेदारी रकम, विभिन्न संघ संस्था बाट प्राप्त भएका सहायेगहरू लगायत यस नगरको आन्तरिक आयले समग्र नगरको वर्तमानको वास्तविक बित्तीय क्षमता प्रष्ट भएका कारण आगामि लगानी योजना तर्जुमामा समेत सहजता हुने
- संघीय तथा प्रदेश सरकारका स्थानीय निकाय तथा कार्यालयहरू लगायत विकास साझेदारको रुपमा कृयाशिल निजी क्षेत्र सँगको सहकार्य र साझेदारीलाई प्रभावकारी बनाउन सकिने
- यस प्रोफाइल्/बस्तुगत विवरणका आधारमा नगरपालिका बाट प्रवाह हुने सवै प्रकारका विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका कार्यको प्रभावकारितामा बृद्धि भई नगरपालिका प्रति स्थानीयबासीको बिश्वास र अपनत्वमा अभिबृद्धि हुने

५.२ सुझव

फुङ्लिङ नगरपालिकाले निकै खर्चिलो तर अति आवश्यक नगरको वर्तमान अवस्था झल्कने नगर प्रोफाइल्/बस्तुगत विवरण तयार गर्ने कार्य सवै सरोकारवालाको सहयोग र सहभागितामा कुसलता पूर्वक सम्पन्न गरको छ । यती मेहनत र लागतका साथ तयार गरिएको यस प्रोफाइल्को पूर्ण सदुपयोगकालागि देहाय बमोजिमका सुझावहरू प्रस्तुत गरिएको छ ।

- प्राप्त विवरणहरूलाई नियमित रुपमा अध्यावधिक गर्दै जानकालागि नगरपालिकामा केन्द्रिय सर्वरको ब्यवस्था गरी प्राप्त विवरणहरूलाई डिजिटल प्रणालीमा आवद्ध गर्ने
- दैनिक रुपमा वडामा दर्ता हुने पञ्जिकरण सँग सम्बन्धित विवरणहरू दैनिक रुपमानै नगरपालिकाको केन्द्रिय सर्वरमा जम्म हुने गरी सवै वडामा डिजिटल नेटवर्कको ब्यवस्था मिलाउने
- नगरपालिकाले निर्माण गर्ने नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू लाई प्राप्त प्रोफाइल्का तथ्याङ्कमा आधारित बनाउने साथै वडा तथा नगरपालिका बाट निर्धारण हुने बर्षिक योजनाहरू **"आवधिक नगरपालिका विकास योजना"** र बर्तमान प्रोफाइल्मा अधारित नभएमा त्यस्ता प्रस्तावित योजनालाई समावेश नगर्ने प्रणालीको विकास गर्ने
- नगरपालिकाका सवै शाखा, उपशाखा तथा ईकाइहरूबाट अभिलेख हुनु पर्ने विवरणहरूलाई अभिलेखिकरण नेटवर्किङ भित्र आवद्ध गरी सम्बन्धित शाखा, उपाशाखा तथा ईकाइ प्रमुखलाई जिम्मेवारी प्रदान गर्ने
- कार्यालयहरू बाट दैनिक, मासिक, अर्धबार्षिक तथा बार्षिक रुपमा अनिवार्य सम्पादन हुनु पर्ने कार्यहरूको बर्गिकरण गरी त्यस्ता कार्यहरू मध्ये अनिवार्य अभिलेखिकरण हुनु पर्ने विवरणहरू अनिवार्य निर्धारित समय सिमा भित्र अभिलेख गर्नै पर्ने नीतिगत तथा वाध्यात्मक कानूनी ब्यवस्था मिलाउने र जिम्मेवार पदाधिकारी वा कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र सेवा सुविधा सँग सम्बन्धित कार्यलाई आवद्ध गर्ने
- डिजिटल विवरण ब्यवस्थापनका बिषयमा सम्बन्धित कर्मचारी वा पदाधिकारी लाई अनिवार्य तालिमको ब्यवस्था मिलाउने
- बालमैत्री स्थानीय शासन अन्तरगत यस नगरलाई बालमैत्री नगरको रुपमा घोषणा गर्नु अघि निर्धारित सूचकका आधारमा यस क्षेत्रमा भएको कार्य प्रगती सहितको समग्र बस्तुस्थिति विवरण तयार पारी प्रकाशन समेत गर्नु पर्ने भएकाले यस प्रोफाईलमा सामान्य विवरण मात्र समेटिएकाले निर्धारित समयमा विवरण सङ्कलन गर्नु पर्ने

धन्यवाद

अनुसूची १

घरपरिवार सर्वेक्षकहरूको नामावली				
क.सं.	विवरण संकलकको नाम	इमेल आई. डि.	मोवाईल नं.	वार्ड नं.
१	खेम कुमारी गिरी	khemkumarigiri37@gmail.com	९८६२६५२०१४	१
२	सन्जिला यङदेन	sanjilayengden408@gmail.com	९८६३९८३६२१	१
३	राम न्यौपाने	neupaneram524@gmail.com	९८६१७६८६५०	२
४	कुसुम गिरी	girikusum850@gmail.com	९८१६९३७२९५	३
५	राजाराम भट्टराई	raja2021@gmail.com	९८६१८०९२४२	३
६	सुप्रल लिम्बु	suprallimbu555@gmail.com	९८१५९९६४७३	४
७	आशिस गुरुङ्ग	aasis.gurung11@gmail.com	९८०७५००७४	४
८	बिद्या सिलवाल	bidhyasilwal@gmail.com	९८२४०१५६३०	५
९	पर्बता गुरुङ्ग	gurungparbata189@gmail.com	९८१७९९१८५७	५
१०	रेखा मगराती	rekha2077@gmail.com	९८४८२७३७३६	६
११	फुराज गुरुङ्ग	phurajgurung75@gmail.com	९८६२६५८८४०	६
१२	किरन लिम्बु	lkiran726@gmail.com	९८४२१५५९१३	७
१३	केशब भण्डारी	keshabbhandari012@gmail.com	९८४०९९३३५७	८
१४	पदम सुनवार	padamsunuwar120@gmail.com	९८४२७४३३९९	८
१५	ताईवान मादेन	taiwan@gmail.com	९८४४६६८१६२	९
१६	दिनेश निरौला	niruladinesh11@gmail.com	९८६०९५०९६६	९
१७	गंगा राई	grai4938@gmail.com	९८४२६७६७५७	१०
१८	दिल कुमार दाहाल	dilkumardahal5@gmail.com	९८४२७६९२२४	१०
१९	सुस्मीता भट्टराई	ausmita.bhattarai@gmail.com	९८४३६२९५१८	११